

Nazwa opracowania:

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY WIELUŃ

TEKST ZMIANY STUDIUM – Załącznik nr 1 do uchwały nr IX/53/07
Rady Miejskiej w Wieluniu z dnia 27 kwietnia 2007 r.

Zleceniodawca: **Urząd Miejski w Wieluniu**

Autorzy: **dr inż. arch. Danuta Mirowska – Walas** - koordynacja
upr do plan. przestrz. 1098/90 układ funk.- przestrz.

mgr inż. arch. Helena Mirowska - układ funk.- przestrz.
upr do plan. przestrz. 206/88

mgr Barbara Wysmyk-Lamprecht - ochrona środowiska,
zagadn. społ. – gosp.
mgr inż. Bogusław Piasecki - komunikacja

mgr inż. Bogdan Janiec - gosp.wodno-ściekowa

mgr inż. Ewa Bolińska - elektroenerg., gaz,
telekom. ciepłown.

mgr Agnieszka Kocińska - procedura formalna

Współpraca: **mgr inż. arch. Marta Łukasiewicz**
mgr inż. arch. Katarzyna Włodarczyk

Łódź, marzec 2007 r.

SPIS TREŚCI

I. INFORMACJE WPROWADZAJĄCE

- 1. Podstawa prawna sporządzania zmiany studium**
 - 1.1. Uchwała o przystąpieniu do sporządzania studium**
 - 1.2. Umowa na sporządzenie zmiany studium**
 - 1.3. Organ sporządzający i zespół autorski**
- 2. Cel opracowania zmiany studium**
- 3. Zakres opracowania zmiany studium**
 - 3.1. Obszar objęty opracowaniem**
 - 3.2. Charakter opracowania**
 - 3.3. Zawartość opracowania**
- 4. Materiały wyjściowe do opracowania**

II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

- 1. Wybrane informacje o gminie rzutuujące na kształtowanie polityki przestrzennej**
- 2. Zewnętrzne uwarunkowania wpływające na kształtowanie polityki przestrzennej**
 - 2.1. „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” jako element polityki przestrzennej w odniesieniu do miasta i gminy Wieluń**
- 3. Wewnętrzne uwarunkowania wpływające na kształtowanie kierunków polityki przestrzennej**

3.1. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z zasobów i funkcjonowania środowiska przyrodniczego

3.1.1. Uwarunkowania przyrodnicze miasta

- Rzeźba terenu
- Budowa geologiczna
- Surowce mineralne
- Zasoby wód powierzchniowych i podziemnych
- Warunki glebowe
- Szata roślinna
- Warunki klimatyczne
- Ocena warunków środowiska przyrodniczego
 - Ochrona przyrody
- System ekologiczny miasta

3.1.2. Uwarunkowania przyrodnicze gminy

- Rzeźba terenu
- Budowa geologiczna
- Surowce mineralne
- Zasoby wód powierzchniowych i podziemnych
- Warunki glebowe
- Szata roślinna
- Warunki klimatyczne
- Ocena warunków środowiska przyrodniczego
 - Ochrona przyrody
- System ekologiczny gminy

3.1.3. Zanieczyszczenia, zagrożenia sanitarno-zdrowotne miasta

- Zagrożenia środowiskowe powstałe w wyniku procesów geomorfologicznych i klęsk żywiołowych (obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwanie mas ziemnych)
- Zagrożenia antropogeniczne:
 - zagrożenia atmosfery i wynikająca z tego degradacja klimatu lokalnego
 - zanieczyszczenia i ochrona wód powierzchniowych
 - zanieczyszczenia i ochrona wód podziemnych
 - zagrożenia i ochrona pokrywy glebowej i roślinnej
 - zagrożenia środowiska przez odpady
 - zagrożenia środowiska przez hałas
 - skażenia promieniotwórcze środowiska
 - nadzwyczajne zagrożenia środowiska

3.1.4. Zanieczyszczenia, zagrożenia sanitarno-zdrowotne gminy

- Zagrożenia środowiskowe powstałe w wyniku procesów geomorfologicznych i klęsk żywiołowych (obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwanie mas ziemnych)
- Zagrożenia antropogeniczne:
 - zagrożenia atmosfery i wynikająca z tego degradacja klimatu lokalnego
 - zagrożenia wód powierzchniowych
 - zagrożenia wód podziemnych
 - zagrożenia i ochrona pokrywy glebowej i roślinnej
 - zagrożenia środowiska przez odpady
 - zagrożenia środowiska przez hałas
 - skażenia promieniotwórcze środowiska
 - nadzwyczajne zagrożenia środowiska

3.2. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z diagnozy wartości kulturowych

3.2.1. Wartości kulturowe w mieście

3.2.2. Wartości kulturowe w gminie

3.3. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z zagospodarowania przestrzennego

3.3.1. Struktura funkcjonalno - przestrzenna miasta

- Charakterystyka przestrzennego zagospodarowania miasta
- Struktura własności

- 3.3.2. Struktura funkcjonalno - przestrzenna gminy**
 - Charakterystyka przestrzennego zagospodarowania gminy
 - Struktura własności
- 3.4. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej**
 - 3.4.1. Zagadnienia społeczno-gospodarcze**
 - Demografia
 - Mieszkalnictwo
 - Infrastruktura społeczna
 - Przeciwdziałanie zagrożeniom bezpieczeństwa ludności i jej mienia
 - Działalność gospodarcza
 - Możliwości rozwoju rolnictwa
- 3.5. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z diagnozy układu komunikacyjnego**
 - 3.5.1. Charakterystyka stanu istniejącego komunikacji w mieście**
 - System komunikacyjny miasta
 - Układ uliczno-drogowy:
 - drogi krajowe
 - drogi wojewódzkie
 - drogi powiatowe
 - drogi gminne
 - ulice osiedlowe
 - ruch samochodowy
 - Miejska komunikacja zbiorowa
 - Kolej
 - Zamiejska komunikacja autobusowa
 - 3.5.2. Charakterystyka stanu istniejącego komunikacji w gminie**
 - System komunikacyjny gminy
 - Układ uliczno-drogowy:
 - drogi krajowe
 - drogi wojewódzkie
 - drogi powiatowe
 - drogi gminne
 - Kolej
 - Podmiejskie linie autobusowe komunikacji zbiorowej
 - Pasażerska komunikacja autobusowa w relacjach lokalnych i regionalnych
- 3.6. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z aktualnego poziomu obsługi przez infrastrukturę techniczną**
 - 3.6.1. Wyposażenie w infrastrukturę techniczną miasta**
 - Zaopatrzenie w wodę
 - Odprowadzenie ścieków sanitarnych
 - Odprowadzenie wód opadowych
 - Gazownictwo
 - Ciepłownictwo
 - Elektroenergetyka
 - Telekomunikacja
 - 3.6.2. Wyposażenie w infrastrukturę techniczną gminy:**
 - Zaopatrzenie w wodę
 - Odprowadzenie ścieków sanitarnych
 - Odprowadzenie wód opadowych
 - Gazownictwo
 - Ciepłownictwo
 - Elektroenergetyka
 - Telekomunikacja
 - 3.6.3. Usuwanie odpadów**
- 3.7. Analiza zgłoszonych wniosków.**
 - 3.7.1. Wnioski instytucji**
 - 3.7.2. Wnioski osób indywidualnych lub firm**
- 3.8. Ustalenia z zakresu planowania przestrzennego**

3.8.1. Ustalenia planistyczne na terenie miasta:

- Nieobowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
- Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w trakcie opracowania
- Decyzje z zakresu planowania przestrzennego

3.8.2. Ustalenia planistyczne na terenie gminy:

- Nieobowiązujące miejscowe plan zagospodarowania przestrzennego
- Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w trakcie opracowania
- Decyzje z zakresu planowania przestrzennego

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**1. Cele polityki przestrzennej miasta i gminy Wieluń****2. Kierunki polityki przestrzennej dotyczące ochrony i kształtowania środowiska****2.1. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody**

- Obszary i obiekty prawnie chronione
- Obszary i obiekty postulowane do ochrony
- Lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego
- Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych
- Ochrona zasobów surowcowych

2.2. Przeciwdziałanie zagrożeniu powodzi**3. Kierunki polityki przestrzennej dotyczące dziedzictwa kulturowego****3.1. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej miasta i gminy**

- Elementy podlegające prawnej ochronie
- Ochrona wartości kulturowych w mieście
- Ochrona wartości kulturowych w gminie

4. Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy – zmiany w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów miasta i gminy**4.1. Zagospodarowanie przestrzenne miasta**

- Strefy zagospodarowania przestrzennego
- Typy działań w poszczególnych strefach

4.2. Zagospodarowanie przestrzenne gminy

- Strefy zagospodarowania przestrzennego
- Typy działań w poszczególnych strefach

4.3. Obszary wymagające rehabilitacji i rekultywacji**5. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej****6. Kierunki zabezpieczenia wymogów obronności i ochrony cywilnej****6.1. Tereny zamknięte****7. Kierunki rozwoju systemu komunikacji i obsługi transportowej****7.1. Układ komunikacyjny i obsługa transportowa miasta**

- Podstawowe założenia układu komunikacyjnego miasta
- Sieć drogowo-uliczna
 - kierunki przekształceń i rozwoju
 - zasady kształtowania ważnych ciągów układu ulicznego
- Komunikacja zbiorowa
- Kolej

7.2. Układ komunikacyjny i obsługa transportowa gminy

- Podstawowe założenia układu drogowego
- Układ drogowy
 - kierunki przekształceń i rozwoju
 - zasady kształtowania ważnych ciągów sieci drogowej
- Komunikacja zbiorowa
- Kolej

8. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej**8.1. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej w mieście**

- Gospodarka wodna
- Kanalizacja sanitarna
- Kanalizacja deszczowa

- Gazownictwo
- Ciepłownictwo
- Elektroenergetyka
- Telekomunikacja

8.2. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej w gminie

- Gospodarka wodna
- Kanalizacja sanitarna
- Kanalizacja deszczowa
- Gazownictwo
- Ciepłownictwo
- Elektroenergetyka
- Telekomunikacja
- Usuwanie odpadów

9. Obszary wyznaczone do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

9.1. Obszary wyznaczone do opracowania mpzp

9.2. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

10. Obszary przeznaczone do realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym

IV. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ

I. INFORMACJE WPROWADZAJĄCE

1. PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZANIA ZMIANY STUDIUM

1.1. Uchwała o przystąpieniu do zmiany studium

Uchwałą Nr XXVI/261/05 Rada Miejska w Wieluniu z dnia 4 lutego 2005 r. podjęła decyzję o przystąpieniu do sporządzania zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wieluń”.

Studium podlegające obecnie zmianie, opracowane na zlecenie Zarządu Miejskiego w Wieluniu przez firmę „WMW-projekt”, zostało wykonane w 2000 r. i zatwierdzone uchwałą Nr XXVII/169/00 Rady Miejskiej w Wieluniu z dnia 22.09.2000r.

1.2. Umowa na sporządzenie zmiany studium

Podstawą sporządzenia aktualizacji – zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wieluń” jest umowa Nr 312/2005 z dnia 06.09.2005 r. zawartą pomiędzy Gminą Wieluń z siedzibą w Wieluniu, Plac Kazimierza Wielkiego 1, a firmą „WMW-projekt” z siedzibą w Łodzi, ul. Piotrkowska 116/49.

2. CEL OPRACOWANIA ZMIANY STUDIUM

Potrzeba opracowania zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wieluń” uchwalonego w 2000 r. wynika zarówno z przesłanek formalnych, jak i merytorycznych. Są nimi:

- „Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym” z 27 marca 2003 r. (Dz. U. Nr 80 z 2003 r., poz. 717) zastępująca „Ustawę o zagospodarowaniu przestrzennym” z 7 lipca 1994 r. wraz z późniejszymi zmianami,
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zmian zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118 z 2004 r., poz. 1233),
- „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” uchwalony przez Sejmik Województwa Łódzkiego – Uchwała Nr XLV/524/2002 z 9 lipca 2002 r.,
- Aktualne zamierzenia polityki społeczno – gospodarczej i koncepcje w zakresie przekształcenia zainwestowania miejskiego oraz na terenie gminy artykułowane przez władze samorządowe miasta i gminy,
- Działania administracyjne dotyczące wydanych decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji celu publicznego na terenie miasta i gminy,

- Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmujące fragmenty obszaru miasta i gminy,
- Obowiązujące uchwały Rady Miejskiej o przystąpieniu do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujące fragmenty obszaru miasta i gminy,
- Potrzeba aktualizacji układu drogowo-ulicznego uwarunkowana zmianą możliwości realizacji planowanych korytarzy komunikacyjnych oraz nowymi koncepcjami zarządców dróg,
- Wnioski zgłaszane przez instytucje i osoby fizyczne, w tym o ogłoszeniu o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium,
- Wnioski zgłoszone w wyniku zawiadomienia właściwych instytucji i organów o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium.

3. ZAKRES OPRACOWANIA ZMIANY STUDIUM

3.1. Obszar objęty opracowaniem

Opracowanie zmiany studium obejmuje obszar analogiczny jak „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wieluń”, to jest obszar miasta i gminy Wieluń w ich granicach administracyjnych.

3.2. Tryb i charakter opracowania

Obecna zmiana studium opracowywana jest zgodnie z trybem określonym w art. 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80 poz. 717; Dz. U. z 2004r. Nr 6, poz. 41, Nr 141, poz. 1492; Dz. U. z 2005 r. Nr 113 poz. 954), uwzględnia również wymogi Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28.04.2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118 poz. 1233).

Dokumentację planistyczną stanowi zbiór dokumentów potwierdzających poszczególne etapy procedury formalno-prawnej.

Zgodnie z obowiązującą ustawą, po uchwaleniu przez Radę Miejską, sporządzona zmiana studium będzie określać politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego; nie będzie aktem prawa miejscowego. Ustalenia zmiany studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

Niniejsze opracowanie obejmuje wprowadzenie do uchwalonego w 2000 r. studium zmian dotyczących:

- przeznaczenia poszczególnych terenów, w tym:
 - uwzględnienia w większym stopniu istniejącego zagospodarowania, które w pojedynczych przypadkach było pominięte,
 - uwzględnienia ustaleń cząstkowych miejscowych planów uchwalonych wcześniej,
 - uwzględnienia zgłoszonych wniosków, które w części są podstawą opracowywanych obecnie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, np. rozbudowa składowiska odpadów, tereny zabudowy usługowej i rekreacyjnej w rejonie zbiornika w Kurowie, schronisko dla zwierząt w rejonie ul. Długosza; tereny budownictwa jednorodzinnego w rejonie ul. 18 Stycznia i Zagłoby, teren zabudowy mieszkaniowej w Dąbrowie – w rejonie ul. Skrzetuskiego,
- rozszerzenie zasięgu terenów przeznaczonych do zalesień i zadrzewień, w tym:
 - gruntów położonych nad ciekami wodnymi,
 - najniższych gruntów klas VI i VIz oraz gruntów wyższych klas, które położone są jako enklawy lub półenklawy w terenach leśnych,
 - stworzenie strefy przejściowej do 1 km od istniejących kompleksów leśnych celem umożliwienia w przyszłości rozszerzenia zasięgu lasów,
- określenie granic terenów wskazanych do objęcia różnymi formami ochrony, zgodnie z „Planem” zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”, w tym:
 - „Załęczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu”,
- uwzględnienie projektowanych zbiorników retencyjnych „Kurów” i „Sławek” według programu małej retencji województwa łódzkiego,
- układu komunikacji, w tym:
 - przebiegu obwodnicy miasta Wielunia w ciągu drogi krajowej nr 8,
 - zmiany lokalizacji zachodniej obwodnicy miasta relacji północ-południe,
 - weryfikacji klasy wschodniej obwodnicy miasta,
- uzbrojenia:
 - uwzględnienie przebiegu projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia,
- wprowadzenie dodatkowych elementów i oznaczeń wynikających z konieczności dostosowania do wymogów obecnie obowiązujących przepisów

3.3. Zawartość opracowania

Niniejsza zmiana „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wieluń” opracowana jest w formie ujednoliconej, określa w formie tekstowej i graficznej uwarunkowania oraz kierunki rozwoju gminy.

Dla potrzeb zmiany studium wykorzystano ze Studium z 2000 r. tekst uwarunkowań przestrzennych rozwoju miasta i gminy dokonując jego weryfikacji i aktualizacji na podstawie dostępnych materiałów.

Uwarunkowania przestrzennego rozwoju miasta i gminy zostały zilustrowane na rysunkach:

- Uwarunkowania rozwoju – użytkowanie terenu – rys. 1,
- Uwarunkowania rozwoju – ocena warunków ekofizjograficznych – rys. 2.

Ustalenia zmiany studium obejmujące określenie kierunków rozwoju zagospodarowania przestrzennego zostały całkowicie zaktualizowane w porównaniu do treści studium z 2000 r. zarówno w zakresie tekstu jak i warstwy graficznej.

Załączniki do uchwały o uchwaleniu zmiany studium stanowią:

- Tekst zmiany studium – **zał. nr 1** do uchwały Rady Miejskiej w Wieluniu,
- Rysunek zmiany studium – Polityka przestrzenna – Miasto Wieluń – kierunki zagospodarowania, plansza w skali 1:5000 - **zał. nr 2** do uchwały Rady Miejskiej w Wieluniu,
- Rysunek zmiany studium – Polityka przestrzenna – Gmina Wieluń – kierunki zagospodarowania, plansza w skali 1:10000 - **zał. nr 3** do uchwały Rady Miejskiej w Wieluniu,
- Rozstrzygnięcie Rady Miejskiej dotyczące sposobu rozpatrzenia uwag zgłoszonych w trakcie wyłożenia projektu zmiany studium do publicznego wglądu, **zał. nr 4** do uchwały Rady Miejskiej w Wieluniu.

Tekst i rysunki zmiany studium zawierające ustalenia zmiany studium, stanowią integralnie ze sobą związany dokument i winny być stosowane komplementarnie.

Oznaczenia graficzne ustaleń na rysunkach dostosowano do skali mapy, co oznacza, że przebieg granic poszczególnych terenów oznaczono orientacyjnie, tj. w sposób dopuszczający uściślenie ich lokalizacji przy utrzymaniu istoty zamierzonej dyspozycji przestrzennej.

Opis i rysunki uwarunkowań rozwoju miasta i gminy zawierają podbudowę informacyjną i analityczną uzasadniającą przyjęte rozwiązania. Mają charakter pomocniczy.

4. MATERIAŁY WYJŚCIOWE DO OPRACOWANIA

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wieluń – „WMW-projekt”, Łódź 2000,
- Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- Projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będące w opracowaniu,
- Decyzje o warunkach zabudowy z obszaru miasta i gminy Wieluń wydane w latach 2004 i 2005,
- Decyzje celu publicznego dla obszaru miasta i gminy Wieluń wydane w latach 2004 i 2005,
- „Strategia rozwoju powiatu wieluńskiego” – projekt 2005,
- „Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Wieluń na lata 2004-2013” – 2003 r.,
- „Lokalny program rewitalizacji miasta Wielunia” – 2005 r.,
- „Plan gospodarki odpadami w gminie Wieluń” – kwiecień 2004 r.,
- „Program ochrony środowiska w gminie Wieluń” – kwiecień 2004 r.,
- Warianty połączeń kolejowych - opracowanie Centrum Postępu w Transporcie CENIT Politechniki Katalonii w Barcelonie,
- Koncepcja dla budowy obwodnicy ul. Wielunia w ciągu drogi krajowej nr 8 – oprac. Budimex-Projekt Sp. z o.o.,
- Studium wykonalności rozbudowy składowiska w Rudzie gmina Wieluń, alternatywnie budowy nowego składowiska odpadów komunalnych – Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Ekologii Miasta, 2004 r.,
- Program małej retencji województwa łódzkiego, Wojewódzki Zarząd Melioracji i Gospodarki Wodnej w Łodzi,
- Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2004 r. – Biblioteka Monitoringu Środowiska, Łódź 2005,
- Rocznik Statystyczny Województwa Łódzkiego Podregiony Powiaty Gminy 2005 – Urząd Statystyczny w Łodzi,
- Dane statystyczne Urzędu Statystycznego w Łodzi – www.stat.gov.pl,
- Podstawowe informacje z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002. Gmina miejsko-wiejska Wieluń – Urząd Statystyczny w Łodzi,

- Mapy sytuacyjno-wysokościowe 1:5000, 1:10 000.

II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

1. WYBRANE INFORMACJE O GMINIE RZUTUJĄCE NA KSZTAŁTOWANIE POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Miasto i gmina Wieluń tworzą gminę miejsko-wiejską, należącą do powiatu wieluńskiego w województwie łódzkim. Gmina znajduje się w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego, graniczą z nią gminy: Biała, Czarnożyły, Ostrówek, Osjaków, Wierzchlas, Pątnów, Mokrsko i Skomlin. Centralnym ośrodkiem gminy jest Wieluń, który pełni funkcję ponadlokalnego ośrodka rozwoju o znaczącej regionalnej roli gospodarczej.

Powierzchnia gminy w granicach administracyjnych wynosi 13100 ha, w tym miasto zajmuje 1700 ha. Liczba ludności w gminie wynosi 32,9 tys. osób, w tym w mieście – 24,4 tys. (dane z końca 2004 r.).

Wieluń jest ośrodkiem przemysłowym, w którym dominują zakłady branży maszynowej i rolno-spożywczej. Miasto wyposażone jest w znaczną ilość usług o charakterze ponadpodstawowym obsługujących sąsiednie gminy.

Podstawową funkcją gminy jest rolnictwo, uzupełnia je przemysł rolno-spożywczy i usługi.

W strukturze użytkowania przeważają użytki rolne stanowiące 77% powierzchni gminy. Występują duże kompleksy gleb o wysokich klasach bonitacyjnych. Gleby dobre i bardzo dobre to 67% powierzchni użytków rolnych.

Stopień lesistości wynosi 14%.

Obszar gminy charakteryzują korzystne warunki agroklimatyczne oraz w jej części potencjalne warunki do pełnienia funkcji rekreacyjnych i turystycznych.

Miasto i gmina należą do wieluńskiej krainy historycznej. Miasto ze względu na nasycenie obiektami zabytkowymi stanowi teren atrakcyjności turystycznej I stopnia, zaś gmina to obszar II stopnia tej kategorii. Występują cenne elementy dziedzictwa kulturowego o znaczeniu krajowym, ponadregionalnym i regionalnym a także lokalnym. Układ urbanistyczny miasta objęty jest ochroną konserwatorską. Przez miasto i wschodnią część gminy przebiega turystyczny „Szlak Jury Wieluńskiej” będący fragmentem „Szlaku Orlich Gniazd”.

Na obszarze gminy występują pomniki przyrody, park dworski i leśny rezerwat „Lasek Kurowski”. Występują udokumentowane zasoby surowcowe (jurajskie wapienie i margle).

Południowo-wschodnia część gminy znajduje się w strefie chronionego krajobrazu (Obszar Nadwarciański) w otulinie Załęczańskiego Parku Krajobrazowego.

W centralnej części miasta i środkowej części gminy znajdują się tereny zasobowe Głównego Zbiornika Wód Podziemnych „Częstochowa” objęte wysoką ochroną (OWO).

W gminie projektowany jest zbiornik retencyjny Turów, traktowany jako rezerwa kierunkowa.

We wschodniej części gminy znajduje się strefa ochrony archeologicznej z cennymi obiektami w postaci grodzisk.

Układ komunikacyjny obszaru tworzą:

- drogi krajowe nr: 8, 43, 45,
- drogi wojewódzkie nr: 481, 486,
- drogi powiatowe nr: 4537E, 4545E, 4531E, 4507E, 4508E, 4509E, 4510E, 4515E, 4518E, 4523E, 4519E,
- drogi gminne,
- linia kolejowa Wrocław – Herby.

Wyposażenie w infrastrukturę techniczną:

- uporządkowana gospodarka wodno-ściekowa w Wieluniu; 78% mieszkańców korzysta z kanalizacji, 99% z wodociągu miejskiego;
- w mieście funkcjonuje Miejska Oczyszczalnia Ścieków przy ul. Błońskiej,
- dobra dostępność telefoniczna przewodowa i bezprzewodowa miasta i gminy,
- miasto posiada zasilanie 110 kV z trzech niezależnych kierunków, w mieście znajduje się GPZ,
- prawidłowo prowadzona gospodarka odpadami; wysypisko odpadów komunalnych o znaczeniu ponadlokalnym w Rudzie oraz składowisko odpadów przemysłowych,
- projektowany gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Bąków – Wieluń – Pajęczno.

W związku z utratą ważności w grudniu 2003 r.:

- „Miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Wieluń” uchwalonego uchwałą nr XXI/153/92 Rady Gminy w Wieluniu z dnia 25.04.1992 r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego z 1992 r. Nr 4 poz. 25) wraz z I i II aktualizacją,
- „Miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Wielunia” uchwalonego Uchwałą Nr XXI/152/92 Rady Gminy w Wieluniu z dnia 25.04.1992 r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego z 1992 r. nr 4 poz. 25) wraz z I aktualizacją

obecnie na terenie miasta i gminy, zgodnie z obowiązującą ustawą, poza fragmentami miasta i gminy objętymi ważnymi planami zagospodarowania przestrzennego (uchwalonymi po 1995 r.), zagospodarowanie przestrzenne realizowane jest poprzez decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje celu publicznego, które poprzedzają wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę.

2. ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA WPŁYWAJĄCE NA KSZTAŁTOWANIE POLITYKI PRZESTRZENNEJ

2.1. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego jako element polityki w odniesieniu do miasta i gminy Wieluń

„Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” został uchwalony przez Sejmik Województwa Łódzkiego Uchwałą Nr XLV/524/2002 z dnia 9 lipca 2002r.

Plan ten (jak stwierdzono w jego zapisie) jest ściśle powiązany z polityką przestrzennego zagospodarowania kraju, wyrażoną w „Koncepcji Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju”, przyjętą przez Sejm 17 listopada 2000 r., której generalnym założeniem (a w konsekwencji planu zagospodarowania przestrzennego województwa) jest „strategia dynamicznego równoważenia rozwoju, umożliwiająca stopniową likwidację istniejących dysproporcji ...”.

W strukturze systemu osadniczego województwa „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” wyróżnia ośrodki regionalne i subregionalne, czyli miasta tworzące podstawową i uzupełniającą sieć ośrodków równoważenia rozwoju.

Wieluń oraz Zgierz, Pabianice, Tomaszów Mazowiecki, Zduńska Wola, Łowicz, Rawa Mazowiecka, Łęczycza i Opoczno - miasta o zróżnicowanym potencjale demograficznym i gospodarczym oraz o zróżnicowanych funkcjach - należą do grupy ośrodków subregionalnych.

W zakresie polityki regionalnej i subregionalnej „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” ustala:

- 1) „Wieluń – kreowany do roli ośrodka subregionalnego. Ukształtowany ośrodek usług ponadlokalnych o potencjalnych możliwościach dalszego rozwoju. Atutem miasta jest dobrze rozwinięty, koncentryczny układ dróg krajowych, co znacznie rozszerza możliwości oddziaływania ośrodka – szczególnie w kierunku Wieruszowa i Działoszyna.
„Plan...” zakłada relatywnie znaczący wzrost zaludnienia do 32 – 35 tys. mieszkańców (przyrost ok. 30%).”
- 2) „Wieluń i Opoczno są ośrodkami najdalej położonymi od centrum metropolitalnego i stosunkowo naj słabiej z nim skomunikowanymi.
Podniesienie tych miast do roli ośrodków subregionalnych winno stać się czynnikiem przeciwdziałającym peryferyzacji tych obszarów województwa.”

Założone, że wzmocnianie funkcji regionalnych i subregionalnych będzie następować poprzez:

- podniesienie poziomu wykształcenia i rozwój kulturowy mieszkańców poprzez rozwój:
 - szkół wyższych,
 - wyższych szkół zawodowych,
 - średnich szkół zawodowych,
 - instytucji kultury, sztuki i nauki o zasięgu regionalnym,
 - bazy turystycznej i sportowej,
 - instytucji kreujących tożsamość regionalną;
- podniesienie stanu zdrowotności mieszkańców poprzez:
 - poprawę jakości życia w aspekcie ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze obiektów szczególnie uciążliwych – głównych emitorów zanieczyszczeń powietrza, gleb i wód,
 - rozwój placówek służby zdrowia o oddziaływaniu ponadlokalnym,
 - rozwój placówek pomocy społecznej o zasięgu ponadlokalnym;
- podniesienie poziomu aktywności gospodarczej poprzez:
 - inicjowanie działań zmierzających do uaktywnienia wyznaczonych podstref i kompleksów Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej,
 - tworzenie ponadlokalnych stref aktywności gospodarczej,
 - wspieranie i rozbudowę pierwotnego rynku rolnego,
 - wykształcenie regionalnego nowoczesnego systemu produkcyjnego”.

Na obszarze miasta i gminy wyróżniono trzy typy polityki przestrzennej:

- polityka tworzenia warunków do rozwoju – dotyczy ponadlokalnego ośrodka miejskiego oraz potencjalnego pasma wzmożonej aktywności społeczno-gospodarczej to jest korytarza drogi krajowej nr 45,
- polityka modernizacji i restrukturyzacji – odnosi się do strefy ochrony obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej (najlepsze warunki glebowe i relatywnie wysoka kultura rolna); równoległe z modernizacją rolnictwa winna przebiegać restrukturyzacja wsi w kierunku jej wielofunkcyjności,
- polityka uwarunkowana ekologicznie – odnoszą się do lasów, terenów o wysokim potencjalnym stopniu zagrożenia wód, terenów wskazanych do objęcia ochroną prawną terenów wskazanych do zalesień.

W oparciu o ustalenia zawarte w „Strategii rozwoju województwa łódzkiego”, „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”, a także o wnioski zgłaszane przez poszczególne instytucje po ogłoszeniu o przystąpieniu do zmiany studium jako ponadlokalne cele publiczne na obszarze miasta i gminy Wieluń, uznano:

- o znaczeniu krajowym:
 - budowa obwodnicy miasta Wielunia w ciągu drogi krajowej nr 8 Warszawa – Wieluń – Wrocław,
 - modernizacja i przebudowa drogi krajowej nr 45 Opole – Wieluń – Sieradz,
 - modernizacja i przebudowa drogi krajowej nr 43 Wieluń – Krzepice – Częstochowa,
 - budowa obejścia drogi krajowej nr 45,
- o znaczeniu wojewódzkim:
 - realizacja zbiornika retencyjnego „Kurów”, dawna „Brzoza”,
 - modernizacja drogi wojewódzkiej nr 486 Wieluń – Działoszyn,
 - budowa gazociągu przesyłowego (DN 250) Bąków - Wieluń – Działoszyn – Pajęczno,
 - budowa stacji elektroenergetycznej 110/15kV „Sady” oraz rozcięcie linii „Wieluń – Janinów” i wprowadzenie jej dwoma odcinkami linii napowietrznych do tej stacji; budowa linii 110 kV od projektowanej stacji 110/15kV „Sady” do istniejącej linii 110kV „Wieluń-Trębaczew” we wsi Olewin,
 - przekształcenie otuliny Załęczańskiego Parku Krajobrazowego w „Załęczański Obszar Chronionego Krajobrazu”,
 - budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji w ramach programu ochrony wód dorzecza rzeki Warty, którego inwestycje będą współfinansowane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska,
 - zwiększenia zasobów leśnych regionu posiadającego jeden z najniższych wskaźników lesistości w kraju,
 - ochrona zabytkowych układów urbanistycznych i zabytkowych zespołów budowlanych (układ urbanistyczny miasta, kościoły grupy wieluńskiej typu wielkopolskiego w Gaszynie i Kadłubie).

3. WEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA WPLYWAJĄCE NA KSZTAŁTOWANIE POLITYKI PRZESTRZENNEJ

3.1. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z zasobów i funkcjonowania środowiska przyrodniczego

3.1.1. Uwarunkowania przyrodnicze miasta

Rzeźba terenu

Wg fizyczno-geograficznego podziału Polski (J. Kondracki 1978 r.) teren miasta położony jest w obrębie 2 mezoregionów. Część północna leży w obrębie Wysoczyzny Wieruszowskiej, a część południowa w obrębie Wysoczyzny Wieluńskiej. Wysoczyzna Wieruszowska wchodzi w skład makroregionu Niziny Środkowopolskiej, a Wyżyna Wieluńska w skład makroregionu Wyżyny Śląsko-Krakowskiej.

Współczesna rzeźba badanego terenu uformowała się w wyniku oddziaływania bardzo złożonych czynników, z których największą rolę odegrało zlodowacenie środkowopolskie – stadiał Warty.

Na opracowanym terenie wydzielono następujące formy morfologiczne :

- pagóry jurajskie
 - pagóry – wyniesienia jurajskie – (P.J.) na obszarze opracowanym wznoszą się na wysokości od ca 177,0 do powyżej 210,0 m n.p.m.;
 - jest to obszar położony w części południowej i fragment w części północno-zachodniej stanowią najbardziej wyniesione partie terenu.
- fragmenty wysoczyzny polodowcowej
 - wysoczyzna morenowa plejstoceńska (Wmp) występuje tylko fragmentem w części północno-wschodniej, wyniesiona jest ca 173,0 – 176,0 m n.p.m.;
 - powierzchnia jej jest płaska (nachylenie do 2%) i nosi ślady silnego zdenudowania, nachylona jest w kierunku rozcinających ją dolin;
 - zbocza wysoczyzny są silnie przekształcone w skutek denudacji i soliflukcji;
- formy związane z akumulacją i erozją rzeczną oraz denudacją.

Do form związanych z akumulacją i erozją rzeczną zaliczono :

- martwą dolinę,
- dolinę rzeki Pysznej.

Oprócz wymienionych form naturalnych występują dość liczne formy pochodzenia antropogenicznego. Największe z nich występują na Wyżynie Jurajskiej w południowo - wschodniej części miasta. Stanowią je rozległe wyrobiska poeksploatacyjne (aktualnie nieczynne).

Obszary o silnie przeobrażonej rzeźbie (znielowane, nadsypane bądź zasypane) związane z rozbudową miasta zajmują także dość znaczne obszary (środkowa część). Ponadto do form antropogenicznych należy zaliczyć nasypy kolejowe, drogowe, wkopy, groble itp.

Reasumując należy stwierdzić, że rzeźba badanego terenu pod kątem przydatności dla zabudowy jest dość korzystna. Przeważa powierzchnia płaska, co nie stwarza ograniczeń dla rozwoju budownictwa. Z zabudowy należy wyłączyć jedynie obszary współczesnych dolin i obniżen oraz przystosowania wymagające będą niewielkie tereny o nachyleniu 5-10%.

Budowa geologiczna

Pod względem geologicznym rejon Wielunia położony jest w obrębie Jury Krakowsko - Częstochowskiej, która stanowi część wielkiej jednostki tektonicznej zwanej Monokliną Przedśudecką. Charakterystyczną cechą budowy geologicznej okolic Wielunia jest intensywne występowanie zjawisk tektonicznych.

W rejonie Wielunia wyróżniono:

- utwory jurajskie i czwartorzędowe (plejstocen i holocen),
- utwory jury występują w trzech piętrach: lias, dagger, malm.

Ze skał jurajskich tylko utwory jury górnej (malmu) są podatne na działanie erozji chemicznej. W miejscach ich występowania należy się liczyć z możliwością występowania zjawisk krasowych. Powierzchnia stropu utworów jurajskich posiada duże deniwelacje.

Mięszość utworów czwartorzędowych jest bardzo zmienna i waha się od 0,5 – 25,0 m. Mięszość więc uzależniona jest od ukształtowania powierzchni stropu starszego podłoża. Utwory plejstocenu reprezentowane są przez wodnolodowcowe, lodowcowe, zboczowe oraz rzeczne.

Oceniając przydatność gruntów z punktu widzenia potrzeb budownictwa należy uznać za dość korzystną. Na przeważającej części terenu występują raczej dobre warunki posadowienia. Lokalnie jednak szczególnie na obszarach Wyżyny Jurajskiej mogą wystąpić utrudnienia w posadowieniu.

Należy się liczyć:

- z możliwością wystąpienia zjawisk krasowych na obszarach, gdzie zostały stwierdzone utwory górnej jury – wapienie,
- w utworach środkowej jury – ilach z podwyższonym stopniem plastyczności.

Do gruntów mało korzystnych należy zaliczyć grunty zboczowe, przemieszczone o zróżnicowanych parametrach geotechnicznych. Pozostałe grunty deluwialno – aluwialne i organiczne, ze względu na mały stopień zagęszczenia lub zbyt duże nawodnienie należy uznać za niekorzystne do bezpośredniego posadowienia budynków.

Surowce mineralne

Wśród surowców budowlanych w rejonie m. Wielunia na uwagę zasługują wyłącznie surowce węglanowe – wapienie jurajskie malmu. Z powszechnym ich występowaniem eksploatowane były już od bardzo dawna, o czym świadczą liczne wyrobiska poeksploatacyjne.

Przedmiotem eksploatacji były wapienie płytowe twarde lub kredowe, wapienie piaszczyste oraz piaszkowce wapniste. Surowiec ten był używany w budownictwie, obecnie nie jest eksploatowany.

Z grupy surowców ilastych należy wymienić gliny zwałowe, które występują na niewielkich obszarach od powierzchni (brak bliższego określenia przydatności do produkcji materiałów budowlanych). Gliny zwałowe z reguły jako surowce ilaste charakteryzują się niską jakością. Są zapiaszczone, margliste oraz zawierają okruchy skał miejscowych utrudniających produkcję cegły.

Z grupy surowców okrucowych należy wymienić piaski. Podobnie jak gliny zwałowe nie są eksploatowane. Występują w części południowej miasta tworząc zwarte pokrywy na wyżynie oraz w obrębie dolin. Są to przeważnie piaski o zróżnicowanej wielkości ziarna często zapyłone. Z uwagi na niską jakość nie mogą znaleźć zastosowania w budownictwie. Można je wykorzystywać jedynie do budowy lub przebudowy dróg.

Zasoby wód powierzchniowych i podziemnych

Pod względem hydrograficznym opracowany teren położony jest na obszarze zlewni rzeki Pysznej w dorzeczu Warty. Pyszna jest lewobrzeżnym dopływem rzeki Oleśnicy. Stanowi zarazem północną granicę opracowania. Koryto rzeki jest wyrównane i sprawia wrażenie rowu melioracyjnego o szerokości 4,0 – 5,0 m. Zalewane są najniżej położone obszary w obrębie tarasu zalewowego. Pozostała część, na której położone jest miasto, nie posiada naturalnych cieków wód powierzchniowych. Martwa dolina

rozdzielająca teren badań na część północną i południową pozbawiona jest właściwie rzek. Obszar jej rozcinają liczne rowy melioracyjne. Główny zwany strugą Wieluńską jest prawobrzeżnym dopływem rzeki Pysznej. Dość ważnym elementem wód powierzchniowych na terenie badanym są niewielkie, lecz dość liczne występujące małe zbiorniki wodne. Są to głównie zbiorniki sztuczne – stawy. Położone są one w północnej części na terenie „Cukrowni Wieluń” zawierają wody przemysłowe. Zasilane są wodami ze spiętrzenia na rzece Pysznej. Pozostałe stawy – położone w pobliżu wsi Niedzielsko oraz wsi Gaszyn i w południowo – zachodniej części gminy mają charakter wybitnie hodowlany. Zasilane są głównie wodami ze źródeł i wysięków.

Stan czystości rzeki Pysznej związany jest więc ze źródłami położonym na terenie jej zlewni.

Wyróżniono kilka obszarów charakteryzujących się różnymi warunkami występowania wód podziemnych:

- ciągły poziom wód gruntowych występuje na dość znacznych obszarach, głównie jednak na obszarze dolin (część środkowa i północna opracowania);
woda na ogół utrzymuje się w łatwo przepuszczalnych utworach piaszczysto – żwirowych i pylastych (wyższe poziomy tarasów) oraz w piaskach i mułach w obrębie dolin holocenijskich;
wody gruntowe jakkolwiek występują w różnych wiekowo osadach kontaktują się ze sobą, są związane hydrostatycznie i tworzą jeden poziom o zwierciadle swobodnym;
obszar ten zasilany jest głównie wodami opadowymi i roztopowymi oraz spływem podziemnym z obszarów położonych wyżej;
wody te są ściśle uzależnione od wysokości lustra wody w przepływających ciekach;
- obszar zrównań podstokowych, gdzie wody o zwierciadle swobodnym utrzymują się na stropie utworów nieprzepuszczalnych tworząc poziom wód zawieszonych (w piaskach na glinie bądź ilach);
są to wody wyłącznie uzależnione od intensywności opadów atmosferycznych i głębokości występowania stropu podłoża trudno przepuszczalnego;
- obszar, gdzie ciągłość poziomu wód gruntowych może ulegać zakłóceniom, a zwierciadło wykazuje napięcie występuje wyłącznie na wysoczyźnie zbudowanej z utworów trudniej przepuszczalnych – glin;
wody występują tu w przewarstwieniach piaszczystych lub żwirowych wśród glin na bardzo różnych głębokościach z reguły większych niż 2,0 m;
w obrębie tych obszarów w okresie długotrwałych opadów należy liczyć się z możliwością stagnacji wód przypowierzchniowych;
- obszar wyżyny jurajskiej, gdzie wody zalegają w szczelinach i uzależnione są od wielkości spękań i rodzaju skał.

Ogólnie należy stwierdzić, że najkorzystniejsze warunki wodne dla budownictwa istnieją tam, gdzie wody zalegają głębiej niż 2,0 m – na obszarze wyżyny jurajskiej i na wysoczyźnie oraz na niewielkich obszarach w obrębie dolin. Natomiast niekorzystne warunki występują w rejonie dolin współczesnych i we wszystkich obniżeniach.

Warunki glebowe

Obszar objęty opracowaniem charakteryzuje się dość znacznym zróżnicowaniem warunków glebowych. Wyróżnić można tutaj dwa rejony: część północną, gdzie dominują gleby gliniaste lub piaszczysto – gliniaste o wysokiej bonitacji oraz południową o przewadze ubogich gleb piaszczystych.

W rejonie północnym dominują gleby brunatne, bielcowe oraz czarne ziemie wytworzone z:

- pyłów zwykłych całkowitych lub podzielonych glinami albo piaskami,
- glin lekkich, najczęściej pylastych nieco spiaszczonych w wierzchniej warstwie o niewielkiej miąższości (do 50 cm).

Są to gleby zasobne w składniki pokarmowe. Gleby brunatne i bielcowe charakteryzują się korzystnymi stosunkami wodno – powietrznymi, są łatwe w uprawie i cechuje je szeroka przydatność rolnicza z uwzględnieniem roślin nawet o bardzo wysokich wymaganiach glebowych. Zalicza się je do kompleksów pszenno dobrego oraz pszenno – żytniego w IIIa lub IIIb klasie gruntów ornych. Czarne ziemie bywają okresowo nieco zbyt wilgotne, co ogranicza ich przydatność rolniczą, a zwłaszcza w latach o dużej ilości opadów. Są to jednak gleby bardzo zasobne w składniki pokarmowe roślin i przy odpowiednim doborze gatunków i odmian, zwłaszcza przy korzystnych warunkach pogody dają bardzo wysokie plony. Zaliczają się one do kompleksu zbożowo – pszenno mocnego – III b – IV b klasa gruntów ornych.

W północno – zachodniej części omawianego rejonu (okolica cukrowni) występują najlepsze gleby, niestety zajmują one stosunkowo niewielką powierzchnię. Są to czarne ziemie wytworzone ze średnio głębokich pyłów zwykłych zalegających na glinach lekkich. Są one bardzo zasobne w składniki pokarmowe, posiadają korzystne stosunki wodno – powietrzne i dobrą strukturę, posiadają wyjątkowo korzystne warunki do uprawy nawet najbardziej wymagających roślin. Zaliczają się one do kompleksu pszenno bardzo dobrego – I – II klasa gruntów ornych.

Najślabsze gleby rejonu północnego miasta Wielunia to gleby brunatne i bielicowe z małym udziałem czarnych ziem wytworzone głównie z pyłów zwykłych lub piasków gliniastych lekkich pylastych średnio głęboko zalegających na piaskach luźnych lub słabo gliniastych. Są one mniej zasobne w składniki pokarmowe i bardziej wrażliwe na suszę.

Stwarzają one średnio korzystne warunki do uprawy. Przydatne są głównie dla roślin o średnich lub małych wymaganiach pokarmowych takich jak żyto, ziemniaki, jęczmień, owies koniczyna biała, saradela itp. Zaliczają się one do kompleksu żytnio – ziemniaczanego dobrego – IVa – IVb klasa gruntów ornych. Wszystkie te gleby podlegają prawnej ochronie przed zagospodarowaniem poza rolniczym.

W rejonie południowym miasta Wielunia dominują gleby piaszczyste. Najczęściej są to gleby brunatne i bielicowe, rzadziej czarne ziemie wytworzone z piasków słabo gliniastych, gliniastych lekkich lub rzadko pyłów zwykłych o małej miąższości (poniżej 50 cm) zalegających na piaskach luźnych. Charakteryzują się one niską zawartością związków próchnicznych i pokarmowych oraz dużą przepuszczalnością powodującą szybkie przesychnienie gleb i wymywanie wniesionych nawozów. Są to gleby o mało korzystnych warunkach do uprawy zaliczone do kompleksów żytnio – ziemniaczanego słabego lub rzadziej zbożowo – pastewnego słabego – V klasy gruntów ornych. Nie podlegają one prawnej ochronie przed przeznaczeniem na cele poza rolnicze.

Wyróżniono również gleby w tych samych kompleksach rolniczej przydatności i zbliżonym składzie mechanicznym, lecz o nieco lepszych warunkach do uprawy, zaliczone do klasy IVb. Gleby te, zwłaszcza w rejonie południowym miasta Wielunia, gdzie dominują gleby o gorszej bonitacji i niższej przydatności rolniczej powinny być pozostawione w użytkowaniu rolniczym. Najślabsze w tym rejonie są gleby brunatne wytworzone z piasków luźnych całkowitych lub z niewielkiej miąższości warstwą wierzchnią piasków słabo gliniastych bardzo ubogie, przepuszczalne i suche.

Zgodnie z takim rozkładem warunków glebowych rysuje się również podział funkcji terenów otaczających miasto Wieluń. Część na północ od miasta posiada warunki predestynujące je do intensywnego użytkowania rolniczego. Dominujące tutaj gleby podlegają prawnej ochronie przed zagospodarowaniem innego rodzaju. Poważny problem dla upraw w tym rejonie stanowią zakłady przemysłowe zlokalizowane niewłaściwie wśród najlepszych gleb, wskutek czego ich większość, a także rośliny na nich uprawiane podlegać mogą skażeniu chemicznemu. Niekorzystna jest tutaj lokalizacja zabudowy mieszkaniowej, obiektów rekreacyjnych, pracowniczych ogródków działkowych itp. Pod znakiem zapytania stoi przydatność do spożycia uprawianych tutaj roślin. Przy braku możliwości likwidacji zakładów należy dążyć do maksymalnego zmniejszenia szkodliwości ich oddziaływania poprzez zastosowanie odpowiednich metod i urządzeń oczyszczających. Szczegółowe wnioski dotyczące dopuszczalnych upraw lub innych form zagospodarowania tych terenów wymagają podjęcia dodatkowych badań.

Tereny na południe od miasta posiadają w większości warunki mało korzystne dla rolnictwa. Gleby te nie podlegają prawnej ochronie i mogą bez zastrzeżeń być wykorzystane do celów poza rolniczych.

W dolinach rzecznych występują głównie czarne ziemie, rzadziej gleby mułowo – torfowe lub murszowe. Na glebach mułowo – torfowych i murszowych występują użytki zielone dobrej lub słabej wartości. Gleby te wykazują znaczne uwilgotnienie i są predestynowane do tego rodzaju gospodarki. Czarne ziemie mogą być użytkowane jako grunty orne kompleksów pastewnych, łąki lub pastwiska.

Obszary dolin predestynowane są do gospodarki łąkowo – pastewnej, jednak ze względu na bliskość dużego skupiska ludzkiego korzystne jest pozostawienie fragmentów czarnych ziem o wysokiej bonitacji i sprzyjających warunkach wodnych w użytkowaniu ornym z przeznaczeniem na uprawę warzyw. Wszelkie inne formy zagospodarowania dolin (zabudowa itp.) są niekorzystne zarówno ze względu na warunki glebowo – wodne, a także ze względu na możliwość przerwania lub znacznego ograniczenia ciągłości powiązań ekologicznych, dla których doliny stanowią naturalne drogi realizacji. Z tych też powodów należy chronić je przed zakłóceniem stosunków wodnych, przed chemizacją środowiska przyrodniczego oraz dążyć do zachowania lub przywrócenia stanu naturalnej równowagi ekologicznej.

W podsumowaniu na uwypuklenie zasługują następujące zagadnienia :

- rejon na północ od miasta charakteryzuje się dominacją gleb o wysokiej bonitacji; dominującą funkcję na tym terenie powinno być intensywne rolnictwo uwzględniające gatunki o dużych wymaganiach glebowych; jednocześnie należy dążyć do likwidacji lub przynajmniej maksymalnego ograniczenia wpływu przemysłu na gleby i uprawy,
- rejon na południe od miasta charakteryzuje się dominacją gleb o niskiej bonitacji, które bez przeszkód mogą być wykorzystane na cele poza rolnicze (rozwój zabudowy, dolesienia itp.),
- doliny rzeczne powinny zostać bezwzględnie wyłączone spod zabudowy, ograniczeniu podlegać powinno użytkowanie orne oraz stosowanie środków chemicznych, należy dążyć do zachowania lub przywrócenia charakteru jak najbardziej zbliżonego do naturalnego.

Szata roślinna

Lasów w okolicach miasta Wielunia jest bardzo niewiele. Jedyny większy kompleks o powierzchni niespełna 30 ha występuje w zachodniej części gminy. Ma on charakter spacerowo – wypoczynkowy (szerokie alejki, łąki,

śmietniczki). Naturalne stosunki przyrodnicze zostały tu w sposób istotny zmienione. Las ten położony jest na terenie VI Krainy Przyrodniczo-Leśnej Wyzów Środkowopolskich Dzielnicy Jury Krakowsko - Wieluńskiej w zasięgu występowania jodły, buka i świerka. Ukształtowanie powierzchni jest w zasadzie równinne z niewielkimi lokalnymi sfałowaniem. Wyniesienie n.p.m. wynosi przeciętnie 195 m. W części północno-zachodniej, przylegającej do linii kolejowej występuje obniżenie, z którego wypływa rów odprowadzający nadmiar wód opadowych w kierunku wschodnim.

Gleby w przeważającej powierzchni lasów są skrytobelicowe lub bielicowe właściwie słabo zbielicowane wytworzone z piasków gliniastych lekkich zalegających na glinie lekkiej silnie spiaszczonej, miejscami z piasków słabo gliniastych. Stosunki wilgotnościowe są świeże. W obniżeniu w części północno-zachodniej kompleksu występują gleby murszowo-mineralne wytworzone z murszów płytkich zalegających na piaskach gliniastych mocnych o silnym uwilgotnieniu.

Wśród drzewostanów dominują drzewostany sosnowe w wieku 40 – 60 lat, stanowiące ponad 60%. Licznie występują tutaj podszyty bzu czarnego, rzadziej występują : grab, jodła, buk, dąb czerwony, dąb, klon. Są to gatunki wprowadzone sztucznie. Około 17% powierzchni zajmują drzewostany świerkowe występujące jako lite świerczyny lub z pojedynczymi lub grupowymi domieszkami sosny i modrzewia. Na 11% powierzchni występują drzewostany dębowe (głównie dąb czerwony) w wieku ok. 40 lat z domieszkami sosny, modrzewia, sporadycznie świerka srebrnego, grabu i innych. 1,3% powierzchni zajmuje przeredzony drzewostan brzozy w wieku 50-60 lat z domieszkami sosny, jesionu i klonu. Modrzew występuje głównie na obrzeżu innych drzewostanów wzdłuż alei.

Dominującymi typami siedlisk są bór świeży, bór mieszany świeży i las mieszany świeży.

W obniżeniu w części południowo-zachodniej występuje drzewostan jesionowo-świerkowo-olszowy z domieszką grabu w wieku około 30 lat, zajmujący około 9% powierzchni lasu. Jesion i świerk zostały sztucznie wprowadzone do istniejącego samosiewu olszowego. Ogólnie las charakteryzuje się zbyt dużym zwarcie drzewostanów utrudniającym dopływ światła i powodujący zły rozwój drzew, zbyt powolny rozkład ściółki oraz powstanie praktycznie jednogatunkowego cienioznoszącego podszytu z bzu czarnego. Korzystne jest wprowadzenie innych gatunków drzew, zwłaszcza liściastych i jodły oraz krzewów, w celu przebudowy drzewostanów jednogatunkowych na drzewostany mieszane.

Pozostałe lasy zajmują bardzo małe powierzchnie i są rozrzucone na całym terenie opracowania. Mają one charakter jedynie krajobrazowy. Ze względu na bardzo niską lesistość terenu proponuje się wprowadzenie licznych dolesień, szczególnie w rejonie południowym miasta na znacznych obszarach gleb o bardzo niskiej przydatności rolniczej.

Z cennych przyrodniczo obiektów należy wymienić dwa drzewa (białodrzew) – pomniki przyrody (przy wejściu do cukrowni oraz przy sąsiadującej z nią przychodni lekarskiej), a także kilka okazałych egzemplarzy sosen i tui nie objętych ochroną prawną lecz zasługujących na uwagę (również przy przychodni lekarskiej).

Przy omawianiu szaty roślinnej miasta Wielunia należy wspomnieć o zieleni miejskiej. Ma ona charakter całkowicie antropogeniczny. Ze względu na charakter roślinności, wielkość powierzchni oraz funkcje wyróżniono następujące jednostki :

- park miejski o stosunkowo znacznej powierzchni znajdujący się w centrum miasta z alejkami, ławkami i śmietniczkami itp. urządzeniami: występuje tutaj wiele okazów ładnych, starych drzew; stanowi on przyjemne miejsce wypoczynku całodziennego dla mieszkańców Wielunia, a także oazę zieleni znacznie poprawiająca mikroklimat oraz krajobraz miasta; powinien być objęty ochroną przed niszczeniem roślinności (wydeptywanie trawników, łamanie gałęzi, ochrona przed szkodnikami i chorobami oraz chemizacją i zatruciem gleb spowodowanym między innymi spływaniem szkodliwych substancji z jezdni) i zmniejszeniem powierzchni;
- obiekty sportowo-rekreacyjne - są to zlokalizowane w zachodniej części gminy boiska, stadiony, strzelnica i basen kąpielowy razem z terenami do plażowania – roślinność jest głównie trawiasta, nie posiada walorów naturalnych i wymaga jedynie zwykłych zabiegów pielęgnacyjnych i porządkowych;
- zieleńce i skwery rozrzucone wśród ulic centrum miasta to głównie trawniki o niewielkich powierzchniach z ozdobnymi klombami, krzewami i nielicznymi drzewami; wymagają one jedynie zwykłych zabiegów pielęgnacyjnych i porządkowych;
- zieleń przy budynkach – zaliczono tutaj urządzoną lub będącą w urządzaniu zieleń towarzyszącą blokom w osiedlach mieszkaniowych, zieleń otaczającą szpital, kościół, przedszkole oraz inne obiekty użyteczności publicznej; są to głównie trawniki z nielicznymi krzewami i drzewami o charakterze ozdobnym, rozdzielone alejkami i miejscami zabaw dla dzieci, roślinność a także urządzenia (ławki, śmietniczki, piaskownice, drabinki, huśtawki itp.) są w różnym stanie – od uporządkowanych i zadbanych do w dużym stopniu zniszczonych; wymagane są tutaj stałe zabiegi pielęgnacyjne i porządkowe;
- zieleniec z pomnikiem poświęconym Bohaterom Powstania Styczniowego – niewielki obszar wydzielony z lasu komunalnego, uporządkowany i zadbany, znajdują się tu poprzecinane alejkami klomby obsadzone roślinnością ozdobną (cyprysy, żywotniki, świerk srebrny, śnieguliczki, róże);

- stary, nieczynny cmentarz żydowski z gęstym drzewostanem olchowym w młodym wieku, roślinność ma charakter głównie samosiewów, nie przedstawia szczególnej wartości, cmentarz wymaga uporządkowania;
- stary, bardzo zniszczony park otaczający przychodnię lekarską w północnej części gminy, roślinność zielona i krzewiasta jest prawie całkowicie zniszczona, w drzewostanie występuje wiele egzemplarzy starych i okazałych sosen oraz tui, które powinny być otoczone bezwzględna ochroną, park w całości wymaga intensywnej odnowy;
- czynne cmentarze z zielenią towarzyszącą, którą stanowią na przeważającej powierzchni bardzo azurowe drzewostany w starszym wieku – wymagana ochrona drzew przed wycinaniem.

W podsumowaniu należy podkreślić występowanie małej ilości lasów oraz brak dobrych warunków do rekreacji mieszkańców Wielunia. Proponuje się zatem wprowadzenie dolesień na najsłabszych glebach (głównie w rejonie południowym), otoczenie szczególną ochroną już istniejącej roślinności o charakterze naturalnym (lub części seminaturnym) oraz skierowanie głównego nurtu rekreacji poza teren miasta. Najkorzystniejszy w świetle dotychczasowych badań wydaje się kierunek wschodni – z możliwością wykorzystania rzeki Warty oraz pobliskich kompleksów leśnych o znacznych powierzchniach.

Warunki klimatyczne

Wieluń (wg podziału Polski na regiony klimatyczne W. Okołowicza) położony jest w regionie o słabnących wpływach oceanicznych, cechującym się stosunkowo małymi amplitudami temperatury powietrza - wczesną wiosną, latem stosunkowo długim, zimą łagodną i krótką z mało trwałą pokrywą śnieżną.

Kraina klimatyczna, w której położony jest Wieluń charakteryzuje się średnią temperaturą stycznia $-2,0^{\circ}$, średnią temperaturą lipca $18,2^{\circ}$; zima trwa średnio 80 dni, lato natomiast 98 dni. Dni pogodnych z zachmurzeniem poniżej 2 notuje się średnio w roku 61, natomiast dni pochmurnych z zachmurzeniem ponad 8 – 110 dni. Średni roczny opad atmosferyczny wynosi 550 mm – poniżej średniej dla Polski, która wynosi 600 mm.

Wilgotność względna powietrza nie odbiega wartościami od innych obszarów środkowej Polski, mianowicie średnio w roku wynosi ona 81%. Z zagadnieniem wilgotności wiąże się problem występowania mgieł. W skali rocznej notuje się średnio 42 dni z mgłą.

Zachmurzenie nie wykazuje większej zmienności przestrzennej. Średnio w roku zachmurzenie wynosi 6,7. Najpogodniejszym miesiącem w roku jest wrzesień.

Pokrywa śnieżna występuje średnio 76 dni w ciągu roku.

Wiatr – jego kierunek i prędkość stanowią jeden z ważniejszych elementów meteorologicznych warunkujących układ i przebieg innych elementów, a przede wszystkim posiadają zasadniczy wpływ na formowanie się warunków klimatycznych w skali lokalnej, np. przewietrzania terenu, a w szczególności obszarów zurbanizowanych, rozpraszania zanieczyszczeń i ich kierunku przemieszczania z licznych emitorów na terenie Wielunia.

Zdecydowanie dominują wiatry zachodnie (22,1%), a następnie południowo-zachodnie (17%) w roku. Wiatry z zachodniej połowki horyzontu stanowią około 50% sumy wszystkich wiatrów. Najmniej często obserwowane są wiatry północne i północno-wschodnie, co jest bardzo istotne dla miasta, gdyż właśnie w tej części znajduje się większość zakładów przemysłowych. Zatem położenie dzielnicy przemysłowo-składowej w stosunku do miasta jest prawidłowe.

Wieluń należy do miast znacznie uprzemysłowionych, o czym świadczy ilość zakładów przemysłowych. Zakłady przemysłowe są znacznie zróżnicowane pod względem oddziaływania na otoczenie, a więc cechują się szkodliwym i uciążliwym działaniem. Cechą dodatnią jest przede wszystkim brak zakładów przemysłowych w centrum miasta, a następnie zgrupowanie ich w części na północ od miasta, co z uwagi na małą częstotliwość wiatrów N i NE stanowi niewielkie zagrożenie.

Z kolei duża ilość wiatrów W, SW i S powoduje, że dzielnice mieszkaniowe nie są narażone na szkodliwe oddziaływania zanieczyszczeń. Pożądanym jest natomiast utworzenie strefy ochronnej pomiędzy zabudową mieszkaniową a miastem oraz utworzenie pasa izolacyjnego z zieleni azurowej o zwiększonej strukturze wysokościowej, celem ochrony przed wpływami zanieczyszczeń ze zorganizowanych i niezorganizowanych źródeł emisji, jak również przed hałasem. Wskazane jest także utworzenie dzielnicy przemysłowo - skladowej na terenie w pobliżu już istniejących zakładów.

Wzdłuż linii kolejowej oraz dróg ponad regionalnych o wzmożonym ruchu pożądane jest utworzenie stref ochronnych z zieleni izolujących przed hałasem, zanieczyszczeniami, a przede wszystkim spalinami.

Ocena warunków środowiska przyrodniczego

W wyniku kompleksowej analizy i bonitacji całokształtu warunków fizjograficznych terenu dokonano oceny pod kątem naturalnych predyspozycji terenu do pełnienia określonej funkcji w aspekcie ochrony środowiska przyrodniczego.

Wyróżniono dwie podstawowe grupy obszarów:

- Obszary nie podlegające ochronie prawnej przed zmianą użytkowania na nierolnicze – wskazane do różnych form zagospodarowania, w głównie do rozwoju funkcji mieszkaniowej i przemysłowej.
Do grupy obszarów o przeciętnych lub niskich walorach przyrodniczych zostały zaliczone tereny nie zalesione, mało atrakcyjne krajobrazowo, pokryte glebami mało korzystnymi dla rolnictwa - V i VI klasa gruntów orných, bądź zdegradowane. Zróżnicowanie przydatności tych terenów dla budownictwa zostało oparte na analizie warunków gruntowo-wodnych, topoklimatycznych oraz stopnia urzeźbienia terenu.
W wyniku w/w analizy wyróżniono trzy główne grupy obszarów:
 - tereny o najkorzystniejszych warunkach fizjograficznych dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej,
 - tereny o mniej korzystnych warunkach fizjograficznych,
 - tereny o mało korzystnych warunkach fizjograficznych – z zastrzeżeniem dla zabudowy mieszkaniowej.

- Obszary o wysokich walorach przyrodniczych prawnie chronionych bądź wskazanych do ochrony.
W obrębie tej grupy obszarów o dużych walorach środowiska przyrodniczego prawnie chronionych przed zmianą użytkowania na tereny nierolnicze w myśl ustawy Dz. U. Nr 79 z dnia 26 marca 1982 roku wydzielono :
 - obszary gleb bardzo korzystnych, korzystnych i średnio korzystnych dla produkcji rolnej od I do III klasy gruntów orných z niewielkim udziałem gleb klasy IV. Przydatne bez ograniczeń dla różnych kierunków upraw,
 - obszary dolin rzecznych o dużych zasobach wód gruntowych spełniające jednocześnie funkcję lokalnych ciągów ekologicznych i wentylacyjno-odwadniających – wskazane do ochrony wód gruntowych i ich stanu sanitarnego,
 - obszary leśne spełniające funkcje ekologiczno - ochronne i klimatyczne.

Ochrona przyrody

Na terenie miasta nie występują żadne obiekty ani obszary przyrodnicze objęte prawną ochroną.

System ekologiczny miasta

W celu utrwalenia ciągłości systemu naturalnych powiązań przyrodniczych należy :

- nie zabudowywać obszarów dolin, a pozostawić je w dotychczasowym użytkowaniu jako użytki zielone pełniące zasadniczą funkcję w regulacji warunków wodnych umożliwiających przewietrzanie terenu ,
- budować nowe prześwity pod nasypami kolejowymi przecinającymi system naturalnych powiązań,

Wskazana jest bezwzględna ochrona niewielkich powierzchni lasów i zieleni miejskiej z uwagi na funkcję jaką sprawuje w środowisku – ochronę krajobrazową i rekreacyjną.

Reasumując można stwierdzić, że:

- Teren miasta charakteryzuje się wysokimi walorami środowiska przyrodniczego, które w bardzo dużym stopniu ograniczają swobodny rozwój miasta. Występujące zwartymi obszarami w północnej, wschodniej i południowo-wschodniej części miasta gleby od I do IV klasy gruntów orných, użytki zielone w dolinach oraz powierzchnie leśne stanowią najcenniejsze zasoby środowiska przyrodniczego. Zasady ochrony tych zasobów należy bezwzględnie uwzględnić w opracowywanej zmianie studium.
- Występowanie na znacznym obszarze dobrych gleb podlegających prawnej ochronie przed zmianą użytkowania na nierolnicze.
- W przypadku dalszej rozbudowy m. Wieluń wskazany jest kierunek południowo-wschodni (lokalnie przejście przez pas gleb chronionych), gdzie występują największe obszary spełniające warunki dla zabudowy mieszkaniowej.
- Istniejąca zabudowa mieszkaniowa w dolinach ma niekorzystną lokalizację z uwagi na mało korzystne warunki wodne i klimatyczne. Ponadto stanowi niejednokrotnie miejsca przerwania ciągów powiązań przyrodniczych. Wszelka więc działalność w obrębie dolin winna uwzględnić aspekty ekologiczne.
- Aktualne zainwestowanie terenu, a zwłaszcza pochłaniająca zbyt wiele przestrzeni zabudowa przemysłowa spowodowała bardzo silną degradację środowiska, a przede wszystkim degradację gleb o wysokich wartościach użytkowych i wód powierzchniowych. Poważnym więc problemem jest istniejąca dzielnica przemysłowa. Celem zapewnienia ludności optymalnych warunków życia przy jednoczesnym zachowaniu waloryzacji środowiska przyrodniczego wskazane jest:
 - ograniczenie rozwoju zabudowy przemysłowej na terenach poza istniejącą dzielnicą przemysłową,
 - ograniczenie zasięgu terenów przemysłowych do istniejącej dzielnicy przemysłowej oraz terenów rozwojowych wyznaczonych w studium 2000,

- mając na uwadze obecne już zainwestowanie przemysłu, należy jak najszybciej odizolować pasem zieleni wysokiej dzielnicę przemysłową przed szkodliwym wpływem zakładów przemysłowych, nieliczne obiekty przemysłowe położone w obrębie zabudowy mieszkaniowej winny być przeniesione do istniejącej już dzielnicy przemysłowej.
- Drugim poważnym problemem jest zanieczyszczenie wód powierzchniowych. Prawie wszystkie cieką prowadzą wody pozaklasowe. Praktycznie są to odkryte kanały ściekowe. Stan ten jest spowodowany niedostateczną, w stosunku do potrzeb, przepustowością istniejącej oczyszczalni ścieków oraz zrzutem ścieków innych zakładów bezpośrednio do rowów. Należy więc dążyć do poprawienia stanu sanitarnego wód powierzchniowych poprzez gruntowne uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej całego miasta.
- Wszystkie licznie występujące, a niekontrolowane „dzikie” wysypiska, powinny być niezwłocznie zlikwidowane. Są one źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych.
- Miasto charakteryzuje się silnym deficytem zasobów wodnych. Wobec rosnącego zapotrzebowania na wodę istnieje konieczność budowy nowego ujęcia wód pitnych dla wodociągów miejskich. Celem zaspokojenia potrzeb w świetle najnowszych badań należy rozpatrzyć możliwość głębinowego ujęcia wód z jurajskiego piętrowo wodonośnego (malmu) z rejonu Piskornik – Borowiec lub Kraszkowic. W wyniku przeprowadzonych badań w rejonie Wielunia wyżej wymienione piętro wodonośne jest najzasobniejszym zbiornikiem wód.
- Wskazana jest działalność zmierzająca do utrwalenia ciągłości systemu naturalnych powiązań przyrodniczych. Żeby ten cel osiągnąć wskazane jest :
 - niezabudowywanie obszaru dolin, a pozostawienie ich w dotychczasowym użytkowaniu jako trwałe użytki zielone pełniące zasadniczą funkcję w regulacji warunków wodnych i umożliwiające przewietrzanie terenu;
 - budowa nowych prześwitów pod nasypami kolejowymi przecinającymi system naturalnych powiązań.
- Wskazana jest bezwzględna ochrona niewielkich powierzchni leśnych z uwagi na funkcję jaką spełniają w środowisku – ochronną, krajobrazową i rekreacyjną.
- Generalnego uporządkowania i stałej opieki konserwatora przyrody wymaga zdewastowany i zniszczony park z okazałym drzewostanem (pomniki przyrody) przy „Cukrowni Wieluń”.
- Ogrody działkowe położone w zasięgu strefy ochronnej wokół obiektów przemysłowych mają niewłaściwą lokalizację. Szkodliwe oddziaływanie zakładów pracy nie tylko zatrzuwa uprawiane rośliny, ale zagraża zdrowiu działkowców. Istnieje konieczność przeprowadzenia badań dotyczących gromadzenia zanieczyszczeń w glebie i roślinach i ich wpływu na wartość i jakość płodów.
- Wokół głównych szlaków drogowych i kolejowych wskazane jest utworzenie i zagospodarowanie stref ochronnych.
- Występujące na terenie opracowania surowce budowlane (piaski, gliny, wapnienie i iły) nie są eksploatowane aktualnie i nie mają znaczenia dla potrzeb przemysłu materiałów budowlanych.

3.1.2. Uwarunkowania przyrodnicze gminy

Rzeźba terenu

Wg fizyczno-geograficznego podziału Polski (J. Kondrackiego 1978 r.) gmina Wieluń położona jest w obrębie 3 mezoregionów – Wyżyny Wieluńskiej, Wysoczyzny Wieruszowskiej i Kotliny Szczercowskiej. Wysoczyzna Wieruszowska i Kotlina Szczercowska wchodzi w skład Nizin, a Wyżyna Wieluńska w skład makroregionu Wyżyny Śląsko-Krakowskiej.

Rzeźba terenu uzależniona jest od wielu czynników. Zasadniczym uwarunkowaniem jest budowa geologiczna podłoża oraz erozyjno - akumulacyjna działalność lodowca, wód lodowcowych i rzecznych (zlodowacenie środkowopolskie – stadiał Warty).

Procesy denudacyjne i wietrzeniowe doprowadziły do złagodzenia stoków i wypełnienia obniżen. Północno-zachodnia część gminy leży w zasięgu Wysoczyzny Wieruszowskiej.

Stanowi ją wysoczyzna polodowcowa płaska bądź falista o wysokości względnej do 175,0 m n.p.m. i spadkach < 5% i lokalnie 5-10%.

Wschodnia część gminy leży na obszarze Kotliny Szczercowskiej w obrębie płaskiej równiny sandrowej o wysokościach 170,0 – 175,0 m n.p.m. o spadkach z reguły poniżej 5%.

Południowa część gminy leży na Wyżynie Wieluńskiej o wysokościach 200,0 – 235,0 m n.p.m. Jest to obszar najbardziej urozmaicony. Dominują tu liczne wzgórza o wysokości względnej od 10-30 m i nachyleniu 5-10 i powyżej 10%.

Na wyżej wymienionych obszarach wydzielono następujące formy morfologiczne :

- Formy pochodzenia denudacyjnego uwarunkowane strukturą. Są to pagóry jurajskie. Stanowią je prawie najbardziej wyniesione partie terenu. Występują we wszystkich mezoregionach. Nachylenie zboczy zróżnicowane od 5-10 i powyżej 10%.
- Formy związane z działalnością procesów glacialnych. Wysoczyzna morenowa płaska utrzymująca się w poziomie 175,0 – 190,0 m n.p.m. i występuje w części północno-zachodniej i północno-wschodniej.

Charakteryzuje się rzeźbą płaską lub lekko falistą (spadki <5%). Na lokalne urozmaicenie monotonnej powierzchni wysoczyzny wpływają liczne formy negatywne: jak obniżenia powytopiskowe, zagłębienia bezodpływowe i doliny. Wysoczyzna morenowa pagórkowata występuje w części południowej gminy głównie w obrębie Wyżyny Wieluńskiej. Położona jest na wysokościach 190,0 – 230,0 m n.p.m. Wysoczyznę tę w przeciwieństwie do wyżej wymienionej cechuje bardziej urozmaicona rzeźba, jest również bardziej zróżnicowana pod względem hipsometrycznym. Na lokalne urozmaicenie powierzchni wysoczyzny wpływają głównie wzgórza moren czołowych. Obniżenia powytopiskowe występują dość licznie. Powstały w miejscach wytapiania się lodu. Występują na obszarze równiny sandrowej i na wysoczyźnie. Wielkość ich jest bardzo różna. Kształt ich jest także bardzo różny. Są raczej nieregularne, można przypuszczać, że miejscami powstały z kilku połączeń. Są bezodpływowe i wciągnięte w odpływ przez gęstą sieć rowów melioracyjnych. Do największych obniżeń w ramach opracowania należą obniżenia powytopiskowe tzw. Pastwy Mokre w części północno-zachodniej gminy oraz w części wschodniej położone między wsią Sieniec i Wierzchlas. Są to rozległe na ogół płytkie formy, w dnach których zaznaczają się wyraźnie wyższe poziomy akumulacyjne.

- Formy pochodzenia fluwioglacjalnego. Równina sandrowa zajmuje rozległy obszar w północno-wschodniej części gminy. Obszar ten charakteryzuje się płaską powierzchnią o spadkach <5% wyraźnie pochyloną w kierunku północnym. Urozmaicenie monotonnej powierzchni stożka sandrowego wprowadzają liczne zagłębienia powstałe w wyniku nierównomiernej akumulacji lodowca, obniżenia powytopiskowe oraz niewielkie formy wydmore.
- Formy pochodzenia fluwialnego. Do większych dolin rzecznych na terenie gminy należy dolina rzeki Pysznej i kanałów : Krzyworzyckiego i Olewińskiego. Zasięgi dolin tych rzek są różne i często miejscami trudne do wydzielenia. Lokalnie rzeki wykorzystują dna rozległych obniżeń, przez które przepływają. W części środkowej gminy głównie w obrębie granic miasta zarysowuje się dość wyraźny wyższy poziom akumulacyjny - erozyjny. W części środkowej jest to obszar tzw. martwej doliny nieznacznie wyniesiony ponad dna dolin współczesnych przebiegających u podnóża Wyżyny Wieluńskiej.

Oprócz wyżej wymienionych form rzeźby na terenie występują dość liczne formy antropogeniczne. Należą do nich stare nieczynne wyrobiska poeksploatacyjne skoncentrowane w środkowej części gminy. Z innych form antropogenicznych należy wymienić nasypy i wcięcia drogowe i kolejowe.

Oceniając rzeźbę terenu z punktu widzenia możliwości rozwoju rolnictwa należy stwierdzić, że głównym czynnikiem ograniczającym są miejsca występowania obszarów o dużych nachyleniach, co poważnie utrudnia lub uniemożliwia mechanizację. Obszary takie występują szczególnie w części południowej w rejonie wsi Gaszyn, Rychłowice i na zachód od wsi Kadłub.

Z punktu rozwoju budownictwa ograniczenia stwarzają również obszary o większych nachyleniach. W skali gminy poza krawędzią Wyżyny Wieluńskiej i wzgórz morenowych jest niewielki procent z udziałem spadków 5 i 10%. Z wszelkiej zabudowy z uwagi na całokształt niekorzystnych warunków fizjograficznych należy wykluczyć wszystkie formy wklęsłe (doliny rzek i wszystkie obniżenia).

Budowa geologiczna.

Pod względem geologicznym gmina Wieluń leży w obrębie Monokliny Przedsudeckiej. Jest to jednostka regionalna, której przedłużenie w kierunku SE stanowi Monoklina Śląsko-Krakowska. Od strony północno-wschodniej Monoklina Przedsudecka graniczy z synklinarium Szczecińsko – Łódzko - Miechowskim. Charakterystyczną cechą budowy geologicznej gminy Wieluń jest intensywne występowanie zjawisk tektonicznych. Występują tu liczne rozcięcia tworząc w wielu miejscach struktury zrębowe i rowy. Obszar położony między miejscowościami Małyszyn, Olewin oraz Kolonią Wierzchlas (za granicą gminy) jest wyniesiony i ograniczony ze wszystkich stron dyslokacjami. O dużym zaangażowaniu tektonicznym tego obszaru świadczą zmienne upady warstw wahające się od kilku stopni w okolicach Widoradza Górnego do kilkudziesięciu w okolicach Olewina. Ruchy tektoniczne fazy młodokimeryjskiej wydzwigniły twory jury z podścielającymi je utworami. Zaburzeniom uległy wszystkie twory starsze od triasu do górnej jury.

W rejonie gminy Wieluń wyróżniono: utwory triasowe, jurajskie i czwartorzędowe (plejstocenu i holocenu).

Oceniając warunki gruntowe w aspekcie ich przydatności dla budownictwa należy stwierdzić, że najkorzystniejszymi utworami są utwory czwartorzędowe (gliny zwałowe, piaski lodowcowe i wodnolodowce). Z pewnym utrudnieniem dla budownictwa należy liczyć się na obszarach pokrytych gliniastą wietrzeliną (obszar występowania wapieni, gdzie można spodziewać się form krasowych) i w rejonach występowania utworów zastoiskowych (pod wpływem wody istnieje możliwość uplastycznienia się gruntów).

Obszarami o niekorzystnych warunkach budownictwa są również obszary pokryte utworami zboczowymi oraz współczesne doliny rzeczne i obniżenia zbudowane z nieskonsolidowanych i nawodnionych utworów holocenijskich.

Surowce mineralne

Na terenie gminy Wieluń surowce mineralne występują wśród utworów: triasowych, jurajskich i czwartorzędowych. Zalegają one od powierzchni lub pod różnej miąższości nadkładem.

Należą do nich:

- surowce ilaste,
- surowce węglanowe,
- surowce krzemionkowe zwięzłe,
- surowce krzemionkowe okruchowe.
- Do surowców ilastych należą: ility triasowe (retyk), ility jurajskie (dooger) i gliny zwałowe:
 - ility triasowe występują w części wschodniej gminy między miejscowościami Małyszyn, Olewin i Widoradz. Złoże „Wieluń Widoradz” jest obecnie nieczynne. Surowiec eksploatowany był do produkcji cementu portlandzkiego w cementowni „Warta” w Działoszynie. Eksploatacja prowadzona była mechanicznie;
 - ility jurajskie występują lokalnie głównie na obszarze wyżyny jurajskiej. Wielokrotnie podejmowane badania zwiadowcze nie doprowadziły do udokumentowania złoże. ility te były i są punktowo eksploatowane w niewielkich ilościach przez miejscową ludność. Śladami dawnej i czynnej eksploatacji są liczne występujące wyrobiska poeksploatacyjne w pobliżu gminy Mokrsko;
 - gliny zwałowe pokrywają znaczną część gminy. Tworzą zwarte pokrywy w południowej i południowo-zachodniej części gminy. Są bardzo spiaszczone, zawierają w domieszkach duże ilości gruboziarnistego piasku oraz margla. Jako surowiec nie nadają się do produkcji cegły. Poza Gaszynem, gdzie zlokalizowane jest złoże („Gaszyn”) tego surowca, na terenie gminy nie były eksploatowane.
 - Surowce węglanowe (wapienie jurajskie) występują w północno-wschodniej części gminy – na wschód od miasta Wieluń. W tych rejonach znajduje się szereg różnej wielkości wyrobisk. Wszystkie aktualnie nie są czynne. Na obszarze pomiędzy wsią Niedzielsko, a wsią Urbanice stwierdzono występowanie poszukiwanego surowca, co doprowadziło do udokumentowania złoże „Wieluń”. Surowiec w złoże stanowią wapienie piaszczyste oraz piaskowce wapińskie barwy kremowej z bułami krzemionkami. Do chwili obecnej złoże nie jest eksploatowane.
 - Surowce krzemionkowe zwięzłe występują w części południowowschodniej w okolicy wsi Olewin. Rejon ten posiada uproszczoną dokumentację. Złoże stanowią piaskowce żelaziste. W oparciu o przeprowadzone wstępnie badania surowiec złoże „Olewin” może być użyty na kamień łamany, do murów betonowych na zaprawie, tłuczeń pod budowę dróg o lepiszczach bitumicznych.
 - Surowce krzemionkowo - okruchowe (piaski i żwiry) są najbardziej rozprzestrzenione na terenie gminy Wieluń:
 - piaski lodowcowe i wodnolodowcowe występują w zachodniej i południowo-wschodniej części gminy. Tworzą zwartą pokrywę, na której występuje szereg różnej wielkości wyrobisk z reguły nieczynnych. Surowiec eksploatowany był przez miejscową ludność dla potrzeb budownictwa,
 - żwiry głównie moren czołowych występują nieregularnymi zasięgami w południowej i północno-zachodniej części gminy – rejon Rychłowice i Dąbrowa. Występujące na tych terenach wyrobiska nie są także czynne.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że gmina Wieluń należy do ubogich w występowaniu surowców krzemionkowych okruchowych o zasobach przemysłowych. Żwiry i piaski występują w postaci niewielkich gniazd o małym rozprzestrzenieniu, na których bazowały małe gospodarstwa żywińskie.

Zasoby wód powierzchniowych i podziemnych

Pod względem hydrograficznym gmina Wieluń położona jest w dorzeczu Warty – na obszarze dwóch zlewni rzek Pysznej i Warty.

Rzeka Pyszna stanowi główny ciek wodny. Jest lewobrzeżnym dopływem rzeki Oleśnicy, do której uchodzi poza granicami gminy. Rzeka wypływa z terenu wysoczyzny za granicą opracowania. Na znacznym odcinku rzeka Pyszna stanowi północną granicę oddzielającą gminę Wieluń od gminy Czarnożyły. Do rzeki Pysznej w granicach gminy wpływają: Kanał Krzyworzycki, Struga Wieluńska, Kanał Olewiński i szereg mniejszych cieków bez nazw. Wszystkie prawie odprowadzają wody z obszaru wyżyny jurajskiej, gdzie znajdują się ponadto liczne źródła. Tylko w części południowo-wschodniej gminy z niewielkiego obszaru wody płyną w kierunku wschodnim. Za pośrednictwem niewielkiego cieku wody odprowadzane są bezpośrednio do rzeki Warty.

W rejonie tym, przez wieś Rudę (na terenie gminy) oraz przez wieś Kamionkę (poza terenem gminy), przebiega dział wodny oddzielający zlewnię rz. Warty od zlewni rz. Pysznej. Ponadto dość ważnym elementem wód

powierzchniowych na terenie gminy są niewielkie, lecz dość licznie występujące, zbiorniki wód powierzchniowych. Są to zbiorniki naturalne (głównie oczka polodowcowe lokalnie zarastające oraz sztuczne – stawy).

Na terenie Cukrowni „Wieluń” zespół stawów zawiera wody przemysłowe, a pozostałe w dużej mierze mają charakter hodowlany, przeciwpożarowy lub stanowią miejsca rekreacji dla okolicznej i miejskiej ludności.

Wyróżniono dwa zasadnicze obszary charakteryzujące się odmiennymi warunkami występowania wód podziemnych:

- Obszary dolinne, na których występuje ciągły poziom wód gruntowych o swobodnym zwierciadle utrzymujący się w gruntach przepuszczalnych:
 - obszary o ciągłym poziomie występują w dolinach, obniżeniach i na dużych powierzchniach sandrowych oraz na obszarach wypoczynkowych zbudowanych z utworów łatwo przepuszczalnych. W obrębie tej strefy występują grunty piaszczysto - żwirowe, gdzie przeważa infiltracja nad spływem powierzchniowym, a głębokość występowania zwierciadła wody układa się konsekwentnie do wyniesienia obszarów nad poziom morza. Doliny i obniżenia stanowią strefę koncentracji wód zarówno powierzchniowych jak i podziemnych. Na obszarach tych wody gruntowe z reguły występują płycej niż 1,0 m, a wahania stanów uzależnione są ściśle od poziomu wód w ciekach, oraz od intensywności i wielkości opadów atmosferycznych. Na obszarach najniżej położonych /północno-wschodnia część gminy/ na stosunkowo dużych powierzchniach występują wody podziemne w granicach 1,0-2,0 m, miejscami tylko 2,0-3,0 m, gdzie rozbudowały się wsie Jodłowiec, Sieniec, Borowiec.
- Obszary o zróżnicowanych warunkach występowania wód podziemnych, gdzie rozprzestrzenianie się ciągłego poziomu wody utrudniają występujące w podłożu grunty o różnej przepuszczalności - obszary o zróżnicowanych warunkach wodnych związane są:
 - z występowaniem od powierzchni utworów trudniej przepuszczalnych glin zwałowych lub ilów i pyłów zastoiskowych o gorszych warunkach infiltracji (północno-wschodnia, środkowa i fragment południowej części gminy). Ciągły poziom wód ulega zakłóceniom, a zwierciadło wykazuje w przewodzie zwierciadło napięte. Występowanie wód związane jest z drobnymi przewarstwieniami piaszczystymi wśród glin bądź ilów na różnych głębokościach /często z reguły 4,5 m /.W obrębie tych obszarów wody głównie pochodzenia opadowego mają utrudnioną infiltrację wgłębną. W okresie długotrwałych opadów należy się liczyć z możliwościami występowania wód zawieszonych w bardziej przepuszczalnych przypowierzchniowych warstwach,
 - z występowaniem od powierzchni lub płytko w podłożu utworów jurajskich /wapienie bądź piaskowce/. W obrębie tych powierzchni wody zalegają w szczelinach i uzależnione są od wielkości spękań. Wypełniają szczeliny na głębokościach większych niż 4,5 m. Zasadniczy poziom zalega na głębokościach 5,0-20,0 m (dane z pomiarów poziomu zwierciadła wody w studniach gospodarskich).

Oceniając ogólne warunki wodne z punktu widzenia budownictwa należy stwierdzić, że na dość znacznych obszarach gminy występują korzystne warunki wodne. Płytkie wody do 1,0 i 2,0 m występują w obrębie dolin i obniżeń oraz fragmentami w niższych partiach wysoczyzny i na obszarze sandru w części północno-wschodniej gminy. Na pozostałych obszarach wody gruntowe występują głębiej niż 3,0 m.

Geotermia

Wieluń położony jest w okręgu przedsudecko-północno-świętokrzyskim o powierzchni 39 tys. km² z wodami geotermalnymi występującymi w osadach permu o łącznych zasobach 155 km³ wód geotermalnych. Szacuje się, iż w zbiornikach pod Wieluniem znajdują się zasoby wód geotermalnych, z których można uzyskać 0,44 mln tpu energii odnawialnej. Z 9 otworów wiertniczych o głębokościach rzędu 2500 m możliwe jest uzyskanie energii cieplnej o mocy ok. 80 MW.

Warunki glebowe

Obszar gminy charakteryzuje się dość znacznym zróżnicowaniem warunków glebowych. Występują tutaj obszary gleb zarówno o dobrych i bardzo dobrych warunkach, jak i słabych lub bardzo słabych.

Najlepsze gleby tego obszaru to głównie gleby biellicowe pszenne dobre lub pszenno – żytnie w klasach bonitacji III a – III b, wytworzone z glin lekkich, czasami nieco spiaszczonych od powierzchni. Dość rzadko w warstwach do 100 cm występują pyły zwykłe. Charakteryzują się one wysoką zawartością składników pokarmowych, dobrymi warunkami wodno – powietrznymi, dobrą strukturą i są łatwe do uprawy. Przy prawidłowym gospodarowaniu pozwalają uzyskiwać wysokie plony większości gatunków uprawnych.

Do grupy tej zaliczono również niewielkie obszary gleb zbożowo – pastewnych mocnych oraz pszennych wadliwych. Są to głównie czarne ziemie lub gleby brunatne o takim samym gatunku w klasach III a – IV a z małym udziałem IV b, dorównujące w/w glebom zawartością składników pokarmowych. Jedynie ze względu na wadliwe stosunki wodne (okresowe nadmiary lub niedobory wilgotności) ich bonitacja jest aktualnie niższa. Ich wartość potencjalna jest równa wartości w/w gleb pszennych.

Gleby zbożowo – pastewne mocne i pszenne wadliwe wymagają specjalnego doboru gatunków i odmian o znacznej tolerancji w stosunku do warunków wodnych. Plony są tutaj w dużym stopniu zależne od warunków pogody.

Gleby opisanej grupy dominują w części środkowej (na północ i wschód od miasta Wielunia, w okolicach wsi Ruda) i południowej granicy (okolice wsi Kadłub).

Nieco gorsze warunki do uprawy posiadają gleby bielicowe, brunatne lub rzadziej czarna ziemia utworzona głównie z piasków gliniastych w klasach bonitacji IVa –IVb. Są to gleby żytnio – ziemniaczane dobre z małym udziałem żytnio – ziemniaczanych słabych i zbożowo – pastewnych w klasie IV b. Charakteryzują się one mniejszą zawartością składników pokarmowych, większą wrażliwością na suszę i stwarzają średnio korzystne warunki do uprawy. Najbardziej nadają się pod uprawy roślin z grupy żytnio – ziemniaczanych, lecz korzystna bywa również uprawa owsa, jęczmienia, koniczyny białej, saradeli oraz niektórych warzyw, zwłaszcza z grupy marchwiowych.

Gleby te dominują w części środkowej oraz na zachodzie gminy.

Gleby obu wymienionych grup są predestynowane do wysoko towarowej produkcji roślinnej i rejonu o ich dominacji podlegają bezwzględnej ochronie przed zagospodarowaniem innego rodzaju.

W części południowej w sąsiedztwie miasta i północno – wschodniej oraz na zachodzie gminy duży procent powierzchni zajmują ubogie gleby piaszczyste. Wyróżniono wśród nich dwie grupy.

W pierwszej z nich dominują gleby brunatne lub bielicowe żytnio – ziemniaczane słabe z małym udziałem czarnych gleb lub mad zbożowo – pastewnych słabych. Są one najczęściej utworzone z płytkich lub średnio głębokich piasków słabo gliniastych zalegających na piasku luźnym i zaliczają się do V klasy bonitacji.

Charakteryzują się one małą zawartością składników pokarmowych i niezbyt korzystnymi stosunkami wodno - powietrznymi. Podniesienie stopnia ich kultury jest bardzo trudne i wymaga sztucznego nawodnienia i odwadniania w różnych porach sezonu wegetacyjnego oraz stosowania znacznych ilości nawozów. Przydatne są one pod uprawę żyta, ziemniaków, łubinu żółtego, a na glebach wilgotnych – kapusty, brukwi i innych mało wymagających roślin pastewnych przy założeniu, że plony nie będą bardzo wysokie. Uprawa owoców i warzyw jest na ogół mało opłacalna. Gleby te nie podlegają prawnej ochronie i mogą być wykorzystane na cele nierolnicze.

Najuboższe gleby w gminie, to żytnio - łubinowe gleby brunatne wylugowane utworzone z piasków luźnych w V – VI klasie bonitacji. Są one bardzo przepuszczalne i suche, w związku z czym również bardzo ubogie w składniki pokarmowe, a także próchnicę.

Brak jest praktycznych możliwości podniesienia ich wartości. Nadają się głównie do pod uprawę żyta lub łubinu żółtego. W warunkach gospodarki drobnotowarowej ich uprawa jest bliska granicy opłacalności, w gospodarce wielkotowarowej jest nieopłacalna.

Gleby te nie podlegają prawnej ochronie i powinny być przeznaczone na cele nierolnicze w pierwszej kolejności. Doliny rzeczne i obniżenia terenu wypełnione są glebami hydrogenicznymi o zróżnicowanym składzie mechanicznym i różnych stosunkach wodnych, głównie w klasach III – V.

Występują na nich głównie użytki zielone o średniej (klasy III – IV bonitacji użytków zielonych) lub słabej (klasa V bonitacji użytków zielonych) wartości. Są to obszary chronione przed zagospodarowaniem poza rolniczym (zabudowa oraz wprowadzanie innego rodzaju przegród powodujących przerwanie ciągłości powiązań ekologicznych realizujących się za pośrednictwem dolin rzecznych) oraz przed zakłóceniem stosunków wodnych i chemizacją środowiska przyrodniczego.

Szata roślinna

Dominującymi typami siedlisk są bór świeży i bór mieszany wilgotny. Inne typy siedlisk zajmują niewielki procent powierzchni. Dwa największe kompleksy leśne (w północno-wschodniej i południowo-wschodniej części gminy) posiadają dobre warunki do rekreacji. Dominują tutaj drzewostany sosnowe w wieku powyżej 40 lat o umiarkowanym zwarciu, zwłaszcza w warstwach podszytu i drzewostanu, umożliwiającym swobodną penetrację. Lasy te odznaczają się znaczną atrakcyjnością krajobrazową, korzystnym mikroklimatem, a przy tym także stosunkowo znaczną odpornością roślinności i elementów środowiska przyrodniczego.

Inne lasy ze względu na małe powierzchnie, zbyt duże zwarcie roślinnością, niską odpornością, wilgotne lub bagienne podłoże aktualnie powinny zostać wyłączone z użytkowania rekreacyjnego.

Jako cenny obiekt przyrodniczy na terenie gminy należy wymienić rezerwat leśny „Lasek Kurowski” obejmujący fragment o pow. 22,13 ha kompleksu leśnego położonego na północ od wsi Piaski. Celem ochrony jest zachowanie zbiorowisk leśnych: grądu z udziałem jodły, olsu i łęgu olsowego. Obiektem ochrony jest jedyna pozostałość wielogatunkowego i zróżnicowanego zbiorowiska grądowego oraz olsu i łęgu olsowego w antropogenicznym krajobrazie rolniczym oraz ciekawe formy drzew liściastych. Flora jest na tym obszarze bogata: wyróżniono 121 gatunków, a wśród nich rzadki i podlegający ochronie storczyk kruszyk błotny.

Ponadto na obszarze gminy występują parki podworskie zasługujące na ochronę :

- we wsi Dąbrowa – park mały,
- we wsi Masłowice – duży, ładny park z dość dobrze zachowanym pałacym,
- we wsi Olewin – park o powierzchni 2,00 ha, zaniedbany; najcenniejszym elementem jest szpaler zawierający 32 buki zwyczajne,
- we wsi Ruda – duży, ładny park z dobrze zachowanym drzewostanem,
- we wsi Starzenice – park o powierzchni 2,50 ha ze szpalerami lipowymi, dębowymi i kasztanowymi.

Parki wpisane do ewidencji zabytków wyszczególniono w tabeli nr 6 w pkt. 3.2.2. tekstu studium.

Warunki klimatyczne

Wieluń wg podziału Polski na regiony klimatyczne W. Okołowicza położony jest w regionie o słabnących wpływach oceanicznych cechującym się stosunkowo małymi amplitudami temperatury powietrza, wczesną wiosną, latem stosunkowo długim, zimą łagodną i krótką z mało trwałą pokrywą śnieżną.

Kraina klimatyczna, w której położona jest gmina Wieluń charakteryzuje się średnią temperaturą stycznia – 2,0^o, średnią temperaturą lipca 18,2^o; zima trwa średnio 80 dni, lato natomiast 98 dni. Dni pogodnych z zachmurzeniem poniżej 2 notuje się średnio w roku 61, natomiast dni pochmurnych z zachmurzeniem ponad 8 – 110 dni.

Średni roczny opad atmosferyczny wynosi 550 mm – poniżej średniej dla Polski, która wynosi 600 mm.

Średnie roczne usłonecznienie – ilość godzin ze słońcem wynosi w gminie Wieluń 4,0 godz./dobę.

Pewną odrębnością cechują się tereny o płytko występującej wodzie gruntowej. Tereny o płytko zalegającej wodzie gruntowej charakteryzują się większą pojemnością cieplną, wyróżniają się znacznym zmniejszeniem amplitud dobowych; drugim wyróżniającym się obszarem są duże powierzchnie leśne oraz tereny w ich sąsiedztwie.

Wilgotność względna powietrza nie odbiega wartościami od innych obszarów środkowej Polski. Zachmurzenie nie wykazuje większej zmienności przestrzennej. Najpogodniejszym miesiącem w roku jest wrzesień.

Pokrywa śnieżna występuje w ciągu średnio 76 dni w roku, z tym, że najczęściej w okresie od grudnia do marca. Wiatr – jego kierunek i prędkość stanowią jeden z ważniejszych elementów meteorologicznych warunkujący układ i przebieg innych elementów, a przede wszystkim posiadają zasadniczy wpływ na formowanie się warunków klimatycznych w skali lokalnej, np. przewietrzanie terenu, a w szczególności terenów zurbanizowanych, rozpraszania zanieczyszczeń i ich kierunku przemieszczania. Zdecydowanie dominują wiatry zachodnie (22,1%), a następnie południowo-zachodnie (17%) w roku.

Cisza notuje się bardzo mało, co jest również korzystnym zjawiskiem, gdyż nie zachodzi obawa stagnacji mgieł, zanieczyszczeń oraz świadczy o dobrej wentylacji terenu, aczkolwiek na terenie przeważają wiatry o niedużych prędkościach – średnio w roku 2,5 m/s.

Duże powierzchnie leśne w części północno-wschodniej gminy – Lasy Ożarowskie – oraz w części południowo-wschodniej – Las Ruda, a także w części północno-zachodniej w okolicach wsi Piaski cechują się swoistymi warunkami topoklimatycznymi. Mianowicie bardzo zmniejszeniem prędkości wiatru wewnątrz lasu, jak również w ich bezpośrednim sąsiedztwie. W większości lasy na terenie gminy Wieluń są wilgotne – o płytko stosunkowo zalegającej wodzie gruntowej, a więc mniej przydatne dla rekreacji, szczególnie w części północnej gminy. Bardziej przydatne dla rekreacji są lasy w części południowo-wschodniej.

Gmina Wieluń jest gminą typowo rolniczą, brak jest obiektów o szkodliwym i uciążliwym działaniu – poza dzielnicą przemysłowo-składową Wielunia.

Reasumując stan higieny powietrza atmosferycznego na terenie gminy należy uznać za dobry.

- Najlepszymi warunkami topoklimatycznymi cechują się obszary wyniesione o suchym podłożu wskazane do upraw sadowniczych, warzywnych, rolnych oraz do zabudowy mieszkaniowej, w tym specjalnej jak szkoły, żłobki, szpitale bez zastrzeżeń. Niewskazana jest lokalizacja na tych terenach obiektów przemysłowych o szkodliwym i uciążliwym działaniu.
- Dobrymi warunkami topoklimatycznymi z punktu widzenia upraw rolniczych i warzywniczych cechują się obszary nizinne o wodzie gruntowej zalegającej głębiej niż 2 m od powierzchni. Zabudowa mieszkaniowa nie budzi zastrzeżeń.
- Tereny o topoklimacie nizinnym o płytko zalegającej (płycej niż 2 m) wodzie gruntowej są wskazane dla upraw wymagających dużej ilości wilgoci. Niewskazana jest lokalizacja zabudowy mieszkaniowej oraz specjalnej.
- Niewskazana jest zmiana formy użytkowania lasów, których na terenie gminy jest stosunkowo niewiele. Wskazana lokalizacja urządzeń wypoczynkowych, biwaków, obozowisk, terenów spacerowych. Przed lokalizacją szczegółową niezbędne są badania typu problemowego, gdyż lokalnie lasy są wilgotne.

- Dobrymi warunkami z punktu widzenia upraw cechują się tereny w sąsiedztwie powierzchni leśnych, szczególnie tych, które wymagają znacznej ilości wilgoci, małych amplitud dobowych temperatury i wilgotności, a jednocześnie nie wymagają dużej ilości słońca. Są to tereny bardzo zaciszne.
- Wzdłuż linii kolejowych, dróg ponadregionalnych należy utworzyć strefy ochronne z zieleni azurowej.
- Należy zlikwidować „dzikie” wysypiska śmieci poprzez lokalizację wysypisk zorganizowanych i urządzonych.
- Nie należy w obniżeniach, dolinach stwarzać barier utrudniających grawitacyjny spływ powietrza chłodnego, a więc nasypów, zabudowy i zwartych zespołów zieleni prostopadle do osi doliny.
- W istniejących zaporach należy utworzyć prześwitki umożliwiające grawitacyjny dopływ powietrza chłodnego.

Ocena warunków środowiska przyrodniczego

W wyniku kompleksowej analizy warunków fizjograficznych dokonano oceny pod kątem naturalnych predyspozycji terenu do pełnienia określonej funkcji w aspekcie ochrony środowiska przyrodniczego.

Wydzielono dwie podstawowe grupy obszarów :

- Obszary charakteryzujące się wysokimi walorami środowiska przyrodniczego prawnie chronione bądź wskazane do ochrony:
 - obszary występowania gleb bardzo korzystnych i korzystnych dla produkcji rolnej. Są to gleby wytworzone z glin i pyłów kompleksu pszennodobrego i pszenno-żytniego w IIIa i IIIb klasy gruntów ornych oraz IVa i IVb klasy gruntów ornych. Są to obszary gleb bezwzględnie chronionych przed użytkowaniem nierolniczym, przydatne bez ograniczeń pod uprawy najbardziej wymagających roślin,
 - obszary występowania gleb korzystnych dla produkcji rolnej. Są to gleby wytworzone z piasków na różnym podłożu kompleksu żytnio - dobrego i żytnio - ziemniaczanego słabego IVa i IVb klasy gruntów ornych. Są to gleby wymagające ochrony przed użytkowaniem nierolniczym przydatne pod uprawy mniej wymagających roślin,
 - obszary dolin rzecznych i obniżeń o dużych wartościach ekologicznych spełniających funkcję układów retencyjnych, odwadniających i wentylacyjnych – wskazane pozostawienie ich jako tereny otwarte. Nie wskazane wprowadzenie przegród utrudniających przewietrzanie i grawitacyjny spływ chłodnego powietrza,
 - obszary leśne spełniające funkcje ekologiczne, klimatyczne i krajobrazowe wymagające bezwzględnej ochrony przed zmniejszeniem ich powierzchni.
- Obszary o mniejszych walorach przyrodniczych nie podlegające ochronie przed zmianą użytkowania – ocenione dla innych form zagospodarowania (w tym sieci osadniczej). Do obszarów o niższych walorach przyrodniczych należą tereny, gdzie dominują gleby mało korzystne dla rolnictwa V – VI klasy gruntów ornych. Nie podlegają ochronie przed zmianą użytkowania na nierolnicze. Obszary te stanowią stosunkowo niewielki procent ogólnych powierzchni. W obrębie tych powierzchni wydzielono:
 - obszary bez zastrzeżeń o najkorzystniejszych warunkach fizjograficznych dla budownictwa mieszkaniowego,
 - obszary o mniej korzystnych warunkach fizjograficznych z ograniczeniami dla budownictwa mieszkaniowego; z uwagi na niepewne warunki gruntowe wskazane badania geotechniczne,
 - obszary o mało korzystnych warunkach fizjograficznych z zastrzeżeniami dla budownictwa mieszkaniowego;
 w obrębie tych obszarów wydzielono :
 - obszary o zwiększonych nachyleniach wymagające przystosowania terenu,
 - obszary z płytko występującym poziomem wody gruntowej (2,0 m); zaleca się na tych obszarach zabudowę bez podpiwniczenia o wysokich parterach.

Ochrona przyrody

- Rezerwaty przyrody
Na terenie gminy występuje rezerwat częściowy „Lasek Kurowski” położony w Leśnictwie Mierzyce, Nadleśnictwo Wieluń na terenie o powierzchni 22,13 ha, utworzony Zarządzeniem MliPD z dnia 24 listopada 1983 r. (MP nr 39, poz. 230).
- Stanowiska dokumentacyjne

- Zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Sieradzkiego uznano kamieniołom piaskowców żelazistych jury dolnej o pow. 0,52 ha położony w m. Olewin, na działce ozn. nr ewid. 633 jako stanowisko dokumentacyjne.
- Pomniki przyrody
 - Na obszarze gminy występuje 12 pomników przyrody:
 - dąb szypułkowy o obwodzie 480 cm w parku wiejskim w Masłowicach,
 - cis pospolity o obwodzie 170 cm w parku wiejskim w Masłowicach,
 - grupa drzew wielogatunkowa w parku wiejskim w Masłowicach,
 - wiąz szypułkowy o obwodzie 330 cm w parku wiejskim w Masłowicach,
 - dąb szypułkowy o obwodzie 460 cm w parku wiejskim w Masłowicach,
 - dąb szypułkowy o obwodzie 480 cm w parku wiejskim w Masłowicach,
 - lipa drobnolistna o obwodzie 340 cm w parku wiejskim w Masłowicach,
 - dąb bezszypułkowy o obwodzie 330 cm w parku wiejskim w Masłowicach,
 - grupa drzew jednogatunkowych (32 buki) w parku wiejskim w Olewinie,
 - lipa drobnolistna o obwodzie 550 cm w parku wiejskim w Olewinie,
 - topola biała (białodrzew) o obwodzie 560 cm w Olewinie,
 - dąb szypułkowy o obwodzie 500 cm w parku wiejskim w Rudzie.
 - Wszystkie ww. pomniki zostały ustanowione w dniu 03.02.1998 r. rozporządzeniem Wojewody Sieradzkiego (Dz. Urz. Województwa Sieradzkiego Nr 3, poz. 9).
- Otulina Załęczańskiego Parku Krajobrazowego
Na terenie gminy niewielki obszar zajmuje Otulina Załęczańskiego Parku Krajobrazowego. Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego, zatwierdzonym uchwałą Nr XLV/524/2002 Sejmiku Wojewódzkiego z dnia 9 lipca 2002 r. przewiduje się objąć ten teren dodatkową formą ochrony jako „Załęczański Obszar Chronionego Krajobrazu”.
- Użytki ekologiczne:
utworzone Rozporządzeniem nr 18/2000 Wojewody Łódzkiego z dnia 22 maja 2000 r., obejmujące fragmenty terenów leśnych (w większości są to bagna śródleśne):
 - 3 użytki w leśnictwie Sieniec,
 - 5 użytków w leśnictwie Wróblew,
 - 1 użytek w leśnictwie Mierzyce.
- Strefa ochronna wokół miejsc łęgowych
powołana decyzją Wojewody Sieradzkiego z dnia 9 czerwca 1997 r., obejmuje 3,36 ha terenów leśnych z około 200 letnim drzewostanem (dęby, sosny) w oddziale 243 f Leśnictwa Mierzyce.

System ekologiczny gminy

Układ dolin i cieków tworzy lokalny system korytarzy ekologicznych gminy. W celu zmniejszenia już zaistniałego zagrożenia środowiska, wskazana jest prawidłowa gospodarka cennymi zasobami przyrody. Można osiągnąć poprzez tworzenie systemów naturalnych powiązań o bogatych i różnorodnych walorach obejmujących aktywne biologicznie ekosystemy łąkowe, leśne i wodne. Na obszarach tych powinny obowiązywać następujące zasady gospodarowania:

- zakaz lokalizowania uciążliwych obiektów przemysłowych i gospodarczych powodujących zanieczyszczenie powietrza, gleb i wód,
- zakaz składowania odpadów i eksploatacji surowców mineralnych,
- gospodarka rolna i leśna na tych terenach powinna ograniczyć stosowanie środków chemicznych ochrony roślin,
- obszary dolin rzecznych i cieków, obniżeń powinny pozostać w dotychczasowym użytkowaniu jako tereny otwarte, umożliwiające przewietrzenie terenu.

Reasumując, stwierdza się że:

- Gmina Wieluń wraz z miastem jest obszarem ciekawym krajobrazowo i charakteryzuje się walorami środowiska przyrodniczego, które ograniczają swobodny perspektywiczny rozwój miasta i gminy. Tymczasem aktualne już zainwestowanie terenu (zabudowa mieszkaniowa i przemysłowa) spowodowały bardzo silną degradację środowiska, a przede wszystkim degradację gleb o wysokich wartościach użytkowych, zanieczyszczenie wód powierzchniowych i powietrza. W celu zmniejszenia już zaistniałego zagrożenia środowiska wskazana jest prawidłowa gospodarka cennymi

zasobami przyrody. Można to osiągnąć poprzez tworzenie systemów naturalnych powiązań bogatych i zróżnicowanych walorach obejmujących aktywne biologicznie ekosystemy łąkowe, leśne i wodne.

Na obszarach tych winny obowiązywać następujące zasady zagospodarowania:

- zakaz lokalizowania uciążliwych obiektów przemysłowych i gospodarczych powodujących zanieczyszczenia powietrza, gleb, wód gruntowych i powierzchniowych ,
- zakaz składowania odpadów i eksploatacji surowców mineralnych,
- gospodarka rolna i leśna na tych terenach winna ograniczyć stosowanie środków chemicznych ochrony roślin,
- Na terenie gminy występują znaczne obszary pokryte glebami wysokiej jakości podlegające ochronie przed użytkowaniem nierolniczym.
- Gmina Wieluń ma bardzo duże predyspozycje do rozwoju intensywnego rolnictwa, co powinno być uwzględnione w kierunkach zagospodarowania przestrzennego.
- Obszary dolin rzecznych i obniżeń powinny pozostać w dotychczasowym użytkowaniu jako tereny otwarte, umożliwiające przewietrzanie terenu.
- Lasy, w myśl ustawy podlegają prawnej ochronie przed przeznaczeniem ich na cele nieleśne. Należy dążyć do powiększania ich powierzchni, co korzystnie wpłynie na regulację warunków wodnych i podniesie walory krajobrazowe.
- Należy bezwzględnie zapobiec dalszej dewastacji drzewostanów – wprowadzić zakaz eksploatacji surowców na terenach zalesionych.
- Niezbędne jest ograniczenie przestrzenne rozwoju wsi położonych w obrębie występowania gleb chronionych.
- Należy dążyć do koncentracji przemysłu w powstałej już dzielnicy przemysłowej w m. Wieluń, aby nie pogarszać stanu higieny atmosfery zarówno na terenie miasta jak i gminy.
- Zabudowę mieszkaniową w obrębie m. Wieluń jak najszybciej należy odizolować pasem wysokiej zieleni przed szkodliwym wpływem zakładów przemysłowych.
- Należy jak najszybciej zlikwidować „dzikie” wysypiska śmieci poprzez lokalizację wysypisk zorganizowanych i urzędzonych.
- Rzeki i kanały na terenie gminy prowadzą wody pozaklasowe. Żeby osiągnąć planowaną czystość wód, należy gruntownie uporządkować gospodarkę wodnościekową na terenie miasta i gminy.
- Gmina Wieluń nie posiada walorów stwarzających możliwość rozwoju rekreacji i turystyki. Stosunkowo najkorzystniej przedstawiają się okolice wsi Jodłowiec położone w sąsiedztwie dużego kompleksu leśnego we wschodniej części gminy. Brak jednak jakichkolwiek zbiorników wód powierzchniowych ogranicza możliwości rekreacyjne tego terenu. Ponadto dla miasta i gminy Wieluń są to możliwości niewystarczające. Miejsc dla rekreacji świątecznej i pobytowej można szukać w gminach sąsiednich.
- Na terenie gminy występują dość różnorodne surowce mineralne. Ze względu na małe rozprzestrzenienie nie mają znaczenia o charakterze przemysłowym.

3.1.3. Zanieczyszczenia, zagrożenia sanitarno – zdrowotne miasta

Współczesne procesy geomorfologiczne i klęski żywiołowe oraz czynniki antropogeniczne to główne przyczyny zagrożeń, na jakie nieustannie narażone jest środowisko przyrodnicze.

Zagrożenia środowiskowe powstałe w wyniku procesów geomorfologicznych i klęsk żywiołowych

Na terenie miasta Wielunia brak jest terenów bezpośredniego zagrożenia powodzią (woda „stuletnia” 1 %). Nie występują tu także tereny potencjalnego zagrożenia powodzią, ani obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych.

Zagrożenia antropogeniczne

Zagrożenia antropogeniczne środowiska to przede wszystkim:

- Zagrożenie atmosfery i wynikająca z tego degradacja klimatu lokalnego
Ochrona powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami odgrywa istotną rolę w jakości życia społeczeństwa. Stan powietrza zależy od ilości i wielkości źródeł emisji, jak również od ilości ładunków napływających z terenów sąsiednich.
Powietrze atmosferyczne i klimat miasta pozostaje pod wpływem lokalnych palenisk domowych, przemysłu, kotłowni, transportu i komunikacji.
Najczęściej uciążliwymi, szczególnie w okresie zimowym, są średnie i małe źródła emisji, które ze względu na warunki odprowadzania zanieczyszczeń do atmosfery (ograniczony pułap ich rozprzestrzeniania) oraz ich

lokalizacje (zagęszczenie źródeł na stosunkowo niedużych powierzchniach – w ramach terenów zainwestowania miejskiego) w istotny sposób wpływają na jakość powietrza.

Omawiane źródła „niskiej emisji” to przede wszystkim paleniska domowe. Ich szczególna uciążliwość związana jest z liczebnością źródeł, zlokalizowaniem blisko siebie, niskimi gatunkami opałów stosowanych w paleniskach oraz faktem spalania w nich różnego rodzaju odpadów. Poprawa tego stanu możliwa jest poprzez zmianę nośnika energetycznego na gazowe lub olejowe.

Źródłem zanieczyszczeń atmosfery jest także „wysoka emisja” związana przede wszystkim z przemysłem oraz lokalnymi kotłowniami.

Największymi emitorami zanieczyszczeń powietrza w mieście są (tabela 1):

- Energetyka Ciepła Wieluniu – emisja równoważna 440 Mg/rok w 2004 r.,
- Spółdzielnia Dostawców Mleka ul. Kolejowa 63 – emisja równoważna 153 Mg/rok w 2004 r.

Tabela 1. Wykaz podmiotów gospodarczych posiadających decyzje o wielkości emisji dopuszczalnej lub będące w ewidencji Starostwa Powiatowego z terenu Gminy Wieluń.

Lp.	Źródło emisji	Emitor	Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń	Emisja dopuszczalna Mg/rok
				w przeliczeniu na SO ₂
1	2	3	4	5
1.	Energetyka Ciepła Spółka z o. o. w Wieluniu, ul. Ciepłownicza 26	Komin h=100 m D=2,5 m	Baterie cyklonów	2006,88
2.	Spółdzielnia Dostawców Mleka w Wieluniu, ul. Kolejowa 63	Komin h=45 m D=1,5 m	Bateria cyklonów, multicyklon, filtr workowy	500,56
3.	Cukrownia Wieluń, ul. Długosza	Kominy h=65 m, D=2,5 m h=18 m, D=2 m	Baterie odpylaczy cyklonowych	279,61
4.	Przedsiębiorstwo Modernizacji Przemysłu Maszynowego „TECHMA WIELUŃ” ul. Fabryczna 10	Komin h=45 m, D=1,4 m	Bateria cyklonów	128,33*
5.	ZUGiL ul. Sieradzka 56			29,65*
6.	Spółdzielnia Dostawców Mleka, ul. Kolejowa 63	Komin h=45 m D=1,5 m	Bateria cyklonów	20,01
7.	Firma KORONA Sp. z o. o., ul. Fabryczna 10	H=10 m, D=0,13 m H=10 m, D=0,25 m		10,56
8.	GALAXIA Ltd, ul. Rymarkiewiczowej 6	7 m – 0,35 m 24 m – 0,68 m 7 m – 0,55 m 24 m – 0,68 m 7 m – 0,50 m 24 m – 0,58 m 7 m – 0,20 m 8 m – 0,20 m	6 cyklonów	4,94
9.	Gospodarstwo Ogrodnicze ul. Sieradzka 80A	H=12 m, D=0,40 m		4,74
10.	PPKS Wieluń, ul. Traugutta			4,48
11.	Zakład Usługowo-Handlowy AUTOSŁAW			0,05*

12.	ZUP GWOMAL ul. Wojska Polskiego	11 m – 0,40 m 7 m – 0,14x0,14		0,007*
-----	------------------------------------	----------------------------------	--	--------

W powyższej tabeli w kolumnie nr 5 podano wartość emisji rocznej w przeliczeniu na SO₂ korzystając z tzw. współczynnika toksyczności określonego w „Wytocznych stanu obliczania,”. Znak w tabeli (*) oznacza, że w procesach produkcyjnych emitowane są substancje inne niż tylko ze spalania paliw energetycznych dla których także dokonano przeliczenia na SO₂.

Źródło: „Program ochrony środowiska w gminie Wieluń”, tabela nr 5 (fragm.)

Kolejnym istotnym źródłem emisji do atmosfery jest transport, wytwarzający m.in. tlenki węgla, związki ołowiu i tlenki azotu. Przyczynia się do tego przede wszystkim intensywny rozwój komunikacji, niski poziom techniczny pojazdów oraz ogólnie zły stan dróg.

Rozmieszczenie przestrzenne tego rodzaju emisji w mieście jest ściśle związane z rozmieszczeniem obciążeń transportowych dróg, proporcjonalnym do ich rangi w krajowej sieci drogowej. Pomiaru stanu zanieczyszczenia powietrza na terenie miasta prowadzone są na stacji manualnej WSSE przy ul. Wojska Polskiego, gdzie oznaczane są średniodobowe wartości stężeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu oraz pyłu zawieszony metodą reflektometryczną.

Pomierzone w 2004 r. stężenie SO₂ średnioroczne wynoszące 5,3 µg/m³ stanowiło 17,7% wartości odniesienia wynoszącej 30 µg/m³.

Stężenie średnioroczne NO₂ stanowiło 49,25% wartości dopuszczalnej i wynosiło 19,7 µg/m³.

Podobnie jak SO₂ i NO₂ pył zawieszony również występował w stężeniach nie przekraczających wartości dopuszczalnej.

▪ Zanieczyszczenia i ochrona wód powierzchniowych

Na terenie miasta Wielunia brak jest naturalnych cieków wód powierzchniowych. Martwa dolina rozdzielająca teren na część północną i południową pozbawiona jest rzek. Obszar jej rozcinają liczne rowy melioracyjne. Główny zwany Strugą Wieluńską jest prawobrzeżnym dopływem rzeki Pysznnej. Dość ważnym elementem wód powierzchniowych są niewielkie, lecz dość licznie występujące małe zbiorniki wodne. Są to głównie zbiorniki sztuczne – stawy. Położone są one w północnej części na terenie „Cukrowni Wieluń” zawierają wody przemysłowe, zasilane są wodami ze spiętrzenia na rzece Pysznnej. Pozostałe stawy – położone w pobliżu wsi Niedzielsko i w południowo – zachodniej części mają charakter wybitnie hodowlany, zasilane są głównie wodami ze źródeł i wysięków. Głównym zagrożeniem i źródłem zanieczyszczeń dla wód powierzchniowych (oddziaływującym również na wody podziemne) są nie oczyszczone lub oczyszczone częściowo, ścieki odprowadzane do rzeki Pysznnej, Kanału Krzyworzycyckiego i rowów melioracyjnych. W gospodarstwach domowych ścieki gromadzone są w przydomowych, często nieszczelnych szambach. Źródłem zagrożeń dla wód są zakłady przemysłowe, ubojnie, masarnie itp.

Największe potencjalne zagrożenie dla wód powierzchniowych na terenie miasta stanowią:

- Oczyszczalnia Ścieków, ul. Błońska, odprowadzająca 4056 m³/dobę w 2004 r. ścieków do Kanału Wieluńskiego, w tym wskaźniki zanieczyszczeń: ChZT-164 kg/d, zawiesina 69 Kg/d, BZT₅ – 23 kg/d, Pog 6kg/d i Nog. – 48 kg/d.
- Spółdzielnia Dostawców Mleka ul. Kolejowa 63 odprowadzająca 797 m³/d w 2004 r. ścieków do rzeki Pysznnej, wskaźniki zanieczyszczeń: ChZT-45 kg/d, zawiesina 18 Kg/d, BZT₅ – 8 kg/d, Nog. – 2 kg/d.

▪ Zanieczyszczenia i ochrona wód podziemnych

Zagrożenia jakości wód podziemnych wynikają przede wszystkim z charakteru zagospodarowania terenu, jego właściwości fizykochemicznych, a także charakteru ognisk zanieczyszczeń. Za ogniska zanieczyszczeń uznać należy takie efekty działalności człowieka, które w różny sposób prowadzą do zmian własności fizycznych, chemicznych oraz biologicznych, obniżając ich walory jakościowe. Zagrożenie dla wód podziemnych stanowią mogą zarówno odpady w postaci stałej jak i płynnej.

Dostarczycielami odpadów są m.in. osiedla zabudowy jednorodzinnej nieskanalizowanej (nieszczelność dołów typu szambo).

Niekorzystnymi czynnikami wpływającymi na stan wód podziemnych są tzw. liniowe ogniska zanieczyszczeń:

- linia kolejowa PKP – awaryjne wycieki z transportowanych substancji,
- główne ulice (drogi krajowe i wojewódzkie) zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi i produktami ich spalania, zasolenie w czasie zimy, awaryjne wycieki transportowanych substancji.

System monitoringu krajowego (prowadzony przez Państwowy Instytut Geologiczny) i regionalnego (prowadzony przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi) wód podziemnych obejmuje 5

studni poboru wody na terenie miasta: 1 sieci krajowej i 4 sieci regionalnej. Wyniki badań monitoringowych oceniono zgodnie z „Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11.02.2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji wód” wprowadzającym 5 klas jakości wód podziemnych.

Wody we wszystkich 5 badanych studniach (ujęcie wód poziomu jurajskiego) miały III klasę czystości, czyli były wodami zadowalającej jakości. Wskaźnikami decydującymi o klasie czystości były: żelazo (ZUGiL – studnia nr 2, ujęcie nr 2 przy ul. Częstochowskiej), og. Węgiel organiczny (ujęcie miejskie nr 1 przy ul. Piłsudskiego, ujęcie Spółdzielni Dostawców Mleka), azotany (ujęcie miejskie nr 1 przy ul. Piłsudskiego) węglowodory i wapń (ujęcie Spółdzielni Dostawców Mleka) oraz temperatura (ujęcie miejskie nr 2 przy ul. Częstochowskiej).

▪ **Zagrożenia i ochrona pokrywy glebowej i roślinnej**

Degradacja pokrywy glebowo-roślinnej terenu związana jest przede wszystkim z rozwojem terenów zainwestowanych i wynikającym z tego innym niż rolnicze wykorzystanie gruntów.

Degradacja powierzchni ziemi związana z zanieczyszczeniami gleb występuje w pobliżu tras komunikacyjnych. Następuje tu kumulacja w glebie toksycznych związków chemicznych pochodzących ze spalin itp.

Rośliny w strefie zanieczyszczeń kumulują związki chemiczne, w związku z tym w strefach przyległych do dróg i ulic najbardziej obciążonych transportowo powinno się ograniczać rolnicze użytkowanie gleb oraz upraw warzyw i owoców.

Ochroną roślinną należy objąć parki, skwery i pojedyncze drzewa.

▪ **Zagrożenia środowiska przez odpady**

Na terenie miasta Wielunia wytwórcami największej ilości odpadów powstających w procesach przemysłowych są:

- Energetyka Ciepła w Wieluniu – w 2004 r. wytworzono 3775,000 ton odpadów, 100% zostało odzyskane,
- Spółdzielnia Dostawców Mleka – w 2004 r. wytworzono 9489,550 ton odpadów, z czego 92% odzyskano.

Największe ilości odpadów niebezpiecznych pochodzą z Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Wieluniu. W 2004 r. ZOZ wytworzył 18,970 ton odpadów niebezpiecznych, z których 97% zostało unieszkodliwione.

Gromadzenie odpadów stanowi zagrożenie dla jakości wód powierzchniowych, podziemnych oraz powietrza atmosferycznego. Składowane odpady nie tylko, że zajmują teren, ale oddziałują na tereny przyległe, powodując ich degradację, a także pogarszają walory estetyczne środowiska.

Odpady komunalne powstające na terenie miasta wywożone są na składowisko odpadów położone w Rudzie. Zakład Urządzeń Galwanicznych i Lakierniczych (ZUGiL) S.A. ul. Sieradzka 56 korzysta z mogielnika eksploatowanego na terenie składowiska odpadów. Mogielnik obecnie nie ma nowych dostawców.

▪ **Zagrożenie środowiska przez hałas**

Głównym czynnikiem degradującym klimat akustyczny terenu miasta jest hałas komunikacyjny, emitowany w szczególności przez środki transportu drogowego i kolejowego. Brak jest danych co do wielkości emisji hałasu kolejowego.

Największą uciążliwość akustyczną stwarzają drogowe szlaki komunikacyjne prowadzone ulicami miejskimi:

- droga krajowa nr 8 (w ciągu ulic: Wrocławska-Głowackiego-Warszawska), będąca częścią drogi międzynarodowej E67 – ok. 16 6000 pojazdów/dobę,
- droga krajowa nr 43 (ul. Częstochowska) Wieluń – Częstochowa – ok. 6800 pojazdów/dobę,
- droga krajowa nr 45 (w ciągu ulic: 3 Maja – Śląska – Kopernika – Sieradzka) Złoczew-Opole – ok. 10 000 pojazdów/dobę,
- droga wojewódzka nr 486 (w ciągu ulic: Piłsudskiego – 18 Stycznia) – ok. 7500 pojazdów/dobę.

WIOŚ w Łodzi prowadził w Wieluniu w 2004 r. pomiary hałasu komunikacyjnego (drogowego) w 12 punktach w porze dziennej i w 5 punktach w porze nocnej, wszystkie zlokalizowane przy najruchliwszych ulicach. We wszystkich punktach pomiarowych hałas był wyższy od wartości dopuszczalnych określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2004 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 178, poz. 1841). Przekroczenie norm w godzinach dziennych wynosiło od 5,8 do 10,4 dB, a w godzinach nocnych od 14,4 do 16,6 dB. Znaczący wpływ na natężenie hałasu w mieście ma duży udział wąskich dróg jednojezdniowych nie przystosowanych

do dużych obciążeń komunikacyjnych oraz znaczny udział w ruchu pojazdów ciężkich. Zwiększony hałas dotyczył jezdni zlokalizowanych na pochyłościach terenu.

- **Skażenie promieniotwórcze środowiska**
Skażenie promieniotwórcze (elektromagnetyczne i jonizujące) związane jest przede wszystkim z promieniowaniem emitowanym przez napowietrzne linie wysokiego napięcia 110 kV (uciążliwość linii mieści się w granicach korytarzy ochronnych – 35 m) oraz stacje nadawcze telefonii GSM. Na terenie miasta zlokalizowane są dwie tego typu stacje (stan na 2003 r.). Nie występuje potrzeba tworzenia obszarów ograniczonego użytkowania wokół nadajników, gdyż ewentualne przekroczenia dopuszczalnych wartości pola promieniowania magnetycznego występują na obszarze niedostępnym dla ludzi.
- **Nadzwyczajne zagrożenie środowiska**
Nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska wiąże się z niebezpieczeństwem przewożenia materiałów niebezpiecznych zarówno przez kolej i transport samochodowy. Ulicami na terenie miasta przewożone są m.in. materiały wytwarzane przez przemysł chemiczny, stwarzające duże zagrożenie dla środowiska w przypadku kolizji drogowej.
Ponadto na terenie miasta funkcjonują dwa duże zakłady mogące stanowić potencjalne źródło nadzwyczajnych zagrożeń środowiska: „Bałtyk-Gaz” i ZUGiL.

3.1.4. Zanieczyszczenia, zagrożenia sanitarno – zdrowotne gminy

Współczesne procesy geomorfologiczne i kłęski żywiłowe oraz czynniki antropogeniczne to główne przyczyny zagrożeń, na jakie nieustannie narażone jest środowisko przyrodnicze.

Zagrożenia środowiska powstałe w wyniku procesów geomorfologicznych i kłesk żywiłowych

Na terenie gminy brak jest terenów bezpośredniego zagrożenia powodzią (woda „stuletnia” 1 %).

Nie występują tu także tereny potencjalnego zagrożenia powodzią ani obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych.

Jedynie w północnej części gminy w dolinie rzeki Pysznej oraz na zachodzie gminy – w we fragmencie doliny Kanału Krzyworzyckiego wyznaczono tereny potencjalnie narażone na podtopienia i zalewanie.

Zagrożenia antropogeniczne

Zagrożenia antropogeniczne środowiska to przede wszystkim:

- zagrożenia atmosfery i wynikająca z tego degradacja klimatu lokalnego,
- zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych,
- zagrożenia pokrywy glebowo – roślinnej,
- zagrożenia środowiska przez odpady,
- zagrożenia środowiska przez hałas,
- skażenia promieniotwórcze i ochrona powietrza atmosfery.

- **Zagrożenia atmosfery i wynikająca z tego degradacja klimatu lokalnego**

Ochrona powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami odgrywa istotną rolę w jakości życia społeczeństwa. Stan powietrza zależy od ilości i wielkości źródeł emisji, jak również od ilości ładunków napływających z terenów sąsiednich.

Powietrze atmosferyczne i klimat lokalny pozostają przed degradującym wpływem lokalnych palenisk domowych, przemysłu, kotłowni, transportu i komunikacji.

Najbardziej uciążliwymi, szczególnie w okresie zimy są średnie i małe źródła emisji, które ze względu na warunki odprowadzania zanieczyszczeń do atmosfery oraz ich lokalizację w istotny sposób wpływają na jakość powietrza gminy. Omawiane źródła „niskiej emisji” to przede wszystkim paleniska domowe. Ich szczególna uciążliwość związana jest z liczebnością źródeł, zlokalizowanych blisko siebie, z niskimi gatunkami opałów stosowanych w paleniskach oraz faktem częstego spalania w nich różnego rodzaju odpadów. Lokalizacja źródeł „niskiej emisji” zanieczyszczeń do atmosfery związana jest z terenami zabudowanymi poszczególnych wsi. Poprawa tego stanu możliwa jest poprzez zmianę sposobu ich ogrzewania na gazowe lub inne paliwo ekologiczne.

Źródłem zanieczyszczeń atmosfery jest także „wysoka emisja” związana przede wszystkim z kotłowniami stosowanymi np. w ogrodnictwie (tabela 2).

Tabela 2: ***Wykaz podmiotów gospodarczych posiadających decyzje o wielkości emisji dopuszczonej lub będące w ewidencji Starostwa Powiatowego z terenu Gminy Wieluń (z wykluczeniem miasta Wielunia).***

Lp.	Źródło emisji	Emitor	Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń	Emisja dopuszczalna Mg/rok
				w przeliczeniu na SO ₂
1	2	3	4	5
1.	Gospodarstwo Rolnicze Dąbrowa 120	Komin h=28 m 0,8x0,9 m		33,7
2.	PRDiM Wytwórnia Mas Bitumicznych w Kamionce	h=22 m, D=0,75m H=6 m, D=0,30 m H=6 m, D=0,35 m	Bateria cyklonów, multicyklon, zestaw filtrów workowych	15,13

W powyższej tabeli w kolumnie nr 5 podano wartość emisji rocznej w przeliczeniu na SO₂ korzystając z tzw. współczynnika toksyczności określonego w „Wytucznych stanu obliczania,”

Źródło: „Program ochrony środowiska w gminie Wieluń”, tabela nr 5 (fragm.)

Istotnym źródłem emisji zanieczyszczeń do atmosfery jest transport, wytwarzający tlenki węgla, węglowodory aromatyczne alifatyczne, związki ołowiu i tlenki azotu. Przyczynia się do tego przede wszystkim intensywny rozwój komunikacji, niski poziom techniczny pojazdów oraz ogólnie zły stan sieci dróg. Rozmieszczenie przestrzenne tego rodzaju emisji w gminie jest ściśle związane z rozmieszczeniem obciążeń transportowych dróg, proporcjonalnie do ich rangi w krajowej sieci drogowej.

▪ Zagrożenie wód powierzchniowych

Stan sanitarny wód powierzchniowych w gminie jest zły. Szczególnie dotyczy to wód rzeki Pysznej, będącej prawostronnym dopływem Oleśnicy. Rzeka ta zbiera ścieki komunalne i przemysłowe z Wielunia, m. in. przemysłu cukierowniczego i mleczarskiego, które odprowadzane są za pośrednictwem Strugi Wieluńskiej. Do rzeki Pysznej w granicach gminy wpływają oprócz Strugi Wieluńskiej, Kanał Krzyworzycycki, Kanał Olewiński i szereg innych cieków bez nazw.

Wody rzeki Pysznej kontrolowane w 2004 r. w Raczynie i Stawie wykazywały IV klasę czystości (tzw. „wody niezadowolającej jakości”) wg 5-cio stopniowej klasyfikacji przyjętej w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (Dz. U. Nr 32, poz. 284).

Od 1996 roku rozpoczęła pracę oczyszczalnia ścieków w Wieluniu, co wpłynęło wydatnie na poprawę jakości wód rzeki.

▪ Zagrożenia wód podziemnych

Zagrożenia jakości wód podziemnych wynikają przede wszystkim z charakterem zagospodarowania terenu jego właściwości fizyko – chemicznych, a także charakteru ognisk zanieczyszczeń. Zagrożenia wód podziemnych stanowią mogą odpady w postaci stałej jak i płynnej. Głównym ogniskiem zanieczyszczeń wód podziemnych są ogniska typu rolniczego i tereny zabudowy wiejskiej. Wiąże się to z faktem, że budowa kanalizacji nie nadążała za budową sieci wodociągowej. Zasadniczym źródłem zanieczyszczeń wód podziemnych są tu obejścia gospodarskie posiadające obory, chlewy, kurniki, gnojówki, szamba i śmietniki. Powszechnym sposobem pozbywania się ścieków na terenach zabudowanych jest odprowadzenie ich na własne pola, jako nawóz organiczny. W ten sposób do wód podziemnych wprowadzane są podwyższone ilości amoniaku, chlorków, sodu, potasu, azotanów i azotynów. Wśród ognisk rolniczych dodatkową groźbę stanowi chemizacja rolnictwa (stosowanie nawozów mineralnych i pestycydów). Na terenie gminy dodatkowym źródłem zanieczyszczeń wód podziemnych są nielegalne wysypiska odpadów. Zagrożenia dla wód podziemnych stwarzają również pośrednio w części dotyczącej wód powierzchniowych obiekty przemysłowe, wytwarzające ścieki spuszczone do wód powierzchniowych.

Na terenie gminy występuje podstawowy zbiornik wód podziemnych GZWP (o znaczeniu ponadlokalnym) nr 326 reprezentowany przez skały górnej jury. Sięga od Wielunia po wschodnie granice byłego województwa sieradzkiego i dalej ku Częstochowie. Na południe od Wielunia jest do dyspozycji jeszcze fragment dużej struktury wodonośnej środkowej jury (GZWP nr 325). Na terenie gminy znajduje się obszar objęty wysoką ochroną (OWO).

Dodatkowymi, niekorzystnymi czynnikami wpływającymi na stan wód podziemnych są również tzw. liniowe ogniska zanieczyszczeń: droga krajowa, wojewódzka i linia kolejowa PKP.

Badania jakości wód podziemnych prowadzone w 2004 r. w ramach monitoringu sieci regionalnej obejmujące studnię 1 wodociągu wiejskiego we wsi Jodłowiec wykazały, iż wody z tego ujęcia mają III klasę czystości (tzw. „wody zadowolającej jakości”) wg 5-cio stopniowej klasyfikacji zawartej w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (Dz. U. Nr 32, poz. 284). Wskaźnikami decydującymi o klasie czystości były żelazo i mangan.

- **Zagrożenia i ochrona pokrywy glebowej i roślinnej**
 Degradacja pokrywy glebowo – roślinnej terenu związana jest przede wszystkim z rozwojem terenów zainwestowanych i wynikającym z tego innym, niż rolnicze lub leśne wykorzystanie gruntów. Degradacja powierzchni ziemi związana z zanieczyszczeniem gleb występuje w pobliżu tras komunikacyjnych. Następuje tu kumulacja w glebie toksycznych związków chemicznych pochodzących ze spalin oraz pyłów ścieranych opon i nawierzchni. Rośliny w strefie zanieczyszczeń kumulują je w swoich tkankach. W związku z powyższym w strefach przyległych do dróg krajowych, wojewódzkich powinno się ograniczać użytkowanie gleb głównie łąk i pastwisk oraz upraw warzyw i owoców jagodowych.
 Zmiany powierzchni ziemi mogą być również wywołane wszelkimi pracami ziemnymi, w tym powierzchniową eksploatacją surowców oraz różnymi zabiegami technicznymi np. melioracjami.
 Zabiegi techniczne, do jakich należą melioracje, pomimo założeń poprawy właściwości fizycznych, pokrywy glebowej (poprzez regulowanie stosunków wodnych, cieplnych, powierzchniowych i pokarmowych) wywołują jednak zmiany w jej powierzchni.
- **Zagrożenia środowiska przez odpady**
 Odpady komunalne wytwarzane na terenie miasta i gminy są składowane na składowisku komunalnym w Rudzie. W betonowym mogielniku na terenie ww. składowiska gromadzone są odpady niebezpieczne (pogalwaniczne i polakiernicze) z Zakładów Urządzeń Galwanicznych i Lakierniczych w Wieluniu.
 Składowane odpady niezależnie od bezpośredniego zajmowania powierzchni ziemi, oddziałują na tereny przyległe powodując ich degradację, pogorszeniu ulegają walory estetyczne środowiska.
 Z przeprowadzonych w 2004 r. badań gleb w otoczeniu składowiska odpadów komunalnych w Rudzie wynika, iż występuje w nich podwyższona zawartość DDE (po zachodniej i południowej stronie składowiska).
 W próbkach pobranych ze wszystkich stron mogielnika w Rudej stwierdzono podwyższone w stosunku do norm określonych dla gleb grupy B (klasyfikacja wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi) stężenia pestycydami DDE i DDT.
 Wokół składowiska odpadów w Rudzie wyznaczono granicę strefy ochrony sanitarnej w odległości 500 m od granicy składowiska. Istniejąca w tej strefie zabudowa mieszkaniowa podlega adaptacji, nie należy natomiast lokalizować nowej zabudowy mieszkaniowej do czasu rekultywacji składowiska.
- **Zagrożenia środowiska przez hałas**
 Jednym z powszechnie występujących elementów zanieczyszczenia środowiska naturalnego człowieka jest hałas, definiowany jako każdy dźwięk, który w danych warunkach jest szkodliwy, uciążliwy lub przeszkadzający, niezależnie od parametrów fizycznych. Od kilku lat obserwuje się zwiększenie ilości przekroczeń spowodowane przez małe zakłady przetwórcze i rzemieślnicze: młyny, tartaki, stolarnie, masarnie, chłodnie, zakłady kamieniarskie, ślusarskie, blacharskie i inne zlokalizowane w pobliżu lub wręcz w zabudowie mieszkaniowej.
 Głównym czynnikiem degradującym klimat akustyczny jest hałas komunikacyjny, emitowany w szczególności przez środki transportu drogowego i kolejowego. Oprócz dróg wymienionych w pkt. 3.1.3 niniejszego studium o największym natężeniu ruchu przebiegających przez miasto, przez teren gminy przebiega również droga wojewódzka nr 481 – ok. 4150 pojazdów/dobę.
- **Skażenia promieniotwórcze środowiska**
 Skażenie promieniotwórcze środowiska (elektromagnetyczne i jonizujące) związane jest z promieniowaniem emitowanym przez napowietrzne linie wysokiego napięcia 110kV (uciążliwość linii wysokiego napięcia mieści się w granicach korytarzy ochronnych o szerokości 35,0 m).
- **Nadzwyczajne zagrożenia środowiska**

Podobnie jak na terenie miasta, źródłem nadzwyczajnych zagrożeń środowiska na terenie gminy mogą być transportowane drogami tranzytowymi oraz koleją substancje chemiczne, których przedostanie się do atmosfery, gleby lub wód może spowodować ich skażenie.

3.3. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z zagospodarowania przestrzennego

3.3.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta.

Charakterystyka przestrzennego zagospodarowania miasta

Miasto Wieluń jest zabytkiem urbanistyki polskiej. Jest jednym z nielicznych miast w Polsce, w którym układ średniowiecznego miasta zachował się do dzisiaj. W dzisiejszej strukturze funkcjonalno przestrzennej miasta można wyróżnić dwie główne strefy:

- strefę zurbanizowaną,
- strefę systemu ekologicznego

W ramach strefy zurbanizowanej zostały wyróżnione:

- strefa historycznie ukształtowanego centrum – „Stare Miasto” (obszar ograniczony ulicami: Zamenhofa, Krakowskie Przedmieście, Piłsudskiego, Kopernika).
Posiada zachowany, zabytkowy, czytelny układ średniowieczny oparty na zasadzie wrzeciona. W obrębie dawnych murów obronnych rozwinęło się historycznie ukształtowane centrum z wzajemnie powiązаныmi placami tworzącymi wnętrza urbanistyczne, kwartałami zabudowy śródmiejskiej oraz zabytkowymi kościołami i klasztorami tworzącymi dominanty wysokościowe.
W kwartałach śródmiejskich przeważa zabudowa pierzejowa z budynkami typowymi dla skali i klimatu miasta.
Podstawowymi funkcjami istniejącej zabudowy są: usługi zlokalizowane w parterach budynków lub zajmujące całe obiekty oraz mieszkalnictwo.
Teren „Starego Miasta” otoczony jest parkiem miejskim, w którym zlokalizowane są pozostałości murów miejskich;
- strefa śródmiejska
Tworzy ją obszar otaczający „Stare Miasto”, w skład którego wchodzi kwartały między ulicami doprowadzającymi do centrum.
Obszar ten charakteryzuje się występowaniem licznych obiektów zabytkowych (klasztory i kościoły) oraz obiektów o walorach zabytkowych. Obszar tworzą kwartały przeważnie o zabudowie pierzejowej zwartej lub zabudowie w formie wolnostojących budynków sytuowanych bezpośrednio przy ulicach oraz tereny zieleni urządzonej towarzyszącej obiektom usługowym.
Strefa śródmiejska charakteryzuje się dużym stopniem nasycenia usługami. Występują one w formie wbudowanej w partery budynków mieszkalnych oraz w postaci obiektów wolnostojących na wydzielonych działkach (usługi oświaty, kultury, administracji, zdrowia – zgrupowane w rejonach ulic: Wodnej, Krakowskiego Przedmieścia i Piłsudskiego).
Drugą podstawową funkcją jest mieszkalnictwo występujące w formie śródmiejskiej zabudowy – kamienice zlokalizowane wzdłuż ulic wraz z zabudową oficynową oraz budynkami gospodarczymi w głębi kwartałów (rejon ul. Kaliskiej – Nowego Rynku, rejon Placu Jagiellońskiego) oraz budynków wolnostojących na wydzielonych działkach (rejon na południe od ul. Kopernika; rejon ulic POW i Głębokiej);
- strefa zabudowy mieszkaniowej wraz z towarzyszącymi usługami
W ramach tej strefy można wyróżnić obszary o różnym stopniu intensywności zabudowy.
Są to:
 - osiedla zabudowy wielorodzinnej; największe pod względem powierzchni i ilości mieszkańców: Stare Sady i Kard. Wyszyńskiego – zlokalizowane w południowo-wschodniej części miasta oraz mniejsze, ale posiadające również wykształconą strukturę przestrzenną: osiedle Armii Krajowej, Bugaj, Wojska Polskiego,
 - tereny zabudowy jednorodzinnej; z których najczytelniejszy pod względem przestrzennym układ posiadają osiedla w rejonach ulic: Traugutta, Sikorskiego, Prusa, Żeromskiego, „Za Szpitalem”, Orzeszkowej. Pozostałe tereny zabudowy jednorodzinnej zajmujące znaczne powierzchniowo tereny tworzą znacznie mniej uporządkowane struktury przestrzenne,
 - tereny zabudowy jednorodzinnej na dużych działkach z towarzyszącymi szklarniami, zlokalizowane są na terenach podmiejskich, głównie wzdłuż ulic Wojska Polskiego i Kijak,
 - tereny zabudowy jednorodzinnej przemieszanej z zabudową zagrodową, zlokalizowane wzdłuż ulic dojazdowych na peryferiach miasta; tj. wzdłuż ul. Jagiełły, Rymarkiewiczowej, POW (za torami PKP), 18 Stycznia (przy granicy administracyjnej miasta),

- tereny przeznaczone do realizacji zabudowy jednorodzinnej, dla których wytycza się podziały na działki według opracowanych zmian miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta i następuje na nich realizacja zabudowy. Są to tereny wzdłuż ulic:
 - 18-ego Stycznia i Kościuszki,
 - Orzeszkowej,
 - Traugutta – Wyspiańskiego – Prostej;
- strefa zabudowy przemysłowo – składowej;
Tereny o tej funkcji największe pod względem powierzchniowym zlokalizowane są w północnej części miasta w rejonie:
 - ulic Sieradzkiej i Ciepłowniczej,
 - ulic Fabrycznej, Warszawskiej i Długosza.

W ramach strefy systemu ekologicznego wyróżnia się:

- zieleń publiczną ogólnodostępną, którą tworzą:
 - park miejski wokół Starego Miasta,
 - zieleńce i skwery rozrzucone wśród ulic centrum miasta w formie trawników o niewielkich powierzchniach z ozdobnymi klombami, krzewami i nielicznymi drzewami,
 - cmentarze (komunalny i stary nieczynny cmentarz żydowski),
 - tereny sportowo – rekreacyjne zlokalizowane w zachodniej części miasta (rejon ulicy Wojska Polskiego);
- zieleń o ograniczonej dostępności:
 - ogrody działkowe zlokalizowane we wschodniej części miasta – wzdłuż torów kolejowych w zachodniej części miasta – przy ul. Powstańców oraz południowej części miasta przy ul. Granicznej;
- tereny otwarte o użytkowaniu rolnym:
 - pola uprawne,
 - łąki i pastwiska.

Istniejąca struktura funkcjonalno – przestrzenna i sposób zagospodarowania poszczególnych terenów stanowi istotne uwarunkowanie dla określenia przyszłego zagospodarowania miasta.

W ramach strefy historycznie ukształtowanego centrum, podstawowym typem działań powinny być uzupełnienia i porządkowanie zabudowy z uwzględnieniem skali i charakteru zabudowy.

W strefie zabudowy zurbanizowanej kierunki przyszłych działań zależą od lokalizacji terenu:

- dla zrealizowanych osiedli zabudowy wielorodzinnej i jednorodzinnej oraz dzielnicy przemysłowo - składowej tworzących czytelne jednostki przestrzenne, w strukturze miasta winny to być działania adaptacyjne z uzupełnieniem pojedynczych elementów,
- dla pozostałych terenów zabudowy jednorodzinnej z towarzyszącymi usługami będą działania, których celem winno być zakończenie rozpoczętych procesów urbanizacyjnych oraz uzyskanie ładu przestrzennego,
- dla terenów zabudowy jednorodzinnej przemieszanej z zabudową zagrodową lub zagrodowej podstawowym typem działań będzie adaptacja istniejącej zabudowy,
- dla terenów niezainwestowanych położonych w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów zurbanizowanych będą działania określające tereny rozwojowe miasta tj. przewidziane do urbanizacji,
- dla terenów tworzących system ekologiczny miasta podstawowym typem działań będzie ochrona, w tym działania pielęgnacyjne i porządkowe.

Struktura własności

Na podstawie wypisów z rejestru gruntów ze Starostwa Powiatowego w Wieluniu oraz danych uzyskanych w Urzędzie Miejskim w zakresie mienia komunalnego na podkładzie mapowym w skali 1:5.000 w obrębie granic administracyjnych miasta wyróżniono działki stanowiące własność:

- komunalną,
- Skarbu Państwa,
- związków wyznaniowych,
- prywatne.

W powyższym nie uwzględniono terenów placów i ulic.

Działki komunalne w stosunku do działek prywatnych pod względem ilości i powierzchni stanowią zdecydowaną mniejszość.

Pod względem powierzchniowym największe działki zlokalizowane są w rejonach:

- ul. Wojska Polskiego – użytkowane jako ogrody działkowe, tereny zieleni leśnej, sportu i wypoczynku,
- torów kolejowych – zespoły ogrodów działkowych,
- ul. Warszawskiej – ogrody działkowe,
- ul. Sieradzkiej i torów kolejowych – w dzielnicy przemysłowej (Ciepłownia Miejska, ZUGiL).

Pozostałe działki komunalne są rozproszone i głównie zlokalizowane w części centralnej miasta, zagospodarowane przez budynki mieszkalne, szkoły, urządzenia obsługi technicznej miasta, zieleńce.

Działki niezagospodarowane zlokalizowane są przeważnie poza centrum miasta. Największe powierzchnie posiadają działki zlokalizowane w rejonie ulic: Częstochowskiej i 18-ego Stycznia.

Działki Skarbu Państwa na terenie miasta występują pojedynczo, w znacznym rozproszeniu. Pod względem ilości jak i powierzchni stanowią około 1% wszystkich działek.

Działki należące do związków wyznaniowych (parafie rzymskokatolickie, św. Józefa, p.w. Najświętszej Marii Panny, p.w. św. Stanisława, parafia ewangelicko-augsburska oraz kościół Adwentystów Dnia Świętego) w ilości kilkunastu, to głównie tereny lokalizacji kościołów w centrum miasta oraz cmentarz położony przy ul. 3-ego Maja.

Pozostałe działki stanowiące powierzchniowo około 70% należą do osób prywatnych.

3.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy

Charakterystyka przestrzennego układu gminy

Gmina Wieluń graniczy z miastem od zachodu, południa i wschodu. W jej skład wchodzi 19 sołectw. Przez obszar gminy przebiega z północnego zachodu na południe linia kolejowa Herby – Wrocław oraz drogi krajowe nr 8, 45, 489, wojewódzkie nr 481 i 486, które wraz z dolinami rzek – Pyszej (głównego ciek) oraz jej prawobrzeżnych dopływów stanowią silne granice w strukturze przestrzennej gminy.

Charakter zagospodarowania gminy wynika bezpośrednio z występujących funkcji. Wiodącą funkcją gminy jest produkcja żywności. W strukturze użytkowania przeważają użytki rolne stanowiące ponad 70% powierzchni gminy.

Duże zwarte kompleksy leśne usytuowane są na obrzeżach gminy: północno-wschodnim, południowo-wschodnim oraz zachodnim. Mniejsze tereny leśne występują sporadycznie.

Drugą wiodącą funkcją gminy jest mieszkalnictwo.

W strukturze przestrzennej gminy można wyróżnić strefę podmiejską zlokalizowaną w bezpośrednim sąsiedztwie granic miasta. Wzdłuż ul. Sieradzkiej oraz pozostałych dróg wyjazdowych w Dąbrowie, Gaszynie, Rudzie nasilają się procesy urbanizacyjne powodując zacieranie się granic zurbanizowanych terenów miasta i przylegających wsi.

Wsie podstawowe o największej powierzchni zabudowy to: położone w sąsiedztwie Wielunia - Dąbrowa, Turów, Gaszyn i Ruda oraz w części zachodniej gminy – Kurów, południowej - Kadłub i wschodniej - Masłowice, Starzenice i Sieniec.

Wśród wyżej wymienionych wsi strukturę uformowaną wzdłuż kilku dróg wewnętrznych, o większej powierzchni terenów zurbanizowanych posiadają: Kurów, Gaszyn, Ruda i Sieniec. Ciekawy układ przestrzenny posiada Dąbrowa z ciągiem dwóch równoległych ulic tworzących wnętrze urbanistyczne w części centralnej wsi. W większości pozostałych wsi zabudowa ma charakter ciągów usytuowanych wzdłuż dróg. W przypadku Turowa, Kadłuba, Olewina czy Masłowic jest to zabudowa zwarta sytuowana po obydwu stronach dróg.

W pozostałych wsiach zabudowa nie ma tak regularnego układu, jest poprzerzywana, sytuowana po obydwu lub po jednej stronie drogi.

Na terenach wsi; w ciągach zabudowy występuje zabudowa zagrodowa wraz z zabudową jednorodzinną. Brak wyraźnie wydzielonych przestrzennie osiedli zabudowy jednorodzinnej. Przeważająca ilość budynków jest w dobrym stanie technicznym. Zabudowie mieszkaniowej towarzyszą podstawowe usługi z zakresu oświaty, handlu i kultury.

Funkcja przemysłowa występuje sporadycznie, jedynym większym zakładem są zakłady mleczarskie w Dąbrowie, usytuowane częściowo w granicach miasta.

Na terenie gminy nie występują zespoły zabudowy lotniskowej.

Reasumując należy stwierdzić, że w dalszym rozwoju przestrzennym gminy Wieluń należy uwzględnić:

- rozwój terenów mieszkaniowych w poszczególnych wsiach; szczególnie położonych w bezpośrednim sąsiedztwie miasta i stanowiących jego naturalne zaplecze,
- rozwój funkcji turystyki i wypoczynku z wykorzystaniem walorów środowiska kulturowego i naturalnego,

- dopuszczalne sposoby użytkowania terenów objętych ochroną,
- szczególną kontrolę procesów urbanizacji wzdłuż dróg miejscowych i wojewódzkich, w tym wyznaczenie miejsc koncentracji usług związanych z obsługą komunikacji,
- ochronę systemu ekologicznego gminy; w tym zachowanie ciągów dolin wolnych od zabudowy,
- zahamowanie procesu rozpraszania zabudowy na terenach użytkowanych rolniczo,
- wyznaczenie nowej lokalizacji wysypiska odpadów dla potrzeb gminy,
- określenie zasad ochrony występujących złóż oraz ich eksploatacji.

Struktura własności

Na podstawie wypisów z rejestru gruntów ze Starostwa Powiatowego w Wieluniu oraz danych uzyskanych w Urzędzie Miejskim w zakresie mienia komunalnego na podkładzie mapowym w skali 1:10.000, w poszczególnych wsiach na terenie gminy wyróżniono działki stanowiące własność:

- komunalną,
- Skarbu Państwa,
- związków wyznaniowych,
- prywatne.

W powyższym nie uwzględniono terenów dróg i placów.

Działki komunalne stanowią nieznaczny procent pod względem ilości i powierzchni działek w gminie. Na terenie wsi nie występują większe kompleksy działek komunalnych. Działki są rozproszone. Stosunkowo największe powierzchniowo działki znajdują się we wsiach: Dąbrowa, Ruda, Sieniec, Kurów, Masłowice i Starzenice.

Działki stanowiące własność związków wyznaniowych wyróżniono w:

- Kadłubie – własność parafia rzymskokatolicka św. Andrzeja,
- Kurowie – własność parafia rzymskokatolicka p.w. Miłosierdzia Bożego,
- Dąbrowie - własność parafia rzymskokatolicka św. Wawrzyńca,
- Rudzie - własność parafia rzymskokatolicka,
- Masłowicach - własność parafia rzymskokatolicka św. Andrzeja Boboli,
- Gaszynie - własność parafia rzymskokatolicka.

Działki należące do Skarbu Państwa są rozproszone w postaci pojedynczych działek. Zlokalizowane są we wsiach: Borowiec, Dąbrowa, Gaszyn, Jodłowiec, Kurów, Masłowice, Nowy Świat, Olewin, Piaski, Starzenice.

Działki prywatne stanowią zdecydowaną większość pod względem powierzchni – około 85% wszystkich działek w gminie.

Istniejąca struktura własności, a więc rozmieszczenie i ilość działek komunalnych i Skarbu Państwa nie stanowi istotnego uwarunkowania dla przewidywanych kierunków zagospodarowania gminy.

3.2. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z diagnozy wartości kulturowych

3.2.1. Wartości kulturowe w mieście

Wieluń leży na północnym krańcu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej na pograniczu historycznych krain: Śląska, Wielkopolski i Małopolski, na zbiegu ważnych niegdyś szlaków komunikacyjnych prowadzących z północy na południe oraz z Rusi na Śląsk.

Siedemnastowieczne źródła klasztorne podają rok 1217 jako datę powstania miasta, założonego prawdopodobnie przez księcia wielkopolskiego Władysława Odonicza. Od 1283 r. Wieluń posiada prawa miejskie. Miasto rozwija się szybciej niż starsza siedziba kasztelanii, mieszcząca się w Rudzie położonej 3 km na wschód od Wielunia. Od XIV wieku miasto uważane jest za stolicę ziemi wieluńskiej i stanowi lokalny ośrodek administracji kościelnej po przeniesieniu tu kasztelanii z Rudy.

Lata panowania Kazimierza Wielkiego były okresem rozwoju miasta: wzniesiono zamek królewski, murowany kościół i klasztor o.o. Augustianów, miasto otoczono murami warownymi z fosą. Po śmierci Kazimierza Wielkiego panowanie Ludwika Węgierskiego było także pomyślne dla miasta. Bito tu srebrne denary z napisem „Moneta Velunes”, zbudowano pałac arcybiskupi i klasztor o.o. Paulinów.

Wiek XVI stanowił szczytowy okres rozwoju miasta. W latach trzydziestych otrzymało ono przywilej zbudowania wodociągów, rozwijało się rzemiosło: szczególnie sukiennictwo, złotnictwo i produkcja kamieni młyńskich. Pomyślny rozwój miasta przerwał najazd szwedzki 1655-56, epidemie 1707-11 i pożar 1791 r.

W roku 1794 w mieście ogłoszono przystąpienie do Insurekcji Kościuszkowskiej. Mieszkańcy brali też czynny udział w Powstaniu Styczniowym i wydarzeniach 1905 r.

Po odzyskaniu niepodległości miasto było siedzibą powiatu. 1 września 1939r. lotnictwo niemieckie zniszczyło miasto w 75%. Szczególne straty poniosło zabytkowe śródmieście. Po wojnie Wieluń został odbudowany.

Wieluń ze względu na historyczny układ urbanistyczny oraz duże nasycenie obiektami zabytkowymi posiada cenne wartości kulturowe. Jest ważnym zabytkiem urbanistyki polskiej z zachowanym układem

średniowiecznym, opartym na zasadzie wrzeciona. W obrębie dawnych murów obronnych rozwinęło się historycznie ukształtowane centrum z szeregiem zabytków oraz zróżnicowanych akcentów wysokościowych. Wspólnie z kościołami położonymi na przedmieściach oraz innymi budowlami tworzą bogatą i interesującą kompozycję miasta zarówno w widokach sylwetowych jak i w poszczególnych wnętrzach urbanistycznych.

W obecnych granicach miasta znajduje się wiele obiektów zabytkowych oraz szereg założeń urbanistycznych, w tym architektury przemysłowej. W ewidencji znajdują się zabytki zasługujące na ochronę, a w szczególności wpisane do rejestru zabytków. Z 20 obiektów wpisanych do rejestru zabytków znaczenie krajowe mają mury miejskie z XIV wieku, zaś 6 ma znaczenie ponadregionalne. Są to: kościół poaugustiański z XIV w., kościół popauliński z XIV w., kościół i klasztor reformatów z XVIII w., kościół pobernardyński z 1612 r., brama krakowska z XIV-XIX w. Pozostałe posiadają znaczenie regionalne: klasztor popauliński z XVIII w., kościół i klasztor popijarski z 1740 r., plebania kolegiacka z 1844 r., klasztor pobernardyński z XVII w., kościół cmentarny z XVI-XIX w., piwnice dawnego zamku z XIV w. i lokalne: klasztor poaugustiański z XVI-XVII w. i dzwonnica kościelna z XVIII w.

Pełen zasób miejskich obiektów wpisanych do rejestru zabytków, w tym stanowisk archeologicznych, przedstawia tabela Nr 3.

Ponadto w mieście istnieje znaczna ilość obiektów o walorach zabytkowych. Wśród nich są budynki mieszkalne i obiekty publiczne jak: bank, szkoła, sala gimnastyczna oraz przemysłowe: hala i budynek administracyjny cukrowni, młyn. Charakter zabytkowy posiada także relikw cmentarza żydowskiego, pomnik – miejsce pamięci narodowej.

W tabeli Nr 4 przedstawiono obiekty umieszczone w ewidencji zabytków z pominięciem obiektów wpisanych do rejestru, które wyszczególniono w tabeli Nr 3.

Oprócz objętego ścisłą ochroną konserwatorską „Starego Miasta” (w obrębie dawnych murów miejskich), na obszarze miasta można wydzielić 4 tereny wartościowych założeń urbanistyczno-architektonicznych o wyróżniającej się strukturze przestrzennej i specyficznym klimacie miejskim.

Są to:

- obszar otaczający „Stare Miasto” (kwartały między ulicami doprowadzającymi do centrum), gdzie znajduje się część obiektów zabytkowych (klasztor o.o. Reformatów, kościół p.w. św. Mikołaja, klasztor s.s. Bernardynek) oraz inne obiekty wyróżniające się dużymi walorami zabytkowymi (np. szkoła, sala gimnastyczna, dom kultury),
- osiedle mieszkaniowe przy ul. 3-ego Maja,
- osiedle domów jednorodzinnych przy ul. Robotniczej,
- zespół cukrowni z osiedlem robotniczym tworzący założenie urbanistyczne z unikalną architekturą przemysłową.

W obowiązującym do 2003 r. „Miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego miasta Wielunia” z 1992 r w ustaleniach tekstu planu w rozdziale IV „Ochrona dóbr kultury” wprowadzono 2 rodzaje strefy ochrony konserwatorskiej:

1. ścisłą strefę dla obszaru „Starego Miasta” celem ochrony zabytkowego układu urbanistycznego i architektonicznego,
2. strefę ochrony krajobrazowej dla 4 wyżej wymienionych terenów celem ochrony skali, struktury i klimatu miejskiego oraz specyficznych wnętrz i założeń urbanistyczno - architektonicznych.

Ponadto wnioskowano o wprowadzenie do rejestru zabytków układu urbanistycznego „Starego Miasta”, obiektów na terenie cukrowni i młyna przy ul.18 Stycznia. W części omawiającej poszczególne tereny w mieście zamieszczono ustalenia i wytyczne dotyczące uwarunkowań realizacji związanych z terenami bądź obiektami o wartości kulturowej.

Tabela Nr 3. Obiekty w rejestrze zabytków miasta Wielunia

Obiekty w rejestrze zabytków miasta Wieluń								
Lp.	Ulica	Obiekt	Datowanie	Znaczenie	Materiał	Stan tech.	Właściciel	Nr rejestru
1.		Cmentarzysko kultury przeworskiej	późny laten i rzym					171/A
2.	Augustiańska 10	Kościół poaugustiański, ob. kościół parafialny p.w. Bożego Ciała	XIV w.	ponadregionalne	mur	dobry	sakralny	172/A
3.	Augustiańska 10	Klasztor poaugustiański	XVI-XVII w.	lokalne	mur	dobry	sakralny	173/A
4.	Augustiańska 10	Dzwonnica	XVIII w.	lokalne	mur	dobry	sakralny	174/A
5.	Częstochowska	Kościół popauliński, ob. kościół p.w. św. Mikołaja	XIV w.	ponadregionalne	mur	dobry	sakralny	175/A
6.	Częstochowska	Klasztor popauliński	XIV w.	ponadregionalne	mur	dobry	sakralny	176/A
7.	Reformacka	Kościół poreformacki, ob. kościół p.w. Zwiastowania NMP	1629 r.	ponadregionalne	mur	dobry	sakralny	177/A
8.	Reformacka	Klasztor poreformacki	XVII w.	ponadregionalne	mur	dobry	sakralny	178/A
9.	Barycz	Kościół popijarski, ob. kościół parafialny p.w. św. Józefa	1740 r.	regionalne	mur	dobry	sakralny	179/A
10.	Królewska 1	Kolegium popijarskie	1740 r.	regionalne	mur	dobry	komunalny	181/A
11.	Sienkiewicza 7	Plebania kolegiacka, ob. parafia św. Józefa	1844 r.	regionalne	mur	dobry	sakralny	180/A
12.	Ewangelicka 6	Kościół pobernardyński, ob. zbór ewangelicki	1612-15 r.	ponadregionalne	mur	dobry	sakralny	182/A
13.	Narutowicza 13	Klasztor pobernardyński, ob. Muzeum Ziemi Wieluńskiej	XVII w.	regionalne	mur	dobry	gmina	183/A
14.	J. Żubr	Kościół cmentarny p.w. św. Barbary	XVI-XIX w.	regionalne	mur	dobry	sakralny	184/A
15.	Pl. Kazimierza Wielkiego	Piwnice d. Zamku	XIV w.	regionalne	mur	dobry	sakralny	185/A
16.	Pl. Kazimierza Wielkiego 1	Brama krakowska z ratuszem	XIV-XIX w.	ponadregionalne	mur	dobry	sakralny	186/A
17.	ul. Podwale	Mury miejskie z basztą „Prochownia”	XIV w.	krajowe	mur	dobry	gmina	187/A
18.	ul. Okólna	Mury miejskie z basztą „Swawola”	XIV w.	krajowe	mur	dobry	gmina	404/A
19.	Augustiańska	Mury obronne	XIV – XIX w.	krajowe	mur	dobry		405/A
20.	ul. Nowy Rynek	Zespół bramy kaliskiej		krajowe	mur	dobry	gmina	A/6

Tabela Nr 4. Obiekty w ewidencji zabytków, z pominięciem obiektów w rejestrze zabytków, na terenie miasta Wielunia.

Obiekty wpisane do gminnej ewidencji					
Lp.	Obiekt	Adres	Właściciel	Datowanie	Materiał
1	Dwór Biskupi - plebania	ul. Ewangelicka 6	paraf. ewangel. – augsbur.	XVII w., piętro ok. XIX w.	mur

2	Relikt kolegiaty p.w. Michała Archanioła i Nawiedzenia NMP	ul. Sienkiewicza	sakralny		obrys fundamentów
3	Ogrodzienie klasztoru poreformackiego z bramą	ul. Reformacka	sakralny		
4	Cerkiew ob. Dom kultury	Krakowskie Przedmieście	UMiG	4 ćw. XIX w., przebud. l. 20. XX w.	mur
5	Urząd Powiatowy i Sąd Pokoju	Pl. Kazimierza Wielkiego 1	UMiG		
6	Ochronka dla dzieci, ob. Budynek ZOZ	ul. Piłsudskiego 14			
7	Ochronka dla dzieci, ob. Klub Nauczyciela	Ul. Reformacka 3			
8	Zespół Szkolny, ob. Liceum Ogóln.	ul. Śląska 23	Kuria Biskupia w Częstochowie	ok. 1910	mur
9	Zespół Szkolny - Aula	ul. Śląska 23	Kuria Biskupia	1932	mur
10	Dom	ul. Augustiańska 2			
11	Dom	ul. Barycz 5			
12	Dom	ul. Częstochowska 1	S. Majdzińska	1932	mur
13	Dom	ul. Częstochowska 5	K. Cichoń	poł. XIX w.	mur
14	Dom	ul. Częstochowska 14			
15	Dom	ul. Częstochowska 19			
16	Dom	ul. Częstochowska 21a	G. Sztuka	pocz. XX w.	mur
17	Dom	ul. Częstochowska 23			
18	Dom	ul. Częstochowska 27			
19	Dom	ul. Częstochowska 29			
20	Dom	ul. Częstochowska 34	Przedsiębiorstwo Komunalne	1926	mur
21	Dom	ul. Częstochowska 35			
22	Dom	ul. Częstochowska 39			
23	Dom	ul. Fabryczna 49	J. L. Mijkowscy		
24	Dom	ul. Głowackiego 10	S. Skórzewska	1920	mur
25	Dom	ul. Głowackiego 23	J. Piotrowicz	1935, oficyna ok. 1870	mur
26	Dom	ul. Kaliska 1	Z. Chudecki, L. Leś	1939, boczna ściana dobud. 1946	mur
27	Dom	ul. Kaliska 5	J. Majnert	ćw. XIX w.	mur
28	Dom	ul. Kaliska 6	Z. Stolarek	ok. 1900	mur
29	Dom	ul. Kaliska 9	Przedsiębiorstwo Komunalne	1925	mur
30	Dom	ul. Kaliska 11	PPS spółem	4 ćw. XIX w. parter, piętro dobud. 1920	mur
31	Dom	ul. Kaliska 12	J. Gortat, W. Gortat	1917	mur
32	Dom	ul. Kaliska 14	H. Grabińska	4 ćw. XIX w.,	mur

33	Dom	ul. Kaliska 16	T. Małycha	ok. 1900	mur
34	Dom	ul. Kaliska 17	J. Raszewski	1938	mur
35	Dom	ul. Kaliska 19	Przedsiębiorstwo Komunalne	lata 20-te XX w.	mur
36	Dom	ul. Kaliska 21	Sobcińska, M. Jaszczak	1924	mur
37	Dom	ul. Kilińskiego 3	Olejniki	1905	mur
38	Dom, ob. przedszkole	Krakowskie Przedmieście 2	Przedsiębiorstwo komunalne	1912 – 18, dach spalony 1992 i odbud.	mur
39	Dom	Krakowskie Przedmieście 10	T. Nowak	1926	mur
40	Dom	Krakowskie Przedmieście 18	Przedsiębiorstwo Komunalne	1877	mur
41	Dom	Krakowskie Przedmieście 22	M. Walnowska	pocz. XX w.	mur
42	Dom	Krakowskie Przedmieście 26	Przedsiębiorstwo Komunalne	1927	mur
43	Dom	Krakowskie Przedmieście 28	M.Sicińska, Przedsiębiorstwo Komunalne	1925	mur
44	Dom	Krakowskie Przedmieście 32	M. Smulska	XIX /XX w.	mur
45	Dom	Krakowskie Przedmieście 44	K. Akulica	1937	mur
46	Dom, ob. Zasadnicza Szkoła Zawodowa	Krakowskie Przedmieście 46	Kuratorium Oświaty i Wych.	ok. XIX w. przebud. lata 40-te XX w.	mur
47	Dom	Krakowski Zaulek 6	S. Gajoszek, M. Wanort	lata 30-te XX w.	mur
48	Dom, ob. bank	ul. Królewska 11	Powszechny Bank Gosp. S. A w Łodzi	pocz. XX w.	mur
49	Dom	ul. Krótka 1	B. Szymczak	lata 30-te XX w.	mur
50	Dom	ul. Krótka 5	B. Dziechcińska, W. Sip	1920	mur
51	Dom	ul. Krótka 11	T. Budejski	1924	mur
52	Dom	ul. Krótka 13	E. Kupis	1923	mur
53	Dom	ul. Krótka 17	Przedsiębiorstwo Komunalne	1890	mur
54	Dom	ul. 3-go Maja 2	H. Bator	poł. XIX w. przebud. drzwi, okna 1990	mur
55	Dom	ul. 3-go Maja 4	Śmigalska	lata 30-te XX w.	mur
56	Dom	ul. Młynarska 11	G. Wawrzyński	1937	mur
57	Dom	ul. Narutowicza 7	A. Bedka	1926	mur
58	Dom	ul. Narutowicza 9	Przedsiębiorstwo Komunalne	1925	mur
59	Dom	ul. Nowy Rynek 3	Z. Czerwiński	pocz. XX w.	mur
60	Dom	ul. Okólna 9	J. Walczak	Parter 1935, piętro 1945	mur
61	Dom	ul. Palestrancka 1	M. Krężel	1858 odbud. 1945	mur
62	Dom	ul. Palestrancka 3	M. Krężel	kon. XIX w. odbud. 1945	mur
63	Dom - sklep	ul. Palestrancka 5	UM i G	1858, odbud. 1945	mur
64	Dom	ul. POW 4	J. Janiak, A. Skórka	pocz. XX w.	mur
65	Dom	ul. POW 6	N. Kazimierczak	pocz. XX w.	mur
66	Dom	ul. POW 15	J. Imach	parter pocz. XX w.	mur

				piętro dobud 1934	
67	Dom	ul. POW 19	L. Ostrychacz	1933	mur
68	Dom	ul. Powstańców Śląskich 2	J. M Małychowice	1931	mur
69	Dom	ul. Powstańców Śląskich 10	S. Małycha	1931	mur
70	Dom, ob. apteka	ul. Sieradzka 1	Stacja-Sanitarium epidemiologiczna	pocz XX w.	mur
71	Dom ob. hotel	ul. Sieradzka 2	Z. Sulikowski	kon. XIX w. przebud. 1929, odbud. 1946	mur
72	Dom	ul. Sieradzka 3	Spółdzielnia Handlowo – Produkcyjna	kon. XIX w.	mur
73	Dom	ul. Sieradzka 4	E. Bendkowski	1937	mur
74	Dom	ul. Sieradzka 5	H. Górski, Kułaga, M. Wodłowska	1 ćw. XX w.	mur
75	Dom	ul. Sieradzka 6	R. Kmita, T. Kwiatkowska	1936	mur
76	Dom	ul. Sieradzka 8	B. Konieczna, A. Warecka	ok. 1935	mur
77	Dom	ul. Sieradzka 11	S. Nawrocka, S. Płóciennik	1938	mur
78	Dom	ul. Sieradzka 13	S. Owczarek	lata 20-te XX w. ganek dobud. 1988	mur
79	Dom	ul. Sieradzka 14	E. Skoczylas	pocz. XX w.	mur
80	Dom	ul. Sieradzka 17	K. Grela	l. 20-te XX w. restaur. 1958	mur
81	Dom	ul. Sieradzka 29	Przedsiębiorstwo Komunalne	1923	mur
82	Dom	ul. Sieradzka 35	A. Krawczyk	pocz XX w.	mur
83	Dom	ul. Sieradzka 36	Przedsiębiorstwo Komunalne	1924	mur
84	Dom	ul. Sieradzka 39	T. Witczak, M. Zelek	1933	mur
85	Dom	ul. Staszica 3	Cz. Peliński	1933	mur
86	Dom	ul. Staszica 4	Z. Szelaż	pocz. XX w.	mur
87	Dom ob. Sąd Rejonowy	ul. 18-tego Stycznia 4	Sąd Rejonowy w Wieluniu	ok. poł. XX w	mur
88	Dom	ul. 18-tego Stycznia 5	J. Maciejewska	lata 20-te XX w.	mur
89	Dom	ul. 18-tego Stycznia 7/9	S. Ruszkowski	1909	mur
90	Dom	ul. 18-tego Stycznia 8	Lankiewicz, M. Nowak	1910/ 1920	mur
91	Dom	ul. 18-tego Stycznia 9	J. Derbis, B. Bednarek	1935	mur
92	Dom	ul. 18-tego Stycznia 11	H. Sikora	lata 20-te XX w.	mur
93	Dom	ul. 18-tego Stycznia 13	Draniewicz	pocz. XX w.	mur
94	Dom	ul. 18-tego Stycznia 16	J. Jarosławska	3 ćw. XIX w. restaur. 1881	mur
94	Dom	ul. 18-tego Stycznia 22	M, R, Ł. Piotrowiczowie	1935	mur
95	Dom	ul. 18-tego Stycznia 23	R. Duszyński	1931	mur
96	Dom	ul. 18-tego Stycznia 25	P. Patacz, B. Graczy	1929	mur
97	Dom	ul. 18-tego Stycznia 31	H. Bąk, Przedsiębiorstwo Komunalne	1929	mur
98	Dom	ul. 18-tego Stycznia 33	A. Zgądek	pocz. XIX w.	mur
99	Dom	ul. 18-tego Stycznia 34	S. Szajber	kon. XIX w.	mur

100	Dom	ul. Śląska 2	Przedsiębiorstwo Komunalne	1880	mur
101	Dom	ul. Śląska 4	L. Duchowska, S. Wójcik	kon. XIX w. pocz. XX w.	mur
102	Dom	ul. Śląska 6	Z. Modrzejewska	3 ćw. XIX w.	mur
103	Dom	ul. Śląska 7	J. Pawłowska, J. Rychlik	kon. XIX w.	mur
104	Dom	ul. Śląska 8	A. Szymczykiewicz	3 ćw. XIX w.	mur
105	Dom	ul. Śląska 10	S. Kędzira, A. Komar	3 ćw. XIX w.	mur
106	Dom	ul. Śląska 12	Przedsiębiorstwo Komunalne	1946	mur
107	Dom	ul. Śląska 18	J. Hadrian, R. Kozłowski	lata 20/ 30 – XX w.	mur
108	Dom	ul. Śląska 24	T. Burchaciński, W. Kamiński	3 ćw. XIX	mur
109	Dom	ul. Śląska 28	W. Tokarek, Z. Wilkowiecki	1936	mur
110	Dom	ul. św. Barbary 1	S. Hadrian, J. Maras	pocz. XX w.	mur
111	Dom	ul. św. Barbary 5	R. Dera	pocz. XX w.	mur
112	Dom	ul. św. Barbary 6	S. Kaczmarzyk	1929	mur
113	Dom	ul. św. Barbary 24	J. Chabinowska	lata 20-te XX w.	mur
114	Dom	ul. św. Barbary 26	N. Burzyńska, A. Grzelak,	lata 20-te XX w.	mur
115	Dom	ul. św. Barbary 34a			
116	Dom	ul. św. Barbary 39	M. Kawka	1916	mur
117	Dom	ul. św. Barbary 40	J. Kucharczyk	ok. 1920	mur
118	Dom	ul. św. Barbary 41	Przedsiębiorstwo Komunalne	1905	mur
119	Dom	ul. św. Barbary 42	P. Szczerkowska	1917	mur
120	Dom	ul. św. Barbary 43			
121	Dom	ul. św. Barbary 44	H. Salejda	1920	mur
122	Dom	ul. św. Barbary 45	M. Szymańska	1937	mur
123	Dom	ul. św. Barbary 46	J. Zagarda	lata 20-te XX w.	mur
124	Dom	ul. św. Barbary 51	Przedsiębiorstwo Komunalne	1934	mur
125	Dom	ul. Targowa 2	S. Smulska	lata 30-te XX w.	mur
126	Dom	ul. Targowa 2ab	S. Smulska	lata 20-te XX w.	mur
127	Dom	ul. Targowa 5/7	K. Bokalski	ok. 1930	mur
128	Dom	ul. Traugutta 4	S. Leśnik	1932	mur
129	Dom	ul. Warszawska 1	J. Gogola	kon. XIX w.	mur
130	Dom	ul. Wojska Polskiego 3	Cz. Pietrzak	pocz. XX w.	mur
131	Dom	ul. Wojska Polskiego 15	H. Szymajtys	1912	mur
132	Dom	ul. Wojska Polskiego 19	J. Piwoński	1930 II piętro dobud. 1936	mur
133	Dom	ul. Wojska Polskiego 23	H. Kaupe, P. Poślad	1933	mur
134	Dom	ul. Wojska Polskiego 44	J. Kipigroch	kon. XIX w.	mur
135	Dom	ul. Wojska Polskiego 48	J. Zwierz	1935	mur
136	Dom	ul. Wojska Polskiego 51	T. Ignaczak	pocz. XX w. odbud. 1946	mur
137	Dom	ul. Wojska Polskiego 59	L. Cieślak, H. Perdek	l. 20-te XX w. dobud. 1931	mur

138	Dom	ul. Zamenhofa 9	T. Kuźmicz, Z. Wilkowska	lata 20-te XX w.	mur
139	Dom	ul. Zamiejska 2	A. Zychła	ok. 1930	mur
140	Dom	ul. Żeromskiego 1	A. Czernik, T. Juszcak	1934	mur
141	Dom	ul. Żeromskiego 2	M. Grabiński, M. Grabiński	1931	mur
142	Dom	ul. Żeromskiego 3	M. Rytłewska, A. Ścibor	1935	mur
143	Dom	ul. Żeromskiego 9	K. Jabłoński	lata 30-te XX w.	nur
144	Dom	ul. Żeromskiego 13	H. Olejnik, Mydlarz	1930	mur
145	Dom	ul. J. Żubr 4	J. Rozmarynowski	poł. XIX w.	mur
146	Dom	ul. J. Żubr 5	Przedsiębiorstwo Komunalne	1890	mur
147	Dom	ul. J. Żubr 8	Przedsiębiorstwo Komunalne	1890	mur
148	Dom	ul. J. Żubr 12	J. Kiepuska, M. Łuczak	pocz. XX w.	mur
149	Dom	ul. J. Żubr 16	J. Garncarek	pocz. XX w.	mur
Obiekty przemysłowe					
	Młyn	ul. 18-tego Stycznia 37	Państwowe Zakłady Zbożowe	1 ćw. XX w. dobud. lata 50-te XX w.	mur
150	Młyn ob. magazyn	ul. J. Żubr 16	Muzeum Ziemi Wieluńskiej	lata 20-te XX w.	mur
151	Odlewnia Żeliwa	ul. Wojska Polskiego 23	H. Kaupe, M. Zarzycki, J. Zelwert	1932	mur
152	Piekarnia ob. budynek pofabryczny	ul. Wojska Polskiego 25	F. Janowski	1923	mur
153	Zespół Cukrowni – fabryka	Niedzielsko ul. Długosza	Cukrownia Wieluń	1912, dobud. 1974	mur
154	Zespół Cukrowni – dom dyrektora, domy pracownicze oraz pozostałe elementy założenia	Niedzielsko ul. Długosza	Cukrownia Wieluń	1912	mur
Cmentarze					
155	Zespół cmentarza parafialnego rzymsko-katolickiego	ul. 3-go Maja			
156	Cmentarz ewangelicko-augsburski				
157	Relikt cmentarza żydowskiego, ob. miejsce pamięci narodowej	ul. Kijak			

3.2.2. Wartości kulturowe w gminie

Na terenie gminy występują 4 obiekty zabytkowe o znaczeniu ponadregionalnym. Są to: kościół filialny z XVI w. w Gaszynie, kościół parafialny z XVI w. w Kadłubie, kościół parafialny z XV w. w Rudzie oraz dwór z 1851 r. w Rudzie. Znaczenie lokalne posiadają: kościół parafialny z XIV w. w Dąbrowie, wiatrak kozłak z 1888 r. w Kurowie i dwór z XIX w. w Masłowicach. Charakter zabytkowy posiadają cmentarze katolickie w Rudzie i Kadłubie.

Ziemia wieluńska stanowi największe poza Podhalem skupisko drewnianych kościółków w Polsce, budowanych w okresie XVI-XVIII w. Wszystkie odznaczają się jednolitością stylu architektonicznego reprezentującego typ tzw. kościółka wieluńskiego. Najcenniejszymi obiektami tego typu są obiekty w Grębieniu, Kaszewie, Popowicach, Kadłubie, Wierzbii, Gaszynie, Naramicach. Z wymienionych na obszarze gminy znajdują się obiekty w Gaszynie i Kadłubie oraz w Wieluniu kościół Św. Barbary.

Pełen zasób obiektów wpisanych do rejestru zabytków w gminie przedstawiono w tabeli nr 5.

W tabeli Nr 6 przedstawiono obiekty w ewidencji zabytków z pominięciem obiektów wpisanych do rejestru, które wyszczególniono w tabeli Nr 3.

Do najciekawszych pod względem kulturowym miejscowości należą:

- Ruda, wieś od zachodu granicząca z Wieluniem, dawny ośrodek administracyjny (kasztelania). Kościół parafialny z XV w., dwór z 1851 r. dwa kilometry na północ wiodące grodzisko pierścieniowe.
- Gaszyn, wieś znana od 1323 r. pięknie położony w kępie starych drzew nad strugą kościół z ok. 1520 r., orientowany, o konstrukcji zrębowej, z wieżą o konstrukcji słupowej.
- Kadłub, wieś powstała przed 1323 r. kościół drewniany, zrębowy z XVI w., wyposażenie barokowe z XVII-XVIII w.

W tabeli Nr 7 przedstawiono przeważające typy układu zabudowy, układu działek i dróg transportu rolniczego we wsiach gminy.

We wschodniej części gminy przebiega strefa ochrony archeologicznej. Do cennych obiektów archeologicznych zalicza się grodziska w Kurowie, Masłowicach, Widoradzu.

Poniżej przedstawiono pełen spis stanowisk archeologicznych na terenie gminy:

1. Dąbrowa

- *. Dąbrowa 1, gm. Wieluń
 - dwór na kopcu kultury polskiej, poł. XVII w., 1993 – badania weryfikacyjne, L. Kajzer
- *. Dąbrowa 2, gm. Wieluń
 - cmentarzysko kultury łużyckiej, EB, halsztat, 1963 – badania ratownicze, H.A. Ząbkiewicz-Koszańska
- *. Dąbrowa – Kazimierz 3 (5 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit/EB
 - osada kultury łużyckiej, halsztat D
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, XIII-XIV w.
- *. Dąbrowa 1, gm. Wieluń
 - dwór na kopcu kultury polskiej, poł. XVII w., 1993 – badania weryfikacyjne, L. Kajzer
- *. Dąbrowa 2, gm. Wieluń
 - cmentarzysko kultury łużyckiej, EB, halsztat, 1963 – badania ratownicze, H.A. Ząbkiewicz-Koszańska

2. Jodłowiec

- *. Jodłowiec 1 (28 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- *. Jodłowiec 2 (29 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- *. Jodłowiec 3 (30 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Jodłowiec 4 (31 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Jodłowiec 5 (32 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
 - osada kultury polskiej, XV-XVI w.
- *. Jodłowiec 6 (49 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, epoka kamienia
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVIII w.

3. Kurów

- *. Kurów - Grodzisko 1 (1 na 77-42), gm. Wieluń
 - grodzisko kultury łużyckiej, V EB
 - osada kultury prapolskiej, IX-XII w., 1980 – badania sondażowo-ratownicze, B. Abramek, 1996-1997, 1999-2000 – badania wykopaliskowe, R. Janiak, nr rejestru: 130/A
- *. Kurów 2 (2 na 77-42), gm. Wieluń
 - cmentarzysko kultury pomorskiej, halsztat D
 - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność

- *. Kurów 3 (4 na 77-42), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, halsztat C
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVII w.
 - *. Kurów 4 (6 na 77-42), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, halsztat D
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
 - *. Kurów 5 (7 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, halsztat C
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
 - *. Kurów 6 (9 na 77-42), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
 - *. Kurów 7 (10 na 77-42), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, halsztat D/laten
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVIII w.
 - *. Kurów 8 (11 na 77-42), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, halsztat
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, XIV-XV w.
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
 - *. Kurów 9 (12 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
 - *. Kurów 10 (13 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, IV/V EB
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVII w.
 - *. Kurów 11 (14 na 77-42), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, halsztat D
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
 - *. Kurów 12 (15 na 77-42), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, halsztat
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
 - *. Kurów 13 (16 na 77-42), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVIII w.
 - *. Kurów 14 (17 na 77-42), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, halsztat D/laten
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XIII-XIV w.
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
 - *. Kurów – Grodzisko 15 (36 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, schyłkowy paleolit
 - *. Kurów 16 (37 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, schyłkowy paleolit
 - *. Kurów 17 (38 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury ceramiki sznurowej, neolit/EB (toporek kamienny)
 - *. Kurów 18 (39 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury ceramiki sznurowej, neolit (toporek kamienny)
 - *. Kurów 19 (40 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury ceramiki sznurowej, neolit (toporek kamienny)
 - *. Kurów 20 (41 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit/EB (?) (toporek kamienny)
 - *. Kurów – Grodzisko 21 (42 na 77-42), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit (wiór krzemienny)
4. Małyszyn
- *. Małyszyn 1 (8 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowatych, neolit (siekierka kamienna)
 - *. Małyszyn 2 (21 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, rzym
 - *. Małyszyn 3 (21 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, III EB
 - osada kultury polskiej, późne średniowiecze
 - *. Małyszyn 4 (22 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, późny laten-rzym
5. Małyszynek
- *. Małyszynek 1 (18 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, rzym
 - osada kultury polskiej, późne średniowiecze

- ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Małyszynek 2 (19 na 77-44), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- 6. Masłowice
 - *. Masłowice 1 (2 na 77-44), gm. Wieluń
 - cmentarzysko kultury łużyckiej, EB-halsztat, 1989 – badania sondażowo-ratownicze, B. Abramek
 - *. Masłowice 2 (1 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit (siekierka kamienna)
 - *. Masłowice 3 (4 na 77-44), gm. Wieluń
 - cmentarzysko kultury prapolskiej, XI-XII w., 1970-1972 – badania ratownicze, B. Abramek, nr rejestru: 137/A
 - *. Masłowice 4 (5 na 77-44), gm. Wieluń
 - grodzisko kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
 - dwór kultury polskiej, późne średniowiecze, 1993 – badania weryfikacyjne, L. Kajzer, nr rejestru: 136/A
 - *. Masłowice – Ludwina 5 (6 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, EB, nr rejestru: 135/A
 - *. Masłowice 6 (7 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit (toporek kamienny)
 - *. Masłowice – Karbanów 7 (15 na 77-44), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
 - *. Masłowice 8 (16 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, późne średniowiecze
 - *. Masłowice 9 (17 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, laten
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
 - *. Masłowice – Ludwina 10 (50 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
 - *. Masłowice – Karbanów 11 (51 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- 7. Olewin
 - *. Olewin 1 (14 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej i prapolskiej, późny rzym-wczesne średniowiecze (IV/V-pocz. XIII w.), 1958-1960 – badania wykopaliskowe, J. Kucharski, Z. Kaszewski, B. Lepówna, H. Wiklak, S. Madajski
 - *. Olewin 2 (20 na 78-44), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XVI-XVII w.
 - *. Olewin 3 (23 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
 - *. Olewin 4 (24 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
 - *. Olewin 5 (25 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- 8. Ruda
 - *. Ruda 1 (1 na 78-44), gm. Wieluń
 - skarb kultury prapolskiej, XI w. (srebrne monety i ozdoby), badania ratownicze, A. Gupieniec
 - *. Ruda – Janinów 2 (18 na 78-44), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XVI-XVII w.
 - *. Ruda 3 (19 na 78-44), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XVI-XVIII w.
 - *. Ruda 4 (21 na 78-44), gm. Wieluń
 - osada kultury prapolskiej, XIII w.
 - osada kultury polskiej, XVI w.
 - *. Ruda 5 (30 na 78-44), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XIV w.
 - osada kultury polskiej, XVI-XVII w.
 - *. Ruda 6 (31 na 78-44), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, XV w.
 - osada kultury polskiej, XVI-XIX w.
- 9. Rychłowice
 - *. Rychłowice 1, gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, IV EB, 1959, 1963 – badania wykopaliskowe, H. Wiklak, Z. Kaszewski
- 10. Sieniec
 - *. Sieniec 1 (12 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, halsztat
 - osada kultury przeworskiej, rzym
 - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
 - osada kultury polskiej, późne średniowiecze, nowożytność, 1983 – badania ratownicze, B. Abramek

- *. Sieniec 2 (13 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, rzym
 - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze-nowożytność, 1983 – badania ratownicze, B. Abramek
- *. Sieniec 3 (33 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, epoka kamienia
 - osada kultury przeworskiej, rzym
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Sieniec 4 (34 na 77-44), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
 - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
 - osada kultury polskiej, późne średniowiecze-nowożytność
- *. Sieniec 5 (35 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury pomorskiej, laten
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Sieniec 6 (36 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
 - osada kultury polskiej, XV-XVII w.
- *. Sieniec 7 (37 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, paleolit schyłkowy
 - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Sieniec 8 (38 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
 - osada kultury polskiej, średniowiecze
- *. Sieniec 9 (47 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, rzym
 - osada kultury polskiej, średniowiecze
- *. Sieniec 10 (48 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze

11. Starzenice

- *. Starzenice 1 (11 na 77-44), gm. Wieluń
 - cmentarzysko kultury łużyckiej, EB
 - nr rejestru: 161/A
- *. Starzenice 2 (39 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
 - osada kultury przeworskiej, rzym
 - osada kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Starzenice 3 (40 na 77-44), gm. Wieluń
 - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
 - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Starzenice 4 (41 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Starzenice 5 (42 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Starzenice 6 (43 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- *. Starzenice 7 (44 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- *. Starzenice 8 (45 na 77-44), gm. Wieluń
 - ślad osadnictwa kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Starzenice 9 (46 na 77-44), gm. Wieluń
 - osada kultury przeworskiej, rzym

12. Turów

- *. Turów – Zwiechy 1, gm. Wieluń
 - cmentarzysko kultury łużyckiej, późny halsztat, nr rejestru: 170/A

13. Urbanice

- *. Urbanice 1 (9 na 77-44), gm. Wieluń
 - cmentarzysko kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Urbanice 2 (10 na 77-44), gm. Wieluń
 - skarb kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze (monety)

14. Widoradz

- *. Widoradz 1 (77-44), gm. Wieluń
 - grodzisko kultury prapolskiej i polskiej, wczesne średniowiecze-średniowiecze, 1967-1970, 1987- badania wykopaliskowe, B. Abramek

W tekście obowiązującego do 2003 r. „Miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Wieluń” z 1992 r. w ustaleniach dotyczących dóbr kultury zapisano, że jakiegokolwiek działania w :

- strefie ochrony konserwatorskiej,
- strefie ochrony archeologicznej,
- rejonie lokalizacji domniemanych założeń rezydencjonalno-obronnych

wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków (1) i Konserwatorem Zabytków Archeologicznych (2 i 3). Ponadto wymieniono obiekty będące pod szczególną ochroną konserwatorską. W ustaleniach szczegółowych wskazano tereny domniemanych założeń rezydencjonalno-obronnych oraz podlegające ścisłej ochronie we wsiach: Dąbrowa, Ruda, Olewin, Małyszyn, Małszynek, Starzenice, Sieniec, Masłowice, gdzie wszystkie działania wymagają wyżej wymienionych uzgodnień.

Z Wielunia przez gminę w kierunku południowym poprowadzony jest fragment „Szlaku Jury Wieluńskiej”, który stanowi część „Szlaku Orlich Gniazd”.

Oznaczony kolorem czerwonym szlak rozpoczyna się na dworcu PKP Wieluń – Miasto, a dalej ul. Warszawską i Krakowskim Przedmieściem poprowadzony jest przez Stare Miasto, skąd ul. 18-ego Stycznia biegnie do Rudy. Za przejazdem kolejowym na linii Kępno – Herby szlak wytyczony jest po drodze wzdłuż toru, następnie przez las do wsi Strugi, poza granice gminy Wieluń w kierunku Łaszewa, a następnie poza woj. Łódzkie do Częstochowy.

Opisany wyżej szlak umożliwia turystom poznanie walorów środowiska naturalnego Wyżyny Wieluńskiej, jej przeszłość historyczną i zabytki oraz specyfikę gospodarki tego regionu.

Tabela Nr 5. Obiekty w rejestrze zabytków z pominięciem obiektów w rejestrze zabytków na terenie gminy Wieluń

Obiekty w rejestrze zabytków gminy Wieluń								
Lp	Miejscowość	Obiekt	Datowanie	Znaczenie	Materiał	Stan tech.	Właściciel	Nr rejestru
1.	Dąbrowa	Kościół parafialny p.w. św. Wawrzyńca	XIV w.	lokalne	mur	dobry	sakralny	114/A
2.	Gaszyn	Kościół parafialny p.w. NMP	XVI w.	ponadregionalne	drewno	dobry	sakralny	118/A
3.	Kurów	Wiatrak koźlak	1888 r.	lokalne	drewno	zły	-	339/A
4.	Kurów	Grodzisko						130/A
5.	Kadłub	Kościół parafialny p.w. św. Andrzeja	XVI w.	ponadregionalne	drewno	dobry	sakralny	387/A
6.	Masłowice	Dwór	XIX w.	lokalne	mur	średni	Skarb Państwa	361/A
7.	Masłowice	Cmentarzysko	XI – XII w.					137/A
8.	Masłowice	Grodzisko	wczesne średniow.					136/A
9.	Masłowice	Osada otwarta kultury łużyckiej						135/A
10.	Ruda	Kościół parafialny p.w. św. Wojciecha	XV w.	ponadregionalne	mur	dobry	sakralny	154/A
11.	Ruda	Grodzisko nizinne	wczesne średniow.					155/A
12.	Ruda	Dwór w otoczeniu parku	1851 r.	ponadregionalne	mur	bardzo zły	A.W.R.S.P.	362/A
13.	Starzenice	Cmentarzysko	okres Halsztacki					161/A
14.	Turów - Zwiechy	Cmentarzysko	późny ok. Halsztacki					170/A

Tabela Nr 6. Obiekty w ewidencji zabytków, na terenie gminy Wieluń

Obiekty w ewidencji zabytków gminy Wieluń					
L.p.	Obiekt	Adres	Właściciel	Datowanie	Materiał
1.	otoczenie kościoła parafialnego p.w. św. Wawrzyńca	Dąbrowa	paraf. rzymsk. - katol.		
2.	Dom	Dąbrowa 31	M. Beś	1930	drewno
3.	Dom	Dąbrowa 32	H. Szelağ	lata 30-te XX w.	drewno
4.	Dom	Dąbrowa 33	K. Fijałkowska	ok. 1935	drewno
5.	Dom	Dąbrowa 69	P. Surma	ok. 1935	mur
6.	Dom	Dąbrowa 87	Z. Gładysz	ok. 1920	drewno
7.	Dom	Dąbrowa 92	L. Betka	1926	mur

8.	Dom	Dąbrowa 140	W. Krzysztofik	ok. 1935	mur
9.	Dom	Dąbrowa 153	H. Skoczylas	1939	drewno
10.	Dom	Dąbrowa 170	Z. Skoczylas	kon. XIX w.	drewno
11.	Dom	Dąbrowa 173	W. Cieślak	1930, ganek dobud. 1935	mur
12.	otoczenie kościoła parafialnego p.w. N.M.Panny	Gaszyn	paraf. rzymsk. - katol.		
13.	Szkoła, ob. dom	Gaszyn 73	Z. Kalisiewicz	1937	drewno
14.	Dom	Gaszyn 62	L. Lewandowski	lata 20-te XX w.	mur
15.	Dom	Gaszyn 66	T. Sliwińska	ok. 1935	mur
16.	Dom	Gaszyn 112	J. Górny	1 ćw. XX w.	drewno
17.	Dom	Gaszyn 114	H. Górny	ok. 1925	mur
18.	Dom	Gaszyn 115	B. Stępień	ok. 1935	mur
19.	Dom	Gaszyn 177	A. Bednarek	1 ćw. XX w.	drewno
20.	Szkoła ob. lecznica zwierząt	Kadłub 17	UMiG	ok. 1930	drewno
21.	Dom	Kadłub 27	S. Duda	lata 20-te XX w.	mur
22.	Dom	Kadłub 28	T. Leś	1915	drewno
23.	Dom	Kadłub 32	Cz. Bogdała	1941	drewno
24.	Dom	Kadłub 33	T. Kędzia	1938	mur
25.	Dom	Kadłub 71	L. Mora	1908	mur
26.	Dom	Kadłub 77a	S. Leś	lata 20-te XX w.	mur
27.	Dom	Kadłub 84	H. i J. Leś	ok. 1935	mur
28.	Szkoła ob. dom	Kurów 163	wiejska	1918	mur
29.	Dom	Kurów 17	J. Kowalczyk	1925	mur
30.	Dom	Kurów 24	Z. Nagły	lata 20-te XX w.	mur
31.	Dom	Kurów 31	I. Porażka	ok. 1910	drewno
31.	Dom	Kurów 34	B. Chudy	1923	mur
32.	Dom	Kurów 53	T. Golański	lata 20-te XX w.	mur
33.	Dom	Kurów 61	I. Kubski	1927	mur
34.	Dom	Kurów 63	E. Pres	1924	mur
35.	Dom	Kurów 64	J. Szczakiecki	1938	mur
36.	Dom	Kurów 77	Cz. Krawczyk	1 ćw. XX w.	drewno-mur
37.	Dom	Kurów 87	P. Kołaczek	1928	mur
38.	Dom	Kurów 89	S. Szczukiecki	ok. 1935	drewno
39.	Dom	Kurów 113	Z. Szeniecka	1918	mur
40.	Dom	Kurów 116	D. Koper	1918	mur
41.	Dom	Kurów 118	S. Szelağ	1918	mur
42.	Dom	Kurów 130	J. Szewczyk	1922	mur

43.	Dom	Kurów 160	A. Urbanek	1918	mur
44.	Dom	Małyszyn 12	S. Kubik	kon. XIV, przeniesiony 1925	drewno
45.	Dom	Małyszyn 15	A. Katwak	1929	drewno
46.	Dom	Małyszyn 18	H. Ścigała	ok. 1930	mur
47.	Dom	Małyszyn 24	Z. Wątroba	1929	mur
48.	Dom	Małyszyn 25	Cz. Krysztofiński	1929, okna 1985	mur
49.	Zespół dworski – oficyna ob. magazyn	Masłowice	Stacja Doświadczalna Oceny Roślin	ok. poł. XIX w.	mur
50.	Zespół dworski – stajnie ob. magazyn	Masłowice	Stacja Doświadczalna Oceny Roślin	ok. 1820 -30	mur
51.	Dom	Masłowice 4	T. Bąk	1918	mur
52.	Dom	Masłowice 22	J. Matasiak	pocz. XX w.	drewno
53.	Dom	Masłowice 67	E. Jaworek	1945	mur
54.	Dom	Masłowice 68	Z. Wrzosek	1945	drewno
55.	Dom	Masłowice 85	H. Grobelny	1939-43	mur
56.	Dom	Masłowice 104	J. Gmyrek	lata 30-te XX w.	drewno
57.	Dworek ob. szkoła	Olewin	UMiG	ok. poł. XIX w.	mur
58.	Urząd Gminy ob. dom	Olewin 1	C. Kleszcz	lata 20-te XX w.	mur
59.	Dom	Olewin 4	A. Włazka	1931	drewno
60.	Dom	Olewin 31	S. Kucharczyk	1911	drewno
61.	Zespół kościoła paraf. p.w. św. Wojciecha - dzwonnica	Ruda, ul. św. Wojciecha	paraf. rzymsk. – katol.	pocz. XX w.	mur
62.	Zespół kościoła paraf. p.w. św. Wojciecha - organistówka	Ruda, ul. Rudzka 3a	paraf. rzymsk. – katol.	pocz. XX w.	mur
63.	Zespół kościoła paraf. p.w. św. Wojciecha – kaplica cmentarna	Ruda	paraf. rzymsk. – katol.	lata 20-te XX w.	mur
64.	Zespół dworski - ośmiorak	Ruda, ul. Rudzka	Agencja Rynku Rolnego	kon. XIX w.	mur
65.	Zespół dworski - czworaki	Ruda, ul. Rudzka	Agencja Rynku Rolnego	kon. XIX w.	mur
66.	Zespół dworski - stróżówka	Ruda, ul. Rudzka	Agencja Rynku Rolnego	ok. poł. XIX w.	mur
67.	Zespół dworski - brama	Ruda, ul. Rudzka	Agencja Rynku Rolnego	ok. poł. XIX w.	mur
68.	Dom	Ruda, ul. Długa 29	W. Kucharczyk	ok. 1930	drewno
69.	Dom	Ruda, ul. Kasztelańska 3	wiejska	pocz. XX w.	mur
70.	Dom	Ruda, ul. Kasztelańska 5	M. Przebieraka	lata 20-te XX w.	mur
71.	Remiza ob. magazyn	Ruda, ul. Kasztelańska 7	OSP w Rudzie	1922	mur
72.	Dom	Ruda, ul. Kasztelańska 13	M. Karczewska	1929	mur
73.	Dom	Ruda, ul. Kasztelańska 31	A. Przebieraka	lata 20-te XX w.	mur
74.	Dom	Ruda, ul. Kasztelańska 33	J. Szymański	poł. XIX w.	mur

75.	Dom	Ruda, ul. Kasztelańska 34	B. Czerniak	ok. 1922	mur
76.	Dom	Ruda, ul. Rudzka 5	B. Sobera	1914	mur
77.	Zagroda, dom	Ruda, ul. Rudzka 10	R. Preś	1945	drewno
78.	Zagroda, stodoła	Ruda, ul. Rudzka 10	R. Preś	1946	drewno
79.	Dom	Ruda, ul. Rudzka 12a	M. Szer	1935	mur
80.	Dom	Ruda, ul. Rudzka 22	J. Kępa	1935	mur
81.	Dom	Ruda ul. 18-ego Stycznia 37	K. Graczyk	ok. 1880	mur
82.	Dom	Ruda ul. 18-ego Stycznia 49a	Cz. Maras	1932	mur
83.	Dom	Ruda ul. 18-ego Stycznia 51	A. Cieślak	1928	mur
84.	Dom	Ruda ul. 18-ego Stycznia 56	Z. Cichoń	lata 30-te XX w.	mur
85.	Dom	Ruda ul. św. Wojciecha 23	K. Drab, K. Napierał	1939	mur
86.	Kaplica p.w. św. Piotra i Pawła	Sieniec	paraf. rzymsk. – katol. w Chotowie	1902, rozbud. ok. 1970	mur
87.	Dom	Sieniec 17	K. Domagała	1935	mur
88.	Dom	Sieniec 31	W. Błaszczuk	1935	drewno
89.	Dom	Sieniec 76	A. Kruk	1946	mur
90.	Kaplica p.w. św. Barbary	Turów	paraf. rzymsk. – katol. w Chotowie	1902, dobud. przybudówka 1990	mur
91.	Szkoła, ob. hurtownia towarów przemysłowych	Turów 151	UMiG Wieluń	ok. 1905	mur
92.	Dom	Turów 6	A. Wiśniewska	1937	mur
93.	Dom	Turów 26			
94.	Dom	Turów 86	J. Spychała	XIX/XX w.	drewno
95.	Dom	Turów 132	A. Majchrowski	lata 30-te XX w. przeniesiony 1947	drewno
96.	Dom	Turów 143	R. Strachlewski	ok. 1920	mur
97.	Dom	Turów 145	M. Marciniak	1932	drewno
98.	Dom	Turów 148	M. Madziera	1903	drewno
99.	Dom	Turów 149	I. Zając	1932	drewno
100.	Dom	Turów 158	H. Gałka	pocz. XX w.	drewno
101.	Dom	Turów 163	A. Ciupa	pocz. XX w.	mur
102.	Dom	Turów 165	A. Buliński	pocz. XX w., przebud. 1960	drewno
103.	Dom	Zwiechy 172	J. Kucharski	1921	drewno
Cmentarze i parki					
104.	Cmentarz parafialny	Kadłub			

105	Zespół dworski – park (buk, cis, modrzewie)	Masłowice	Stacja Doświadczalna Oceny Roślin	ok. poł. XIX w.	
106	Park dworski	Olewin			
107	Park dworski (kasztany, klony, wiąz)	Ruda, ul. Rudzka	Agencja Rynku Rolnego	poł. XIX w.	
108	Cmentarz parafialny	Ruda, ul. Rudzka			
109	Cmentarz parafialny	Ruda, ul. św. Wojciecha			

Tabela 7. Typy wsi w gminie Wieluń

L.p.	Miejscowość	Przeważające typy		
		zabudowy	układu działek	dróg transportu rolniczego
1.	Bieniądzice	jednodrożny zwarty	pasmowy	równoległy
2.	Borowiec	jednodrożny zwarty	pasmowy	równoległy
3.	Dąbrowa	wielodrożny	pasmowy	równoległy
4.	Gaszyn	wielodrożny	pasmowy	równoległy
5.	Jodłowiec	jednodrożny zwarty	pasmowy	koncentryczny
6.	Kadłub	jednodrożny zwarty	pasmowy	koncentryczny
7.	Kurów	wielodrożny	pasmowy	równoległy
8.	Małyszyn	jednodrożny zwarty	pasmowy	równoległy
9.	Masłowice	wielodrożny	pasmowy	koncentryczny
10.	Nowy Świat	jednodrożny zwarty	blokowo-pasmowy	koncentryczny
11.	Olewin	wielodrożny	blokowo-pasmowy	równoległy
12.	Piaski	jednodrożny zwarty	blokowo-pasmowy	koncentryczny
13.	Ruda	wielodrożny	pasmowy	równoległy
14.	Rychłowice	jednodrożny zwarty	blokowo-pasmowy	koncentryczny
15.	Sieniec	jednodrożny zwarty	blokowo-pasmowy	koncentryczny
16.	Srebrnica	jednodrożny zwarty	blokowo-pasmowy	koncentryczny
17.	Starzenice	jednodrożny zwarty	pasmowy	równoległy
18.	Turów	jednodrożny zwarty	pasmowy	równoległy
19.	Urbanice	jednodrożny zwarty	pasmowy	koncentryczny
20.	Widoradz Dolny i Górny	jednodrożny zwarty	pasmowy	równoległy

Źródło: „Obszary wiejskie i grunty rolnicze w Polsce – wyniki badań ankietowych – 1988r.”, Instytut Planowania i Urządzania/Instytut Planowania i Urządzania Terenów Wiejskich, Akademia Rolnicza we Wrocławiu, M. Stelmach, R. Malina, J. Tkocz, B. Żukowski; Wrocław 1990r. tom 4.

3.4. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej

3.4.1. Zagadnienia społeczno – gospodarcze

Demografia

Na koniec 2004 roku ludność miasta wynosiła 24453 osoby, w tym 11517 mężczyzn. Na 1 km² przypadało 1447 osób. Ilość kobiet na 100 mężczyzn wynosiła 112.

Natomiast teren gminy w 19 wsiach sołectkich zamieszkiwało 8516 osób, w tym 4208 mężczyzn.

Ruch naturalny ludności i migracja ludności w 1998 roku przedstawiał się następująco (w liczbach bezwzględnych) :

	miasto	gmina
- ilość zawartych małżeństw	133	507
- ilość urodzeń żywych	218	73
- ilość zgonów ogółem	216	111
- przyrost naturalny	2	-34

Ludność według wieku w 2004 r. roku przedstawiała się następująco:

	miasto	gmina
przedprodukcyjny (... lat)	5111	1854
produkcyjny	16020	5105
poprodukcyjny	3322	1557

Pracujący w 2004 roku:

	miasto	gmina
ogółem	9478	420

w tym :

- rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	60	9
- przemysł i budownictwo	4781	208
- usługi rynkowe	2479	122
- usługi nierynkowe	2158	81

Mieszkalnictwo

Zasoby mieszkaniowe zamieszkałe w 2004 roku przedstawiały się następująco:

	miasto	gmina
- liczba mieszkań	8877	2272
- ilość izb	32783	10003
- powierzchnia użytkowa mieszkań w tys m ²	560	220
- przeciętna liczba izb w mieszkaniach	3,69	3,84*
- liczba osób w jednym mieszkaniu	2,75	2,96*
- liczba osób / 1 izbę	0,75	0,77*
- powierzchnia użytkowa w m ² / 1 mieszk.	63,1	70,0*
- powierzchnia użytkowa w m ² / 1 osobę	22,9	23,7*

* dane dla całej gminy (łącznie z miastem)

Infrastruktura społeczna

Szkoły podstawowe, gimnazja i licea na terenie m. Wielunia

Zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w Wieluniu z dnia 26 marca 1999 roku w sprawie przekształcenia szkół podstawowych w Wieluniu Rada postanowiła:

- przekształcić z dniem 1 września 1999 roku Szkołę Podstawową Nr 1 w Wieluniu o strukturze organizacyjnej klas I – VIII w Szkołę Podstawową Nr 1 w Wieluniu o zmiennej strukturze organizacyjnej w latach 1999 – 2004,
- przekształcić z dniem 1 września 1999 roku Szkołę Podstawową Nr 2 w Wieluniu o strukturze organizacyjnej klas I – VIII w sześciolletnią Szkołę Podstawową Nr 2 w Wieluniu o strukturze organizacyjnej klas I - VI,
- przekształcić z dniem 1 września 1999 roku Szkołę Podstawową Nr 4 w Wieluniu o strukturze organizacyjnej klas I – VIII w sześciolletnią Szkołę Podstawową Nr 4 w Wieluniu o strukturze organizacyjnej klas I - VI,
- przekształcić z dniem 1 września 1999 roku Szkołę Podstawową Nr 5 w Wieluniu o strukturze organizacyjnej klas I – VIII w sześciolletnią Szkołę Podstawową Nr 5 w Wieluniu o strukturze organizacyjnej klas I – VI.

Ponadto Rada Miejska w Wieluniu w dniu 15 marca 1999 roku podjęła uchwałę Nr VII/42/99 w sprawie założenia gimnazjów i tak założono z dniem 1 września 1999 roku :

- Gimnazjum Nr 1 w Wieluniu w wyodrębnionej części budynku Szkoły Podstawowej Nr 1,
- Gimnazjum Nr 2 w Wieluniu w wyodrębnionej części budynku Szkoły Podstawowej Nr 2,
- Gimnazjum Nr 3 w Wieluniu w wyodrębnionej części budynku Szkoły Podstawowej Nr 3.

Licea ogólnokształcące w ilości 5 pozostają bez zmian.

Odnosnie terenu gminy Wieluń placówki oświaty, tj. szkoły podstawowe i gimnazja z dniem 1 września 1999 roku Rada Miejska w Wieluniu postanowiła :

- zlikwidować z dniem 31 sierpnia 1999 roku Szkołę Podstawową w Kadłubie, Szkołę Podstawową w Turowie i Szkołę Podstawową w Olewinie oraz utworzyć z dniem 1 września 1999 roku :
 - Szkołę Filialną w Turowie z klasami I - III, będącą integralną częścią Szkoły Podstawowej w Kurowie,
 - Szkołę Filialną w Olewinie z klasami I - III, będącą integralną częścią Szkoły Podstawowej w Sieńcu,
 - Szkołę Filialną w Kadłubie z klasami I - III, będącą integralną częścią Szkoły Podstawowej w Gaszynie,
- przekształcić z dniem 1 września 1999 roku Szkołę Podstawową w Niedzielsku o strukturze organizacyjnej klas I - VIII, w sześciolletnią Szkołę Podstawową w Niedzielsku,
- przekształcić z dniem 1 września 1999 roku Szkołę Podstawową w Sieńcu o strukturze organizacyjnej klas I - VIII, w sześciolletnią Szkołę Podstawową w Sieńcu,
- przekształcić z dniem 1 września 1999 roku Szkołę Podstawową w Rudzie o strukturze organizacyjnej klas I - VIII, w sześciolletnią Szkołę Podstawową w Rudzie,
- przekształcić z dniem 1 września 1999 roku Szkołę Podstawową w Gaszynie o strukturze organizacyjnej klas I - VIII, w sześciolletnią Szkołę Podstawową w Gaszynie,
- przekształcić z dniem 1 września 1999 roku Szkołę Podstawową w Kurowie o strukturze organizacyjnej klas I - VIII, w sześciolletnią Szkołę Podstawową w Kurowie,

- przekształcić z dniem 1 września 1999 roku Szkołę Podstawową w Masłowicach o strukturze organizacyjnej klas I - VIII, w sześcioletnią Szkołę Podstawową w Masłowicach.

Z placówek wychowania przedszkolnego na terenie miasta Wielunia w 2004 r. działały 4 przedszkola, do których uczęszczało 711 przedszkolaków, natomiast na terenach wiejskich gminy nie działało żadne przedszkole.

Z zakresu kultury na terenie miasta istnieją 4 placówki biblioteczne w tym: 1 biblioteka, 2 filie i 1 punkt biblioteczny. Na jedną placówkę biblioteczną w 2004 r. przypadało 6113 osób. Natomiast na terenach wiejskich działają 4 placówki biblioteczne. Średnio na terenie gminy (łącznie z miastem) na 1 placówkę biblioteczną przypadało 4121 osób (dane za 2004 r.). Na terenie miasta istniało jedno kino z 578 miejscami na widowni.

W zakresie zdrowia i opieki społecznej na terenie miasta znajdował się jeden szpital na 464 miejsc, pięć przychodni i 10 aptek. Natomiast na terenie wiejskim działał jeden ośrodek zdrowia i jedna apteka.

Z zakresu turystyki na terenie miasta był jeden obiekt noclegowy na 38 miejsc, natomiast na terenie gminy - dwa obiekty o 48 miejscach.

Z zakresu placówek pocztowych i usług telekomunikacyjnych na terenie miasta działały 4 placówki. Na 10 tys. mieszkańców przypadało 1,6 placówki.

Przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Nad bezpieczeństwem ludności powiatu wieluńskiego czuwa Powiatowa Komenda Policji.

Zwierzchnictwo nad nią sprawuje Starosta.

Komenda odpowiedzialna jest za bezpieczeństwo w Gminie Wieluń oraz nadzoruje prace podległych komisariatów.

Za realizację zadań w zakresie bezpieczeństwa i porządku w ruchu drogowym na terenie powiatu odpowiedzialne jest Ogniwo Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Wieluniu.

W ostatnich latach na terenie powiatu wieluńskiego dochodziło do około 80 wypadków drogowych rocznie.

Większość zdarzeń miało miejsce na terenie miasta Wielunia. Jest to efekt bardzo dużego nasilenia ruchu zarówno miejscowego jak i tranzytowego (przez centrum miasta przebiegają i krzyżują się drogi krajowe nr 8, 45 i 43 oraz drogi wojewódzkie (481 i 486).

Ogniwo Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Wieluniu prowadzi stałą współpracę z miejscowymi Zarządami Dróg, w trakcie której dokonano lustracji dróg, na bieżąco nanoszone są niezbędne zmiany, uzupełniane braki w oznakowaniu i w stanie nawierzchni dróg.

Przestępczość w miejscach publicznych jest wyznacznikiem nie tylko pracy policji, ale także współdziałania różnych podmiotów w tym zakresie. Najczęściej popełnianymi przestępstwami są kradzieże z włamaniem do samochodów, placówek handlowych i piwnic.

W celu zapewnienia ładu i porządku publicznego na imprezach masowych, Komenda Powiatowa Policji w Wieluniu przedsięwzięła następujące zamierzenia:

- wypracowanie przedsięwzięć organizacyjnych dla jednostki, które umożliwią szybkie i sprawne dokumentowanie naruszeń prawa, a tym samym ukaranie sprawców zakłóceń porządku publicznego,
- dokonywanie analizy sytuacji operacyjnej,
- dokonywanie kalkulacji sił i środków,
- opracowanie odrębnego planu zabezpieczenia w formie opisowej i graficznej,
- zagwarantowanie pełnego obiegu informacji,
- dowodzenie siłami przydzielonymi do wykonania zadania,
- zapewnienie spokojnego przebiegu imprezy lub meczu.

W czasie organizacji i przebiegu imprez masowych w 2004 roku nie odnotowano żadnych przypadków zbiorowego naruszenia porządku i bezpieczeństwa publicznego. Nie zachodziła potrzeba podejmowania jakichkolwiek środków w zakresie eliminacji zagrożenia.

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Wieluniu jako organizator krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego na poziomie powiatu, stanowi ważne ogniwo systemu bezpieczeństwa obywatelskiego, spełniając wszelkie formalne praktyczne warunki do ochrony obywateli przed zjawiskami groźnymi dla życia i zdrowia lub powodującymi duże straty materialne.

Oczekiwania społeczeństwa w zakresie poprawy bezpieczeństwa obywateli stawiają przed KP PSP w Wieluniu nowe wyzwania oraz powodują konieczność modyfikacji formuły istniejącego systemu ratowniczo – gaśniczego. Wynika to z konieczności przygotowania ratownictwa do wyzwań wynikających z przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej.

Działania Komendy Powiatowej na 2005 rok i lata następne powinny być ukierunkowane przede wszystkim na dostosowanie organizacji i potencjału kadrowego tej formacji ratowniczej do realizacji zadań w warunkach nowego modelu krajowego systemu ratowniczego.

W powiecie wieluńskim funkcjonuje system zarządzania kryzysowego oparty na przepisach ustawy o klęsce żywiołowej. Starosta powołał Powiatowy Zespół Reagowania Kryzysowego i utworzył Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego. Wójtowie gmin w powiecie wieluńskim powołali również gminne zespoły reagowania oraz gminne centra reagowania. Stworzony w ten sposób system pozwala monitorować stan zagrożeń i szeroko rozumianego bezpieczeństwa ludności w powiecie oraz podejmować zespolone działania. Ważnymi ogniwami tego systemu są obie komendy: KPP w Wieluniu i KP PSP w Wieluniu oraz takie podmioty jak Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Wieluniu, Państwowy Inspektorat Weterynaryjny w Wieluniu, Państwowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Wieluniu.

Poprawie bezpieczeństwa w samym Wieluniu sprzyjać będzie powstanie monitoringu wizyjnego, który został zainstalowany przez Urząd Miejski w Wieluniu w niektórych miejscach publicznych z zamiarem dalszej rozbudowy.

Istotna jest współpraca Komendy Powiatowej ze Strażą Miejską., między innymi poprzez wystawianie wspólnych patroli Policji i Straży Miejskiej, bieżącej wymianie informacji o występujących zagrożeniach w zakresie ładu i porządku publicznego na terenie miasta i gminy Wieluń.

Łączone patrole wykorzystywane są do zabezpieczania imprez masowych i kulturalno - rozrywkowych organizowanych na terenie miasta i gminy Wieluń, a także do ochrony rejonu targowiska, mają duży wpływ na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa w miejscach publicznych.

W związku z możliwością wystąpienia zamachów terrorystycznych na terenie kraju na bieżąco prowadzona jest wymiana informacji o występujących zagrożeniach, ponadto Straży Miejskiej zlecono zadania w zakresie ochrony obiektów komunalnych i stałego monitorowania sytuacji w ich obrębie.

Działalność gospodarcza

Na terenie miasta Wielunia według stanu na dzień 31 grudnia 2004 r. zarejestrowanych było ogółem 3361 podmiotów gospodarki narodowej, w tym:

- rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	34
- przemysł	333
- budownictwo, w tym przetwórstwo przemysłowe	328
- budownictwo	254
- handel i naprawy	1330
- hotele i restauracje	88
- transport, gospodarka magazynowa i łączność	144
- pośrednictwo finansowe	135
- obsługa nieruchomości i firm	505

Natomiast na terenie gminy zarejestrowanych było 558 podmiotów gospodarki narodowej, w tym:

- rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	41
- przemysł	52
w tym przetwórstwo przemysłowe	52
- budownictwo	51
- handel i naprawy	219
- hotele i restauracje	20
- transport, gospodarka magazynowa i łączność	54
- pośrednictwo finansowe	11
- obsługa nieruchomości i firm	47

Jak wynika z powyższego, profil działalności jest zróżnicowany. Przeważają podmioty gospodarki narodowej prowadzące handel i naprawy oraz świadczące usługi obsługi nieruchomości i firm.

Możliwości rozwoju rolnictwa

Przy rozpatrywaniu warunków środowiska pod kątem wpływu na rolnictwo wzięto pod uwagę następujące elementy : rzeźbę terenu, warunki wodne, glebę oraz klimat.

Oceniając rzeźbę terenu z punktu widzenia możliwości rozwoju rolnictwa należy stwierdzić, że głównym czynnikiem ograniczającym są miejsca występujące o dużych nachyleniach. Obszary te występują głównie w części południowej w rejonie wsi Gaszyn, Rychłowice i Kadłub.

Obszar gminy charakteryzuje się dość znacznym zróżnicowaniem warunków glebowych. Występują tutaj obszary gleb zarówno o dobrych i bardzo dobrych warunkach, jak i słabych lub bardzo słabych.

Najlepsze gleby tego obszaru to głównie gleby biellicowe pszenne dobre lub pszenno – żytnie w klasach bonitacji III a – III b, wytworzone z glin lekkich, czasami nieco spiaszczonych od powierzchni. Dość rzadko w warstwach do 100 cm występują pyły zwykłe. Charakteryzują się one wysoką zawartością składników

pokarmowych, dobrymi warunkami wodno – powietrznymi, dobrą strukturą i są łatwe do uprawy. Przy prawidłowym gospodarowaniu pozwalają uzyskiwać wysokie plony większości gatunków uprawnych.

Do grupy tej zaliczono również niewielkie obszary gleb zbożowo – pastewnych mocnych oraz pszennych wadliwych. Są to głównie czarne ziemie lub gleby brunatne o takim samym gatunku w klasach III a – IV a z małym udziałem IV b, dorównujące w/w glebom zawartością składników pokarmowych. Jedynie ze względu na wadliwe stosunki wodne (okresowe nadmiary lub niedobory wilgotności) ich bonitacja jest aktualnie niższa. Ich wartość potencjalna jest równa wartości w/w gleb pszennych.

Gleby zbożowo – pastewne mocne i pszenne wadliwe wymagają specjalnego doboru gatunków i odmian o znacznej tolerancji w stosunku do warunków wodnych. Plony są tutaj w dużym stopniu zależne od warunków pogody.

Gleby opisanej grupy dominują w części środkowej (na północ i wschód od miasta Wielunia, w okolicach wsi Ruda) i południowej granicy (okolice wsi Kadłub).

Nieco gorsze warunki do uprawy posiadają gleby bielcowe, brunatne lub rzadziej czarna ziemia wytworzona głównie z piasków gliniastych w klasach bonitacji IVa – IVb. Są to gleby żytnio – ziemniaczane dobre z małym udziałem żytnio – ziemniaczanych słabych i zbożowo – pastewnych w klasie IV b. Charakteryzują się one mniejszą zawartością składników pokarmowych, większą wrażliwością na suszę i stwarzają średnio korzystne warunki do uprawy. Najbardziej nadają się pod uprawy roślin z grupy żytnio – ziemniaczanych, lecz korzystna bywa również uprawa owsa, jęczmienia, koniczyny białej, saradeli oraz niektórych warzyw, zwłaszcza z grupy marchwiowych.

Gleby te dominują w części środkowej oraz na zachodzie gminy.

Gleby obu wymienionych grup są predystynowane do wysoko towarowej produkcji roślinnej i rejonu o ich dominacji podlegają bezwzględnej ochronie przed zagospodarowaniem innego rodzaju.

W części północnej i północno – wschodniej oraz na zachodzie gminy duży procent powierzchni zajmują ubogie gleby piaszczyste. Wyróżniono wśród nich dwie grupy.

W pierwszej z nich dominują gleby brunatne lub bielcowe żytnio – ziemniaczane słabe z małym udziałem czarnych gleb lub mały udziałem zbożowo – pastewnych słabych. Są one najczęściej wytworzone z płytkich lub średnio głębokich piasków słabo gliniastych zalegających na piasku luźnym i zaliczają się do klasy bonitacji.

Charakteryzują się one małą zawartością składników pokarmowych i niezbyt korzystnymi stosunkami wodno - powietrznymi. Podniesienie stopnia ich kultury jest bardzo trudne i wymaga sztucznego nawodnienia i odwadniania w różnych porach sezonu wegetacyjnego oraz stosowania znacznych ilości nawozów. Przydatne są one pod uprawę żyta, ziemniaków, łubinu żółtego, a na glebach wilgotnych – kapusty, brukwi i innych mało wymagających roślin pastewnych przy założeniu, że plony nie będą bardzo wysokie. Uprawa owoców i warzyw jest na ogół mało opłacalna. Gleby te nie podlegają prawnej ochronie i mogą być wykorzystane na cele nierolnicze.

Najuboższe gleby w gminie, to żytnio- łubinowe gleby brunatne wylugowane wytworzone z piasków luźnych w V – VI klasie bonitacji. Są one bardzo przepuszczalne i suche, w związku z czym również bardzo ubogie w składniki pokarmowe, a także próchnicę.

Brak jest praktycznych możliwości podniesienia ich wartości. Nadają się głównie do pod uprawę żyta lub łubinu żółtego. W warunkach gospodarki drobnotowarowej ich uprawa jest bliska granicy opłacalności, w gospodarce wielkotowarowej jest nieopłacalna.

Gleby te nie podlegają prawnej ochronie i powinny być przeznaczone na cele nierolnicze w pierwszej kolejności. Doliny rzeczne i obniżenia terenu wypełnione są glebami hydrogenicznymi o zróżnicowanym składzie mechanicznym i różnych stosunkach wodnych, głównie w klasach III – V.

Występują na nich głównie użytki zielone o średniej (klasy III – IV bonitacji użytków zielonych) lub słabej (klasa V bonitacji użytków zielonych) wartości. Są to obszary chronione przed zagospodarowaniem poza rolniczym (zabudowa oraz wprowadzanie innego rodzaju przegród powodujących przerwanie ciągłości powiązań ekologicznych realizujących się za pośrednictwem dolin rzecznych) oraz przed zakłóceniem stosunków wodnych i chemizacją środowiska przyrodniczego.

Dominującymi typami siedlisk są bór świeży i bór mieszany wilgotny. Inne typy siedlisk zajmują niewielki procent powierzchni. Dwa największe kompleksy leśne (w północnej i południowo-wschodniej części gminy) posiadają dobre warunki do rekreacji. Dominują tutaj drzewostany sosnowe w wieku powyżej 40 lat o umiarkowanym zwarciu, zwłaszcza w warstwach podszytu i drzewostanu, umożliwiającym swobodną penetrację. Lasy te odznaczają się znaczną atrakcyjnością krajobrazową, korzystnym mikroklimatem, a przy tym także stosunkowo znaczną odpornością roślinności i elementów środowiska przyrodniczego.

Inne lasy ze względu na małą powierzchnię, zbyt duże zwarcie roślinnością, niską odporność, wilgotne lub bagienne podłoże aktualnie powinny zostać wyłączone z użytkowania rekreacyjnego.

Gmina Wieluń jest gminą typowo rolniczą, brak jest obiektów o szkodliwym i uciążliwym działaniu – poza dzielnicą przemysłowo-składową Wielunia.

Reasumując stan higieny powietrza atmosferycznego na terenie gminy należy uznać za dobry.

Najlepszymi warunkami topoklimatycznymi cechują się obszary wyniesione o suchym podłożu wskazane do upraw sadowniczych, warzywnych i rolnych.

Dobrymi warunkami topoklimatycznymi z punktu widzenia upraw rolniczych i warzywniczych cechują się obszary nizinne o wodzie gruntowej zalegającej głębiej niż 2 m od powierzchni.

Tereny o topoklimacie nizinnym o płytko zalegającej (płycej niż 2 m) wodzie gruntowej są wskazane dla upraw wymagających dużej ilości wilgoci.

Niewskazana jest zmiana formy użytkowania lasów, których na terenie gminy jest stosunkowo niewiele.

Dobrymi warunkami z punktu widzenia upraw cechują się tereny w sąsiedztwie powierzchni leśnych, szczególnie tych, które wymagają znacznej ilości wilgoci, małych amplitud dobowych temperatury i wilgotności, a jednocześnie nie wymagają dużej ilości słońca. Są to tereny bardzo zaciszne.

Użytkowanie gruntów według granic administracyjnych przedstawiało się następująco (dane z 2001 r.):

	miasto w ha	gmina w ha (bez miasta)
- ogólna powierzchnia gruntów	1690	11430
- użytki rolne razem	826	8344
w tym :		
grunty orne	720	6977
sady	23	42
łąki	60	934
pastwiska trwałe	23	391
- lasy	10	1852

Powierzchnia zasiewów głównych ziemiopłodów w 2002 r. (łącznie miasto i gmina) przedstawiała się następująco:

Ogółem	6982,63 ha
w tym:	
- zboża	4662,69 ha
- ziemniaki	1740,84 ha
- przemysłowe	38,30 ha

Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych kształtowała się następująco (2002 r., łącznie miasto i tereny wiejskie gminy):

	w ha	w %
Ogółem:	3772,62	100
w tym:		
- pszenica	1538,08	40,8
- żyto	895,12	23,7
- jęczmień	777,08	20,6
- pszenżyto	358,76	9,5
- owies	203,57	5,4

Korzystne warunki przyrodnicze umożliwiają wielokierunkowy rozwój rolnictwa. Grunty rolne najwyższych klas bonitacyjnych utrzymane są na ogół w wysokiej kulturze rolnej. Większość z nich jest zmeliorowana, przy czym w znaczącym stopniu urządzenia melioracyjne wymagają odbudowy. Część użytków rolnych wymaga nowych zabiegów melioracyjnych.

Wysoki stopień urbanizacji oraz postępująca zabudowa podmiejskich wsi skutkująca systematycznym ubytkiem na cele nierolnicze gruntów rolnych, często wysokich klas bonitacyjnych sprawia, że koniecznym jest ustalenie rygorystycznego zakazu zabudowy na wybranych enklawach dysponujących najlepszymi warunkami glebowo – rolniczymi.

Na terenie opracowania występują konflikty przestrzenne i funkcjonalne w sferach :

- rolnictwo przy trasach komunikacyjnych z ruchem tranzytowym,
- rolnictwo czy zalesienie gruntów klas słabszych,
- realność i tempo wykonywania nowych melioracji czy usprawnienia starych systemów drenarskich.

3.5. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z diagnozy układu komunikacyjnego

3.5.1. Charakterystyka stanu istniejącego komunikacji w mieście System komunikacyjny miasta

System komunikacji miasta składa się z:

- sieci uliczno – drogowej,
- miejskiej komunikacji zbiorowej, w tym obsługującej strefę podmiejską,
- linii kolejowej,
- pasażerskiej komunikacji autobusowej dla połączeń zewnętrznych w skali regionu i kraju.

Układ uliczno-drogowy

Układ uliczno-drogowy jest najistotniejszym podsystemem transportowym. Sieć drogowa składa się z dróg (i ulic) publicznych zaliczonych do odpowiednich kategorii tj. krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Podstawowy układ uliczny tworzą drogi krajowe, wojewódzkie i większość powiatowych. Klasyfikowane są one jako ulice główne ruchu przyspieszonego, główne i zbiorcze. Uzupełniającą sieć tworzą drogi gminne i niektóre powiatowe. Klasyfikowane są jako ulice lokalne, a znaczną część dróg gminnych klasyfikuje się jako dojazdowe. Dlatego w „studium” uwzględnia się tylko część dróg gminnych – istotnych dla sieci miejskiej i struktur przestrzennych, a klasyfikowanych jako ulice lokalne (wyjątkowo jako zbiorcze).

- Drogi krajowe, przebiegają obrzeżem śródmieścia, prowadzone są przez obszar miasta o intensywnej urbanizacji.
Drogi te w obszarze miasta licząc około 9,5 km posiadają jezdnie dwupasowe szerokości od 6,0m do 9,0m, nawierzchnię jezdni ulepszoną - bitumiczną i klasyfikowane są jako ulice główne ruchu przyspieszonego (GP) i ulice główne (G).
 - Droga krajowa Nr 8, znaczenia krajowego i międzyregionalnego w relacji: Warszawa – Piotrków Tryb. – Bełchatów – Wieluń – Wieruszów – Kępno – Wrocław klasyfikowana jest jako droga główna ruchu przyspieszonego (GP). W obszarze miasta przebiega ulicami: Warszawską – Głowackiego – Traugutta, które klasyfikowane są jako ulice główne ruchu przyspieszonego (GP).
Długość drogi około 4,0 km. Ulice są jednojezdniowe, dwupasowe.
 - Droga krajowa Nr 45, znaczenia międzyregionalnego, w relacji Złoczew (Sieradz) – Wieluń – Kluczbork – Opole klasyfikowana jest jako droga główna (G). W obszarze miasta przebiega ulicami: Sieradzka – Kopernika - 3-ego Maja, które klasyfikowane są jako ulice główne (G).
Długość drogi około 4,5 km. Ulice są jednojezdniowe, dwupasowe.
 - Droga krajowa Nr 43, znaczenia regionalnego, w relacji: Wieluń – Kłobuck – Częstochowa klasyfikowana jest jako droga główna (G). W obszarze miasta przebiega ulicami: Piłsudskiego – Częstochowską, klasyfikowanymi jako ulice główne (G).
Długość drogi około 2,0 km. Ulice są jednojezdniowe, dwupasowe.

Wszystkie drogi krajowe pozostają w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Łodzi.

Należy podkreślić, że ww. ulice stanowiące przebiegi dróg krajowych nie zapewniają wszystkich wymogów i warunków dla przyjętych (i wymaganych) klasyfikacji jako ulice (drogi) GP i G. W większości odpowiadają wymogom i standardom dla ulic (dróg) zbiorczych (Z).

- Drogi wojewódzkie w obszarze miasta liczą około 2,1 km :
 - Droga wojewódzka Nr 481, w relacji: Łask – Wieluń, w obszarze miasta przebiega na odcinku około 100 m i łączy się z drogą krajową Nr 8.
 - Droga wojewódzka Nr 486, w relacji: Wieluń – Działoszyn, w obszarze miasta przebiega na odcinku długości około 2,0 km ulicą 18-ego Stycznia. Ulica 18-ego Stycznia klasyfikowana jest jako ulica zbiorcza (Z).

Drogi wojewódzkie pozostają w Zarządzie Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi – Zarząd Dróg Wojewódzkich.

- Drogi powiatowe
Zgodnie z informacjami uzyskanymi w Zarządzie Dróg Powiatowych (Starostwo Wieluń) drogi powiatowe to 30 ulic o łącznej długości około 21,7 km. Większość ulic posiada jezdnie o nawierzchni utwardzonej (głównie ulepszonej-bitumicznej), a tylko 11,9% to jezdnie o nawierzchni nieutwardzonej (około 2,6 km).
Klasyfikację poszczególnych dróg powiatowych podano na planszy klasyfikacji układu drogowego w mieście.
Drogi (ulice) powiatowe pozostają w zarządzie Starostwa Wieluńskiego – Zarządu Dróg Powiatowych.
- Drogi gminne
Sieć ulic gminnych zapewniających bezpośrednią obsługę obszarów i obiektów towarzyszy zagospodarowaniu i zainwestowaniu w poszczególnych rejonach miasta. Sieć ta liczy 100 ulic o łącznej długości około 35,7 km; z tego około 30,7% (tj. około 11,0 km) nie posiada jezdni o nawierzchni utwardzonej.

W niniejszym studium uwzględniono tylko te ulice gminne, które są istotne dla kształtowania struktur przestrzennych w skali miasta, w aspekcie uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta. Uwzględnione ulice wraz z ich klasyfikacją podano na planszy klasyfikacji układu drogowego w mieście.

▪ **Ulice wewnętrzne**

Dodatkowo w sieci ulicznej uwzględniono ulice osiedlowe istotne dla układu miejskiego i predystynowane do uznania za drogi publiczne. Są to: ulica Ciepłownicza w dzielnicy przemysłowej oraz ulice w osiedlu „Stare Sady” łączące ulicę 18-ego Stycznia i ulicę Częstochowską.

▪ **Ruch samochodowy**

Ruch samochodowy, a w zasadzie obciążenie sieci uliczno-drogowej w odczuciu użytkowników i mieszkańców jest duża, szczególnie dróg (ulic) krajowych w strefie śródmiejskiej. Jednak wg pomiarów generalnych z 2005 r. (Transprojekt – Ruch drogowy 2005 r.) wielkości natężeń ruchu samochodowego należą do średnich i wynosiły: ok. 10500 - 7800 poj/dobę/2 kierunki na drodze Nr 8, ok. 7600 - 3700 poj/dobę/2 kierunki na drodze Nr 45, ok. 4500 poj/dobę/2 kierunki na drodze Nr 43.

Należy jednak podkreślić, że ruch ciężarowy oraz istniejący ruch lokalny, powodują w mieście negatywnie odbierane – realne znaczne uciążliwości. Wzmagane są utrudnienia ruchu i wywoływane przez ten ruch uciążliwości (stosunkowo niskimi parametrami ulic oraz ich obudową obiektami w znacznej części wrażliwymi na uciążliwości) powodowane przez ruch samochodowy.

Podstawowe skrzyżowania na ciągach dróg krajowych wyposażone są w urządzenia sygnalizacji świetlnej.

Reasumując stwierdza się, że najistotniejsze cechy sieci uliczno-drogowej są następujące:

- Generalnie ulice i drogi posiadają niezbyt wysokie parametry – są to jezdnie dwupasowe. Rosnący ruch samochodowy wskazuje na potrzebę realizacji na głównych kierunkach potoków ruchu, ulic o podwyższonych parametrach.
- Modernizacja istniejącej jezdni jest ograniczona, a niektórych (np. w centrum) niewskazana i niemożliwa poprzez istniejącą zabudowę. Dlatego wskazany jest rozwój sieci ulicznej poprzez realizację nowych tras, w tym typu obwodnicowego.
- Niekorzystne są przebiegi dróg krajowych przez obszar śródmieścia i w sąsiedztwie osiedli mieszkaniowych. Niezbędne są obwodnice zewnętrzne.
- Wskazane są modernizacje skrzyżowań, głównie poprzez rozbudowę wlotów.
- Do rozważenia pozostaje wprowadzenie strefy ograniczonej dostępności dla ruchu samochodowego w obszarze centrum, uwarunkowane realizacją obwodnic – tak zewnętrznych (dla dróg krajowych), jak i peryferyjnych – dla głównych połączeń wewnątrzmijskich.

Miejska komunikacja zbiorowa

Miasto obsługiwane jest przez miejskie (i podmiejskie) linie autobusowe. W strefie podmiejskiej niektóre linie prowadzone są do miejscowości: Dąbrowa, Widoradz i Olewin, Ruda i Wierzchlas, Urbanice – Małyszyn – Masłowice – Staw, Turów i Kurów.

Autobus pozostanie także w przyszłości rodzajem miejskiej komunikacji zbiorowej dla miasta i strefy podmiejskiej.

Kolej

Przez miasto przebiega jednotorowa zelektryfikowana linia kolejowa w relacji: Herby Nowe – Wieluń – Wieruszów – Kępno. Jest to uzupełniająca linia dla podstawowego połączenia trasy Nr 320 w relacji Śląsk (Tarnowskie Góry) – Kluczbork – Kępno – Ostrów Wlkp. – Jarocin – Poznań. W obszarze miasta linia posiada stację Wieluń oraz stację Wieluń – Dąbrowa.

Kolej zapewnia poprawne powiązania w skali regionu i kraju.

Zamiejska komunikacja autobusowa

Wieluń posiada dworzec PKS, przez który przebiega szereg linii do obszaru regionu, w skali kraju i lokalnych połączeń z jednostkami osadniczymi.

Reasumując stwierdza się, że uwarunkowania generalne wynikające ze stanu istniejącego są następujące:

- Powiązania zewnętrzne Wielunia z regionem w skali województwa oraz w skali międzyregionalnej i krajowej oceniać należy jako dobre, realizowane głównie poprzez drogi krajowe. Stale rosnący ruch samochodowy wymagać będzie modernizacji niektórych z dróg krajowych.
- Niekorzystny przebieg przez miasto dróg krajowych, zwłaszcza drogi Nr 8 i Nr 45, wymaga ich nowego prowadzenia w zasadzie jako obwodnice.
- Sieć miejska uliczno-drogowa wymaga istotnych przekształceń oraz rozwoju układu i modernizacji do wyższych parametrów. Wskazana wydaje się większa hierarchizacja tras oraz uzupełnienia o trasy pozaśródmiejskie i peryferyjne.

- Zasadnym wydaje się wprowadzenie ograniczenia dostępności dla ruchu oraz ograniczenia prędkości w strefie centralnej.
- Komunikacja zbiorowa powinna być rozwijana poprzez linie autobusowe.
- Jako uwarunkowania szczególne wskazuje się realizację obwodnicy miasta dla drogi krajowej Nr 8.

3.5.2. Charakterystyka stanu istniejącego komunikacji w gminie

System komunikacyjny gminy

System komunikacyjny gminy, podobnie jak miasta składa się z:

- sieci drogowej,
- linii kolejowej,
- linii podmiejskich komunikacji zbiorowej, wybiegających z miasta Wielunia,
- pasażerskiej komunikacji autobusowej, głównie w relacjach lokalnych i regionalnych .

Układ drogowy

Układ drogowy jest najistotniejszym elementem systemu i najważniejszym w obsłudze gminy. Sieć drogowa składa się z dróg: krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

Ponadto występuje szereg dróg obsługujących wsie i dróg gospodarczych nieustanowionych jako publiczne.

▪ Drogi krajowe

Drogi te w obszarze gminy liczą około 20,7 km, posiadają jezdnie dwupasowe o nawierzchni ulepszonej bitumicznej.

- Droga krajowa Nr 8, znaczenia krajowego i międzyregionalnego, w relacji: Warszawa – Piotrków Tryb. – Bełchatów – Wieluń – Kępno – Wrocław, w obszarze gminy liczy około 11,8 km i przebiega przez obszar zabudowany niektórych wsi. Droga klasyfikowana jest jako główna ruchu przyspieszonego - GP.
- Droga krajowa Nr 45 znaczenia międzyregionalnego, w relacji: Złoczew (Sieradz) – Wieluń – Kluczbork – Opole, w obszarze gminy liczy około 5,9 km. Droga klasyfikowana jest jako główna - G.
- Droga krajowa Nr 43, znaczenia regionalnego, w obszarze gminy liczy około 3,0 km. Droga klasyfikowana jest jako główna - G.

Drogi krajowe zapewniają główne powiązania zewnętrzne, a pozostają w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Łodzi.

▪ Drogi wojewódzkie

- Droga wojewódzka Nr 481, w relacji: Wieluń – Widawa – Łask, w obszarze gminy liczy około 8,0 km, posiada jezdnię dwupasową o nawierzchni bitumicznej. Droga klasyfikowana jest jako droga zbiorcza - Z.
- Droga wojewódzka Nr 486, w relacji: Wieluń – Działoszyn, w obszarze gminy liczy około 3,8 km. Posiada jezdnię dwupasową o nawierzchni bitumicznej. Droga klasyfikowana jest jako droga zbiorcza - Z.

Drogi wojewódzkie zapewniają powiązania zewnętrzne i pozostają w zarządzie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego, a bezpośrednio w Zarządzie Dróg Wojewódzkich w Łodzi.

▪ Drogi powiatowe

Sieć dróg powiatowych składa się z 11 dróg o łącznej długości około 45,5 km. Obsługują one podstawowe jednostki osadnicze (wsie) gminy. Drogi te posiadają jezdnie dwupasowe o nawierzchni bitumicznej na długości 38,1 km (tj. około 84%). Natomiast 7,4 km (tj. około 16%) dróg posiada nawierzchnię nieulepszoną.

Drogi powiatowe klasyfikowane są jako drogi zbiorcze (Z) i lokalne (L).

Drogi powiatowe pokazano na planszy układu komunikacyjnego gminy.

Pozostają one w zarządzie Starostwa Wieluńskiego – Zarządu Dróg Powiatowych.

▪ Drogi gminne

Sieć dróg gminnych składa się z 15 dróg o łącznej długości około 28,9 km. Obsługują one poszczególne jednostki osadnicze – wsie.

Sieć dróg gminnych wymaga rozszerzenia i rozwoju.

Kolej

Przez obszar gminy przebiega linia kolejowa Herby Nowe – Wieluń – Kępno, która jednak nie posiada przystanków w tym obszarze. Obsługa gminy może odbywać się poprzez stację w obszarze miasta Wielunia.

Podmiejskie linie autobusowe

Podmiejskie linie autobusowe komunikacji zbiorowej miasta Wielunia obsługują szereg wsi tj.: Dąbrowa, Widoradz, Olewin, Ruda, Wierzchlas, Urbanice, Małyszyn, Masłowice, Staw, Turów, Kurów. Linie te zapewniają korzystną obsługę komunikacyjną, w tym przede wszystkim połączenia z miastem Wieluniem.

Pasażerska komunikacja autobusowa w relacjach lokalnych i regionalnych

Pasażerska komunikacja autobusowa w relacjach lokalnych i regionalnych zapewniana jest przez linie, głównie PKS, prowadzone generalnie drogami krajowymi, wojewódzkimi i powiatowymi. W zewnętrznych relacjach krajowych do wykorzystania pozostaje dworzec PKS w Wieluniu.

Reasumując można stwierdzić, że uwarunkowania generalne wynikające ze stanu układu komunikacji są następujące:

- Powiązania zewnętrzne gminy Wieluń w skali województwa i kraju, realizowane głównie przez drogi krajowe, ocenić można jako dobre.
- Podkreślić należy korzystne połączenia z ośrodkiem regionalnym jakim jest miasto Wieluń.
- Rosnący ruch samochodowy wymagać będzie modernizacji dróg krajowych, a także pozostałych, w tym uwzględnienia uciążliwości tego ruchu dla otaczającej zabudowy w jednostkach osadniczych (wsiach).
- Intensyfikacji działań wymaga modernizacja nawierzchni dróg, w tym eliminacja nawierzchni nieutwardzonych oraz rozwój sieci dróg gminnych.
- Podobnie jak w odniesieniu do miasta Wielunia, wskazuje się uwarunkowania szczególnie realizację obwodnicy dla drogi krajowej Nr 8.

3.6. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta i gminy wynikające z aktualnego poziomu obsługi przez infrastrukturę techniczną

3.6.1. Wyposażenie w infrastrukturę techniczną miasta

Zaopatrzenie w wodę

▪ Źródła wody

Źródłem służącym zaopatrywaniu miasta w wodę są wody podziemne występujące w utworach górnej jury. Woda w utworach jurajskich występuje na terenie miasta na głębokości około 200 m poniżej poziomu terenu i ujmowana jest za pomocą studni eksploatowanych przez Przedsiębiorstwo Komunalne sp.z.o.o. w Wieluniu.

Przez ww. przedsiębiorstwo woda ujmowana jest również z utworów czwartorzędowych. Poziom wody w tych utworach zalega na głębokości 10 - 35 m od poziomu terenu.

Wody ujmowane z ww. utworów są na ogół dobrej jakości, zawierają jednak ponadnormatywne ilości żelaza i manganu, w związku z tym przy wykorzystaniu ich dla celów pitnych wymagają prostego uzdatniania. Wydajności ujęć scharakteryzowanych poniżej zaspokajają potrzeby miasta i wsi Ruda oraz Gaszyn połączonych w jeden system wodociągowy.

Obligatoryjnie dla każdego ujęcia obowiązuje strefa ochrony bezpośredniej o promieniu 8-20 m.

Ze względu na nieprzepuszczalność podłoża wokół ujęć niewymagane jest opracowanie stref ochrony pośredniej.

Charakterystyka ujęć wodociągu komunalnego.

Tabela nr 8. Ujęcia wód podziemnych dla zaopatrzenia w wodę miasta Wieluń

Lp.	Nazwa ujęcia lokalizacja	Poziom wodonośny	Zatwierdzone zasoby wody m ³ /h	Pozwolenie na pobór m ³ /h	Głębokość otworu m	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7
1	ul. Częstochowska -ujęcie nr 1 -ujęcie nr 3 -ujęcie nr 4	górna jura	120	120	300,0 290,5 311,0	Praca dwóch ujęć jednocześnie
2	Cukrownia Wieluń	górna jura	75	70	281,0	
3	Ruda -ujęcie nr I -ujęcie nr II -ujęcie nr III	górna jura	126	126	41,0 40,0 42,5	

4	ul. Piłsudskiego -ujęcie nr 1 -ujęcie nr 2	jura środkowa	70	50	30,0 30,0	
5	Turów	górna jura	38,18	7,5	155,0	1 otwór

Pozwolenie na łączny pobór dla miasta i wsi Ruda wynosi:

$$Q_{h \max} = 366 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$Q_{d \max} = 6725 \text{ m}^3/\text{d}$$

▪ Stan systemu wodociągowego

Woda ujmowana przez scharakteryzowane wyżej ujęcia poddawana jest procesowi uzdatniania na stacjach:

- przy ul. Częstochowskiej w układzie dwustopniowego podnoszenia wody (z pompownią II⁰ zlokalizowaną w budynku stacji uzdatniania) poprzez filtry i hydrofony woda podawana jest do sieci miejskiej. Na terenie stacji zlokalizowane są zbiorniki wody czystej o pojemności $V = 3000 \text{ m}^3$,
- Ruda - woda do sieci miejskiej podawana jest w układzie jednostopniowym (bez uzdatniania) przy współpracy z hydroforami,
- przy ul. Piłsudskiego - woda pobierana z ujęcia w układzie jednostopniowego podnoszenia wody poprzez odżelaziacze i hydrofony,
- Turów - woda do sieci miejskiej podawana jest w układzie jednostopniowym.

Oprócz ujęć i stacji komunalnych na terenie miasta funkcjonują ujęcia zakładowe. Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska posiada ujęcie wód podziemnych o zatwierdzonych zasobach $Q = 200 \text{ m}^3/\text{h}$, ponadto funkcjonują ujęcia szpitala i zakładów ZUGIL. Podłączenie ich do miejskich wodociągów umożliwi w razie konieczności wzajemne wykorzystanie zasobów wodnych.

▪ Sieć wodociągowa

Miasto Wieluń w zasadzie zwodociągowane jest prawie w 99%.

Długość sieci wodociągowej wynosi - ca 80 km, ilość przyłączy ok. 1812 szt.

Sieć wodociągowa budowana była w okresie po drugiej wojnie światowej w miarę narastania potrzeb wynikających z rozwoju miasta. Stan techniczny sieci jest zadowalający. Wymianie powinny podlegać przewody wykonane z azbestocementu.

Odprowadzanie ścieków sanitarnych

Na terenie miasta istnieje rozdzielczy system kanalizacji.

Teren miasta skanalizowany jest w 50%.

Długość istniejącej sieci kanalizacyjnej wynosi - 45,2 km, ilość połączeń kanalizacyjnych 1305 szt.

Sieć wykonana jest przede wszystkim z rur PVC oraz żelbetowych o przekrojach 0,2 - 1,0 m.

Ścieki są i będą kierowane do oczyszczalni ścieków w Wieluniu – nowej z 1996 r. i starej z 1969 r., zlokalizowanych przy ul. Błońskiej.

Ścieki po oczyszczeniu kierowane są do odbiornika, którym jest kanał Wieluński i dalej rzeka Pyszna, prawy dopływ Oleśnicy w zlewni rz. Warty.

Dopuszczalna ilość ścieków odprowadzanych do w/w odbiornika zgodnie z decyzją nr O.S. VII. 6210/3/5/97 wydaną przez Urząd Wojewódzki w Sieradzu w dn. 22.10. 1997 r. nie może przekroczyć:

$$Q_{\max d} = 5500 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\max h} = 515 \text{ m}^3/\text{h}$$

Poza tym na terenie miasta zlokalizowane są oczyszczalnie:

- Spółdzielni Dostawców Mleka - obciążenie $1460 \text{ m}^3/\text{d}$, wydajność $2400 \text{ m}^3/\text{d}$
- Cukrowni „Wieluń” S.A. - obciążenie $327 \text{ m}^3/\text{d}$
- PKP Oddz. Budynków Ostrów Wlkp. - obciążenie $5,8 \text{ m}^3/\text{d}$.

Stan gospodarki ściekowej na terenie miasta określanej dotychczas jako średni powinien ulegać systematycznej poprawie. Konieczna jest rozbudowa sieci w rejonach południowych miasta (ul. Młynarska, Dojazdowa, Żeromskiego jak i na południe od ul. 18-go Stycznia) oraz na terenach wschodnich w miarę ich urbanizacji

Odprowadzanie wód opadowych

Miasto Wieluń posiada system kanalizacji rozdzielczej. System kanalizacji deszczowej rozwijany jest w oparciu o „Program kanalizacji deszczowej m. Wielunia” opracowany przez B.P.B.K. - Łódź.

Miasto położone jest w zlewni rzeki Pyszna. Odwadnianie jest przez nią oraz jej niewielkie prawobrzeżne dopływy.

Sieć kanalizacji deszczowej rozbudowana jest w części centralnej miasta. Wody deszczowe odprowadzane są systemem sieciowym do omawianych wyżej cieków (dopływy rzeki Pyszna) bez oczyszczania.

Jakość wód powierzchniowych na ogół nie spełnia wymagań klasyfikacyjnych. Długość istniejącej sieci kanalizacji deszczowej wynosi ok. 20,0 km. Sieć wykonana jest przede wszystkim z rur betonowych i żelbetonowych o przekrojach $\phi 0,2$ -1,2 m. Część kanałów jest w złym stanie technicznym i wymaga wymiany. Powinno się tego dokonywać w miarę modernizacji układów drogowych. Część wód opadowych odprowadzanych jest systemem rowów otwartych, których długość wynosi ok. 13,0 km.

Gazownictwo

Na terenie miasta sieć przewodowa gazu nie występuje. Zaopatrzenie w gaz do celów socjalnych i grzewczych realizowane jest z butli bądź zbiorników napełnianych gazem płynnym.

Ciepłownictwo

Odbiorców ciepła na terenie miasta obsługują:

- ciepłownia miejska,
- kotłownia parowo- wodna w zakładach ZUGiL,
- kotłownie lokalne.

Ciepłownia miejska wyposażona jest w trzy kotły wodne WR-25 o łącznej mocy zainstalowanej 87 MW i rocznej produkcji energii cieplnej na poziomie 480 TJ. Źródło jest opalane miałem węglowym i posiada instalację odpylania spalin. W kotłowni istnieje możliwość zainstalowania czwartego kotła WR-25.

Ciepłownia zaopatruje w wodę gorącą odbiorców komunalno - bytowych /ok. 80%/ oraz odbiorców przemysłowych w mieście.

Poniżej przedstawiono rejon miasta objęte scentralizowanym systemem wody gorącej:

- rejon Wyszyńskiego - 11 MW
- rejon Stare Sady - 12 MW
- rejon Centrum - 5 MW
- rejon Kopernika - 2,2 MW
- rejon Piłsudskiego - 1,8 MW
- rejon Stodolniana - 1,2 MW
- rejon Fabryczna - 1,3 MW
- tereny przemysłowe - 1,0 MW
- rejon Moniuszki i Sądu - 1,5 MW
- rejon Bugaj i A.K - 7,2 MW
- ZUGiL i rejon - 16,4 MW.

Woda gorąca przesyłana jest do odbiorców siecią wybudowaną w systemie promieniowym pracującym na wydzielone obszary zasilania. Sieć wykonana jest jako dwuprzewodowa w systemie tradycyjnym /kanałowym/ i w technologii rur preizolowanych.

W odniesieniu do przesyłu i dystrybucji ciepła specyfikację stanu sieci magistralnej, rozdzielczej i przyłączy zestawiono w tabelach :

Tabela 9. Specyfikacja stanu sieci magistralnej

Lp.	Średnica [mm]	Długość (łącznie) [km]	- w tym tradycyjne	- w tym preizolowane
1	500	0,017	0,017	
2	400	1,692	1,692	
3	350	0,223	0,223	
4	300	0,958	0,958	
5	250	2,543	1,737	0,806
6	200	0,463	0,463	
7	150	2,926	2,723	0,203
8	125	1,175	1,175	
Łącznie		9,997	6,468	3,529

Tabela 10. Specyfikacja stanu sieci rozdzielczej i przyłączy

Lp.	Średnica [mm]	Długość (łącznie) [km]	- w tym tradycyjne	- w tym preizolowane
1	100	1,355	1,313	0,042
2	80	6,660	0,323	0,337
3	65	1,276	0,850	0,426
4	50	1,219	1,088	0,131
5	40	0,638	0,497	0,141

6	32	0,254	0,200	0,054
7	25	0,129	0,111	0,018
Łącznie		5,531	4,382	1,149

Po stronie odbioru ciepła pracują 53 węzły grupowe oraz 90 węzłów indywidualnych. Odbiorcy zasilani są głównie z węzłów wymiennikowych a także z nielicznych węzłów hydroelewatorowych /13 sztuk/. Aktualnie system zaopatrzenia w ciepło nie jest eksploatowany optymalnie bo w okresie zimowym eksploatowane są tylko dwa z trzech zainstalowanych kotłów a w lecie w eksploatacji utrzymywany jest tylko jeden kocioł pracujący przy bardzo małym obciążeniu (c.w.u) z niską sprawnością i wysoką jednostkową emisją zanieczyszczeń.

Sieć przesyłowa wody gorącej w obecnym układzie również nie pracuje na warunkach optymalnych ponieważ nie może być zapewniona 100% pewność zasilania odbiorców istniejących oraz ograniczone są możliwości podłączenia większej liczby nowych odbiorców (likwidacja lokalnych kotłowni i in.).

W kotłowni ZUGiL-u pracują obecnie dwa kotły parowo-wodne typu SOP o wydajności 400 kW każdy. Kotłownia produkuje niewielką ilość pary (maksymalna wydajność kotła - 500 kg pary/h). W ciągu roku kotłownia jedynie w okresie dwóch tygodni produkuje ciepło dla potrzeb zakładu tj. uzyskanie ciepłej wody użytkowej. Kotłownia będzie sukcesywnie likwidowana.

Potrzeby cieplne zakładu są pokrywane z ciepłowni miejskiej za pośrednictwem magistrali wody gorącej 2x Ø300 przebiegającej przez teren zakładu. Z sieci tej zasilane są również obiekty znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie zakładu tj. Zasadnicza Szkoła Zawodowa i budynek mieszkalny przy ul. Sieradzkiej oraz WESPO i trzy budynki mieszkalne usytuowane przy ul. Błońskiej. Docelowo magistrala będzie stanowiła majątek ZUGiL-u, a pracę tej sieci przejmie ciepłociąg 2 x Ø300 realizowany obecnie wzdłuż ul. Ciepłowniczej po jej północnej stronie.

Na terenie miasta funkcjonują ponadto liczne lokalne i indywidualne źródła ciepła węglowe spalające węgiel gruby i koks. Nieliczne są kotłownie olejowe. Źródła te tworzą niską emisję, która ma ujemny wpływ na ochronę środowiska naturalnego. Do znaczących kotłowni na terenie miasta zalicza się ponad 30 źródeł ciepła.

Dane o kotłowniach przedstawiono w tabeli.

Lp.		Użytkownik	Adres	Paliwo	Moc [MW]
1.	K - 1	ZUGiL	Sieradzka 62	Węgiel	Para
2.	K - 2	Cukrownia Wieluń	Długosza 5	Węgiel	Para 2xOR-16/40 2 x ERm - 125
3.	K - 3	Oczyszczalnia ścieków	Błońska	Węgiel	0,08
4.	K - 7	EC Wieluń-kotłownia osiedlowa	Wojska Polskiego 2	Węgiel	2,12
5.	K - 14	Młyn „Amerykanka”	18-go Stycznia	Węgiel	
6.	K - 17	Sp. Dostawców Mleka	Kolejowa 63	Węgiel	Para 4xOR 10/16
7.	K - 18	Przed. Modern. Przem. Masz. Techma-Wieluń	Fabryczna 10	Węgiel	1 x WR 5 1 x WR 2,5
8.	K - 19	„Korona” - Sp. z o.o.	Fabryczna 10	Olej	1 x 170 kW 1 x 1120 kW
9.	K - 20	Gosp. Ogrodnicze	Sieradzka 80A	Węgiel	0,895
10.	K - 21	„Centrala Nasienna”	Sieradzka 62	Węgiel	1 x KWM-S150
11.	K - 13	Gosp. Ogrodnicze	J. Żubr 29	Węgiel	
12.	K - 12	Szpital	Szpitalna	Węgiel	
13.	K - 4	Szkoła	Traugutta	Węgiel	
14.	K - 8	Stadion	Wojska Polskiego	Węgiel	
15.	K - 9	Cukiernia	Wojska Polskiego	Węgiel	
16.	K - 22	Piekarnia	Mickiewicza 20	Węgiel	Piec piekarniczy RRK-35
17.	K - 11	Przed. Ogrodnicze	Łąkowa 14	Węgiel	Kocioł wodny PPW-840
18.	K - 34	„Galaxia”	Rymarkiewiczowej 6	Węgiel	1x0,170 2 piece o wydajności 0,180
19.	K - 23	Sp. Inwalidów „Przyszłość”	Szkolna 5	Węgiel	
20.	K - 5	Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej	Traugutta 53	Węgiel	2 x 0,280
21.	K - 24	„Amper”	Królewska 5	Węgiel	0,067
22.	K - 25	Przed. Ogrodnicze	Poprzeczna 9	Węgiel	0,13
23.	K - 26	Sp. Budowlana „Romabud”	Rymarkiewiczowej 6	Olej	0,06
24.	K - 27	Komenda Rejonowa Państwowej Straży Pożarnej	Wodna 1	Olej	0,285
25.	K - 28	Kino „Syrena”	Ewangelicka 2	Olej	0,225
26.	K - 6	Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób niepełnosprawnych	Traugutta	Olej	0,055
27.	K - 29	Hurtownia „Sedal”	Warszawska 43	Olej	0,130
28.	K - 30	„EWPOL” –Przed. Wielobranżowe	Sieradzka 70	Olej	0,067
29.	K - 31	Zakład Wylęgu Drobiu	Młodzieżowa 5	Olej	
30.	K - 32	Gosp. Ogrodnicze	Młodzieżowa 57	Olej	0,200
31.	K - 33	Bank Przemysłowy	Królewska 3	Olej	0,037
32.	K - 10	GS	Wojska Polskiego	Węgiel	
33.	K - 15	Autosprzet	Przemysłowa	Węgiel	
34.	K - 16	Z-dy Budomasz	Przemysłowa	Węgiel	

Elektroenergetyka

Miasto Wieluń zasilane jest w energię elektryczną z Rejonowego Punktu Zasilającego RPZ 110/15kV „Wieluń”, który zlokalizowany jest w północnej części miasta. Stacja ta powiązana jest liniami napowietrznymi 110kV ze stacjami transformatorowo-rozdziałczymi: Trębaczew, Wieruszów, Złoczew i Janinów.

Dostawa i dystrybucja energii z tej stacji do odbiorców w mieście odbywa się za pośrednictwem sieci elektroenergetycznej rozdzielczej średniego napięcia 15kV wyposażonej w lokalne stacje transformatorowe 15/0,4kV. Ze stacji tych energia doprowadzana jest do indywidualnych odbiorców za pośrednictwem miejscowych linii niskiego napięcia 380/220kV kablowych bądź napowietrznych.

Sieć dystrybucyjna średniego napięcia 15kV składa się z dwóch systemów, jeden z nich obsługuje miasto a drugi pozostały obszar gminy.

System miejskiej sieci dystrybucyjnej 15kV został poddany w latach 80-tych zasadniczej modernizacji. Sieć na terenie miasta składa się z linii kablowych i stacji trafo 15/0,4kV wewnętrznych-parterowych. Na obrzeżach miasta występuje sieć napowietrzna 15kV zasilająca stacje słupowe bądź wewnętrzne-wieżowe. Największe skupienie linii napowietrznych 15kV występuje w rejonie RPZ „Wieluń”. Ze stacji wyprowadzonych jest ogółem osiem linii 15kV z których sześć przebiega przez teren miasta.

System sieci terenowej 15kV oraz układy lokalnych linii rozdzielczych niskiego napięcia zasilane z tego systemu wymagać będą intensywniejszych prac modernizacyjnych dla zapewnienia niezbędnych standardów jakości i ciągłości dostawy energii elektrycznej oraz dla zabezpieczenia potrzeb związanych z dalszym urbanistycznym rozwojem miasta.

Zakres rozbudowy sieci będzie wynikał z ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego zgodnie z obowiązującą ustawą „Prawo Energetyczne”

▪ Sieć WN

W RPZ „Wieluń” zainstalowane są obecnie dwa transformatory po 16 MVA każdy. Stacja posiada rezerwy mocy oraz zaspokaja obecne i perspektywiczne potrzeby elektroenergetyczne miasta i gminy. Docelowe pokrycie zapotrzebowania na energię elektryczną będzie rozpatrywane w aspekcie budowy nowej stacji transformatorowo- rozdzielczej 110/15kV.

Zgodnie z koncepcją rozwoju sieci 110kV projektowana jest na terenie miasta stacja elektroenergetyczna 110/15kV „Sady” przy ulicy Częstochowskiej oraz budowa linii 110kV na terenie miasta i gminy. Budowa stacji umożliwi skrócenie zbyt długich obecnie linii zasilających 15kV. Zbyt długie obwody sieci 15kV wynikają ze skrajnego usytuowania RPZ-u w stosunku do środka obciążenia tj. centralnej części miasta.

Linie wysokiego napięcia 110kV ze względów eksploatacyjnych (bezpieczna praca w pobliżu czynnych linii elektroenergetycznych) oraz bezpieczeństwa ludzi (oddziaływanie pola elektromagnetycznego) wymagają określonych stref ochronnych. Strefa ochronna dla w/w linii, w której występują ograniczone możliwości zabudowy i zagospodarowania terenu wynosi 35 m.

Telekomunikacja

Na terenie miasta są zlokalizowane dwie centrale telefoniczne:

- CA - 5000 NN m. Wieluń,
- CS - 300 NN m. Wieluń - os. Wyszyńskiego.

Centrala miejska w Wieluniu poprzez koncentratory wyniesione /CS/ pracuje dla potrzeb miasta i gminy. Centrale powiązane są ze sobą światłowodami. Na terenie miasta światłowody ułożone są w kanalizacji telefonicznej.

Centrala miejska powiązana jest linią światłowodową z centralą nadrzędną w Sieradzu.

Na terenie miasta działa dwóch operatorów telekomunikacyjnych: TP S.A i Związek Gmin Wieluńskich.

Wskaźnik gęstości telefonów dla miasta kształtuje się następująco - 28,12 NN/100Mk

Obecnie pojemność centrali wykorzystana jest prawie w 100%.

Generalnie można stwierdzić, że miasto jest dość dobrze telefonizowane a stan sieci telekomunikacyjnej jest zadowolający.

Planowana jest sukcesywna rozbudowa sieci w mieście.

3.6.2. Wyposażenie w infrastrukturę techniczną gminy

Zaopatrzenie w wodę.

▪ Źródła wody

Źródłem zaopatrzenia gminy w wodę są wody podziemne występujące w utworach jurajskich. Woda w utworach jurajskich występuje na terenie gminy Wieluń na głębokości od ok. 50 do 240 m. poniżej poziomu terenu. Wody ujmowane z ww. utworów są na ogół wodami dobrej jakości, zawierają jednak ponadnormatywne ilości żelaza i manganu, w związku z tym przy wykorzystaniu ich dla celów pitnych wymagają procesów prostego uzdatniania (filtracja).

Wydajność ujęć zaspokaja potrzeby gminy.

Użytkowy poziom wodonośny jest dobrze izolowany od powierzchni nieprzepuszczalnymi utworami i w związku z tym nie wymagają wyznaczania stref ochrony pośredniej.

Charakterystyka ujęć wodociągów gminnych

Lp.	Nazwa ujęcia	Poziom wodonośny	Zatwierdzone zasoby m ³ /h	Pozwolenie na pobór m ³ /h	Głębokość otworu m.	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7
1.	Jodłowiec	górną jurą	38,0	20,0	70,0	1 otwór

2.	Kurów	górna jura	38,0	19,0	135,0	1 otwór
3.	Kadłub	górna jura	66,0	38,2	245,0	1 otwór

▪ Stan gminnych wodociągów zbiorowych.

Na terenie gminy eksploatowane są cztery wodociągi zbiorowe

- Wodociąg „Jodłowiec” ze stacją wodociągową zlokalizowaną na terenie byłej tuczarni oraz ujęciem na terenie stacji.

Omawiany wodociąg obejmuje swym zasięgiem siedem wsi: Jodłowiec, Sieniec, Olewin, Starzenice, Masłowice, Borowiec.

Stacja wodociągowa pracuje w układzie I stopniowego podnoszenia wody. Pompy na ujęciu podają wodę do odbiorców poprzez urządzenia uzdatniające (filtry) i zbiorniki hydroforowe.

- Wodociąg „Kurów” ze stacją wodociągową zlokalizowaną w południowych rejonach miejscowości Kurów. Na terenie stacji zlokalizowane jest ujęcie wody.

Omawiany wodociąg obejmuje swym zasięgiem wsi: Kurów, Zwiechy, Piaski, Kurów-Mokrosy i Srebrnica. Wodociąg pracuje w układzie I stopniowego podnoszenia wody.

- Wodociąg „Kadłub” ze stacją wodociągową zlokalizowaną na południowej granicy gminy. Na terenie stacji zlokalizowane jest ujęcie wody.

Omawiany wodociąg obejmuje swym zasięgiem wieś Kadłub na terenie gminy oraz Wierzbie i Popowice poza terenami gminy Wieluń.

Wodociąg pracuje w układzie I stopniowego podnoszenia wody.

Na terenie gminy zlokalizowane są jeszcze dwa ujęcia wraz ze stacjami wodociągowymi (Ruda i Turów), które podłączone są do systemu wodociągowego miasta Wieluń.

Analiza stanu zapotrzebowania gminy w wodę wykazała, że przeważająca część zurbanizowanych terenów jest zaopatrywana w wodę w systemie zorganizowanym.

Gmina Wieluń w zasadzie zwodociągowana jest prawie w 90%.

Istnieją miejsca w gminie gdzie brak jest sieci wodociągowej.

Są to miejsca oddalone od systemu wodociągowego o niewielkim zaludnieniu. Brak jest sieci min. w miejscowościach: Piaski, Srebrnica, Mokrosze, Pastwy, Grodzisko. Są to północno-zachodnie rejony gminy.

Aktualna zdolność produkcyjna wodociągów gminnych pokrywa z nadwyżką ilościowe potrzeby odbiorców. Jest to zjawisko korzystne i sprzyjające rozwojowi gospodarczemu gminy.

Niezawodność funkcjonowania wodociągów gminnych jest niska. Brak jest studni awaryjnych na wszystkich ujęciach. Sieć wodociągowa w zasadzie realizowana jest jako rozgałęźna, co skutkuje przy awariach brakiem wody dla wielu odbiorców.

Na eksploatację ujęć użytkownik posiada stosowne pozwolenie i decyzje wodno-prawne.

Odprowadzanie ścieków sanitarnych

Stan gospodarki ściekowej w gminie określić można jako zły. Istnieje kanalizacja we wsi Gaszyn, ścieki z tej miejscowości poprzez przepompownię kierowane są do sieci miasta Wieluń, Turów gdzie wybudowano sieć kanalizacyjną i ścieki kierowane są do sieci miasta Wieluń, odpływ ścieków odbywa się w sposób grawitacyjny kanałem ϕ 0,30 m, Dąbrowie odpływem grawitacyjnym kanałem ϕ 0,5m na oczyszczalnię Mleczarni.

Poza omawianymi miejscowościami brak na terenie gminy systemu kanalizacji sanitarnej. Funkcjonuje kanalizacja indywidualna, głównie bezsieciowa. Ścieki gospodarcze w poszczególnych miejscowościach zagospodarowane przez gospodarstwa lub gromadzone w oparciu o zbiorniki typu szambo czy suche ustępy i następnie wywożone przez firmy prowadzące usługi asenizacyjne do punktów zlewnych. Ścieki przesiąkające z nieszczelnych szamb są potencjalnym źródłem skażenia płytkich wód gruntowych i wód powierzchniowych. Potrzeba uporządkowania gospodarki ściekowej na terenach wiejskich jest niekwestionowana.

Dla 14 miejscowości położonych w południowo-wschodniej części gminy Wieluń opracowano „Koncepcję programowo-przestrzenną kanalizacji sanitarnej”, w której przedstawiono sposób i możliwości rozwiązania gospodarki ściekowej.

Dla wsi o zabudowie rozproszonej możliwe jest odejście od koncepcji budowy kanalizacji zbiorczej na rzecz stosowania i budowy indywidualnych oczyszczalni ścieków takich jak: Nevexpol, Nayadie, Sotrolentz, Turbojet, Bioclaire itp.

Zarząd gminy powinien opracować program ich wdrożenia oraz stworzyć skuteczny system bodźców i zachęt ekonomicznych dla mieszkańców.

Odprowadzanie wód opadowych

Na terenie gminy brak jest zorganizowanego systemu kanalizacji deszczowej. Nie przewiduje się też jego budowy. Proponuje się powierzchniowe odprowadzania wód deszczowych do odbiorników poprzez rowy otwarte, system podziemnych urządzeń melioracyjnych.

Stopień melioracji gruntów jest zadawalający.

Gazownictwo

Na terenie miasta sieć przewodowa gazu nie występuje. Zaopatrzenie w gaz do celów socjalnych i grzewczych realizowane jest z butli bądź zbiorników napełnianych gazem płynnym.

Ciepłownictwo

W gminie znaczącymi źródłami ciepła są lokalne kotłownie:

1. Gospodarstwo ogrodnicze - Magdalena Cichoń - Dąbrowa 120 - węgiel,
2. Gospodarstwo ogrodnicze - B.J. Jagielscy - Dąbrowa 208 - węgiel,
3. Gospodarstwo ogrodnicze - M. Pawlak - Kadłub 78 a - węgiel,
4. Zakład Rzeźniczo - Wędliniarski - M. Drabowicz - Ruda ul. Częstochowska 8 - węgiel,
5. Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa - Ruda - węgiel,
6. Składowisko Odpadów - Ruda - węgiel - 0,029 MW.

Mieszkańcy gminy ogrzewani są głównie za pośrednictwem kotłowni lokalnych na paliwa stałe (węgiel, koks, drewno). Olej opałowy i gaz płynny zaspokajają potrzeby ciepłne w niewielkim procencie. Zdalaczynna sieć ciepłna na terenie gminy nie występuje.

Elektroenergetyka

Gmina Wieluń, podobnie jak miasto, zasilana jest w energię elektryczną z Rejonowego Punktu Zasilającego RPZ 110/15kV „Wieluń”, który zlokalizowany jest w północnej części miasta. Stacja ta powiązana jest liniami napowietrznymi 110kV ze stacjami transformatorowo – rozdzielczymi: Trębaczew, Wieruszów, Złoczew i Janinów.

Dostawa i dystrybucja energii z tej stacji do odbiorców w poszczególnych wsiach w gminie odbywa się za pośrednictwem sieci elektroenergetycznej rozdzielczej średniego napięcia 15kV wyposażonej w lokalne stacje transformatorowe 15/0,4kV. Ze stacji tych energia doprowadzana jest do indywidualnych odbiorców za pośrednictwem miejscowych linii niskiego napięcia 380/220kV kablowych bądź napowietrznych. Sieć dystrybucyjna średniego napięcia 15kV składa się z dwóch systemów, jeden z nich obsługuje miasto a drugi pozostały obszar gminy.

Największe skupienie linii napowietrznych 15kV występuje w rejonie RPZ „Wieluń”. Ze stacji trafo na terenie miasta wyprowadzonych jest ogółem osiem linii 15kV, z których dwie w kierunku Łasku i Ożarowa przebiegają bezpośrednio przez teren gminy.

System sieci terenowej 15kV oraz układy lokalnych linii rozdzielczych niskiego napięcia zasilane z tego systemu wymagać będą intensywniejszych prac modernizacyjnych dla zapewnienia niezbędnych standardów jakości i ciągłości dostawy energii elektrycznej oraz dla zabezpieczenia potrzeb związanych z dalszym urbanistycznym rozwojem gminy.

Zakres rozbudowy sieci będzie wynikał z ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego zgodnie z obowiązującą ustawą „Prawo Energetyczne”

Telekomunikacja

Na terenie gminy jest zlokalizowanych sześć central telefonicznych:

- CS - 300 NN Ruda
- CS - 300 NN Gaszyn
- CS - 300 NN Olewin
- CS - 300 NN Masłowice
- CS - 300 NN Kurów
- AG - 50 NN Turów.

Centrala miejska w Wieluniu poprzez koncentratory wyniesione /CS/ pracuje także dla potrzeb gminy. Centrale powiązane są ze sobą światłowodami. Na terenie gminy światłowody ułożone są doziemnie.

Centrala miejska powiązana jest linią światłowodową z centralą nadrzędną w Sieradzu.

Na terenie gminy, podobnie jak i miasta, działa dwóch operatorów telekomunikacyjnych: TP S.A i Związek Gmin Wieluńskich.

Wskaźnik gęstości telefonów dla gminy kształtuje się następująco - 11,78 NN/100Mk.

Obecnie pojemność centrali wykorzystana jest prawie w 100%.

Generalnie można stwierdzić, że gmina jest dość dobrze telefonizowana a stan sieci telekomunikacyjnej jest zadowalający.

Doinwestowania wymaga sieć w gminie. Planowane jest zastąpienie centrali starego typu /AG/ centralami elektronicznymi nowej generacji oraz sukcesywna rozbudowa sieci w gminie szczególnie w ośrodkach silnie zurbanizowanych.

Reasumując należy stwierdzić, że:

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej:

- Stan zaopatrzenia miasta i gminy w wodę jest dobry. Blisko 90% mieszkańców miasta i około 80% mieszkańców gminy ma możliwość korzystania z wody dostarczonej siecią wodociągową. Obserwowane od

kilku lat tendencje zmniejszania się zużycia wody na korzyść rezerw źródłowych będą sprzyjać rozwojowi przestrzennemu i gospodarstwu gminy.

- Doprowadzenie wody do wszystkich dotychczas niezwodociągowanych miejscowości wymagać będzie rozbudowy systemu (urządzeń źródłowych, przesyłowych oraz sieci wodociągowej).
- Ważnym problemem gospodarki komunalnej będzie w perspektywie utrzymanie standardów jakościowych. Wymagać to będzie podejmowania odpowiednich działań inwestycyjnych i modernizacyjnych dla usprawnienia pracy istniejących systemów poprzez dostosowanie technologii uzdatniania wody do wymagań i norm europejskich.
- Stan systemu odprowadzenia ścieków sanitarnych jest mimo ciągłej poprawy niezbyt zadawalający. Miejska oczyszczalnia ścieków (mechaniczno-biologiczna) posiada ograniczoną przepustowość. Wobec planowanego zwiększenia zasięgu kanalizacji sanitarnej niezbędna będzie jej rozbudowa. Konieczna będzie również rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej na terenie gminy poprzez budowę lokalnych lub zagrodowych oczyszczalni ścieków.
- W kierunkowych działaniach na rzecz poprawy jakości wód powierzchniowych należy opracować program dalszego porządkowania systemu odprowadzania ścieków sanitarnych i wód deszczowych oraz likwidować zrzuty ścieków nieoczyszczonych.

W zakresie elektroenergetyki stwierdza się że miasto i gmina dysponują:

- Stosunkowo dobrze rozwiniętą i zmodernizowaną siecią 15kV, w gminie zakłada się dalszą modernizację związaną z przebudową odcinków linii 15kV. Ponadto modernizacji w szerszym zakresie wymaga sieć niskiego napięcia przede wszystkim w celu bezawaryjnego zasilania odbiorców w energię elektryczną,
- Możliwościami pewnego zasilania odbiorców napięciem 15kV z istniejącego RPZ-u i źródeł zewnętrznych.

W zakresie gazownictwa:

Możliwość rozwoju gazyfikacji przewodowej zaistnieje po wybudowaniu projektowanej sieci gazowej wysokiego ciśnienia tj. gazociągów wysokiego ciśnienia i stacji redukcyjno-pomiarowych I-go stopnia.

W zakresie ciepłownictwa:

Dalszy rozwój systemu zaopatrzenia w ciepło w mieście należy rozpatrywać w aspekcie:

- Modernizacji i rozbudowy ciepłowni miejskiej,
- Budowy połączenia pierścieniowego sieci magistralnej wokół miasta,
- Objęcia systemem centralizowanym odbiorców znajdujących się na terenach poza zasięgiem sieci ciepłowniczych, na których dominuje ogrzewanie indywidualne i lokalne,
- Pozyskiwania nowych odbiorców dla istniejącego systemu ciepłowniczego należy rozpatrywać przy uwzględnieniu również tendencji do wdrażania technologii termomodernizacyjnej skutkującej obniżeniem zapotrzebowania na cele grzewcze.

W zakresie telekomunikacji:

Docelowo w związku z nową technologią cyfrową infrastruktura telekomunikacyjna będzie ulegała wymianie na sieć nowej generacji tj. centrale cyfrowe, sieć optotelekomunikacyjna w szerokim zakresie (magistralna i rozdzielcza) oraz uruchamianie nowoczesnego systemu cyfrowego dostępu radiowego.

3.6.3. Usuwanie odpadów

W chwili obecnej podstawowym sposobem unieszkodliwienie odpadów na terenie miasta i gminy Wieluń jest ich składowanie na komunalnym wysypisku śmieci w Rudzie, eksploatowanym od 1990 r., o powierzchni 3,4 ha, przewidywany czas zakończenia eksploatacji składowiska to rok 2008. Na składowisku gromadzone są także odpady komunalne pochodzące z terenu gminy Czarnożyły. Łącznie w 2004 r. na składowisku zeskładowano 69 489 m³ odpadów. Całkowita pojemność składowiska wynosi około 150.000 m³. Odpady składowane są w sposób warstwowy z mechanicznym ugniataniem odpadów i przesypaniem warstw urobkiem powstałym przy budowie składowiska.

Odpady pochodzące z domostw miejskich stanowią około 50% wszystkich odpadów przywożonych na składowisko, pozostałe to odpady przemysłowe. Na składowisku składowane są również osady pościekowe z oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Wieluniu.

Odpady z sektora komunalnego niezależnie od rodzaju zabudowy zbierane są do kontenerów, następnie przewożone przez uprawnione przedsiębiorstwa na składowisko w Rudzie. Od 2003 r. na terenie miasta prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów.

Odpady z sektora gospodarczego powstają głównie w zakładach przemysłu spożywczego, przetwórstwa drewna i w energetyce ciepłej. Odpady te są odzyskiwane w 71%, unieszkodliwiane w 29% , a przejściowemu gromadzeniu podlega 0,002% odpadów.

Odpady medyczne i weterynaryjne przekazywane są do bakutilów. Odpady niebezpieczne pochodzenia motoryzacyjnego tj. oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe, filtry olejowe, akumulatory, lampy fluorescencyjne są przekazywane firmom specjalistycznym zajmującym się unieszkodliwianiem lub odzyskiem tego typu odpadów.

Na terenie gminy znajduje się jeden mogielnik zlokalizowany na terenie wyżej wspomnianego składowiska odpadów stałych w Rudzie. Magazynowane są w nim odpady przemysłowe (pogalwaniczne i polakierownicze) niebezpieczne pochodzące z Zakładów Urzędzeń Galwanicznych i Lakierniczych S.A. w Wieluniu. Obecnie mogielnik nie ma nowych dostawców.

3.7. Analiza zgłoszonych wniosków

Stosownie do przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym odpowiednie urzędy i instytucje zostały zawiadomione o przystąpieniu do opracowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wieluń. Odpowiedzi otrzymano od 8 zainteresowanych jednostek.

Poniżej podano zestawienie tabelaryczne uwzględniające istotne dane zawarte we wnioskach.

3.7.1. Wnioski instytucji

Tabela nr 11. Wnioski instytucji złożone po ogłoszeniu o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium

Lp.	Data wpływu wniosku	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres	Treść wniosku	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.
1.	29.04.2005 r.	Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi Wydz. Rozwoju Regionalnego 90-926 Łódź ul. Piotrkowska 104	Dotyczy: - braku zadań rządowych - objaśnienia dokonanych zmian w nowym opracowaniu - uwzględnienia ustaleń „Planu zagosp. przestrz. woj. łódzkiego” - uwzględnienia strefy wpływów i obsługi Wielunia i jego ściśle powiązania z otaczającymi gminami, - uwzględnienia szczególnych cech określających tożsamość miasta i gminy - zrównoważonego rozwoju miasta i gminy - uwzględnienia problematyki ochrony ludności i obronności oraz przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym	
2.	28.04 2005 r.	Wojewódzki Sztab Wojskowy w Łodzi	Brak wniosków	
3.	23.05.2005 r.	Zarząd Województwa Łódzkiego 90-113 Łódź ul. Sienkiewicza 3	Dotyczy: - uwzględnienia ustaleń zawartych w „Strategii rozwoju woj. łódzkiego” oraz w „Planie zagosp. przestrz. woj. łódzkiego” - naniesienia lub skorygowania granic: - Załęczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu” - złóż surowców naturalnych: Gaszyn, Wieluń, Wieluń-Widora - proj. zbiornika retencyjnego „Kurów” - proj. zbiornika retencyjnego „Stawek”	W załączeniu przekazano mapę obszaru chronionych
4.	05.05.2005 r.	ządzeń Wodnych Terenowy Inspektorat w Wieluniu 98-300 Wieluń ul. Fabryczna 7	Dotyczy: - zakazu lokalizacji zabudowy w odl. mniejszej niż 5m. wzdłuż ist. cieków wodnych, - zachowania istniejącej sieci rowów i systemów drenarskich; - w przyp. zmiany sposobu użyt. terenów zmeliorowanych, wymagana ich przebudowa w sposób zapewniający dotychczas. funkcję.	
5.	05.05.2005 r.	Lasy Państwowe Nadleśnictwa Wieluń 90-300 Wieluń, ul. Żeromskiego 5	Dotyczy: - przeznaczenia do zalesień i zadrzewień gruntów położonych nad ciekami wodnymi, - przeznaczenia do zalesień gruntów VI i Viz klasy, oraz gruntów wyższych klas, które położone są jako enklawy w terenach leśnych,	W załączeniu przekazano mapę z zaznaczonymi obszarami

			- stworzenie strefy przejściowej do zalesień.	do wprowadzenia na rysunku studium
6.	11.05.2005 r.	Zakład Energetyczny Łódź – Teren S A 90-950 Łódź, ul. Piotrkowska 58	Dotyczy: - sprawdzenia aktualności studium na podstawie podanych informacji - budowy nowej lub rozbudowy sieci elektroenergetycznej średniego i niskiego napięcia dla nowych terenów zabudowy	
7.	17.05.2005 r.	Zakład Energetyczny Łódź – Teren S A 98-300 Wieluń, ul. Sieradzka 62	Dotyczy : - uwzględnienia w studium planu reelektrofikacji Gminy Wieluń na lata 2007-2013	W załączeniu przekazano plan reelektrofikacji gm. Wieluń na lata 2007 - 2013
8.	13.12.2005 r.	Okręgowy Urząd Górniczy 25 – 617 Kielce, Al. IX Wieków Kielc	Dotyczy: - stwierdzenia braku terenów górniczych dla złóż kopalin podstawowych i pospolitych	

3.7.2. Wnioski osób indywidualnych lub firm

Po przystąpieniu do opracowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wieluń zgłoszono jeden indywidualny wniosek (tabela nr 12).

Tabela nr 12. Wnioski osób indywidualnych lub firm złożone po ogłoszeniu o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium

Lp.	Data wpływu wniosku	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres	Treść wniosku	Uwagi
1.	04.05.2005	Korona Sp. z o.o. ul. Fabryczna 10, 98-300 Wieluń	Dotyczy: - umieszczenia w studium bocznic kolejowej dla firmy Korona Sp. z o.o.	W załączeniu przekazano mapkę z przybliżoną trasą przebiegu bocznic kolejowej

3.8. Ustalenia z zakresu planowania przestrzennego

Zgodnie z obowiązującymi przepisami do grudnia 2003 r. podstawą do wydawania decyzji z zakresu planowania przestrzennego na terenie miasta i gminy były plany zagospodarowania przestrzennego sporządzane przed 1995 r. Dzisiaj jako nieobowiązujące mogą stanowić tylko materiał pomocniczy przy opracowywaniu kolejnych edycji opracowań planistycznych.

3.8.1. Ustalenia planistyczne na terenie miasta

Nieobowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

- Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego miasta Wielunia:

W granicach administracyjnych miasta podstawą do wydawania decyzji z zakresu planowania przestrzennego był miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego zatwierdzony uchwałą Nr XXI/152/92 Rady Gminy w Wieluniu z dnia 25.04. 1992 r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego z 1992 r. Nr 4 poz. 25).

Plan ten składał się z rysunku planu w skali 1:5000 oraz tekstu planu zawierającego ustalenia ogólne i szczegółowe dla poszczególnych terenów posiadających różne przeznaczenie i wyodrębnionych liniami rozgraniczającymi.

Plan określał:

- układ funkcjonalno – przestrzenny miasta,
- tereny dla przyszłych potrzeb inwestycyjnych,
- układ komunikacji,
- przyrodnicze i kulturowe elementy środowiska podlegające ochronie.

Przyjęte w planie rozwiązania przestrzenne były w znacznej mierze konsekwencją wybranego wariantu układu komunikacyjnego.

Za najważniejsze elementy układu przestrzennego uznano:

- rozwój budownictwa mieszkaniowego poprzez wyznaczenie nowych terenów (południowa część miasta; północno-zachodnia część miasta) oraz wykorzystanie wolnych terenów w ramach obszarów już zurbanizowanych,
 - rozwój usług poprzez: wyznaczenie na obrzeżu Starego Miasta terenów dla tej funkcji; zabezpieczenie terenu dla realizacji dworca PKP w rejonie dworca PKS; wyznaczenie terenów dla ośrodków usługowo-administracyjnych w nowych obszarach mieszkaniowych,
 - rozwój przemysłu poprzez wyznaczenie nowych terenów dla tej funkcji w północno-wschodniej części miasta,
 - kształtowanie systemu ekologicznego miasta poprzez wyznaczenie terenów zieleni rekreacji zlokalizowanych na osi wschód-zachód (kierunek przewietrzania) oraz w części południowej,
 - wytyczenie nowego przebiegu drogi krajowej Nr 45 w obrębie miasta, która wyeliminowałaby ruch tranzytowy z centrum.
- Zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Wielunia.
Dla ww. planu sporządzono następujące zmiany:
 - I aktualizacja obejmująca tereny od nr I/1MU do I/11 05 ZO1/2 zatwierdzona Uchwałą Nr V/22/94 Rady Gminy w Wieluniu z dnia 26.11.94 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Sieradzkiego Nr 22 z 1994 r. poz. 76).
 - Miejscowe plany szczegółowe zagospodarowania przestrzennego
Na terenie miasta obowiązywały następujące miejscowe (uproszczone) plany szczegółowe zagospodarowania przestrzennego:
 - budownictwa jednorodzinnego przy ul. Waryńskiego „Melioracje” – zatwierdzony Uchwałą Rady Narodowej Miasta i Gminy Nr VI/38/85 z dnia 26.06.1985 r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 34 poz. 324 z 27.12.1990 r.),
 - budownictwa jednorodzinnego przy ul. 18-ego Stycznia – Kościuszki – zatwierdzony Uchwałą Rady Narodowej Miasta i Gminy Nr XXII/108/88 z dnia 29.01.88r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 6 poz. 51 z 02.05.1988 r.) z późniejszymi zmianami,
 - budownictwa jednorodzinnego przy ul. Orzeszkowej – zatwierdzony Uchwałą Rady Narodowej Miasta i Gminy Nr V/26/90 z dnia 23.08.1990 r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 26, poz.24 z 11.09.1990 r.),
 - budownictwa mieszkaniowego przy ul. Traugutta – Wyspiańskiego – Prostej – zatwierdzony Uchwałą Nr XXXI/238/93 z dnia 08.06.1993 r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 12, poz. 382 z 30.06.1993 r.).

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Tabela nr 13. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla terenów gminy Wieluń

Lp.	Tytuł planu	Nr uchwały zatwierdzającej	Data ogłoszenia i nr Dziennika Wojewódzkiego	Przeznaczenie – przeważające
1.	Kaliska, Św. Barbary, Kopernika w Wieluniu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXVII/122/99 z 29.12.1999r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 47 z 14.04.00r. poz. 264	M/U, U
2.	Kochelskiego, Wodna, Głowackiego w Wieluniu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXVII/1174/00 z 22.09.2000r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 128 z 26.10.00r. poz. 730	MN
3.	Obszar ograniczony ul. Warszawską, linia kolejową i proj. ul. Popiełuszki w Wieluniu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXX/218/2001 z 16.02.2001r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 49 z 4.04.01r. poz. 474	ZP, U
4.	Działka nr 321 w klinie ulic 18 stycznia, Kościuszki w Wieluniu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXXIII/227/01 z 27.04.01r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 100 z 6.06.01r. poz. 1049	MN/U
5.	Łącznik ul. Popiełuszki z ul. Ciepłowniczą w Wieluniu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXXV/247/01 z 24.08.2001r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 214 z 19.10.01r. poz. 3067	komunikacja Z, L
6.	Działki nr 103/3 i 104/4 przy ulicy T. Kościuszki w Wieluniu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXXVI/259/01 z 12.10.2001r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 237 z 16.11.01r. poz. 3608	MN
7.	Działka nr 294/13 i nieruchomości przy ul. Topolowej w Wieluniu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XLI/296/02 z 15.05.2002r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 148 z 28.06.02r. poz. 2155	MN
8.	Działki nr 3 i 4/4 przy ul. Fabrycznej w Wieluniu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XX/190/04 z 29.06.2004r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 251 z 7.09.04r. poz. 2186	PU, MN

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będące w trakcie opracowania

Tabela nr 14. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będące w trakcie opracowania dla terenów gminy Wieluń

Lp.	Tytuł planu	Nr uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu	Przeznaczenie przeważające
1.	Stare Miasto	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr z dn.	MŚ, U
2.	Lokalizacja schroniska dla zwierząt	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXX/311/05 z 30.06.2005 r.	Usługi specjalne
3.	Teren zabudowy mieszkaniowej w rejonie ul. Częstochowskiej	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXX/311/05 z 30.06.2005 r.	MN
4.	Rozszerzenie targowiska miejskiego	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXX/311/05 z 30.06.2005 r.	UH

Decyzje z zakresu planowania przestrzennego

W czasie sporządzania studium przedmiotem analizy były decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydane w Wieluniu w latach 1997, 1998 i 1999 (do lipca).

Spośród wszystkich decyzji wyspecyfikowano, te które dotyczyły obiektów kubaturowych t.j budynków mieszkaniowych, usługowych z wyłączeniem budynków gospodarczych, garaży, wiat, kiosków oraz sieci infrastruktury technicznej i ich przyłączy do budynków, stwierdzono, że w latach:

- 1997 - na 249 wydanych decyzji o wzizt 98 stanowiły w/w obiekty kubaturowe,
- 1998 - na 213 wydanych decyzji o wzizt 89 jw.,
- 1999 - na 131 wydanych decyzji o wzizt 67 jw.

Z powyższego wynika, że w analizowanych latach na 613 wydanych decyzji 254 stanowią obiekty kubaturowe, wśród których ok.80% stanowią domy jednorodzinne lub ich rozbudowy, pozostałe 20% stanowią budynki usługowe magazynowe, hurtownie.

Na planszy struktury własności na terenie miasta oznaczono numerami od 1 do 254 lokalizację wydanych decyzji o wzizt. Ich przestrzenne usytuowanie skłania do następujących wniosków:

- największe zgrupowania wydanych decyzji występowały:
 - w osiedlach zabudowy jednorodzinnej będących w trakcie realizacji rejonu: ul. Prostej i Młodzieżowej; ul. Kościuszki i 18-go Stycznia; ul. Orzeszkowej,
 - w strukturach już istniejących w rejonach: ul. 3-go Maja; 18-go Stycznia; Wodnej; Fabrycznej; os. Stare Sady; Baranowskiego .

Na etapie sporządzania zmiany studium stwierdzono, że w latach 2004-2005 wydano:

- decyzje o warunkach zabudowy:
 - 2004 – na 126 wydanych decyzji, 95 stanowiły obiekty kubaturowe,
 - 2005 – na 87 wydanych decyzji, 70 stanowiły obiekty kubaturowe,
- decyzje celu publicznego:
 - 2004 – 21 decyzji,
 - 2005 – 14 decyzji,
 które dotyczyły budowy i remontu ulic, budowy sieci infrastruktury technicznej oraz w pojedynczych przypadkach budowy obiektów użyteczności publicznej.

3.8.2. Ustalenia planistyczne na terenie gminy

Nieobowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

- Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Wieluń
W granicach administracyjnych gminy podstawą do wydawania decyzji z zakresu planowania przestrzennego był miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego zatwierdzony uchwałą Nr XXI/153/92 Rady Gminy w Wieluniu z dnia 25.04.1992 r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego z 1992 r. Nr 4, poz. 25).

Plan ten składał się z rysunku planu w skali 1:10.000 oraz tekstu planu zawierającego ustalenia odnoszące się do polityki i struktury przestrzennej.

Wyżej wymieniony plan określa możliwości i kierunki rozwoju przestrzennego gminy w aspekcie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, ochrony gleb.

Do głównych kierunków rozwoju przestrzennego zaliczono:

- rozwój funkcji rolniczej, jako wiodącej funkcji w gminie,
- rozwój przemysłu rolno-spożywczego i usług,
- kontynuację zabudowy mieszkaniowej,
- rozwój usług w poszczególnych ośrodkach wiejskich oraz położonych przy drogach o znaczeniu krajowym i regionalnym.

- Zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Wieluń

Dla ww. planu sporządzono następujące zmiany:

- I aktualizacja – obejmująca tereny od Nr I.1MN – I.6ZC zatwierdzona uchwałą Nr XXXI/240/93 Rady Gminy w Wieluniu z dnia 08.06.1993 r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego z dnia 30.06.1993 r. Nr 12, poz. 37).
- II aktualizacja – obejmująca tereny od Nr II/1MN, MR – II/8MN, NO zatwierdzona uchwałą Nr V/23/94 Rady Gminy w Wieluniu z dnia 26.11.1994 r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego z dnia 08.12.194r. Nr 22, poz. 77).

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Tytuł planu	Nr uchwały zatwierdzającej	Data ogłoszenia i nr Dziennika Wojewódzkiego	Przeznaczenie – przeważające
1.	Skrzyżowanie drogi krajowej Nr 8 z droga wojewódzką Nr 481 w rejonie Widoradza	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXVII/123/99 z 29.12.1999r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 47 z 14.04.00r. poz. 265	komunikacja
2.	Gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia wraz ze stacjami redukcyjnymi	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXVII/154/00 z 30.06.2000r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 106 z 16.08.00r. poz. 581	gazociąg
3.	Działki nr 394 w Starzenicach	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXX/217/01 z 16.02.2001r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 35 z 16.03.01r. poz. 365	PU, MN
4.	Działka nr 40 w Widoradzu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXXV/249/01 z 24.08.2001r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 214 z 19.10.01r. poz. 3069	P, U, MN
5.	Działka nr 93 w Widoradzu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXXV/250/01 z 24.08.2001r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 214 z 19.10.01r. poz. 3069	U, KS
6.	Działki nr 427, 428, 429, 430/2, 431, 432/2 w Sieńcu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXXV/248/01 z 24.08.2001r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 214 z 19.10.01r. poz. 3068	U, KS
7.	Działki nr 28, 29 i 30/2 w Gaszynie	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXXV/251/01 z 24.08.2001r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 214 z 19.10.01r. poz. 3070	PU
8.	Działka nr 17/13 w Kadłubie	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXXIX/286/02 z 15.02.2002r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 116 z 27.05.02r. poz. 1875	MN
9.	Działki nr 388 i 389 w Sieńcu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XI/79/03 z 12.09.2003r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 318 z 27.11.03r. poz. 2692	ZC
10.	Działka nr 561 w Sieńcu	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XI/78/03 z 12.09.2003r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 299 z 3.11.03r. poz. 2589	UK
11.	Obszar występowania złóż iłów triasowych w rejonie Widoradza	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XV/113/03 z 19.grudnia.2003r.	Dziennik Urzędowy Woj. Łódzkiego nr 27, poz 307 z 09.02.2004r.	PE

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będące w trakcie opracowania

Lp.	Tytuł planu	Nr uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu	Przeznaczenie – przeważające
1.	Obszar pomiędzy ulicami: Wysockiego, Sieradzką, Kolejową w Dąbrowie	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXXVI/260/01 z 12.10.2001 r.	MN, RO
2.	Rozbudowa wysypiska w Rudzie	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXX/311/05 z 30.06.2005 r.	NO
3.	Zbiornik „Kurów”	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXVI/262/05 z 24.02.2005 r.	W
4.	Dolesienia	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXVI/262/05 z 24.02.2005 r.	ZLd

5.	Działki nr ew. 98 i 99 w Widoradzu z przeznaczeniem pod budownictwo jednorodzinne i działalność gospodarczą	Uchwała Rady Miejskiej w Wieluniu Nr VII/44/99 z 15.03.1999 r.	MN
----	---	--	----

Decyzje z zakresu planowania przestrzennego

W czasie sporządzania studium przedmiotem analizy były decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydane w gminie Wieluń w latach 1997, 1998, 1999 (do lipca).

Podobnie jak na terenie miasta spośród wszystkich decyzji wyspecyfikowano te, które dotyczyły obiektów kubaturowych, z wyłączeniem budynków gospodarczych, wat, garaży oraz sieci infrastruktury technicznej i ich przyłączy do budynków, przydomowych oczyszczalni ścieków, stwierdzono, że w latach:

- 1997- na 84 wydane decyzje o wziłt , 29 stanowiły w/w obiekty kubaturowe,
- 1998- na 92 wydanych decyzji o wziłt , 38 j.w. ,
- 1999- na 49 wydanych decyzji o wziłt , 27 j.w..

Z powyższego wynika, że w analizowanych latach na 255 wydanych decyzji, 94 stanowią obiekty kubaturowe wśród których ok. 80% stanowią domy jednorodzinne. Na planszy struktury własności na terenie gminy oznaczono numerami od 1 do 94 lokalizacje wydanych decyzji o wziłt.

Ich przestrzenne usytuowanie skłania do następujących wniosków;

- największe zgrupowanie wydanych decyzji znajdują się we wsiach: Kurów, Turów, Gaszyn - wzdłuż drogi do Wielunia; Dąbrowa- w rejonie ul. Sieradzkiej, Ruda
- pojedyncze rozproszone lokalizacje znajdują się we wsiach; Kadłub, Rychłowice, Widoradz, Sieniec, Olewin, Masłowice.

Na etapie sporządzania zmiany studium stwierdzono, że w latach 2004-2005 wydano:

- decyzje o warunkach zabudowy:
 - 2004 – na 92 wydane decyzje, 75 stanowiły obiekty kubaturowe,
 - 2005 – na 70 wydanych decyzji, 67 stanowiły obiekty kubaturowe,
- decyzje celu publicznego:
 - 2004 – 14,
 - 2005 – 8,

które dotyczyły budowy i remontu ulic, budowy sieci infrastruktury technicznej oraz w pojedynczych przypadkach budowy obiektów użyteczności publicznej.

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Cele polityki przestrzennej miasta i gminy Wieluń

Uznaje się, że generalnym celem polityki przestrzennej miasta i gminy jest podnoszenie standardu warunków życia mieszkańców i sprawności funkcjonowania struktur przestrzennych przez wykorzystanie terytorialnych warunków rozwoju i przeciwdziałanie degradacji istniejących walorów.

Konkretyzacja generalnego celu następuje poprzez cele pośrednie wyrażane również w polityce przestrzennej. Przede wszystkim przez:

- rozpoznawanie stanu zagospodarowania i użytkowania obszarów, powiązań wewnętrznych i zewnętrznych, ochronę występujących walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego, określenie terenów predysponowanych dla podstawowych funkcji, kształtowanie i racjonalne wykorzystanie układu komunikacyjnego i infrastruktury technicznej,
- integrowanie polityki przestrzennej państwa wyrażonej w zadaniach rządowych i wojewódzkich z interesami lokalnymi,
- wykorzystanie dla rozwoju gminy i miasta zewnętrznych powiązań funkcjonalno-przestrzennych,
- tworzenie zbioru informacji służących interesom wewnętrznym oraz marketingowi przestrzennych walorów obszaru i działalności związanej z aktywnością gospodarczą.

Powyższe cele przedstawione zostały w formie graficznej i opisowej zgodnej z obowiązującymi ustaleniami dla studium.

2. Kierunki polityki przestrzennej dotyczące ochrony i kształtowania środowiska

2.1. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody

Podstawowym celem jest zapewnienie warunków utrzymania równowagi przyrodniczej, racjonalna gospodarka zasobami przyrodniczymi i ochrona walorów krajobrazowych oraz warunków klimatyczno - zdrowotnych.

Znaczącą rolę w polityce przestrzennej przypisano stosowaniu odpowiednich rygorów dotyczących ochrony środowiska w zagospodarowywaniu terenów, zwłaszcza zaś lokalizacji funkcji uciążliwych dla człowieka i środowiska.

Przedstawione środowisko przyrodnicze miasta i gminy jest częścią ekosystemu i ustalenia studium mają znaczenie dla obszaru o większym zasięgu w zakresie funkcji biotycznych, wentylacyjnych i hydrologicznych. Główne ogniwa tego systemu to doliny rzek i lasy stanowiące elementy większej struktury ekologicznej.

System ten obejmuje istniejące walory naturalne oraz projektowane elementy zagospodarowania (takie jak: zalesienia i zbiorniki wodne) mające zapewnić równowagę przyrodniczą.

W polityce dotyczącej ochrony i kształtowania środowiska podstawowe kierunki działań obejmują strefę ochrony ekologicznej, którą tworzą:

Obszary i obiekty prawnie chronione - istniejące

Cele, zasady i formy ochrony przyrody żywej i nieożywionej oraz krajobrazu określa obowiązująca obecnie ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.).

Na terenie gminy występują następujące określone w ww. ustawie formy ochrony przyrody:

- Rezerwat przyrody
 - Rezerwat przyrody „Lasek Kurowski” położony w Leśnictwie Mierzyce, Nadleśnictwo Wieluń o pow. 22,13 ha. powołany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego (opublikowane w Monitorze Polskim Nr 39, poz. 230 z 1983r.).
 - Ochrona ww. rezerwatu przyrody polega na wprowadzeniu następujących zakazów:
 - budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom rezerwatu przyrody,
 - chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu,
 - pozyskiwania niszczenia lub umyślnego uszkodzenia roślin oraz grzybów,
 - użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzenia, zanieczyszczenia i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody,
 - zmiany stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody,
 - niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów, wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu,
 - palenia ognisk, zakłócania ciszy, biwakowania,
 - zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części,
 - ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej, z wyjątkiem szlaków i tras wyznaczonych przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody.
- Stanowisko dokumentacyjne

Zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Sieradzkiego (opublikowanym w Dz. U. W.S. Nr 29, poz. 174 z 1998 roku) za Stanowisko Dokumentacyjne Olewin uznano kamieniołom piaskowców żelazistych jury dolnej (działka ozn. nr ew. 633 w m. Olewin o pow. 0,53 ha).

Ochrona ww. stanowiska dokumentacyjnego polega na wprowadzeniu następujących zakazów:

- wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości oraz innego zanieczyszczenia gleby,
- dokonywania istotnych zmian przedmiotu ochrony,
- wydobywania skał i minerałów,
- palenia ognisk,
- ruchu pojazdów mechanicznych.

- Pomniki przyrody

Na obszarze gminy występuje 12 pomników przyrody, które obejmują wyłącznie drzewa lub grupy drzew np. jednogatunkowych (32 buki zwyczajne) na terenie parku podworskiego w Olewinie. Zostały powołane Rozporządzeniem Wojewody Sieradzkiego z dnia 03.02.1998 r., (publ. Dz. Urz. Województwa Sieradzkiego Nr 3 poz. 9). Wszystkie te obiekty należy poddawać stałym zabiegom konserwacyjno – pielęgnacyjnym wynikającym z potrzeb bieżących. Należy pomniki oznakować, a informacja o ich lokalizacji powinna być ogólnie dostępna.

Ochrona ww. pomników przyrody polega na wprowadzeniu następujących zakazów:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektów,
- zanieczyszczania gleby w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów,
- umieszczania tablic reklamowych.

- Użytki ekologiczne

Na terenie Lasów Państwowych znajduje się 8 użytków ekologicznych: 5 w zachodniej części gminy w rejonie Lasku Kurowskiego (leśnictwo Wróblew) oraz pozostałe we wschodniej części gminy (leśnictwa: Sieniec i Mierzyce), powołanych rozporządzeniem nr 18/2000 Wojewody Łódzkiego z dnia 22 maja 2000 r.

Ochrona ww. użytków ekologicznych polega na wprowadzeniu następujących zakazów:

- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu,
- uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody,
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych,
- zmiany sposobu użytkowania ziemi,
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych,
- umieszczania tablic reklamowych.

- Otulina Załęczańskiego Parku Krajobrazowego

Na terenie gminy niewielki obszar zajmuje otulina Załęczańskiego Parku Krajobrazowego. W związku z planowanym objęciem tego fragmentu otuliny dodatkowa formą ochrony jako obszar chronionego krajobrazu („Załęczański”), dla ochrony jego walorów należy wprowadzić następujące zakazy:

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk,
- wydobywania do celów gospodarczych skał oraz skamieniałości,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków leśnych,
- likwidowania naturalnych zbiorowisk wodnych.

- Strefa ochronna wokół miejsc lęgowych – powołana decyzją Wojewody Sieradzkiego z dnia 9 czerwca 1997 r., obejmująca ok. 3,36 ha Lasów Państwowych (200-letni drzewostan – dęby, sosny) w południowo-wschodniej części gminy, gdzie znajduje się miejsce rozrodu i regularnego przebywania rzadkich gatunków ptaków i ssaków.

Dla ochrony miejsc lęgowych zwierząt w strefie ochrony ustala się zakaz:

- wchodzenia na teren strefy bez pozwolenia organu sprawującego nadzór nad gospodarką leśną tego obszaru,
- zakłócania ciszy, umyślnego płoszenia zwierząt,
- chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu,
- pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzenia roślin oraz grzybów.

Obszary i obiekty postulowane do ochrony prawnej

- zgodnie z ustaleniami „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” zatwierdzonego uchwałą Nr XLV/524/2002 Sejmiku Wojewódzkiego z dnia 9 lipca 2002 r. wskazuje się tereny w gminie (obecnie otulina Załęczańskiego Parku Krajobrazowego) przewidziane do utworzenia projektowanego „Załęczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu”.

Zasady ochrony ww. terenów określono powyżej w akapicie odnoszącym do Otuliny Załęczańskiego Parku Krajobrazowego.

- na terenie miasta przy wejściu do Cukrowni oraz przy przychodni lekarskiej znajduje się kilka okazałych egzemplarzy sosen i tui, które zasługują na objęcie prawną ochroną jako pomniki przyrody. Zasady ochrony pomników przyrody określono powyżej w akapicie odnoszącym się do istniejących pomników przyrody.

Dodatkowo oprócz ww. ustaleń dla wszystkich prawnych form ochrony przyrody obejmujących tereny leśne, obowiązują ustalenia określone w rozdziale III pkt 5 „Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej”.

Lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego.

Należą tu:

- Tereny zieleni parkowej
4 parki wiejskie (dworskie) w: Masłowicach, Olewinie, Starzenicach i Rudzie podlegające prawnej ochronie konserwatorskiej oraz park miejski w Wieluniu, parki, zieleńce i skwery rozrzucone wśród ulic centrum miasta, cmentarze czynne i nieczynne, wymagają dalszych prac porządkowych i zadbania, stosując stałe zabiegi pielęgnacyjne i porządkowe. Należy dążyć do zwiększania powierzchni obszarów zieleni miejskiej poprzez nasadzenia zieleni przy ulicznej i wewnątrzsiedlowej. Szczególnie istotne jest odtwarzanie i tworzenie pasów zadrzewień wzdłuż dróg o intensywnym ruchu pojazdów.
- Doliny rzek i cieków stanowiące lokalne korytarze ekologiczne
Układ dolin rzeki (Pyszna) i cieków wraz z towarzyszącymi im obniżeniami powypiskowymi tworzy lokalny system korytarzy ekologicznych gminy. Układ ten wyróżnia się cennymi walorami krajoznawczymi, dużymi zasobami wód podziemnych i powierzchniowych, cenną różnorodnością florystyczną i faunistyczną oraz istotną rolą klimatyczną. Różne komponenty środowiska przyrodniczego tworzą tu ekosystemy mające swoje przedłużenie na terenach sąsiednich gmin. Są to jednocześnie obszary o przewadze gleb pochodzenia organicznego (wytworzone w warunkach nadmiernego nawilgotnienia: mady, mursze, torfy) i niskiej przydatności dla budownictwa lub tereny w ogóle nieprzydatne dla zabudowy. Prawidłowe funkcjonowanie korytarzy ekologicznych, w ścisłym powiązaniu z krajobrazem odgrywa istotną rolę w jakości środowiska przyrodniczego miasta i gminy. Utrzymanie otwartości systemu wymaga użytkowania rolnego dolin o ukierunkowaniu na użytki zielone. Doliny należy wykluczyć z zabudowy. Na terenach tych wprowadza się zakaz lokalizacji obiektów kubaturowych, przegród przestrzennych w poprzek dolin, za wyjątkiem budowli służących gospodarce wodnej. Bezwzględny zakaz zabudowy dotyczy 5-metrowego pasa terenu wzdłuż istniejących cieków wodnych. Ochrona potencjału ekologicznego dolin powinna nastąpić poprzez wprowadzenie zieleni łąkowej wzdłuż koryta rzeki Pysznej i cieków.

Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych

Utrzymanie odpowiedniego poziomu jakości zasobów wodnych gminy wymaga:

- maksymalnego ograniczenia zrzutu ścieków nieoczyszczonych do rzek, cieków i gruntu poprzez:
 - rozbudowę systemu kanalizacji sanitarnej w mieście i gminie,
 - dopuszczenie docelowego indywidualnego oczyszczania ścieków w przydomowych oczyszczalniach lub odprowadzenie ich do szamb, tylko na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną, przy czym lokalizowanie oczyszczalni przydomowych musi być dodatkowo ograniczone do miejsc, na których odprowadzane ścieków do gruntu nie będzie zagrażało jakości wód podziemnych lub powierzchniowych (szczególnie w obrębie stref ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych),
 - rozbudowę Miejskiej oczyszczalni ścieków (zwiększenie przepustowości),
 - przyjęcie kompleksowych rozwiązań odprowadzania ścieków opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczanie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - wprowadzenie zakazu rolniczego wykorzystania ścieków w strefach ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych,
 - likwidację szamb przydomowych i nieużytkowanych studni,
- poprawy warunków retencjonowania wody poprzez:
 - budowę zbiornika retencyjnego „Kurów” (dawna nazwa „Brzoza”) według programu małej retencji województwa łódzkiego opracowanego przez Wojewódzki Zarząd Melioracji i Gospodarki Wodnej w Łodzi,
 - zachowanie lasów łąkowych, mokradeł, bagien i torfowisk oraz zalesianie gruntów o małej przydatności rolniczej, szczególnie na terenach wododziałowych,
 - zwiększanie retencji gruntowej na terenie miasta poprzez ograniczenie stosowania powierzchni nieprzepuszczalnych (asfalt, beton),

- zachowanie istniejącej sieci rowów i systemów drenarskich zapewniających prawidłowe funkcjonowanie odwodnienia i odbioru wód; w przypadku zmiany sposobu użytkowania terenów zmeliorowanych, wymagana jest jej przebudowa w sposób zapewniający dotychczasową funkcję w uzgodnieniu z właściwym administratorem tych urządzeń.

Obszar zasobowy wód podziemnych o znaczeniu ponadlokalnym stanowią Główne Zbiorniki Wód Podziemnych: Nr 326 – reprezentowany przez skały górnej jury sięgający od Wielunia po wschodnie granice byłego województwa sieradzkiego oraz Nr 325 – fragment dużej struktury wodonośnej środkowej jury objęty wysoką ochroną (OWO). Na obszarach w obrębie strefy OWO nie należy lokalizować inwestycji, których funkcjonowanie mogłoby stanowić zagrożenie dla wód podziemnych.

Ochrona zasobów surowcowych

Na obszarze gminy niema utworzonych terenów górniczych dla złóż kopalin podstawowych i pospolitych.

Bazę surowcową gminy stanowią według „Bilansu zasobu kopalin i wód podziemnych w Polsce w 2003 r.”: złoża surowców mineralnych „Wieluń”, „Gaszyn” i „Wieluń - Widoradz”. Obszary występowania udokumentowanych złóż surowców winny być chronione przed innym niż eksploatacja zagospodarowaniem. Zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96 z późniejszymi zmianami) dla każdego obszaru powierzchniowej eksploatacji kopalin należy sporządzić plan miejscowy. Tereny poeksploatacyjne należy zrehabilitować w kierunku rolno – leśnym.

Zagrożenia środowiska.

- Zagrożenie środowiska przez hałas

Ze względu na uciążliwość akustyczną związaną z eksploatacją dróg na terenie miasta i gminy o największym natężeniu ruchu tj. drogi krajowe nr: 8, 43 i 45 oraz wojewódzkie nr: 481 i 486, w ich bezpośrednim sąsiedztwie nie należy lokalizować nowych obiektów przeznaczonych na pobyt stały ludzi (ani innych o funkcjach chronionych) lub wyposażać obiekty w stosowne zabezpieczenia dźwiękochłonne. Dotyczy to szczególnie ulic miejskich: Częstochowskiej, Piłsudskiego, Kopernika, Sieradzkiej, Traugutta, Głowackiego, Warszawskiej, Śląskiej i 18-go Stycznia.

Również w pasie wzdłuż linii kolejowej (ok. 100 m od skrajnych torów) nie należy lokalizować obiektów przeznaczonych na pobyt stały ludzi.

Dla zmniejszenia uciążliwości hałasu oddziaływującego na mieszkańców i użytkowników terenów wzdłuż głównych tras komunikacyjnych konieczne jest:

- tworzenie pasów zieleni wielowarstwowej (drzewa i krzewy) wzdłuż dróg o intensywnym ruchu pojazdów,
- utrzymanie ulic w należytych stanie technicznym,
- egzekwowanie od użytkowników dróg dopuszczalnych prędkości oraz ładowności pojazdów,
- docelowo niezbędne jest wyeliminowanie z terenów miasta ciężkich pojazdów poprzez wybudowanie obwodnicy.

Strefę ochrony akustycznej proponuje się wyznaczyć wokół stacji elektroenergetycznej 110kV.

- Zagrożenia środowiska przez odpady

Odpady z terenu miasta i gminy są składowane na oddanym do użytkowania w 1990 r. składowisku odpadów komunalnych w Rudzie. Nadzór i kontrolę nad prawidłowym funkcjonowaniem składowiska sprawuje PSSE i WIOŚ w Łodzi, delegatura w Sieradzu.

W południowo-zachodnim narożniku składowiska usytuowany jest zamknięty w 2000 r. mogilnik, w którym składowano pogalwaniczne i polakiernicze odpady z zakładu „TECHMA-ZUGiL” w Wieluniu. Mogilnik ma zostać zlikwidowany do 2010 r. Badania odcieków pobranych ze studzienki kontrolnej zbierającej wody z drenażu pod komorami mogilnika wykonane w 1999 r., nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych norm w pobranych w 2004 r. próbkach gleb ze wszystkich stron mogilnika stwierdzono podwyższone w stosunku do norm zanieczyszczenie pestycydami DDE i DDT. Podwyższoną zawartość DDE zawierały również gleby pobrane po zachodniej i południowej stronie składowiska (dane WIOŚ z 2004 r.)

Po zakończeniu eksploatacji składowiska planowanym w 2008-10 r. grunty składowiska będą wymagały rekultywacji (uszczelnieni powierzchni, odgazowanie, rekultywacja biologiczna) i ponownego zagospodarowania dla zabezpieczenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz powietrza przed szkodliwym oddziaływaniem odpadów na środowisko.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628, z późn. zm.) nakazuje poddawać odpady odzyskowi, a składowane mogą być wyłącznie te odpady, których unieszkodliwienie nie jest możliwe. Zagrożenie środowiska przez odpady powinno być w związku z minimalizacją ilości odpadów deponowanych na składowisku znacznie ograniczone.

- Zagrożenia powietrza atmosferycznego

Dla poprawy jakości powietrza atmosferycznego na terenie miasta i gminy (zanieczyszczonego głównie przez ciepłownię pmięjską oraz źródła małej i średniej emisji) konieczne jest podjęcie działań zmierzających do ograniczenia emisji SO₂, CO, NO₂ i pyłów, polegających na:

- modernizacji źródeł ciepła, w tym:
 - wymiana piecy opalanych węglem lub koksem na opalane paliwami, których spalanie będzie się wiązało z mniejszą emisją zanieczyszczeń (niż w przypadku paliwa stałych) tj. gaz przewodowy, biomasa,
 - modernizacja systemów odpylania spalin m.in. w Energetyce Ciepłej Sp. z o.o. oraz Spółdzielni Dostawców Mleka w Wieluniu,
 - wspieranie inwestycji związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii tj. kolektory i baterie słoneczne,
 - opracowanie programu wykorzystanie źródeł geotermalnych,
 - rozbudowie miejskiej sieci ciepłowniczej m.in. w rejonie ulic: Skłodowskiej, Paderewskiego i Roosevelta,
 - termomodernizacji budynków dla ograniczenia zużycia energii ciepłej,
 - ograniczeniu ruchu samochodowego w centrum miasta poprzez budowę obwodnicy,
 - zlikwidowaniu lub znacznym ograniczeniu uciążliwości odorowej oczyszczalni ścieków.
- Skazania promieniotwórcze środowiska
- Głównymi źródłami promieniowania jonizującego w środowisku na terenie gminy są elektroenergetyczne stacje i linie napowietrzne. Dla linii napowietrznych w pasach terenu o szerokości: 36,0 m dla 110 kV oraz 12,0 m dla linii 15kV występują ograniczone możliwości zabudowy i zagospodarowania terenu – nie należy w ich obrębie lokalizować zabudowy mieszkaniowej ani innej o charakterze chronionym. Lokalizacja innych obiektów w tych strefach jest uwarunkowana uzyskaniem opinii gestora sieci.
- Drugim głównym źródłem promieniowania elektromagnetycznego są nadajniki telefonii GSM. Na terenie gminy zlokalizowane są dwa nadajniki, oba na terenie miasta Wielunia. Nie zachodzi potrzeba tworzenia obszarów ograniczonego użytkowania wokół nadajników, gdyż ewentualne przekroczenia dopuszczalnej wartości pola promieniowania występują na obszarach niedostępnych dla ludzi.
- Nadzwyczajne zagrożenia środowiska
- Źródłami nadzwyczajnych zagrożeń środowiska mogą być:
- Zakłady Urządzeń Galwanicznych i Lakierniczych S.A. „ZUGiL” S.A. w Wieluniu, ul. Sieradzka – zakład produkujący urządzenia technologiczne i konstrukcje stalowe,
 - Zakład Gazownictwa Bezprzewodowego „Bałtyk Gaz” Sp. z o.o. w Wieluniu, ul. Długosza 37 – baza magazynowa gazu bezprzewodowego.
- Ponadto źródłem potencjalnym skażenia wód, atmosfery i gleb mogą być substancje chemiczne transportowane drogami oraz koleją. Dla wyeliminowania lub znacznego ograniczenia tego typu zagrożeń konieczne jest wyeliminowanie z ruchu wewnątrzmięjskiego ciężkich pojazdów przejeżdżających tranzytem.

2.2. Przeciwdziałanie zagrożeniu powodzi

Na obszarze miasta i gminy Wieluń nie występuje bezpośrednie zagrożenie powodzią.

Na rysunku zmiany studium zatytułowanym „Gmina Wieluń – kierunki zagospodarowania” wyznaczono strefę obejmująca tereny potencjalnie narażone na podtopienie i zalewanie.

Są to tereny:

- wzdłuż rzeki Pysznej,
- wzdłuż Kanału Krzyworzyckiego.

Należy pozostawić je w dotychczasowym użytkowaniu, nie lokalizować nowej zabudowy, a w przypadku remontowania istniejącej, należy wprowadzać rozwiązania techniczne ograniczające powstawanie szkód w wyniku podtopienia lub zalania.

W celu przeciwdziałania ewentualnym podtopieniom, zgodnie z Programem małej retencji województwa łódzkiego opracowanym przez Wojewódzki Zarząd Melioracji i Gospodarki Wodnej w gminie Wieluń, lokalizuje się projektowany zbiornik retencyjny „Kurów” (dawna nazwa „Brzoza”) oraz na terenie gminy Czarnożyły zbiornik „Stawek” usytuowany bezpośrednio przy granicy z gminą Wieluń.

Kierunki polityki przestrzennej dotyczące dziedzictwa kulturowego

3.1. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Na podstawie udokumentowanych zasobów środowiska kulturowego, uwarunkowań rozwoju tych zasobów, przepisów szczególnych oraz wyznaczonych celów rozwoju miasta formułuje się następujące kierunki kształtowania tego środowiska:

- wzmocnienie istniejących walorów oraz tworzenie nowych wartości kulturowych w przestrzeniach publicznych miasta,
- tworzenie atrakcyjnego obrazu miasta jako zespołu obszarów mieszkaniowych i mieszkaniowo-usługowych.

Przyjęto, iż zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków będą obejmować:

- pełne respektowanie zasad ochrony dla obiektów objętych ochroną na mocy przepisów szczególnych wraz z uwzględnieniem wpływu tych obiektów na sposób zagospodarowania terenów, w których są zlokalizowane lub terenów w ich sąsiedztwie,
- wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej wraz z ustaleniem zakresu działań dla terenów wchodzących w ich skład.

Ww. obiekty oraz projektowane strefy ochrony konserwatorskiej wyróżniono na rysunkach zmiany studium zatytułowanych „Miasto Wieluń - kierunki zagospodarowania” oraz „Gmina Wieluń – kierunki zagospodarowania”.

Elementy podlegające prawnej ochronie

Do elementów środowiska kulturowego podlegających ochronie należą:

- obiekty w rejestrze zabytków, w tym stanowiska archeologiczne,
- obiekty w ewidencji zabytków, w tym stanowiska archeologiczne.

Wykazy ww. obiektów zlokalizowanych w mieście i gminie Wieluń zamieszczono w tabelach w pkt 3.2.1 i 3.2.2.

W odniesieniu do obiektów ujętych w rejestrze zabytków obowiązuje ich zagospodarowanie, prowadzenie badań, prac, robót oraz podejmowanie innych działań związanych z nimi zgodnie z obowiązującymi przepisami, dotyczącymi ochrony zabytków i opieki nad nimi.

Zagospodarowanie i użytkowanie zabytków powinno się odbywać na zasadach zapewniających trwałe zachowanie ich wartości.

Opieka nad zabytkiem jest sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza, którego obowiązkiem jest utrzymanie zabytku w jak najlepszym stanie, prowadzenie prac konserwatorskich oraz naukowych badań zabytku, a także popularyzowanie wiedzy o jego znaczeniu dla historii i kultury. Właściciel zabytku powinien zawiadomić Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o uszkodzeniu, zniszczeniu lub istniejącym zagrożeniu dla zabytku, jak również o zmianach dotyczących jego stanu prawnego.

Pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wymaga:

- prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru,
- wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku,
- prowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru,
- prowadzenie badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru,
- prowadzenie badań archeologicznych,
- przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru,
- trwałe przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje,
- dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru,
- zmiana przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku,
- umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów,
- podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru.

W odniesieniu do obiektów wpisanych do ewidencji gminnej, położonych w obrębie stref konserwatorskich i poza nimi w przypadku ich: remontu, przebudowy, rozbudowy, adaptacji, zmiany sposobu użytkowania, rozbiórki ustala się obowiązek uzyskania:

- wytycznych konserwatorskich do planowanych zamierzeń,
- uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków planowanych zamierzeń.

Podobnie, jak w przypadku zabytków wpisanych do rejestru, opieka nad zabytkiem jest sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza, którego obowiązkiem jest utrzymanie zabytku w jak najlepszym stanie, prowadzenie prac konserwatorskich oraz naukowych badań zabytku, a także popularyzowanie wiedzy o jego znaczeniu dla historii i kultury. Właściciel zabytku powinien zawiadomić Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o uszkodzeniu, zniszczeniu lub istniejącym zagrożeniu dla zabytku, jak również o zmianach dotyczących jego stanu prawnego.

Ochrona wartości kulturowych w mieście

- projektowane elementy

Ustala się dodatkowe formy ochrony w postaci projektowanych stref ochronnych:

- ścisłej ochrony konserwatorskiej „A”,
- ograniczonej ochrony konserwatorskiej „B”,
- ochrony archeologicznej „W”,
- obserwacji archeologicznej „OW”.

Strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej „A”

obejmuje układ przestrzenny Starego Miasta wraz z fragmentami murów obronnych, skupisko zespołów i obiektów zabytkowych o wysokich wartościach.

Układ urbanistyczny Starego Miasta na obszarze wyznaczonym przez granice ochrony konserwatorskiej winien być objęty szczególnym nadzorem. Kierunkiem podejmowanych działań na tym obszarze winna być rewitalizacja. Ochronie podlegają: historyczny układ przestrzenny ulic i placów, zachowane, historyczne podziały własnościowe, pierzejowy charakter, skala zabudowy, obiekty i budynki wpisane do rejestru zabytków i ewidencji gminnej, fragmenty dawnego systemu obronnego Starego Miasta, w tym istniejące formy ukształtowania terenu.

Gabaryty budynków (modernizowanych lub nowych), kształt dachu, kierunek kalenicy winny nawiązywać do obiektów sąsiednich, tak aby tworzyły jednorodne zespoły urbanistyczne w celu utrzymania śródmiejskiego charakteru centrum. Dla elewacji budynków należy stosować wyłącznie materiały tradycyjne z wyłączeniem użycia sidingu i terakoty. W zabudowie pierzejowej dopuszczalne jest podniesienie budynku frontowego maksymalnie o jedną kondygnację w stosunku do budynków sąsiednich.

W obrębie zieleni publicznej oraz ulic przylegających winien obowiązywać zakaz lokalizacji wolnostojących kiosków. Usługi handlu, gastronomii, administracji powinny być lokalizowane w parterach zabudowy pierzejowej.

Istotnym elementem chronionym jest panorama Starego Miasta otoczonego zielenią. Tworzą ją dachy kamienic i charakterystyczne sylwety wież kościelnych. Historycznie ukształtowany koncentryczny układ dróg winien prowadzić w kierunku centrum ukazując dominanty Starego Miasta.

W ramach podejmowanych działań:

- należy porządkować tereny z przypadkowych obiektów degradujących otoczenie lub wprowadzić ekrany zieleni, izolujące elementy dysharmonizujące z zabytkiem, a już zrealizowane;
- należy uzgodnić z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków:
 - trwałe zmiany elewacji i brył budynków,
 - zmiany w wystroju plastycznym przestrzeni publicznej, w tym w zakresie: nawierzchni, elementów małej architektury (ulic, placów, parków, skwerów),
 - wyburzenie obiektów,
- dla nowych obiektów konieczne jest:
 - uzyskanie wytycznych Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do projektu budowlanego,
 - uzgodnienie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków projektu budowlanego;
- przed dokonywaniem ewentualnych wyburzeń, w określonych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przypadkach, inwestor wykonujący wyburzenie winien wykonać dokumentację inwentaryzacyjną;
- należy zachować historyczne podziały własnościowe wewnątrz kwartałów w formie czytelnych przestrzeni; podziały te powinny być także uzewnętrznione w pierzejach ulic;
- należy nawiązywać nową i modernizowaną zabudowę do charakteru i skali zabudowy tradycyjnej pod względem formy, wysokości, lokalizacji; współczesne funkcje muszą uwzględniać historyczny charakter zabudowy i możliwości jej dostosowania bez naruszania zabytkowych wartości obiektów;
- należy wykluczyć lokalizację reklam wielkoformatowych;

Strefa ograniczonej ochrony konserwatorskiej „B”

Obejmuje tereny położone poza obrebnem Starego Miasta, na których zlokalizowane są wartościowe założenia urbanistyczno-architektoniczne.

Celem ochrony jest zachowanie skali, struktury i klimatu miejskiego oraz specyficznych wnętrz tych układów.

Są to:

- teren otaczający Stare Miasto (kwartały między ulicami doprowadzającymi do centrum),
- osiedle mieszkaniowe przy ul. 3-ego Maja,
- osiedle domów jednorodzinnych przy ul. Robotniczej,
- zespół Cukrowni z osiedlem robotniczym (założenie urbanistyczne z unikalną architekturą przemysłową).

Dla ww. terenów ochronie podlegają: komponowany układ przestrzenny w tym linie regulacyjne ulic, typy pierzei, skala i typ zabudowy, otwarcia kompozycyjne, dominanty architektoniczne, układ komunikacyjny, podziały parcelacyjne, historyczne linie zabudowy, obiekty wpisane do rejestru oraz gminnej ewidencji zabytków, zespoły zieleni komponowanej towarzyszącej zespołom architektoniczno – urbanistycznym.

W ramach podejmowanych działań:

- należy porządkować tereny z przypadkowych obiektów degradujących otoczenie lub wprowadzenie ekranów zieleni, izolujących elementy dysharmonizujące z zabytkiem, a już zrealizowane;
- wyburzeniom mogą podlegać przede wszystkim obiekty dysharmonizujące, pozbawione wartości zabytkowych;
- przed dokonywaniem ewentualnych wyburzeń, w określonych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przypadkach, inwestor wykonujący wyburzenie winien wykonać dokumentację inwentaryzacyjną;
- nowa zabudowa jest możliwa w przypadku, gdy:
 - stanowi element procesu wymiany nieprzydatnej zabudowy historycznej

- stanowi logiczny zharmonizowany przestrzennie (forma, gabaryty) pełnostandardowy element towarzyszący;
- należy nawiązać nową i modernizowaną zabudową do charakteru i skali zabudowy tradycyjnej pod względem formy, wysokości, lokalizacji; współczesne funkcje muszą uwzględniać historyczny charakter zabudowy i możliwości jej dostosowania bez naruszania zabytkowych wartości obiektów;
- należy wykluczyć lokalizację reklam wielkoformatowych.

Strefa ochrony archeologicznej „w”

Obejmuje: obszar historycznego zespołu miejskiego Wielunia w obrębie dawnych miejskich murów obronnych oraz pasa zajmowanego niegdyś przez system wewnętrznych umocnień miasta (fosa i wały), tereny zarejestrowanych stanowisk archeologicznych występujących poza zasięgiem historycznego zespołu miejskiego.

W ramach podejmowanych działań:

- należy uzgodnić z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków warunki realizacji inwestycji wymagających prac ziemnych w celu zapewnienia i określenia warunków nadzoru archeologicznego niezbędnego do uzyskania pozwolenia na wykonanie tych prac,
- wszelkie prace ziemne mogą być prowadzone po uprzednim wykonaniu ratowniczych wykopaliskowych badań archeologicznych,
- na całym obszarze objętym zmianą studium:
 - przy dużych inwestycjach liniowych (tj. projektowane trasy komunikacyjne, linie elektroenergetyczne, rurociągi) należy przeprowadzić nadzory archeologiczne, dla których należy wystąpić o wydanie pozwolenia dla ich przeprowadzenia do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
 - nowe odkryte stanowiska archeologiczne należy oznaczyć, zabezpieczyć i powiadomić Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków; dopuszczalne jest powiększenie strefy ochrony archeologicznej po odkryciu nowych stanowisk i wciągnięciu do ewidencji zabytków archeologicznych; zasięg i forma ochrony archeologicznej nowoodkrytych stanowisk będzie określana przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Strefa obserwacji archeologicznej „ow”

Obejmuje najbliższe zaplecze historycznego zespołu miejskiego Wielunia.

W ramach podejmowanych działań:

- należy uzgodnić z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków warunki realizacji inwestycji wymagających prac ziemnych w celu zapewnienia i określenia warunków nadzoru archeologicznego niezbędnego do uzyskania pozwolenia na wykonanie tych prac.

- **dobra kultury współczesnej**

Za dobra kultury współczesnej na terenie miasta uznano:

- budynek plebani parafii pw. NMP w Wieluniu,
- budynek przy ul. Śląskiej 12.

Prowadzenie prac badawczych przy ww. budynkach wymaga uzgodnienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

- **pomniki i miejsca pamięci istniejące i przesądzone do realizacji**

- pomnik „Pogromcom hitleryzmu”,
- pomnik dla uczczenia 65-tej rocznicy wybuchu II wojny światowej 1 września 1939 r.,
- projektowany pomnik Wojciecha Siudmaka „Wieczna miłość”,
- głaz – pomnik „Pamięci harcerzy”,
- głaz,
- pomnik „Pamięci nauczycieli Ziemi Wieluńskiej, poległych w obronie ojczyzny i pomordowanych przez hitlerowskiego okupanta w latach 1939-1945”.

Ochrona wartości kulturowych w gminie

Dla wsi wymienionych w tabeli nr 5 w pkt 3.2.2 w celu zachowania ich historycznych układów wprowadza się poniższe ustalenia.

We wsiach o historycznie ukształtowanych układach przestrzennych należy kontynuować ich charakter przez wypełnianie wolnych działek i ograniczenie w miarę możliwości ekspansji zabudowy na zewnątrz. Należy dążyć do zachowania przeważającego typu zabudowy, układu działek i kierunków transportu rolniczego. Na całym obszarze gminy należy bazować na zachowanych elementach tradycyjnej zabudowy i popularyzować formy zabudowy charakterystyczne dla danej miejscowości jeśli takie istnieją, zwracając uwagę na linie zabudowy, zasady kształtowania i gabaryty architektury oraz na materiały budowlane. Uzupełnianie zabudowy winno odbywać się w sposób zharmonizowany skalą i formą z sąsiedztwem, istniejącymi dominantami zwłaszcza w postaci obiektów zabytkowych oraz krajobrazem tworzonym przez naturalne ukształtowanie terenu i istniejącą zieleń.

Zaleca się opracowanie przez gminę katalogu preferowanych rozwiązań architektonicznych zabudowy, zamiast stosowania rozwiązań typowych, nie uwzględniających specyfiki i tradycji gminnych.

Wśród zabytków objętych ochroną konserwatorską na szczególną uwagę zasługują obiekty sakralne reprezentujące na obszarze gminy typ drewnianego kościoła występującego na ziemi wieluńskiej.

- projektowane elementy

Ustala się dodatkowe formy ochrony w postaci projektowanych:

- **wieluński obszar ochrony krajobrazu kulturowego o najwyższych wartościach kulturowych (park kulturowy)**

Obszar występowania drewnianych kościółków typu wieluńskiego z XV w. i XVII w. – zwarta terytorialnie i typologicznie grupa kilkunastu nowożytnych świątyń zlokalizowana w pobliżu Wielunia. Część północną obszaru stanowi fragment sołectwa Kadłub.

- **strefa obserwacji archeologicznej „ow”**

Strefa obserwacji archeologicznej ustalona we wschodniej części gminy (Masłowice, Małyszyn, Starzenie, Sieniec, Olewin) obejmuje znaczne skupiska stanowisk archeologicznych.

W ramach podejmowanych działań:

- należy uzgodnić z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków warunki realizacji inwestycji wymagających prac ziemnych w celu zapewnienia i określenia warunków nadzoru archeologicznego niezbędnego do uzyskania pozwolenia na wykonanie tych prac.

Występujące na obszarze gminy i miasta różnorodne i wartościowe elementy dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym, regionalnym i lokalnym, świadczą o bogatej przeszłości regionu i starych tradycjach osiedleńczych. Przebiegający przez obszar w kierunku południowym szlak turystyczny „Jury Wieluńskiej” (będący fragmentem „Szłaku Orlich Gniazd”) oraz proponowany szlak rowerowy łączą możliwość poznania walorów przyrodniczych i kulturowych najciekawszych terenów i obiektów. Poza szansą poznawczą obszary dają możliwość rozwijania krajoznawczej formy turystyki oraz rozwoju towarzyszącej infrastruktury.

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY

W wyniku analizy występujących uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych określających ograniczenia i możliwości rozwoju poszczególnych elementów rzutujących na zagospodarowanie przestrzenne określono kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy. Ustala ono możliwości realizacji gospodarczego rozwoju przez wskazanie zasad zagospodarowania poszczególnych stref i terenów w mieście i gminie.

Przyjęty układ funkcjonalno-przestrzenny wyraża dążenie do wykorzystania i ochrony:

- szans rozwojowych wynikających z położenia geograficznego i związków zewnętrznych obszaru,
- istniejącego zainwestowania wraz z podnoszeniem jego standardu i uzupełnieniem istniejących struktur przestrzennych,
- historycznie ukształtowanych wartości kulturowych,
- występujących walorów przyrodniczych i krajobrazowych,
- szans rozwojowych wynikających z posiadania gruntów o wysokiej przydatności rolniczej.

Ze względu na istotne różnice występujące w strukturze zagospodarowania miasta i gminy oraz związane z tym różny sposób i szczegółowość opracowania części problematyki studium, kierunki zagospodarowania przedstawiono oddzielnie dla miasta i gminy.

4.1 Zagospodarowanie przestrzenne miasta

Zakłada się, że miasto rozwijać się będzie na bazie istniejącego historycznie ukształtowanego układu funkcjonalno - przestrzennego i adaptacji współczesnych realizacji w postaci osiedli mieszkaniowych i zespołów przemysłowych, które nie zawsze respektowały występujące uwarunkowania i ograniczenia zwłaszcza środowiska przyrodniczego.

Występujące walory środowiska przyrodniczego w dużym stopniu ograniczają swobodny rozwój miasta. Zwarte obszary gruntów ornych o dobrych glebach oraz użytki zielone w dolinach stanowią zasoby podlegające ochronie. Istniejąca zabudowa mieszkaniowa w dolinach ma niekorzystną lokalizację ze względu na warunki wodne i klimatyczne. Zabudowa ta przerywa niejednokrotnie ciągi powiązań ekologicznych. Również zabudowa przemysłowa skupiona w dwóch dużych zespołach spowodowała znaczną degradację środowiska.

Ustalenie ochrony obniżeń dolinnych i terenów otwartych tworzących wspólnie z obszarem gminy system powiązań ekologicznych uznaje się za niezwykle istotne.

Stare Miasto pozostaje centrum usługowo-handlowym otoczonym przez śródmiejską zabudowę mieszkaniową nasyconą usługami. Oprócz uzupełniania istniejących struktur mieszkaniowych głównym kierunkiem rozwoju dla budownictwa mieszkaniowego są tereny w południowo-wschodniej części miasta.

Dla terenów działalności gospodarczej przewiduje się wykorzystanie rezerw terenowych w istniejących zespołach przemysłowych z ich ograniczonym powiększeniem.

Dla poprawy funkcjonowania koncentrycznego układu komunikacyjnego obsługującego powiązania wewnątrz miasta i powiązania zewnętrzne przewiduje się realizację ciągu ulic Ciepłownicza-Popiełuszki-Polna, skalsyfikowanego jako ulica zbiorcza, stanowiącego wschodnie obejście miasta, a docelowo proponuje się realizację zachodniego obejścia miasta, zrealizowanego poza granicami administracyjnymi miasta, na terenie gminy w korytarzu projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia.

Strefy zagospodarowania przestrzennego

W strukturze przestrzenno-funkcjonalnej miasta wyróżnia się główne strefy zagospodarowania przestrzennego:

- **strefę zurbanizowaną,**
- **strefę rozwoju,**
- **strefę systemu ekologicznego.**

Przewiduje się, że rozwój przestrzenny miasta odbywać się będzie poprzez :

- wymianę, modernizację i uzupełnienia zabudowy lub wyposażenie w infrastrukturę techniczną terenów już zabudowanych wchodzących w skład strefy zurbanizowanej (w pierwszej kolejności),
- realizację zabudowy terenów dzisiaj niezurbanizowanych stanowiących rezerwę i wchodzących w skład strefy rozwoju,
- ochronę terenów tworzących system ekologiczny miasta.

Ze względu na rodzaj zagospodarowania wyszczególniono dominujące funkcje terenów:

- w ramach strefy zurbanizowanej określono:
 - tereny zabudowy mieszkaniowej śródmiejskiej (MŚ),
 - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW),
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN),
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z uprawami ogrodniczymi (MN/RO),
 - tereny zabudowy mieszkaniowej zagrodowej (RM),
 - tereny zabudowy usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (U/MN),
 - tereny usług ze znacznym udziałem zieleni na działce (U),
 - tereny działalności gospodarczej (produkcyjno-usługowa, składy, magazyny) (P-U),
 - tereny obsługi komunikacji (KS),
 - tereny infrastruktury technicznej i obsługi miasta (urzędzeń gospodarki wodnej (W), ściekowej (K), gazowniczej (G), elektroenergetycznej (E), gospodarki ciepłowniczej (C),
- w ramach strefy rozwoju określono:
 - tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej, w tym: wielorodzinnej (MW), jednorodzinnej (MN), rezydencjonalnej (MR),
 - tereny przeznaczone dla zabudowy usługowej, w tym ze znacznym udziałem zieleni (U), związane z obsługą tras komunikacyjnych (KU) oraz usług specjalnych (SU),
 - tereny przeznaczone dla zabudowy związanej z działalnością gospodarczą (P-U) ;
 - tereny przeznaczone do eksploatacji powierzchniowej (PG)
- w ramach strefy systemu ekologicznego określono:
 - tereny zieleni urządzonej istniejącej i projektowanej (parki i skwery (ZP), cmentarze (ZC), ogrody działkowe (ZD)),
 - tereny leśne (oznaczenie graficzne na rysunku zmiany studium),
 - fragmenty dolin rzeki Pysznej wraz z jej dopływami – łąki i pastwiska (oznaczenie graficzne na rysunku zmiany studium),
 - tereny upraw polowych (R),
 - wody śródlądowe (W).

Typy działań w poszczególnych strefach

Dla wyżej wymienionych stref przewiduje się następujące typy działań:

- **strefa zurbanizowana** – będzie skupiać przeważającą ilość działań inwestycyjnych, co oznacza, że rozwój miasta będzie się dokonywać głównie poprzez wewnętrzne przekształcenia, w tym wykorzystanie wolnych działek, w ramach poszczególnych terenów wyróżnionych ze względu na dominującą funkcję.

W ramach tej strefy wyróżniono:

- historycznie ukształtowane centrum – Stare Miasto – teren zawarty między ulicami: Kopernika, Piłsudskiego, Krakowskie Przedmieście, Reformacką i Zamenhofska - obszar szczególnej ochrony tożsamości kulturowej miasta - objęty ścisłą ochroną konserwatorską; podstawowy typ działań to modernizacja, procesy rozwoju powinny preferować zwiększanie udziału funkcji usługowej a układ przestrzenny winien być podporządkowany wymogom dziedzictwa kulturowego. Obowiązują ustalenia zawarte w punkcie tekstu zmian studium „Kierunki polityki przestrzennej dotyczące dziedzictwa kulturowego”. Zaleca się opracowanie programu rewaloryzacji i modernizacji uwzględniającego wytyczne zawarte w „Studium wartości kulturowych” wykonanym na zlecenie Urzędu Miasta Wielunia ;

- obszar zabudowy śródmiejskiej – kwartały otaczające Stare Miasto, charakteryzujące się dużym nasyceniem usługami i obiektów zabytkowych, posiada charakter wielofunkcyjny, objęty jest ochroną konserwatorską; charakterystyczną formą działań na tym obszarze winna być modernizacja zabudowy wraz z wymianą obiektów substandardowych i nietrwałych, ze szczególnym uwzględnieniem skali i charakteru zabudowy, wzbogaceniem istniejących form zieleni oraz przestrzeni publicznych. Obowiązują ustalenia zawarte w punkcie tekstu zmiany studium „Kierunki polityki przestrzennej dotyczące dziedzictwa kulturowego”; przy wydawaniu decyzji z zakresu panowania przestrzennego zaleca się uwzględniać wytyczne zawarte w „Studium wartości kulturowych” wykonanym na zlecenie Urzędu Miasta Wielunia. Obok funkcji dominujących (usług na wydzielonych działkach, wbudowanych, mieszkalnictwo) dopuszcza się realizację innych funkcji pod warunkiem niekolizyjnego charakteru w stosunku do funkcji dominujących;
- obszar zainwestowania miejskiego, który otacza obszar śródmiejski i obejmuje tereny dzisiejszego zainwestowania; charakterystyczną formą działań będzie dopełnianie zabudowy i przebudowa wybranych fragmentów; obszar ten charakteryzuje się znacznymi możliwościami rozwojowymi. Dla poszczególnych terenów wchodzących w jego skład ustala się następujące zasady zagospodarowania:
 - dla terenów zabudowy mieszkaniowej (MŚ, MW, MN, MN/RO, RM) o różnej intensywności obowiązuje:
 - wszelkie działania inwestycyjne, remontowe i eksploatacyjne muszą być podporządkowane istniejącemu układowi przestrzennemu,
 - gabaryty budynków (modernizowanych lub nowych), kształt dachu, kierunek kalenicy winny nawiązywać do obiektów sąsiednich, tak by tworzyły jednorodne zespoły urbanistyczne,
 - obok funkcji dominującej dopuszcza się realizację innych funkcji pod warunkiem niekolizyjnego charakteru w stosunku do funkcji dominującej, w przypadku lokalizacji usług lub działalności gospodarczej, uciążliwość powodowana przez nie, nie może przekraczać granic działki,
 - tereny zabudowy mieszkaniowej śródmiejskiej (MŚ):
 - kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:
 - rewitalizacji historycznego układu urbanistycznego,
 - utrzymania istniejącej zwartej zabudowy pierzejowej z jej uzupełnianiem oraz dopuszczeniem w razie potrzeby przebudowy lub wymiany istniejącej zabudowy; dążenia do ukształtowania pierzei ulic wzdłuż linii rozgraniczających jako zwartej o jednolitym charakterze architektonicznym,
 - w przypadku zabudowy nie sytuowanej w układzie pierzejowym, należy zachować charakter zabudowy śródmiejskiej w nawiązaniu do obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie (gabaryty, kształt dachu, kolorystyka elewacji, materiały wykończeniowe),
 - wykorzystania istniejących zasobów (i ich uzupełnienia) dla lokalizacji usług charakterystycznych dla centrum miasta (zróżnicowany w profilu handel, gastronomia, administracja, kultura, oświata),
 - koncentracji funkcji usługowych w parterach budynków mieszkaniowych usytuowanych w pierzejach kwartałów,
 - zakazu lokalizacji obiektów tymczasowych,
 - udział terenów zieleni w powierzchni terenu, działki co najmniej 20% (nie dotyczy działek o powierzchni mniejszej niż 600 m²),
 - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW):
 - kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:
 - porządkowania istniejącej zabudowy, wykorzystania rezerw terenowych do kształtowania estetycznych wnętrz urbanistycznych,
 - w działalności remontowej istniejących budynków, mającej wpływ na wygląd zewnętrzny zabudowy, zachowania jednolitego charakteru zespołu budynków,
 - urządzenia i porządkowania systemu dróg dojazdowych,
 - wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej,
 - ochrony lokalnych elementów systemu przyrodniczego i zieleni,
 - minimalna intensywność zabudowy 0,6,
 - udział terenów zieleni w powierzchni terenu, działki co najmniej 20%,
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN); (MN/RO):
 - kształtowanie przestrzeni w tych terenach wymaga:
 - intensyfikacji zainwestowania w granicach terenów budowlanych (sukcesja urbanistyczna), poprzez realizację nowej zabudowy mieszkaniowej z zielenią

- towarzyszącą z możliwością lokalizacji usług o uciążliwości nie wykraczającej poza granice lokalu w ramach budynku mieszkalnego,
- porządkowania układów urbanistycznych poprzez racjonalne ukształtowanie sieci dróg dojazdowych oraz regulację układów własnościowych,
 - kształtowania lokalnych estetycznych przestrzeni publicznych,
 - dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie (w planach miejscowych) form zabudowy oraz zasad regulacji dotyczących linii zabudowy, gabarytów zabudowy,
 - systematycznej poprawy stanu wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
 - zachowania zadrzewień i biologicznej obudowy cieków,
 - średnia wielkość działki (MN) – 1000 m², (MN/RO) – 1500 m²,
 - udział terenów zieleni w powierzchni działki (MN) co najmniej 60%, dla działek o powierzchni powyżej 1000 m² 20-50% (proporcjonalnie), dla działek o powierzchni 500–1000 m² (MN/RO) co najmniej 40% powierzchni działki,
- tereny zabudowy mieszkaniowej zagrodowej (RM):
kształtowanie przestrzeni w tych terenach wymaga:
- intensyfikacji zainwestowania w granicach terenów budowlanych poprzez wykorzystanie istniejących niezabudowanych działek
 - dopuszcza się lokalizację usług oraz zabudowę mieszkaniową jednorodzinną
 - średnia wielkość działki ok. 2000m²
 - budynki o różnych funkcjach wchodzące w skład gospodarstw rolnych winny stanowić zespół o cechach nawiązujących do miejscowych i regionalnych tradycji budownictwa pod względem sposobu zagospodarowania działki, architektury i użytych materiałów budowlanych,
- dla terenów zabudowy usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (U/MN) obowiązuje:
 - oprócz wymogów ustalonych powyżej dla zabudowy mieszkaniowej ustala się dodatkowo możliwość zagospodarowania w formie usług bez towarzyszącej funkcji mieszkaniowej, kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:
 - uzupełnienia zainwestowania w granicach terenów budowlanych,
 - porządkowania układów urbanistycznych poprzez racjonalne ukształtowanie sieci dróg dojazdowych,
 - dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie form zabudowy,
 - średnia wielkość działki ok. 2000 m²,
 - dopuszcza się 40 % powierzchni działki jako maksymalną powierzchnię zabudowy,
 - udział terenów zieleni w powierzchni działki co najmniej 20 %.
 - dla terenów usług ze znacznym udziałem zieleni na działce (U) obowiązuje:
 - adaptacja istniejącego zagospodarowania z zaleceniem jej porządkowania,
 - minimalna powierzchnia biologicznie czynna w ramach działki lub terenu – 50%
 - dopuszcza się funkcję mieszkaniową jako adaptowaną lub towarzyszącą
 - obiektom usługowym, parkingi związane z obsługą programu usługowego, kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:
 - dbałości o efekty przestrzenne zabudowy (gabaryty, detal, wysokiej jakości materiały wykończeniowe, urządzone tereny zieleni, placów, parkingów itp.),
 - uwzględnienia w zagospodarowaniu szczególnie eksponowanych widoków z dróg głównych i zbiorczych.
- Usługi publiczne wymagają rozpatrywania przede wszystkim w aspekcie lokalizacji usług o charakterze podstawowym, gdzie kryterium lokalizacji oprócz standardów obsługi winna być racjonalna dostępność placówki – obiektu.
- dla terenów działalności gospodarczej (P-U):
 - dopuszcza się lokalizację zakładów produkcji przemysłowej wszystkich branż, obiekty magazynowe, które z uwagi na swój profil produkcji, wielkość działki i charakter wymagają wyodrębnienia z innych form zagospodarowania miasta,
 - dopuszcza się lokalizację usług, baz, hurtowni, składów surowców wtórnych, metali i urządzeń ich utylizacji, obsługi komunikacji samochodowej, obiektów obsługi technicznej,
 - dopuszcza się lokalizację funkcji mieszkaniowej jedynie w zakresie potrzeb wynikających z bezpośredniej obsługi i dozoru technicznego,
 - zaleca się realizację w ramach działek szpalerów zieleni wysokiej i krzewów (najbardziej wskazane zimozielone) stanowiących izolację dla funkcji mieszkaniowej,
 - postulowany standard zagospodarowania terenów:

- dopuszcza się 60 % powierzchni działki jako maksymalną powierzchnię zabudowy,
- udział terenów zieleni w powierzchni działki co najmniej 10 %,
- wskazana minimalna wielkość działki 5000 m².

• dla terenów obsługi komunikacji (KS) i infrastruktury technicznej oraz obsługi miasta (KS, W, K, G, E, C) obowiązuje:

- adaptacja istniejącego zagospodarowania,

Dla wszystkich wyżej wymienionych terenów wyodrębnionych w ramach obszaru zainwestowania miejskiego obowiązuje:

- dążenie do odtworzenia korytarzy ekologicznych – ciągów dolinnych poprzez: zakaz podziałów działek, zakaz rozbudowy i modernizacji istniejących budynków, zakaz lokalizacji nowych obiektów, zaleca się zagospodarowanie w formie zieleni ozdobnej towarzyszącej zabudowie zlokalizowanej poza dolinami.

▪ **strefa rozwoju** – wyznacza tereny, na których planowana jest zmiana przeznaczenia terenów niezainwestowanych, użytkowanych rolniczo na cele zagospodarowania miejskiego.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania:

- dla terenów wyróżnionych na rysunku zmiany studium obowiązków sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określających szczegółowe zasady i parametry zagospodarowania; zasady ich zagospodarowania ustalono w Rozdziale III pkt 9,
- dla terenów, dla których nie ma obowiązku sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym:
 - terenów przeznaczonych dla usług związanych z obsługą tras komunikacyjnych (KU) obowiązuje:
 - uwzględnienie w zagospodarowaniu szczególnie eksponowanych widoków z tras komunikacyjnych
 - minimum 15% powierzchni terenu winna stanowić powierzchnia biologicznie czynna
 - terenów przyszłej eksploatacji powierzchniowej (PG) obowiązuje:
 - eksploatacja naturalnych kruszyw w ramach terenów i zgodnie z normami ustalonymi w koncesjach
 - terenów przeznaczonych dla usług specjalnych (SU) obowiązuje:
 - przeznaczenie dla lokalizacji schronisk dla zwierząt
 - minimum 40% powierzchni terenu winna stanowić powierzchnia biologicznie czynna
- dla pozostałych terenów, stanowiących kontynuację obszarów już zagospodarowanych dopuszcza się zagospodarowanie w ramach pojedynczych przedsięwzięć inwestycyjnych bez obowiązku sporządzania mpzp.,
dla poszczególnych terenów o określonych funkcjach wchodzących w skład w/w strefy obowiązują zasady zagospodarowania zgodnie z ustalonymi powyżej wytycznymi, dla terenów o tych samych funkcjach wyodrębnionych w ramach strefy zurbanizowanej.

Dla wszystkich ww. terenów oraz terenów rozwojowych, dla których nie ustala się konieczności opracowywania mpzp obowiązuje zakaz realizacji obiektów o funkcji kolizyjnej w stosunku do funkcji określonej jako dominująca.

Dla wszystkich ww. terenów oraz terenów rozwojowych, dla których nie ustala się konieczności opracowywania mpzp przylegających do dróg krajowych należy uwzględnić międzyregionalny charakter tych dróg poprzez zaprojektowanie na tych terenach wewnętrznego systemu dróg komunikacji w powiązaniu z drogami krajowymi spełniającego wymagania zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 02.03.1999r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.

Dla w/w terenów należy założyć eliminację zjazdów indywidualnych i publicznych na drogi krajowe.

W ramach zagospodarowania terenów przylegających do ww. dróg krajowych, a także ulic zbiorczych (Z) obowiązuje uwzględnienie w zagospodarowaniu tych terenów szczególnie eksponowanych widoków z tych ulic.

▪ **strefa systemu ekologicznego** – obejmuje tereny zaliczone zarówno do obszarów zurbanizowanych – istniejące i projektowane tereny zieleni urządzonej (parki, skwery, cmentarze, ogrody działkowe), jak i niezurbanizowanych terenów otwartych.

W ramach poszczególnych terenów wyróżnionych ze względu na dominującą funkcję, ustala się następujące zasady zagospodarowania:

- dla istniejących terenów urządzonej zieleni publicznej (ZP, ZC, ZD) obowiązują działania eksploatacyjne z programem porządkowania (zabiegi pielęgnacyjne zieleni, realizacja małej architektury, itp.),
- dla projektowanych terenów urządzonej zieleni obowiązuje dominująca funkcja oraz zagospodarowanie na podstawie koncepcji funkcjonalno – przestrzennej dla całego terenu,

- dla łąk i pastwisk - terenów doliny rzeki Pysznnej i jej prawobrzeżnych dopływów obowiązuje zakaz zmian w istniejącym ukształtowaniu terenu oraz zakaz lokalizacji wszelkiej zabudowy i trwałych ogrodzeń. Dla części dolin w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zurbanizowanych zaleca się ich przekształcenie w tereny zieleni niskiej, urządzonej ogólnodostępnej z przeznaczeniem dla potrzeb rekreacji codziennej. Pozostałe fragmenty dolin cieków winny być użytkowane w dotychczasowy sposób, jako łąki i pastwiska,
- dla terenów o użytkowaniu rolnym (R) przewiduje się użytkowanie w dotychczasowy sposób z możliwością wymiany lub rozbudowy zabudowy w granicach istniejących siedlisk. Ewentualne sytuowanie nowych siedlisk dopuszcza się wzdłuż istniejących dróg w pasie szerokości 50 m od drogi. Szczegółowe wytyczne w zakresie ochrony ww. terenów zawarto w tekście zmiany studium pkt. „Kierunki polityki przestrzennej dotyczące ochrony i kształtowania środowiska” – podpkt. „lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego”.

4.2. Zagospodarowanie przestrzenne gminy

W strukturze osadniczej gminy, miasto Wieluń położone centralnie będzie pełnić nadal rolę głównego ośrodka zarówno dla gminy, jak i dla szerszego obszaru, tj. powiatu.

Charakter ośrodków wspomagających będą pełnić wsie w jego bezpośrednim sąsiedztwie: Dąbrowa, Gaszyn, Ruda oraz położone dalej : Kurów, Sieniec i Masłowice. W w/w wsiach przewiduje się rezerwy rozwojowe o dominującej funkcji mieszkaniowej.

Pozostałe jednostki osadnicze w większości wsie w układzie pasmowym, równoległym do istniejących dróg, są adaptowane ze wskazaniem uzupełnień w ciągach zabudowy.

Ze względu na korzystne warunki przyrodnicze dla produkcji rolnej zakłada się, że wiodącą funkcją gminy będzie nadal rolnictwo oraz gospodarka żywieniowa. Zakłada się rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego, rzemiosła, usług dla potrzeb rolnictwa i gospodarki żywnościowej.

Uzupełnieniem funkcji wiodącej może być eksploatacja istniejących złóż posiadających zatwierdzone zasoby, na warunkach określonych przez odpowiednie służby geologiczne.

Ustala się ochronę istniejących walorów środowiska przyrodniczego, w tym kompleksów leśnych, wzbogaconych o tereny przewidziane do dolesienia oraz dolin rzek i strumieni tworzących ciągi ekologiczne.

Przewiduje się wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz projektowanych zbiorników wodnych dla potrzeb funkcji rekreacji poprzez wyznaczenie terenu dla realizacji zabudowy letniskowej oraz wytyczenie szlaków rowerowych.

W ramach poprawy funkcjonowania układu komunikacyjnego na terenie gminy projektowana jest obwodnica miasta Wielunia w ciągu drogi krajowej nr 8 oraz zachodnia obwodnica miasta trasowana wzdłuż projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia, ponadto przewiduje się modernizację dróg istniejących oraz wprowadza się nowe drogi gminne.

W rejonie projektowanego węzła „Jodłowiec” wyznaczono tereny przeznaczone dla usług związanych z obsługą podróżnych oraz komunikacji (motele, stacje benzynowe, gastronomia itp.)

Strefy zagospodarowania przestrzennego

W strukturze przestrzenno-funkcjonalnej gminy wyróżniono główne strefy zagospodarowania przestrzennego:

- **strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej** o najlepszych warunkach glebowo-rolniczych i relatywnie wysokiej kulturze rolnej w gminie z ustaloną polityką modernizacji i restrukturyzacji,
- **strefa ekosystemu**, w tym : lasy, obszary chronione, tereny wskazane do zalesień oraz ciągi ekologiczne na pozostałym obszarze, związane z występowaniem dolin rzecznych, cieków wodnych i projektowanych zbiorników z ustaloną polityką uwarunkowaną ekologicznie,
- **strefa zurbanizowana** obejmująca tereny zabudowy wiejskiej poszczególnych jednostek osadniczych (istniejącej i projektowanej) w tym: zabudowa mieszkaniowa, usługowa i działalności gospodarczej oraz obsługi technicznej. Do strefy tej należą również tereny zintensyfikowanej działalności znajdujące się w potencjalnym paśmie wzmożonej aktywności związanym z korytarzem drogi krajowej nr 45 oraz tereny zieleni urządzonej (parki, cmentarze, ogrody działkowe, tereny sportowe) z ustaloną polityką podnoszenia standardu życia mieszkańców i tworzenia warunków do rozwoju,
- **strefa rozwoju** obejmuje tereny, na których planowana jest zmiana przeznaczenia dla potrzeb zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinnej, rezydencjonalnej, zagrodowej, letniskowej), usługowej (w tym związane z obsługą tras komunikacyjnych) i działalności gospodarczej z polityką tworzenia warunków do rozwoju.

Ze względu na rodzaj zagospodarowania wyszczególniono dominujące funkcje terenów:

- w ramach strefy rolniczej przestrzeni produkcyjnej określono:
 - tereny upraw polowych na gruntach rolnych (R).
- w ramach strefy systemu ekologicznego określono :
 - tereny zieleni urządzonej (parki, cmentarze, ogrody działkowe, sport, turystyka) (Z),
 - tereny leśne (ZL) i dolesień (Zld),
 - łąki i pastwiska w dolinach rzecznych (oznaczenie graficzne na rysunku zmiany studium),
- w ramach strefy zurbanizowanej określono:

- tereny zabudowy mieszkaniowej zagrodowej (RM),
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN),
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z uprawami ogrodnictwami (MN/RO),
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW),
- tereny zabudowy mieszkaniowej śródmiejskiej (MŚ),
- tereny zabudowy usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (U/MN),
- tereny usług o charakterze ogólnomiejskim, ze znacznym udziałem zieleni na działce (U),
- tereny działalności gospodarczej (produkcyjno-usługowej, składów , magazynów) (P-U),
- tereny eksploatacji powierzchniowej surowców mineralnych (PG),
- tereny infrastruktury technicznej i obsługi gminy, w tym: obsługi komunikacyjnej (KS), obsługi technicznej (T), gospodarki odpadami (NU)
- w ramach strefy rozwoju określono:
 - tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej, w tym: jednorodzinnej (MN), rezydencjonalnej (MR), zagrodowej (RM) i letniskowej (ML),
 - tereny przeznaczone dla zabudowy usługowej (U), w tym: ze znacznym udziałem zieleni na działce, związane z obsługą projektowanego zbiornika kurowskiego (M) oraz usług specjalnych (SU) oraz usług związanych z obsługą tras komunikacyjnych (KU),
 - tereny przeznaczone dla zabudowy związanej z działalnością gospodarczą – produkcyjno-usługową (P-U) oraz eksploatacją powierzchniową surowców mineralnych (PG)

Typy działań w poszczególnych strefach

Dla wyżej wymienionych stref i wchodzących w ich skład terenów ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- **dla strefy rolniczej przestrzeni produkcyjnej (R)** zgodnie z polityką modernizacji i restrukturyzacji:
 - ograniczenie do minimum przeznaczenia gleb wysokich klas bonitacyjnych na cele nierolnicze,
 - maksymalne wykorzystanie gruntów o najlepszych glebach klasy – III do produkcji żywności z ograniczeniem lokalizowania na nich zakładów przetwórczych,
 - intensyfikowanie zadrzewień śródpolnych z wykorzystaniem skarp, wąwozów, obrzeży oczek wodnych dla polepszenia mikroklimatu rolniczego ograniczenia erozji gleb,
 - dopuszczenie zalesień poza terenami wyznaczonymi na planszy „Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy” na gruntach klas V i VI oraz IVb (enklawy nie większe niż 0,5ha) w odległości nie większej niż 1,0km od istniejących lasów oraz pod warunkiem akceptacji ze strony Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych.
 - realizacja poprawy retencji poprzez budowę zbiorników retencyjnych oraz innych zabiegów protencyjnych,
 - zachowanie istniejącej sieci rowów i systemów drenarskich zapewniających prawidłowe funkcjonowanie odwodnienia i odbioru wód; w przypadku zmiany sposobu użytkowania terenów zmeliorowanych wymagana jest ich przebudowa w sposób zapewniający dotychczasową funkcję w uzgodnieniu z właściwym administratorem tych urządzeń, wprowadzone zmiany należy zgłosić właściwemu administratorowi celem ich wprowadzenia w stan ewidencji urządzeń melioracyjnych,
 - zachowanie istniejącej zabudowy zagrodowej z możliwością jej wymiany lub rozbudowy w ramach istniejących siedlisk oraz dopuszczenie w uzasadnionych przypadkach realizacji pojedynczych zagród poza wyznaczonymi terenami zurbanizowanymi,
 - dopuszczenie w uzasadnionych przypadkach realizacji urządzeń obsługi technicznej oraz urządzeń obsługi komunikacji (stacja paliw wraz z usługami towarzyszącymi) poza wyznaczonymi terenami zurbanizowanymi;
- **dla strefy ekosystemu** zgodnie z polityką uwarunkowaną ekologicznie:
 - bezwzględne przestrzeganie obowiązujących ustaleń w zakresie terenów i obiektów objętych ochroną,
 - zachowanie dotychczasowego układu zagospodarowania z lokalnymi tradycjami upraw i hodowli oraz działalności pozarolniczej jeśli są zgodne z wymaganiami ochrony środowiska,
 - promocja programu zalesiania i zadrzewiania,
 - szczególna ochrona wód podziemnych przed zanieczyszczeniem z powierzchni przez porządkowanie gospodarki ściekowej,
 - działania na rzecz zmniejszenia deficytu wód powierzchniowych i zwiększenia retencyjności,
 - konieczność zabezpieczenia wzdłuż cieków ogólnie dostępnych pasów o szerokości min. 5,0m (bez możliwości dokonywania na nich trwałych naniesień) niezbędnych dla dokonywania konserwacji cieków,
 - promocja turystyki krajoznawczej,
 - przyjęcie zasady podporządkowania programu turystycznego uwarunkowaniom wynikającym z ochrony środowiska,

- dopuszczenie w uzasadnionych przypadkach realizacji obiektów obsługi turystycznej niekolizyjnych w stosunku do wymagań ochrony środowiska;

Szczegółowe wytyczne w zakresie ochrony i zagospodarowania terenów tworzących tę strefę zawarto w tekście studium pt. „Kierunki polityki przestrzennej dotyczące ochrony i kształtowania środowiska”

- **dla strefy zurbanizowanej** zgodnie z polityką podnoszenia standardu życia mieszkańców i tworzenia warunków do rozwoju:
 - adaptacja, wymiana, modernizacja i uzupełnianie istniejącego zainwestowania,
 - wyposażanie terenów zurbanizowanych w infrastrukturę techniczną,
 - realizacja zainwestowania na wyznaczonych terenach zgodnie z ustaloną funkcją dominującą,
 - ochrona występujących wartości kulturowych i przyrodniczych,
- **dla strefy rozwoju** zgodnie z polityką tworzenia warunków do rozwoju:
 - obowiązek sporządzenia mpzp. wyróżnionych terenów, które określą szczegółowe zasady i parametry ich zagospodarowania,
 - zagospodarowanie pozostałych terenów w ramach pojedynczych przedsięwzięć inwestycyjnych bez konieczności sporządzenia mpzp,
 - lokalizowanie na gruntach zmeliorowanych terenów budowlanych musi uwzględniać konieczność zabezpieczenia istniejących systemów melioracyjnych, w sposób zapewniający ich prawidłowe działanie, jak również zabezpieczenie terenu o zmienionej funkcji przed ewentualnym podtapianiem na skutek zniszczenia urządzeń melioracyjnych w wyniku jego zagospodarowania.

W **strefie zurbanizowanej** ze względu na jej różnorodność ustalono zasady realizacji polityki przestrzennej odnoszące się do wyróżnionych terenów o dominujących funkcjach:

- tereny zabudowy mieszkaniowej (zagrodowej (RM) i jednorodzinnej (MN)):
 - działania inwestycyjne, remontowe i eksploatacyjne muszą być podporządkowane istniejącemu układowi przestrzennemu,
 - uzupełnienia i nowe realizacje winny tworzyć z zabudową istniejącą jednorodne zespoły urbanistyczne,
 - dla terenów objętych ochroną konserwatorską obowiązują zasady zawarte w tekście zmiany studium punkt pt. „Kierunki polityki przestrzennej dotyczące dziedzictwa kulturowego”,
 - obowiązuje zakaz realizacji obiektów o funkcji kolizyjnej w stosunku do dominującej funkcji mieszkaniowej,
 - oprócz zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej przewiduje się adaptację i realizację zabudowy usługowej, działalności gospodarczo-usługowej oraz urządzeń technicznych;
 - dla terenów oznaczonych symbolem MN – średnia wielkość działki – 1200 m²; dla terenów oznaczonych symbolem RM – średnia wielkość działki – 2000 m², udział zieleni w powierzchni działki co najmniej 50%,
- tereny działalności gospodarczej (P-U):
 - dopuszcza się lokalizację zakładów produkcji przemysłowej wszystkich branż, obiekty magazynowe, które z uwagi na swój profil produkcji, wielkość działki i charakter wymagają wyodrębnienia z innych form zagospodarowania miasta,
 - dopuszcza się lokalizację usług i obiektów obsługi technicznej,
 - dopuszcza się lokalizację funkcji mieszkaniowej jedynie w zakresie potrzeb wynikających z bezpośredniej obsługi i dozoru technicznego,
 - należy ograniczyć do minimum bezpośrednią obsługę komunikacyjną z dróg krajowych i wojewódzkich,
 - tereny należy wyposażyć w infrastrukturę techniczną,
 - wzdłuż wspólnych granic z terenami zabudowy mieszkaniowej lub terenami otwartymi (rolne, doliny) należy realizować szpachery zieleni (krzewy i drzewa, najbardziej wskazane zimozielone);
 - postulowany standard zagospodarowania terenów;
 - dopuszcza się 70% powierzchni działki jako maksymalną powierzchnię zabudowy
 - udział terenów zieleni w powierzchni działki co najmniej 10%
 - wskazana minimalna wielkość działki – 5000 m²
- tereny zieleni urządzonej (Z):
 - dla obiektów objętych ochroną wartości kulturowych i przyrodniczych obowiązują uzgodnienia z odpowiednimi służbami w zakresie wszystkich działań inwestycyjnych, modernizacyjnych, remontowych itp.,
 - obowiązuje zakaz lokalizacji funkcji sprzecznych z podstawowym przeznaczeniem terenu.

W **strefie rozwoju** dla terenów wyróżnionych na rysunku zmiany studium ustalono obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zasady ich zagospodarowania ustalono w Rozdziale III pkt 9.

Dla pozostałych terenów przeznaczonych do zagospodarowania ustala się:

- zagospodarowanie na podstawie koncepcji funkcjonalno – przestrzennej dla całego terenu określającej poszczególne przedsięwzięcia inwestycyjne;
dla poszczególnych terenów o określonych funkcjach obowiązują zasady zagospodarowania zgodnie z ustalonym powyżej dla terenów o tych samych funkcjach wyodrębnionych w ramach strefy zurbanizowanej
- Dla wszystkich terenów rozwojowych przylegających do dróg krajowych należy uwzględnić międzyregionalny charakter tych dróg poprzez zaprojektowanie wewnętrznego systemu komunikacji w powiązaniu z drogami krajowymi spełniającego wymagania zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 02.03.1999r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. Dla tych terenów należy założyć eliminację zjazdów indywidualnych i publicznych na drogi krajowe.

Ponadto dla:

- terenów usług związanych z obsługą tras komunikacyjnych - KU (na północ i południe od Wielunia oraz w rejonie projektowanej obwodnicy Wielunia):
 - należy uwzględnić ich szczególnie eksponowany widok z tych taras,
 - minimum 15% powierzchni terenu winna stanowić powierzchni biologicznie czynna
- projektowanego wysypiska odpadów - NU należy uwzględnić zagospodarowanie strefy jego oddziaływania.

Granice terenów wyodrębnionych w strefie zurbanizowanej obejmujących istniejące i modernizowane zagospodarowanie oraz tereny rozwojowe przyszłych kierunkowych rezerw przeznaczonych dla różnych funkcji oznaczono na rysunkach zmiany studium zatytułowanych: „Miasto Wieluń – kierunki zagospodarowania” w skali 1:5000 oraz „Gmina Wieluń – kierunki zagospodarowania” w skali 1:10000.

Należy podkreślić, że:

ustalenia zawarte w elaboracie zmiany studium, zarówno w części tekstowej, jak i na rysunkach wyrażają kierunki polityki przestrzennej miasta.

W zmianie studium przedstawiono zgeneralizowany obraz użytkowania terenów tzn. że określone na rysunkach przeznaczenie terenu oznacza funkcję dominującą (a nie wyłączną) i może być uzupełnione innymi funkcjami, które jednak nie mogą być przeciwstawne funkcji dominującej i pogarszać warunki jej egzystencji.

Określenia: tereny dla budownictwa wielorodzinnego, jednorodzinne dotyczą dominujących rodzajów zabudowy. Na terenach tych mogą być lokalizowane także i inne rodzaje budownictwa mieszkaniowego oraz lokalizacje innych funkcji nieprzeciwstawne funkcji podstawowej np. usługi na wydzielonych działkach, istniejące gospodarstwa ogrodnicze przewidziane do utrzymania z możliwością rozwoju itp.

Działalność określana mianem przemysłowej, usługowej nie może swoją uciążliwością i szkodliwością, wykraczać poza granice użytkowanej działki.

Zapis układu komunikacyjnego na rysunku zmiany studium ma charakter schematyczny. Poszczególnym klasom ulic (GP, G, Z, L) odpowiadają schematyczne szerokości korytarzy. W związku z powyższym wrysowane linie nie są tożsame z liniami rozgraniczającymi, zarówno w odniesieniu do ulic, dróg jak i terenów przylegających do tych ulic, dróg.

4.3. Obszary wymagające rehabilitacji i rekultywacji

Miasto Wieluń

W „Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Wielunia” wytypowano następujące obszary, które winny być poddane rewitalizacji oraz rehabilitacji:

- obszar Starego Miasta wraz z otaczającymi je ulicami: Zamenhafa, Reformacką, Krakowskim Przedmieściem, Piłsudskiego i Kopernika,
- park przy ul. Wojska Polskiego wraz z zapleczem rekreacyjno-sportowo-socjalnym.

Szczegółowy zakres prac rewitalizacyjnych na wymienionych obszarach zawarto w ww. programie.

Oprócz wymienionych powyżej za wskazane do objęcia działaniami rehabilitacyjnymi uznano:

- zespoły zabudowy wielorodzinnej oraz robotnicze osiedle przy Cukrowni,
- osiedle mieszkaniowe przy ul. 3-go Maja.

Gmina Wieluń

Na terenie gminy Wieluń za obszary wymagające:

- rewitalizacji uznano:
 - park w Rudzie,
- rekultywacji uznano:
 - składowisko odpadów w Rudzie.

Po wyczerpaniu się chłonności istniejącego obecnie składowiska w Rudzie, będzie ono wymagało przeprowadzenia rekultywacji i ponownego zagospodarowania, w celu minimalizacji jego negatywnego wpływu na środowisko (szkodliwe oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne oraz powietrze). Prace rekultywacyjne, do których prowadzenia zobowiązane jest Przedsiębiorstwo Komunalne w Wieluniu, tj. uszczelnienie powierzchni, odgazowanie i rekultywacją biologiczną składowiska powinny być prowadzone w latach 2008-2012 (wg harmonogramu zawartego w „Planie gospodarki odpadami dla gminy Wieluń”).

Projekt rekultywacji składowiska musi być wykonany zgodnie z Prawem budowlanym, przy uwzględnieniu wytycznych określonych w obowiązujących przepisach (obecnie jest to rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk, publ. Dz. U. Nr 61, poz. 549). Kierunek rekultywacji musi być zgodny z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (obecnie w trakcie realizacji). W „Studium wykonalności rozbudowy składowiska w Rudzie (...)” proponuje się przyjąć dwa kierunki rekultywacji:

- wyjściowy – rolniczy (obsianie terenu mieszanką traw i inną zielenią niską),
- docelowy – leśny (zadrzewienie terenu – po upływie 10 lat od wprowadzenia zieleni niskiej).

Zasięgi wyżej wymienionych obszarów oznaczono na rysunkach zmiany studium przedstawiających miasto – w skali 1:5000 oraz gminę w skali 1:10000.

KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Obszar rolniczej przestrzeni produkcyjnej obejmuje tereny użytkowania rolniczego.

Rolniczą przestrzeń produkcyjną stanowią w strukturze miasta i gminy tereny gruntów rolnych, łąk oraz zabudowy zagrodowej.

W ramach tych obszarów przyjmuje się następujące kierunki rozwoju:

- intensywniejsze wykorzystanie rolnicze gleb dobrej jakości, przydatnych dla rolnictwa,
- produkcję zdrowej żywności,
- wzrost towarowości gospodarstw,
- dążenie do powstawania zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego i organizowanie rynku zbytu,
- zmianę struktury agrarnej (zwiększenie średniej wielkości gospodarstw),
- nie przeznaczanie gleb organicznych i klas I-IV na cele nierolnicze,
- zapobieganie procesom degradacji i szkodom w produkcji rolniczej powstającym wskutek działalności gospodarczej, związanej z emisją zanieczyszczeń do powietrza, wód lub gleby, poprzez zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem inwestycji celu publicznego.

Leśną przestrzeń produkcyjną stanowią w strukturze miasta i gminy tereny lasów i doleśień.

W ramach terenów leśnych w mieście przyjmuje się następujące kierunki rozwoju:

- pełną ochronę istniejącego kompleksu ze względu na jego szczególną rolę w kształtowaniu środowiska przyrodniczego (ochrona powietrza) oraz warunków życia ludności miasta (zdrowotna rola lasu, funkcja społeczno-kulturowa),
- ograniczenie użytkowania gospodarczego terenu leśnego do niezbędnego minimum,
- racjonalne wykorzystanie dla celów wypoczynku.

Ustalenia dotyczące lasów na terenie gminy wynikają z Programu Polskiej Zrównoważonej Gospodarki Leśnej.

Podstawą tego programu jest zapewnienie w lasach:

- biologicznej rozrodzności,
- utrzymania produkcyjnej zasobności lasów,
- utrzymania i zachowania ekosystemów leśnych,
- ochrony zasobów glebowych i wodnych,
- utrzymania i zwiększenia społeczno – ekonomicznych korzyści płynących z lasu.

Podstawowym warunkiem trwałości lasów i wszechstronnej ich użyteczności jest prowadzenie gospodarki leśnej opartej na podstawach ekologicznych. Zasady te są zawarte w sporządzonych, zarówno dla lasów państwowych, jak i niepaństwowych planach urządzania lasów. Zadaniem dla władz samorządowych gminy jest współpraca i współdziałanie z Administracją Lasów Państwowych w dążeniu do:

- zachowania i odtwarzania śródleśnych zbiorników i cieków,
- zachowania w stanie naturalnym użytków ekologicznych, tj. bagien, trzęsawisk, wydmy itp.,
- dostosowania składu gatunkowego drzewostanów i ich struktury zmieszania do mozaikowości siedlisk leśnych,
- ochrony gleb leśnych,
- ograniczenia stosowania środków chemicznych.

Na terenach tych obowiązuje zakaz zabudowy za wyjątkiem obiektów służących gospodarce leśnej.

W zmianie studium podstawą do weryfikacji terenów wyznaczonych do zalesienia w poprzednim studium jest będący w trakcie opracowania miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego określający tereny z zakazem zabudowy, w tym tereny doleśień.

Zgodnie z uwagami Lasów Państwowych Nadleśnictwo Wieluń, przyjmuje się następujące kierunki działań w zakresie zalesień:

- przeznaczenie do zalesień i zadrzewień gruntów położonych nad ciekami wodnymi; zalesienia i zadrzewienia spełniają ważną rolę przy oczyszczaniu wód gruntowych, zapobiegają eutrofizacji wód powierzchniowych narażonych na zanieczyszczenia pochodzące z nawożenia gruntów rolnych, wzmagają naturalną retencję wody, stabilizują grunty piaszczyste narażone na erozję wodną i wietrzną,
- przeznaczenie do zalesień najstabszych gruntów VI i VIz klasy ze szczególnym uwzględnieniem szachownicy polelas, celem wyrównania granicy polno-leśnej oraz gruntów wyższych klas, które położone są jako enklawy lub półenklawy w terenach leśnych,
- dopuszczenie wprowadzania upraw leśnych poza granicą polno-leśną,
 - stworzenie strefy przejściowej (do 1 km) celem rozszerzenia w przyszłości zasięgu lasów.

Ponieważ na etapie sporządzania studium ujawniono, iż w toku sporządzania planów urządzania lasów dla poszczególnych wsi nie konfrontowano zamierzeń zalesienia ze stanem urządzeń melioracyjnych, preferując ostatecznie zalesienia przed użytkowaniem rolniczym, ustala się – przed zalesieniem – obowiązek uzgadniania z właścicielem tych urządzeń przydatności terenów do zalesienia oraz sposób zabezpieczenia istniejących urządzeń. Powyższe ustalenie dotyczy również zalesień w ww. strefie przejściowej.

6. KIERUNKI ZABEZPIECZENIA WYMOGÓW OBRONNOŚCI I OCHRONY CYWILNEJ

Wymogi obronności i obrony cywilnej zabezpiecza się poprzez:

- wskazanie potrzeby racjonalnej i oszczędnej eksploatacji wód głębinowych z uwzględnieniem w sytuacji szczególnej, w bilansie potrzeb istniejących studni wierconych;
- wprowadzenie zakazu lokalizacji zabudowy w terenach dolinnych; z dopuszczeniem lokalizacji obiektów i urządzeń służących ochronie przed powodzią, zbiorników wodnych możliwych do wykorzystania dla celów p.poż. oraz zapewnienie odpowiednich dojazdów do rzeki w sytuacji zagrożenia;
- powiązanie sieci ulic tworzących podstawowy układ komunikacyjny miasta i gminy z siecią dróg zewnętrznych - drogami krajowymi;
- zapewnienie stref ochronnych wzdłuż magistralnych sieci uzbrojenia (linie energetyczne wysokiego napięcia, gazociągi wysokiego ciśnienia);
- ograniczenie ilości skrzyżowań dróg lokalnych i dojazdowych z drogami krajowymi.

Ponadto, aby spełnić wymogi obronności należy przewidzieć dla:

- budownictwa mieszkaniowego i usługowego, realizację ukryć, wykonywanych w podpiwniczeniach budynków, w celu wykorzystania ich w okresie podwyższonej gotowości obronnej państwa,
- dla zabudowy nie posiadającej budowli ochronnych, rezerwy terenów pod doraźną realizację budowli, na podstawie typowej, powtarzalnej dokumentacji budowlanej, a dla nowo budowanych zakładów pracy i obiektów użyteczności publicznej, które będą kontynuować działalność w czasie wojny, budowę schronów dla załogi.

6.1. Tereny zamknięte

Zgodnie z decyzją nr 62 Ministra Infrastruktury z dnia 26 września 2005 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe jako terenów zamkniętych (Dz. Urz. MTiGM Nr 11, poz. 72), następujące działki:

- obręb geodezyjny Wieluń 4, dz. nr ew. 222/29 – powierzchnia 21,5927 ha,
 - obręb geodezyjny Dąbrowa, dz. nr ew. 6 – powierzchnia 1,8300 ha,
 - obręb geodezyjny Ruda, dz. nr ew. 121 – powierzchnia 4,5700 ha,
 - obręb geodezyjny Ruda, dz. nr ew. 670 – powierzchnia 4,9100 ha,
 - obręb geodezyjny Ruda, dz. nr ew. 1144 – powierzchnia 2,2600 ha,
 - obręb geodezyjny Dąbrowa, dz. nr ew. 756 – powierzchnia 14,7900 ha,
 - obręb geodezyjny Wieluń 9, dz. nr ew. 1 – powierzchnia 6,2911,
 - obręb geodezyjny Ruda, dz. nr ew. 1237 – powierzchnia 8,4500 ha,
- są terenami zamkniętymi.

7. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU KOMUNIKACJI I OBSŁUGI TRANSPORTOWEJ

7.1. Układ komunikacyjny i obsługa transportowa miasta

Podstawowe założenia układu komunikacyjnego

Na podstawie przedstawionych uprzednio uwarunkowań rozwoju miasta wynikających z diagnozy stanu, wniosków zewnętrznych ze studium zagospodarowania przestrzennego województwa, zamierzeń i rozstrzygnięć w zakresie przekształceń węzła dróg zewnętrznych – głównie krajowych, wniosków i opinii zgłoszonych w trakcie sporządzania niniejszej zmiany studium oraz ustalonych kierunków kształtowania struktur przestrzennych i ich funkcji przyjmuje się następujące kierunki polityki przestrzennej dotyczące kształtowania układu komunikacyjnego.

1). Głównym podsystemem obsługi powiązań wewnętrznych i zewnętrznych pozostaje sieć drogowo-uliczna, także dla linii autobusowych komunikacji zbiorowej. Dla miasta Wielunia, wielkości rzędu 30 tys. mieszkańców, następujące zagadnienia pozostają najistotniejsze:

- połączenia wewnętrzne i cała sieć ulic miejskich kształtowana jest przede wszystkim wg potrzeb połączeń funkcjonalnych,
- wielkości globalne ruchu samochodowego wewnątrzmijskiego szacowanego rzędu 4,0-5,0 tys. poj./godz. nie wskazują na potrzebę kształtowania ciągów o przekroju jezdni wielopasowych, za wyjątkiem tras ruchu zewnętrznego,
- dla Wielunia ważne jest prowadzenie tras drogowych zewnętrznych i rozwiązanie węzła tych dróg, zwłaszcza że ruch wewnętrzny prognozuje się jako znaczny:
 - droga Nr 45 – 10100 poj. / dobę / 2 kier. i 5300 poj. / dobę / 2 kier.,
 - droga Nr 8 – 9000 i 16600 poj. / dobę / 2 kier.,
 - droga Nr 43 – 6800 poj. / dobę / 2 kier.,
 - droga Nr 481 – 4150 poj. / dobę / 2 kier.,
 - droga Nr 486 – 7500 poj. / dobę / 2 kier.

Przyjmuje się ewolucyjne w czasie przekształcenia węzła dróg zewnętrznych przebiegu tych tras. W pierwszym etapie, orientacyjnie w okresie perspektywicznym przyjmuje się:

- realizację zewnętrznej obwodnicy drogi krajowej Nr 8,
- wykorzystanie dla drogi krajowej Nr 45 fragmentów obwodnicy wewnętrznej.

Natomiast w odleglejszej przyszłości docelowym rozwiązaniem ustala się zachodnią obwodnicę drogi Nr 45 – przez teren gminy.

2). Wielkość miasta i przewidywanego ruchu (tak samochodowego jak również pasażerskiego i pieszego) przesądza o tym, że miejska komunikacja zbiorowa funkcjonować będzie w oparciu o trakcję autobusową. Przyjmuje się, że zostanie utrzymana forma obsługi strefy podmiejskiej przez linie autobusowe.

3). Utrzymuje się istniejący układ tras i urządzeń kolejowych, niezależnie od działań kolei w zakresie ograniczania ruchu i przewozów pasażerskich. Wobec ograniczenia przewozów pasażerskich, w niniejszym studium nie wykazuje się nowej trasy magistralnej relacji CMK – Piotrków Tryb. – Bełchatów – Wieluń – Kępno – Wrocław. Uznaje się, że decyzje w tej sprawie będą możliwe do podjęcia w dalszej przyszłości.

Przyjmuje się zasadę maksymalnego nawiązywania do korytarzy komunikacyjnych dotychczas wyznaczonych ustaleniami planów miejscowych.

Sieć drogowo - uliczna

▪ Kierunki przekształceń i rozwoju

Sieć uliczno-drogową, określoną w projekcie układu, tworzą trasy ulic zbiorczych (Z) oraz istotnych dla obsługi miasta ulic lokalnych (L), a także droga główna ruchu przyspieszonego – obwodnica w ciągu drogi krajowej Nr 8.

Podstawową obsługę ruchu samochodowego, a także komunikacji autobusowej – miejskiej i podmiejskiej – zapewniają trasy ulic zbiorczych.

Bezpośrednią obsługę zainwestowania oraz powiązania wewnątrz jednostek strukturalnych zapewniają ulice lokalne, a także zbiorcze.

Sieć uliczno-drogową pokazano na planszy „Kierunki zagospodarowania miasta”.

Generalnie koncepcję układu uliczno-drogowego scharakteryzować należy następująco:

- utrzymuje się śródmiejską obwodnicę, którą tworzą ulice zbiorcze tj. Głowackiego – Sieradzka – Kopernika – Piłsudskiego - Krakowskie Przedmieście; utrzymuje się w zasadzie stan istniejący ulic, przy czym modernizacji wymagają skrzyżowania poprzez poszerzenie wlotów i instalowanie sygnalizacji świetlnej,
- wprowadza się dwie trasy obwodnicowe, które razem utworzą w przyszłości jedną pełną obwodnicę a mianowicie:
 - trasę obwodową jako wydłużenie ulicy Popiełuszki w obydwu kierunkach: północnym do ul. Sieradzkiej i południowym do ul. 3-ego Maja, jako ulicę zbiorczą. Łączy ona dwa wloty drogi krajowej Nr 45 i w okresie etapowym stanowić będzie połączenie podstawowych struktur miejskich oraz wlotów zewnętrznych drogi krajowej.
 - trasę obwodową projektowaną po zachodniej stronie miasta – obszarze gminy – drogę główną jako docelowy przebieg drogi krajowej Nr 45,
- w zasadzie istniejące promieniste ulice zbiorcze z poszczególnych struktur zagospodarowania przestrzennego miasta doprowadzone są do obwodnicy śródmiejskiej; wyloty dróg zewnętrznych krajowych i wojewódzkich – doprowadzone do obwodowej trasy ul. Popiełuszki, ale także połączone z obwodnicą śródmiejską,
- wprowadzono zewnętrzny przebieg drogi krajowej Nr 8 według koncepcji trasowania opracowanej dla GDDP – Biuro w Łodzi. Podstawowe połączenia z układem miejskim przewidziano poprzez skrzyżowania i ulice: Sieradzką, Przemysławą oraz Warszawską i drogę Nr 481,
- w przeważającej liczbie tras nawiązuje się i wykorzystuje korytarze tras planowanych w dotychczas wykonanych planach miejscowych.

▪ Zasady kształtowania ważnych ciągów układu ulicznego miasta

- **droga krajowa Nr 8**, jako zewnętrzna obwodnica – droga główna ruchu przyspieszonego GP1/2 – budowa drogi o jezdni dwupasowej;
- zachodnia obwodnica **drogi krajowej Nr 45** – G1/2, budowa trasy 1-no jezdniowej o 2-óch pasach ruchu, wymaga opracowania koncepcji uściślającej korytarz komunikacyjny, uwzględniającej uwarunkowania lokalizacji, zakres ingerencji w istniejące zainwestowanie oraz sposób zagospodarowania jej obrzeży;
- **ulice zbiorcze (Z):**
 - ul. Sieradzka (obecnie droga krajowa nr 45), na odcinku od granicy miasta do ul. Ciepłowniczej – Z1/4, przebudowa ulicy do jezdni 4-pasowej, w nawiązaniu do istniejącego przebiegu, do czasu realizacji obwodnicy drogi Nr 45 utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę G;
 - ul. Popiełuszki:
 - na odcinku od ul. Ciepłowniczej do Warszawskiej – ulica zbiorcza Z1/4, budowa ulicy o jezdni 4,

- na odcinku od łącznika Popiełuszki i Staszica do ul. Częstochowskiej – Z1/4, rozbudowa ulicy o jezdni 4 – pasowej,
- na odcinku od ul. Częstochowskiej do 3-ego Maja – Z1/2 budowa ulicy o jezdni 2 – pasowej;
- ul. Warszawska (obecnie droga krajowa nr 8) na odcinku od Krakowskie Przedmieście do granicy miasta – Z1/4, rozbudowa ulicy do 4-ech pasów ruchu wraz z przebudową wiaduktu kolejowego, do czasu realizacji zewnętrznej obwodnicy utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę GP;
- ul. Częstochowska (obecnie droga krajowa nr 43) na odcinku od Popiełuszki do granicy miasta – Z1/2, adaptacja jezdni, do czasu realizacji obwodnicy drogi krajowej Nr 45 utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę G;
- ul. Sieradzka (obecnie droga krajowa nr 45) na odcinku od Ciepłowniczej do Kopernika (Wojska Polskiego) – Z1/2, adaptacja, do czasu realizacji obwodnicy drogi krajowej Nr 45 utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę G;
- ul. Kopernika (obecnie droga krajowa nr 45) – Z1/2, adaptacja, do czasu realizacji obwodnicy drogi krajowej Nr 45 utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę G;
- ul. Piłsudskiego (obecnie droga krajowa nr 43) – Z1/2, adaptacja, do czasu realizacji obwodnicy drogi krajowej Nr 45 utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę G;
- ul. Krakowskie Przedmieście – Z1/2, adaptacja;
- ul. Głowackiego (obecnie droga krajowa nr 8) – Z1/4, rozbudowa jezdni do 4-ech pasów ruchu; do czasu realizacji zewnętrznej obwodnicy utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę GP;
- ul. Traugutta (obecnie droga krajowa nr 8) – Z1/2, adaptacja, do czasu realizacji zewnętrznej obwodnicy utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę GP;
- ul. Ciepłownicza – Z1/4, adaptacja;
- ul. Fabryczna – Z1/2, adaptacja;
- ul. Przemysłowa – Z1/2, adaptacja przebiegu, rozbudowa jezdni do szer. 7,0m;
- ul. Kolejowa – Z1/2, adaptacja;
- ul. 18-ego Stycznia – Z1/2, adaptacja;
- ul. Częstochowska (obecnie droga krajowa nr 43) na odcinku Krakowskie Przedmieście do Popiełuszki – Z1/2, adaptacja, do czasu realizacji obwodnicy drogi krajowej Nr 45 utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę G;
- ul. 3-ego Maja (obecnie droga krajowa nr 45) – Z1/2, adaptacja, do czasu realizacji obwodnicy drogi krajowej Nr 45 utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę G;
- ul. Śląska (obecnie droga krajowa nr 45) na odcinku od ul. Kopernika do ul. J. Żubr - Z1/2, adaptacja, do czasu realizacji obwodnicy drogi krajowej Nr 45 utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę G;
- ul. J. Żubr – Z1/2, adaptacja;
- ul. Wojska Polskiego – Z1/2, adaptacja;
- ul. Projektowana (w korytarzu kolejki wąskotorowej) od Traugutta do Powstańców 1863r. – Z1/2, budowa ulicy jednojezdniowej o 2-óch pasach ruchu;

- **ulice lokalne (L):**

Sieć ulic lokalnych stanowi uzupełniający i istotny element miejskiego układu komunikacyjnego. Ulice lokalne pełnią funkcję uzupełniającą w podstawowym układzie komunikacyjnym, gdy wraz z siecią ulic głównych i zbiorczych zapewniają połączenia między poszczególnymi jednostkami i strukturami zagospodarowania przestrzennego. Pełnią również główną funkcję w zakresie bezpośredniej obsługi zainwestowania i poszczególnych obiektów. Rysunek planu zawiera zdecydowaną większość ulic klasyfikowanych jako ulice lokalne. W skład sieci ulic lokalnych wchodzi w większości ulice istniejące: adaptowane i przewidywane do przebudowy lub modernizacji oraz ulice nowe wymagające budowy. Generalnie dla ulic lokalnych należy przewidywać jezdnie dwupasowe – o szerokości 6,0 – 7,0 m, a pasy drogowe w liniach rozgraniczających – o szerokości 12,0 – 15,0 m. Wyjątkowo w obszarze intensywnych usług lub obiektach wytwórczo-handlowych mogą to być jezdnie czteropasowe o szerokości 13,0 – 14,0 m.

Komunikacja zbiorowa

- Miejska komunikacja zbiorowa kształtowana będzie w oparciu o trakcję autobusową, linie miejskie i podmiejskie. Obsługa tą komunikacją pozostanie funkcją potrzeb przewozowych (potoków pasażerskich i połączeń) oraz układu uliczno-drogowego;
- Dworzec PKS pozostaje jak w stanie istniejącym.

Kolej

Jak już wcześniej sygnalizowano sieć kolejowa zostaje utrzymana.

7.2. Układ komunikacyjny gminy

Podstawowe założenia układu drogowego

Układ komunikacyjny gminy składa się z sieci drogowej i linii kolejowej. Linia kolejowa w zasadzie uczestniczy w obsłudze komunikacyjnej gminy w minimalnym zakresie poprzez stację Wieluń Dąbrowa i obejmuje tą obsługą bezpośrednio tylko wieś Dąbrowę.

Dlatego podstawowe znaczenie dla układu komunikacyjnego, a także dla obsługi transportowej gminy ma sieć drogowo-liczna. Obsługę przewozów pasażerskich zapewniać będzie również (oprócz samochodów) autobusowa komunikacja PKS (i innych przewoźników) różnych funkcji, tj. lokalnej – o zasięgu powiatu i zespołu powiatów, regionalnej – o zasięgu wojewódzkim i sąsiednich województw, krajowej i międzynarodowej oraz podmiejskie linie komunikacji zbiorowej miasta Wielunia.

Uwzględniając uwarunkowania rozwoju i przekształceń gminy wynikające z diagnozy stanu i ze studium województwa, a także z koncepcji rozwoju układu komunikacyjnego miasta Wielunia i zamierzeń przekształcenia sieci dróg krajowych, wnioski i opinie zgłoszone w trakcie sporządzania niniejszego studium oraz koncepcje i zamierzenia rozwoju przestrzennego gminy i jej poszczególnych struktur i jednostek (wsi) przyjmuje się niżej sformułowane generalne kierunki polityki przestrzennej dotyczące układu komunikacyjnego:

- układ drogowy będzie miał podstawowe znaczenie dla gminy we wszystkich relacjach powiązań i obsługi,
- wzrost ruchu i rozwój zainwestowania wymaga rozwoju sieci drogowej i podniesienia parametrów dróg w tym parametrów nawierzchni jezdni,
- droga krajowa Nr 8 wymaga obwodnicowego przebiegu w odniesieniu do miasta Wielunia oraz wsi Dąbrowa i Sieniec;
- droga krajowa Nr 45 również wymaga przebiegu obwodnicowego w stosunku do miasta Wielunia; przyjmuje się zasadę maksymalnego nawiązywania do korytarzy komunikacyjnych istniejących i dotychczas wyznaczonych ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- utrzymuje się istniejący układ tras i urządzeń kolejowych,
- podstawową obsługę przewozów pasażerskich zapewnią linie autobusowe o zasięgach: krajowym, regionalnym, lokalnym i podmiejskim.

Układ drogowy

- Preferowane kierunki przekształceń i rozwoju układu drogowego:
 - głównymi przesłankami do kształtowania i rozwoju układu drogowego są: istniejąca sieć oraz potrzeby i podjęte działania w zakresie przebudowy przebiegu obwodnic;
 - podstawowa koncepcja sieci drogowej uwzględnia:
 - istniejące przebiegi dróg,
 - rozszerzenie sieci dróg gminnych, głównie dla nowych terenów zainwestowania,
 - klasyfikację dróg w nawiązaniu do obowiązujących warunków technicznych dotyczących dróg;
 - przyjęto zasadę usprawnienia połączeń z miastem Wieluniem.

Wskazania do kształtowania ważnych ciągów sieci drogowej:

- **drogi krajowe:**
 - droga krajowa Nr 8 – GP1/2, droga główna ruchu przyspieszonego, jedno-jezdniowa, dwupasowa wraz z odcinkiem obwodnicy (obejmującej obejście Wielunia oraz wsi Sieniec i Dąbrowa):
Pozostałe odcinki, po wybudowaniu obwodnic, zostają sklasyfikowane odpowiednio:
 - przez wieś Sieniec, jako droga zbiorcza – Z1/2, adaptacja,
 - przez wieś Olewin, na odcinku drogi wojewódzkiej Nr 481 w Wieluniu, jako droga powiatowa, droga zbiorcza - Z1/2 adaptacja,
 - przez wieś Dąbrowa, jako droga powiatowa, droga zbiorcza - Z1/2, adaptacja,
 do czasu realizacji obwodnicy utrzymuje się stan istniejący drogi na ww. odcinkach tj. klasę GP
 - droga krajowa Nr 45:
 - od obwodnicy miasta Wielunia (drogi krajowej Nr 8) do istniejącej drogi Nr 45 między Gaszynem a Osicą – jako obwodnica zachodnia Wielunia, budowa obwodnicy jako drogi głównej - G1/2, jedno-jezdniowej, dwupasowa,
 - na odcinku od obwodnicy zachodniej do południowej granicy gminy – droga główna G1/2 – w zasadzie adaptacja.
 - pozostały odcinek istniejącej drogi Nr 45 tj. od miejscowości Gaszyn do granicy miasta Wielunia, po realizacji obwodnicy zachodniej - droga zbiorcza - Z1/2, adaptacja do czasu realizacji obwodnicy utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę G.
 - droga krajowa Nr 43:
 - od drogi krajowej Nr 45 (rejon miejscowości Gaszyn i Osica) przebieg jako obwodnica południowa – droga główna G1/2, budowa obwodnicy
 - na odcinku istniejącym od południowej obwodnicy do południowej granicy gminy w rejonie wsi Nowy Świat, droga główna G1/2, adaptacja,

Pozostały odcinek po realizacji obwodnicy południowej tj. do granicy miasta Wielunia, droga zbiorcza – Z1/2, adaptacja, do czasu realizacji zewnętrznej obwodnicy utrzymuje się stan istniejący drogi tj. klasę G.

- **drogi wojewódzkie:**

- droga Nr 481 na odcinku od ul. Warszawskiej w Wieluniu do obwodnicy drogą Nr 8 w rejonie wsi Małyszyn, droga zbiorcza - Z1/2, adaptacja przebiegu, przebudowa nawierzchni jezdni,
 - na odcinku od obwodnicy drogi Nr 8 - do północnej granicy w rejonie wsi Borowiec i Piskornik droga zbiorcza - Z1/2, adaptacja stanu, przebudowa nawierzchni,
- droga Nr 486 od granicy m. Wielunia do wschodniej granicy gminy w rejonie wsi Ruda i Janinów, droga zbiorcza - Z1/2 adaptacja z ewentualną budową wiaduktu z linią kolejowa w odległej przyszłości i w sytuacji utrzymania linii kolejowej w eksploatacji;

- **drogi powiatowe:**

- droga Nr 4537E z Wielunia - przez wieś Bieniądzice - do północnej granicy gminy, droga zbiorcza - Z1/2, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja,
- droga Nr 4545E, z Sieńca (droga Nr 8) - przez Starzenice i Masłowice - do granicy gminy w rejonie wsi Podstaw i Staw w gm. Czarnożyły, droga lokalna - L, jedna jezdnia dwupasowa adaptacja,
- droga Nr 4531E, z Małyszyna - przez Małyszynek - do granicy gminy (wieś Stawek), droga lokalna - L, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja,
- droga Nr 4507E, z Wielunia (ul. Wojska Polskiego) przez wsie Turów i Piaski - do granicy zachodniej gminy w rejonie wsi Piaski, droga zbiorcza - Z1/2, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja,
- droga Nr 4508E, ze wsi Dąbrowa do wsi Kurów, droga lokalna - L, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja,
- droga Nr 4509E, ze wsi Turów - do granicy gminy w rejonie wsi Chotów, Skomlin w gm. Mokrsko, droga zbiorcza - Z1/2, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja,
- droga Nr 4510E z Wielunia (ul. J. Żubr) - przez wieś Gaszyn - do granicy gminy w rejonie wsi Kopaliny, droga zbiorcza - Z1/2, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja,
- droga Nr 4515E, z Gaszyna (droga Nr.45) - przez wsie Rychłowice i Ruda - do wsi Widoradz (droga Nr 8), droga zbiorcza - Z1/2, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja,
- droga Nr 4518E, ze wsi Olewin (droga Nr 6) - do granicy gminy w rejonie wsi Stara Wieś w gm. Wierzchlas, droga lokalna - L, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja,
- droga Nr 4523E, ze wsi Ruda do granicy gminy w rejonie wsi Przycłapy, droga zbiorcza - Z1/2, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja,
- droga Nr 4519E, w południowej części gminy między wsiami Kamionka i Strugi Pątnowskie, droga lokalna - L, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja,

- **drogi gminne:**

- utrzymuje się wszystkie istniejące drogi gminne o numeracji od 370801-do 370815 przy czym ustala się ich klasyfikacje, jako drogi lokalne - L, jedna jezdnia dwupasowa za wyjątkiem poniższych dróg, które klasyfikują się jako dojazdowe - D:
 - droga Nr 370803 (Małyszyn - Starzenice),
 - droga Nr 370810 (Krzyworzeka - Kadłub),
 - droga Nr 370811 (Krzyworzeka - Kadłub),
 - droga Nr 370812 (Kadłub granica gminy),
 - adaptuje się ich przebiegi,
- ustala się doprowadzenia na odcinkach gruntowych do nawierzchni utwardzonych i bitumicznych,
- postuluje się dla dróg lokalnych - L przebudowe jezdni do szer. min. 5,0m, na odcinkach gdzie ta szerokość jest mniejsza, a na obszarze zabudowy (we wsiach) do min.- 6,0m,
- na odcinkach zabudowy postuluje się budowę chodników dla pieszych,
- wprowadza się dodatkowe nowe drogi gminne, w większości istniejące jako drogi wiejskie i gospodarcze, które wymagają przeprowadzenia stosownej procedury uchwalenia przez Radę Gminy (zgodnie z umową o drogach publicznych).

Ustala się dla tych dróg klasyfikację:

- droga między wsiami Kurowem i Piaski - droga lokalna - L, jedna jezdnia dwupasowa, budowa drogi,
- droga między wsiami Rychłowice i Kadłub – droga lokalna L, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja przebiegu,
- droga ze wsi Srebnica - do zbiornika wodnego Kurów, droga lokalna - L, jedna jezdnia dwupasowa, budowa drogi,
- droga we wsi Gaszyn, droga dojazdowa - D jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja,
- droga we wsi Olewin, droga dojazdowa - D, adaptacja przebiegu, budowa nawierzchni utwardzonej,

- droga we wsi Jodłowiec, droga dojazdowa - D, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja przebiegu,
- drogi we wsi Dąbrowa, drogi lokalne - L, jedna jezdnia dwupasowa, adaptacja.

Komunikacja zbiorowa

Obsługę zapewnią linie autobusowe, generalne PKS, poprzez przystanki ustalone w ramach planu eksploatacyjnego, linie pozostaną funkcją potrzeb przewozowych i sieci drogowej. Powiązania zewnętrzne w skali kraju zapewnione będą poprzez dworzec PKS w mieście Wieluń.

Kolej

Utrzymuje się istniejący układ tras i urządzeń kolejowych. Do zarządu PKP należy utrzymywanie i organizacja eksploatacji przewozów pasażerskich.

8. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

8.1 Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej w mieście

Gospodarka wodna

Ustalona przez wieloletnie inwestycje i konsekwentnie realizowana koncepcja zaopatrzenia miasta w wodę w oparciu o zasoby wód podziemnych, stanowi obecnie o dobrym zaopatrzeniu miasta w wodę.

Sieć wodociągowa doprowadzająca wodę z ujęć przy ul. Częstochowskiej, Cukrowni, ul. Piłsudskiego, os. Ruda i os. Turów stwarza możliwość centralnej dostawy wody do ok. 97% mieszkańców.

Możliwość korzystania z wody komunalnej wszystkim mieszkańcom zapewni rozbudowa sieci wodociągowej do terenów dotychczas niezwodociągowanych.

Niezbędne jest w tym celu kontynuowanie następujących inwestycji:

- rozbudowa sieci wodociągowej na terenach niezwodociągowanych – przeznaczonych do urbanizacji:
 - tereny przemysłowe przy ul. Warszawskiej
 - osiedle w rejonie ulic Stodolniana - Południowa,
 - osiedle przy ul. Częstochowskiej (w rejonie stacji wodociągowej),
 - osiedla zabudowy mieszkaniowej rezydencjonalnej w rejonie ul. 3-go Maja (po jej obu stronach) przy południowej granicy miasta,
 - osiedle zabudowy jednorodzinnej w rejonie ul. Młodzieżowej i Prostej;
- rozbudowa sieci wodociągowej na terenach niezwodociągowanych, wymagających uzupełnienia zabudowy w ciągach:
 - tereny zabudowy zagrodowej w rejonie ul. Fabrycznej oraz POW (za torami PKP),
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z uprawami ogrodniczymi przy ul. Kijak.

W dalszym rozwoju uwzględniać należy działania na rzecz utrzymania w sprawności istniejących systemów wodociągowych, usprawnienia technologii, uzdatnienia wody oraz racjonalnej i oszczędnej gospodarki zasobami wód.

Sprawność funkcjonowania istniejących systemów wodociągowych należy zapewnić poprzez budowę awaryjnych otworów studziennych na ujęciach Turów oraz Cukrownia.

W zakresie źródeł wody ważne jest zapewnienie jakości ujmowanej wody poprzez objęcie pełną ochroną zasobową czynnych ujęć wodociągowych oraz wyznaczenie stref ochronnych, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dn. 5.11.1991 r. (Dz. U. Nr 116 poz. 504).

Kanalizacja sanitarna

Stan gospodarki ściekowej na terenie miasta określane jest jako średni i powinien ulegać systematycznej poprawie. Sieć kanalizacyjna pracująca w systemie rozdzielczym odprowadza ścieki z ok. 55% terenów miasta głównie do oczyszczalni miejskiej zlokalizowanej w rejonie torów PKP i ul. Fabrycznej.

Poza tym na terenie miasta pracują oczyszczalnie:

- Spółdzielni Dostawców Mleka - obciążenie 1020 m³/d
- Cukrowni Wieluń S.A. - obciążenie 327 m³/d

Dla uzyskania wyraźnej poprawy stanu istniejącego i zapewnienia prawidłowych warunków rozwoju miasta należy:

- kontynuować budowę kanalizacji sanitarnej na terenach przewidzianych do urbanizacji tj. :
 - tereny przemysłowe przy ul. Warszawskiej,
 - osiedle w rejonie ulic Stodolniana - Południowa,
 - osiedle przy ul. Częstochowskiej (w rejonie stacji wodociągowej),
 - osiedla zabudowy mieszkaniowej rezydencjonalnej w rejonie ul. 3-go Maja (po jej obu stronach) przy południowej granicy miasta,
 - osiedle zabudowy jednorodzinnej w rejonie ul. Młodzieżowej i Prostej;
- kontynuować budowę kanalizacji sanitarnej na terenach przewidzianych do uzupełnienia zabudowy w rejonie ulic: Kijak, Młynarskiej, Kamiennej, Zachodniej, Kilińskiego, os. Wypiańskiego – Prosta – II etap,

Cieplowniczej – Błńskiej – Kochelskiego, Zawadzkiego – Długosza, 18 Stycznia, Matejki, Nadodrzańskej, Dębowej, Częstochowskiej, Krótkiej, Tartacznej, POW:

- przeprowadzać sukcesywną modernizację istniejącej sieci uwzględniając możliwość przepustowości z uwagi na zwiększony zasięg systemu kanalizacji o tereny pobliskich wsi położonych w gminie (np. modernizacja sieci w ul. Wojska Polskiego),
- likwidować zrzuty wód deszczowych do systemu kanalizacji sanitarnej.

Kanalizacja deszczowa

Miasto położone w zlewni rzeki Pysznej, odwadniane jest przez nią oraz jej niewielkie prawobrzeżne dopływy. Sieć kanalizacyjna rozbudowana jest w części centralnej miasta. Wody deszczowe odprowadzane są do w/w odbiorników bez oczyszczania. Jakość wód powierzchniowych na ogół nie spełnia wymagań klasyfikacyjnych i w związku z powyższym w kierunkowych działaniach należy:

- likwidować zrzuty ścieków nieoczyszczonych,
- sprawdzać jakość wód deszczowych odprowadzanych do odbiorników i w przypadku przekroczonych zanieczyszczeń stosować ich podczyszczanie (np. separatory),
- zapewnić prawidłowe warunki odbioru wód opadowych przez odbiorniki (konieczność regulacji cieków oraz właściwego stanu technicznego rowów melioracyjnych i odwadniających).

Gazownictwo

Obecnie na terenie miasta Wieluń sieć przewodowa gazu nie występuje. Zgodnie ze „Studium programowym możliwości rozwoju gazyfikacji województwa sieradzkiego” określono prognozę rozwoju gazyfikacji przewodowej na tym terenie. I tak według programu rozwoju PGNiG po 2000 r. przewidziana jest budowa głównego gazociągu przesyłowego wysokiego ciśnienia DN 150/200 (6,3 MPa) relacji: Gorzów Śl.- Bąków - Wieluń - Działoszyn - Pajęczno oraz gazociągów wysokiego ciśnienia: DN100 do gminy Biała i DN100 do gminy Pątnów. Wymieniona wyżej sieć będzie zasilala stacje redukcyjno-pomiarowe I-go stopnia. Dla potrzeb miasta i gminy Wieluń zaprojektowano dwie stacje redukcyjne:

- na terenie miasta przy południowej granicy z gminą,
- na terenie gminy przy zachodniej granicy miasta.

Wieloletnie starania w celu doprowadzenia gazu ziemnego do miasta zakończyły opracowaniem planu miejscowego dla przebiegu gazociągu wysokiego ciśnienia z lokalizacją stacji redukcyjnej we wsi Dąbrowa na zachodnim obrzeżu miasta.

W chwili obecnej zgodnie z prawem energetycznym warunki zasilania gazem dla Gminy Wieluń uzyskała firma ZPiUt A. Brzozowski z Opola i na ich bazie wykonuje projekt budowlany gazociągu. Możliwość jego realizacji będzie zależała od pozyskania odbiorców gazu zwłaszcza przemysłowych, aby przedsięwzięcie czysto komercyjne miało szanse powodzenia.

Cieplownictwo

Docelowo zakłada się zaopatrzenie w ciepło z:

- miejskiej sieci wody gorącej,
- lokalnych kotłowni,
- indywidualnych źródeł ciepła wbudowanych u poszczególnych odbiorców.

Cały scentralizowany system wody gorącej będzie opierał się tak jak dotychczas na pracy Ciepłowni Miejskiej. Ciepłownia Miejska jest źródłem wodnym wyposażonym w trzy kotły wodne WR25 o łącznej mocy zainstalowanej 87 MW. Źródło posiada możliwości zainstalowania czwartego kotła, co jest równoznaczne z możliwością zwiększenia wydajności do 116 MW. Rejon zasilania ciepłowni obejmuje swoim zasięgiem zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, obiekty komunalne, zabudowę usługową w centralnej części miasta (zabudowa śródmiejska) oraz zakłady przemysłowe w sąsiedztwie ciepłowni.

Przyjmując ogólne założenia optymalnej pracy systemu przesyłowego energii cieplnej moc dyspozycyjna źródła powinna być bezwzględnie wykorzystana przez odbiorców ciepła. Oznacza to odpowiednie zwiększenie rejonu zasilania ciepłowni.

Analizując lokalizację odbiorców ciepła w poszczególnych rejonach miasta z punktu dostępności do miejskiej sieci cieplnej (sieć istniejąca bądź budowa sieci w niewielkim zakresie) przyjęto, że potencjalnymi odbiorcami ciepła w dalszym urbanistycznym rozwoju miasta będą odbiorcy zlokalizowani przede wszystkim na terenach:

- południowych - zabudowa wielorodzinną (kontynuacja os. Stare Sady), szpital, zabudowa jednorodzinna,
- zachodnich - zabudowa wielorodzinną przy ul. Wojska Polskiego (po likwidacji kotłowni osiedlowej), zabudowa jednorodzinna z usługami podstawowymi, w których dominuje ogrzewanie indywidualne i lokalne będące istotnym źródłem niskiej emisji wprowadzanej na obszar miasta,
- zabudowy śródmiejskiej - odtwarzanie bądź uzupełnianie zabudowy mieszkaniowej w połączeniu z funkcją usługowo-handlową (likwidacja uciążliwych kotłowni w tym rejonie),

- aktywności gospodarczej projektowanych na północ od Ciepłowni oraz w rejonie ulic: Fabryczna, Przemysłowa (ewentualne powiązanie z miejską siecią ciepłą lokalnego systemu ciepłowniczego opartego na kotłowni Zakładu Budomasz).

Aktualny bilans miejskiego systemu ciepłowniczego w mieście wykazuje, że Ciepłownia przy obecnie wykorzystywanej mocy ok. 63 MW (moc zamówiona) posiada rezerwy mocy rzędu 24MW, a po zainstalowaniu czwartego kotła rezerwa ta wzrośnie o dalsze 29MW.

▪ Układ przesyłowy sieci wody gorącej.

System przesyłowy ciepła w mieście stanowi obecnie promieniowa sieć ciepła pracująca na wydzielone obszary zasilania. Sieć wody gorącej wykonana jest generalnie jako dwuprzewodowa w systemie kanałowym oraz w technologii rur preizolowanych.

Dla zapewnienia optymalnych warunków pracy systemu zakłada się przede wszystkim realizację połączenia pierścieniowego na istniejącej sieci magistralnej z jednoczesną likwidacją kotłowni osiedlowej przy ul. Wojska Polskiego.

Pozyskiwaniu dodatkowych odbiorców dla istniejącego systemu ciepłowniczego sprzyjają:

- znaczące rezerwy w mocy dyspozycyjnej źródła,
- duży zapas zdolności przesyłowej w istniejącej sieci ciepłej,
- tendencja do wdrażania technologii termomodernizacyjnych skutkującej obniżeniem zapotrzebowania na cele grzewcze.

▪ Cele strategiczne i zadania pilne:

- niewykorzystanie pełnej mocy Ciepłowni wpływające na jednostkową produkcję ciepła,
- rosnące ryzyko podwyższania cen ciepła z uwagi na malejącą liczbę odbiorców czy to z powodu oszczędzania energii czy odłączenia się od systemu co,
- starzenie się sieci przesyłowej i rosnące w związku z tym ryzyko awarii systemowych a więc i kosztów eksploatacji,

wymagają podjęcia decyzji strategicznych w sprawie wyznaczenia rejonów zasilania dla poszczególnych sieci ciepłych oraz rejonów przeznaczonych do zasilania z msc.

Do zadań pilnych należy realizowanie założeń tworzenia mniejszych pierścieni na sieci rozdzielczej wszędzie tam gdzie jest to technicznie możliwe.

▪ Lokalne źródła ciepła

Na terenie miasta funkcjonuje ponad 60 lokalnych, rozproszonych źródeł ciepła spalających generalnie węgiel gruby i koks. Do znaczących kotłowni na terenie miasta zalicza się ponad 30 źródeł, które poprzez lokalną sieć ciepłą zasilają osiedla mieszkaniowe, pojedyncze budynki mieszkalne i usługowe. Zakłady przemysłowe również posiadają własne scentralizowane źródła ciepła dla potrzeb grzewczych i technologicznych.

W celu likwidacji niskiej emisji palenisk domowych i kotłowni lokalnych a tym samym unowocześnienia zasobów mieszkaniowych zadaniem pilnym staje się realizacja inwestycji ciepłowniczych w zakresie sieci rozdzielczych w centrum miasta. Jako zadanie pilne należy również traktować zakaz realizacji nowych kotłowni węglowych i sukcesywną modernizację istniejących, na źródła bezpieczne ekologicznie.

Uwagi:

W opracowaniu wykonanym w 1998 r pt. „ Studium zaopatrzenia miasta w ciepło z uwzględnieniem gospodarki skojarzonej ciepło-elektrycznej” rozważano możliwość wprowadzenia takiego systemu do gospodarki energią ciepłą w mieście. Z opracowania wynika, że wprowadzenie gospodarki skojarzonej w postaci źródła skojarzonego pracującego w oparciu o paliwa gazowe w Ciepłowni Wieluń wiązałoby się z podstawowymi korzyściami ekonomicznymi wynikającymi z rezygnacji z zakupu energii elektrycznej na potrzeby własne ciepłowni i z ewentualnej sprzedaży nadwyżek produkcji energii elektrycznej co w efekcie powinno prowadzić do obniżenia jednostkowych kosztów wytwarzania ciepła. Budowa źródła skojarzonego oraz równoległe prowadzona realizacja sieci ciepłej magistralnej i rozdzielczej w mieście pozwoliłaby na uzyskanie wydajnego i efektywnego układu energetycznego w systemie zaopatrzenia miasta w ciepło. Obecnie jednak efektywność wprowadzenia gospodarki skojarzonej jest niska między innymi ze względu na brak dostępu do gazu sieciowego.

W dalszej perspektywie nie wyklucza się alternatywnego systemu ogrzewania miasta tj. skojarzenia gospodarki energetycznej z wykorzystaniem energii wód geotermalnych (ciepłownie geotermalne z zastosowaniem absorbcyjnych pomp ciepła). Nie wyklucza się, że na terenach miasta i gminy mogą występować znaczne zasoby wód geotermalnych na głębokości do 3000 m i o temperaturze 70°C (Atlas zasobów energii geotermalnej na Niżu Polskim – 1995 r).

Elektroenergetyka

Obecne potrzeby elektroenergetyczne miasta pokrywane są ze stacji transformatorowo - rozdzielczej 110/15 kV -RPZ „WIELUŃ” zlokalizowanej na terenie miasta przy ul. Sieradzkiej 62.

Zgodnie z przyjętymi kierunkami rozwoju miasta zakłada się stopniowy wzrost zapotrzebowania na moc i energię elektryczną. Wzrost ten będzie kształtowany postępującą racjonalizacją użytkowania energii, wyrażającą się stopniową eliminacją odbiorników energochłonnych, poziomem cen na energię elektryczną, oraz opłat za usługi przesyłowe związane z jej dystrybucją. Przy tych założeniach należy liczyć się z rocznymi przyrostami omawianego zapotrzebowania, nie większymi niż 2% rocznie, w stosunku do stanu wyjściowego.

Wynikające z przyjętych kierunków rozwoju miasta warunki prawidłowego zasilania w energię elektryczną wymagać będą przede wszystkim:

- sukcesywnej modernizacji istniejącej miejskiej sieci dystrybucyjnej średniego napięcia 15 kV i niskiego napięcia 0,4/0,231 kV poprzez dobudowę stacji transformatorowo - rozdzielczych 15/0,4/0,231 kV i skracanie obwodów liniowych niskiego napięcia oraz poprzez zastępowanie linii napowietrznych liniami kablowymi lub liniami z przewodami izolowanymi w miejscach zabudowy śródmiejskiej, osiedlowej i rekreacyjnej,
- budowy sieci dystrybucyjnej 15kV i niskiego napięcia 0,4/0,231 kV oraz stacji transformatorowo - rozdzielczych 15/0,4/0,231 kV na terenach przewidzianych w planie do dalszej urbanizacji,
- docelowo, zgodnie z koncepcją rozwoju sieci 110 kV przewiduje się budowę na terenie miasta stacji elektroenergetycznej 110/15 kV „SADY” z lokalizacją przy ul. Częstochowskiej. Budowa stacji umożliwi skrócenie zbyt długich obecnie ciągów kablowych 15 kV, które wynikają ze skrajnego usytuowania istniejącego RPZ-u Wieluń w stosunku do środka obciążenia tj. do centralnej części miasta. Ponadto budowa nowego RPZ-u będzie sprzyjała zapewnieniu właściwych parametrów jakości, ciągłości dostawy energii oraz niezbędnej dla perspektywicznego rozwoju rezerwy mocy elektrycznej z uwzględnieniem także docelowych potrzeb gminy.
- podziału, po wybudowaniu w/w RPZ-u 110/15 kV, istniejącej sieci dystrybucyjnej średniego napięcia 15 kV na dwa niezależne systemy, z których jeden będzie służył tylko do rozpraszania energii na terenie miasta, natomiast drugi, poprzez oddzielne linie magistralne 15 kV, będzie zapewniał dostawę tej energii dla obszaru gminy.

Zasilanie przewidywanej stacji RPZ 110/15 kV „SADY” zakłada się z linii 110 kV Wieluń - Janinów poprzez rozcięcie jej i wprowadzenie do stacji (Projekt techniczny stacji „SADY” wykonano w 01.1990 r.)

Ponadto dla zasilania stacji zakłada się wybudowanie napowietrznej linii elektroenergetycznej zasilanej napięciem 110 kV, która zostanie przyłączona do istniejącej linii 110 kV relacji: RPZ Wieluń - Trębaczew w miejscowości Olewin (Projekt Budowlany linii wykonano 02.1996r).

Linie wysokiego napięcia 110 kV ze względów eksploatacyjnych (bezpieczna praca w pobliżu czynnych linii elektroenergetycznych) oraz bezpieczeństwa ludzi (oddziaływanie pola elektromagnetycznego) wymagają określonych stref ochronnych. Strefa ochronna dla w/w linii, w której występują ograniczone możliwości zabudowy i zagospodarowania terenu wynosi 36 m.

Przy rozwoju urbanistycznym miasta zakłada się również udział w zasilaniu w energię elektryczną, sieci elektroenergetycznej 15kV będącej na majątku PKP. W tym celu przewiduje się wykorzystanie Podstacji Trakcyjnej PKP-Wieluń zlokalizowanej we wsi Dąbrowa oraz linii napowietrznej 15kV wybudowanej wzdłuż torów PKP. W bezpośrednim sąsiedztwie linii wybudowane są stacje trafo 15/0.4kV, z których dwie pracują a pozostałe pięć są nieczynne (bez wyposażenia).

Telekomunikacja

Aktualna obsługa telekomunikacyjna abonentów w mieście jest realizowana przez dwóch operatorów telekomunikacyjnych TP S.A. i Związek Gmin Ziemi Wieluńskiej co sprzyja wzrostowi poziomu dostępności do usług telekomunikacyjnych. Wskaźnik gęstości telefonów kształtuje się na poziomie 28,12 NN/100Mk.

Dalszy rozwój telefonii w mieście będzie realizowany w oparciu o:

- rozbudowę centrali miejskiej wybudowanej w technologii cyfrowej; pojemność centrali jest wykorzystana prawie w 100%,
- sukcesywną wymianę sieci rozdzielczej tradycyjnej, skanalizowanej na światłowody,
- aktywność obu operatorów usług telekomunikacyjnych wynikająca z warunków konkurencji na rynku infrastruktury telekomunikacyjnych.

Zakłada się pełny dostęp do sieci bezprzewodowej.

8.2 Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej gminy

Gospodarka wodna

Podobnie jak miasto, gmina Wieluń dzięki systematycznemu realizowaniu koncepcji zapotrzebowania w wodę jest w stanie zaopatrywać w wodę ok. 95% mieszkańców, co należy uznać za stan dobry.

W celu stworzenia możliwości korzystania z wody w systemie zorganizowanym wszystkim mieszkańcom konieczna będzie rozbudowa istniejących systemów. Na terenie gminy konieczne będzie prowadzenie następujących inwestycji:

- rozbudowa sieci wodociągowej na terenach niezwodociągowanych części wsi,
- działania na rzecz utrzymania w sprawności i pewności istniejących systemów polegających między innymi na usprawnieniu technologii uzdatniania, likwidacji punktów krytycznych

z punktu widzenia awaryjności (budowa awaryjnych otworów studziennych na istniejących stacjach wodociągowych) oraz zabezpieczenie jakości ujmowanej wody (ochrona zasobowa czynnych ujęć).

Kanalizacja sanitarna

Gospodarka ściekowa w gminie wymaga kompleksowego uporządkowania i znacznych działań inwestycyjnych. Jej stan w chwili obecnej jest mało zadowalający i powinien ulegać systematycznej poprawie.

Działania powinny zmierzać do stworzenia warunków odprowadzania ścieków w sposób bezpieczny dla środowiska i zgodny z wymogami jego ochrony na wszystkich zurbanizowanych terenach gminy.

Istnieje kanalizacja we wsi Gaszyn, Dąbrowa oraz Turów. Ścieki z tych rejonów odprowadzane są do systemu kanalizacji miasta Wieluń.

Dla miejscowości położonych w południowo-wschodniej części gminy opracowano „Koncepcję programowo-przestrzenną kanalizacji sanitarnej w południowo-wschodniej części gminy Wieluń”. W opisie technicznym do ww. koncepcji przedstawiono sposób oraz możliwości rozwiązania gospodarki ściekowej dla następujących miejscowości: Bieniądzice, Niedzielsko, Masłowice, Starzenice, Urbanice, Małyszyn, Borowiec, Olewin, Widoradz Dolny, Widoradz Górny, Sieniec, Jodłowiec, Nowy Świat i Rychłowice.

Przedstawiona koncepcja kanalizacji zakłada rozwiązanie gospodarki ściekowej w aspekcie odprowadzania ścieków sanitarnych z przedmiotowych sołectw na istniejącą centralną oczyszczalnię ścieków w Wieluniu.

Założono trzy systemy rurociągów kanalizacji sanitarnej w układach grawitacyjno-tłocznych:

- system nr 1 – obejmujący trasę kanalizacji z miejscowości: Jodłowiec, Sieniec, Widoradz Górny, Widoradz Dolny, Olewin oraz wprowadzenie na istniejącą pompownię w Wieluniu,
- system nr 2 – obejmujący trasę kanalizacji z miejscowości: Borowiec, Masłowice, Starzenice, Małyszyn, Urbanice, Bieniądzice, Niedzielsko oraz wprowadzenie na istniejący kolektor kanalizacji sanitarnej w Wieluniu,
- system nr 3 – obejmujący trasę kanalizacji w miejscowościach: Nowy Świat, Rychłowice oraz wprowadzenie na istniejący kolektor kanalizacji sanitarnej.

Dla przetrzucenia ścieków w poszczególnych systemach niezbędne są sieciowe przepompownie ścieków, których lokalizacje należy przewidzieć w poszczególnych miejscowościach.

Dla uzyskania prawidłowych warunków rozwoju gminy należy ponadto:

- zrealizować układ kanalizacji we wsi Kurów i Zwiechy i poprzez system pompowy wsi Turów skierować ścieki do sieci miasta Wielunia,
- do sieci miejskiej skierować układem grawitacyjno-pompowym ścieki ze wsi Kadłub poprzez sieć wsi Gaszyn.

Wymienione inwestycje umożliwiają odbiór ścieków sanitarnych z rejonów najsilniej zurbanizowanych, w których istnieje sieć wodociągowa bądź będzie realizowana na przestrzeni najbliższych lat.

Dla wsi o zabudowie rozproszonej i znacznie oddalonych od projektowanych oczyszczalni zbiorczych (Grodzisko, Chodaki i Borowiec) należy opracować i skutecznie wdrażać program budowy przydomowych i przyobiektowych oczyszczalni ścieków, obsługujących użytkowników indywidualnych, grupy użytkowników a nawet całą wieś.

Kanalizacja deszczowa

Na terenie gminy brak jest zorganizowanego systemu kanalizacji deszczowej. Odprowadzenie wód opadowych z obszaru gminy powinno odbywać się powierzchniowo, w oparciu o układ istniejących rzek, cieków i rowów melioracyjnych.

W przypadku konieczności odprowadzania wód opadowych w systemie sieciowym (np. odwodnienie ciągów komunikacyjnych czy terenów usługowo - przemysłowych, obiektów dystrybucji paliw, parkingów), gdzie możliwe jest zagrożenie dla środowiska naturalnego należy stosować urządzenia podczyszczające (separatory).

Gazownictwo

Obecnie na terenie gminy Wieluń sieć przewodowa gazu nie występuje. Zgodnie ze „Studium Programowym możliwości rozwoju gazyfikacji województwa sieradzkiego” określono prognozę rozwoju gazyfikacji przewodowej na tym terenie. I tak według programu rozwoju PGNiG przewidziana jest budowa głównego gazociągu przesyłowego wysokiego ciśnienia DN 150/200 (6,3 MPa) relacji: Gorzów Śl.- Bąków - Wieluń - Działoszyn - Pajęczno oraz gazociągów wysokiego ciśnienia: DN100 do gminy Biała i DN100 do gminy Pątnów. Wymieniona wyżej sieć będzie zasilana stacje redukcyjno-pomiarowe I-go stopnia.

Dla potrzeb miasta i gminy Wieluń zaprojektowano dwie stacje redukcyjne:

- na terenie miasta przy południowej granicy z gminą,
- na terenie gminy przy zachodniej granicy miasta.

Powyższe jest zgodne z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego określającym trasę gazociągu wysokiego ciśnienia.

Wiążące decyzje o możliwości gazyfikacji poszczególnych wsi w gminie zostaną podjęte na podstawie opracowanych koncepcji programowych gazyfikacji. W koncepcji zostaną uściślone trasy gazociągów

zasilających, lokalizacja stacji, układ sieci rozdzielczych i nakłady inwestycyjne na realizację poszczególnych zadań.

Ciepłownictwo

Docelowo zakłada się, że uporządkowanie gospodarki ciepłej w gminie opierać się będzie na:

- rozproszonych kotłowniach małej mocy wbudowanych bądź wolnostojących,
- indywidualnych źródłach ciepła wbudowanych u poszczególnych odbiorców.

W celu likwidacji niskiej emisji palenisk domowych i zanieczyszczeń powodowanych przez lokalne kotłownie a tym samym unowocześnienie zasobów mieszkaniowych – zadaniem pilnym staje się modernizacja tych źródeł wraz z podmianą paliwa stałego na paliwo ekologiczne.

Elektroenergetyka

Zgodnie z przyjętymi kierunkami rozwoju gminy przewiduje się stopniowy wzrost zapotrzebowania na moc i energię elektryczną. Zakłada się, że dynamika wzrostu nie przekroczy 2% rocznie w stosunku do stanu wyjściowego tj. 1999r.

Przyjęte, przy niniejszym założeniu, warunki prawidłowego zasilania gminy w energię elektryczną wymagają przede wszystkim:

- sukcesywnej modernizacji sieci dystrybucyjnej 15kV i niskich napięć 0,4/0,231kV poprzez dobudowę stacji transformatorowych 15/0,4kV dla skracania lokalnych obwodów rozdzielczych niskiego napięcia oraz poprzez zastępowanie istniejących linii napowietrznych liniami z przewodami izolowanymi dla zmniejszenia zagrożeń pożarowych i porażeniowych w środowisku,
- budowy sieci dystrybucyjnej 15kV i niskiego napięcia 0,4/0,231kV oraz stacji transformatorowych na terenach przewidzianych do urbanizacji,
- zakładanej budowy nowej stacji elektroenergetycznej 110/15kV, w mieście (RPZ „Sady”) dla zaspokojenia docelowych potrzeb elektroenergetycznych miasta i gminy,
- wydzielenia, po wybudowaniu w/w RPZ-u 110/15kV, linii dystrybucyjnych średniego napięcia 15kV zasilających teren gminy, z systemu dystrybucyjnej sieci średniego napięcia 15kV miasta, dla uzyskania wymaganego poziomu ciągłości i jakości dostaw energii elektrycznej dla obu tych obszarów.

Zasilanie projektowanego RPZ-u „Sady” 110/15kV zakłada się z istniejącej na terenie miasta linii 110kV relacji RPZ Wieluń – Janinów poprzez rozcięcie jej i wprowadzenie do stacji.

Ponadto dla zasilania stacji projektuje się budowę linii napowietrznej 10kV, która zostanie przyłączona do istniejącej linii 110kV relacji RPZ Wieluń – Trębaczew w miejscowości Olewin, na terenie gminy. Trasa linii będzie przebiegała na terenie gminy wzdłuż wschodniej granicy miasta.

Linie wysokiego napięcia 110kV ze względów eksploatacyjnych i bezpieczeństwa ludzi wymagają określonych stref ochronnych. Strefa ochronna dla w/w linii, w której występują ograniczone możliwości zabudowy i zagospodarowania terenu wynosi 36 m.

Telekomunikacja

Aktualna obsługa telekomunikacyjna abonentów w gminie jest realizowana przez dwóch operatorów telekomunikacyjnych TP S. A. i Związek Gmin Ziemi Wieluńskiej. Dzięki temu wskaźnik gęstości telefonów sukcesywnie rośnie. Obecnie kształtuje się na poziomie około 12 NN/100Mk. Dalszy rozwój telefonii w gminie będzie realizowany w oparciu o:

- rozbudowę istniejącej centrali telefonicznej cyfrowej w mieście; obecnie pojemność centrali wykorzystana jest prawie w 100%
- doinwestowania sieci telekomunikacyjnej w zakresie budowy urządzeń telekomunikacyjnych i lokalnych linii rozdzielczych.

W programie rozwoju telefonii TP S.A. projektuje się na terenie gminy budowę nowego koncentratora telefonicznego wyniesionego w Kurowie oraz likwidację starej centrali AG 50 w Turowie.

W lokalnych liniach rozdzielczych sukcesywnej wymiany przewodów na światłowodowe.

- aktywność obu operatorów usług telekomunikacyjnych wynikające z warunków konkurencji na rynku infrastruktury telekomunikacyjnej.

Zakłada się pełny dostęp do sieci bezprzewodowej.

Usuwanie odpadów

Zasady gospodarowania odpadami na terenie miasta i gminy Wieluń określa „Plan gospodarki odpadami w gminie Wieluń” opracowany w kwietniu 2004 r.

Z powyższego dokumentu wynika, iż w najbliższych latach prognozowany jest wzrost ilości odpadów powstających w sektorze komunalnym (tab. 15).

Tab. 15. Prognoza ilości odpadów wytworzonych na terenie gminy Wieluń na lata 2006 i 2012

Rok	Odpady wytworzone	Odpady wytworzone na	Razem
-----	-------------------	----------------------	-------

	w mieście w kg	terenach wiejskich w kg	w kg
2006	10 974 816	1 953 034	12 927 850
2012	11 105 832	1 940 992	13 046 824

Źródło: „Plan gospodarki odpadami w gminie Wieluń”, kwiecień 2004 r.

Jednocześnie celem głównym przyjętym w „Planie ...” jest minimalizacja ilości odpadów deponowanych na składowisku. Założono, iż w 2006 składowane powinno być nie więcej niż 76% odpadów komunalnych, a w 2010 r. nie więcej niż 51%.

Dla osiągnięcia powyższych założeń przyjęto następujące cele w zakresie gospodarki odpadami:

- objęcie selektywną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców do końca 2008 r.,
- zapewnienie bliskości stacji kontenerów selektywnej zbiórki w stosunku do miejsca zamieszkania,
- zapewnienie możliwości przetwarzania i odzysku zebranych selektywnie odpadów metodą mechaniczno-biologiczną (poprzez kompostowanie).

Zgodnie z „Planem gospodarki odpadami dla gminy Wieluń” oraz wymogami prawnymi konieczna jest rozbudowa oraz modernizacja składowiska w miejscowości Ruda umożliwiająca segregację odpadów na odpady zmieszane i pozostałe o cechach surowców wtórnych: makulatura i szkło. Konieczna jest budowa linii segregacji odpadów i kompostowni. Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Wieluniu na składowisku w Rudzie wprowadziło już częściową segregację odpadów zbieranych selektywnie tj. szkło i opakowania z tworzyw sztucznych typu PET.

Przy obecnym strumieniu odpadów komunalnych dostarczanych na składowisko w Rudzie, szacuje się iż jego chłonność zostanie wyczerpana do 2008 r. Zgodnie ze „Studium wykonalności rozbudowy składowiska w Rudzie gmina Wieluń, alternatywnie budowy nowego składowiska odpadów komunalnych” rozbudowa składowiska jest najbardziej korzystnym rozwiązaniem zarówno ze względów prawnych jak i ekonomicznych. Zgodnie z ww. oceną oraz podjętą uchwałą Rady Miejskiej w Wieluniu Nr XXX/311/05 z 30 czerwca 2005 r. składowisko będzie rozbudowane w kierunku południowym (tereny Lasów Państwowych), na powierzchni ok. 5 ha. Strefa oddziaływania nowej części składowiska będzie obejmowała obszar o promieniu 250-300 m od granic składowiska, i będzie się zawierała w całości w strefie ochrony sanitarnej wyznaczonej wokół istniejącego składowiska

($r = 500$ m).

Ponadto należy dążyć do likwidacji „dzikich” składowisk odpadów zlokalizowanych głównie w lasach i na nieużytkach. Istnienie tego typu składowisk wynika z wieloletniego braku systemu wywozu odpadów na terenach wiejskich. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. (Dz. U. Nr 132, poz. 622) o utrzymaniu czystości i porządku w gminach stwarza szansę egzekwowania obowiązku podpisywania przez mieszkańców umów z przedsiębiorstwami wywozowymi.

9. OBSZARY WYZNACZONE DO OPRACOWANIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

9.1 Obszary wyznaczone do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Miasto Wieluń

Następujące tereny wyróżnione na rysunku zmiany studium w skali 1:5000 wskazuje się do sporządzenia mpzp:

- obecnie częściowo zainwestowane, wskazane ze względu na swoje położenie w obrębie strefy zurbanizowanej do intensyfikacji zagospodarowania:
 - w rejonie ulic: Kilińskiego, POW, Popiełuszki, 18-ego Stycznia:
 - podstawowe przeznaczenie – zabudowa mieszkaniowa o charakterze śródmiejskim z udziałem usług; zalecane formy: małe wielorodzinne domy mieszkalne lub zabudowa szeregową
 - przy zagospodarowaniu należy uwzględnić eksponowany widok od strony ul. Popiełuszki oraz jej uciążliwość
 - należy uwzględnić korektę skrzyżowania ul. Głębokiej i ul. POW
 - charakter projektowanej zabudowy winien uwzględnić położenie terenu w strefie ochrony konserwatorskiej i spełniać wymogi wynikające z powyższego.
 - w rejonie dworca kolejowego:
 - podstawowe przeznaczenie - zabudowa usługowa o charakterze ogólnomiejskim,
 - dopuszczalna zabudowa produkcyjna,
 - należy uwzględnić szczególnie eksponowany widok z ul. Warszawskiej,
 - w rejonie ulic: Wojska Polskiego, Kopernika, św. Barbary, Żubr, Zielonej (w trakcie opracowania):
 - podstawowe przeznaczenie:
 - zabudowa mieszkaniowa śródmiejska z dużym udziałem usług – wzdłuż ul. Kopernika,

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna; dopuszczalne formy: wolnostojąca, bliźniacza i szeregowa,
- usługi na wydzielonych działkach,
- konieczne zaprojektowanie wewnętrznego układu ulic,
- przy skrzyżowaniu ul. Zielonej i ul. Żubr konieczne pozostawienie terenu bez zabudowy w formie zieleni niskiej współtworzącej ciąg doliny
- położone w obrębie strefy rozwoju:
- w rejonie ul. Częstochowskiej, na północ od ww. ulicy, w bezpośrednim sąsiedztwie os. Stare Sady oraz na południe od ww. ulicy:
 - podstawowe przeznaczenie:
 - zabudowa wielorodzinna maksymalna wysokość – do 5 kondygnacji,
 - zabudowa jednorodzinna – dopuszczalne formy: wolnostojąca, bliźniacza, szeregowa, atrialna,
 - funkcja uzupełniająca – nieuciążliwe usługi, zielen, parkingi,
 - konieczne powiązanie wewnętrznego układu komunikacji z układem os. Stare Sady,
- dla terenu położonego na południe od ul. Częstochowskiej (w trakcie opracowania):
 - wskazane wykorzystanie południowej ekspozycji terenu,
 - przy projektowaniu zagospodarowania należy zwrócić uwagę na południowa krawędź osiedla i szczególnie eksponowany widok od strony południowej,
 - wskazane jest opracowanie koncepcji zagospodarowania przestrzennego dla całego terenu określającej możliwości etapowania,
 - dopuszcza się opracowanie mpzp dla wydzielonych etapów,
 - w przypadku przeznaczenia terenu w południowo-zachodniej części dla realizacji zieleni publicznej należy uwzględnić powiązanie przestrzeni publicznych (ciągów pieszych, placów) zabudowy mieszkaniowej z terenem zieleni;
- na północ od ul. Częstochowskiej, po wschodniej stronie os. Stare Sady:
 - podstawowe przeznaczenie:
 - zabudowa jednorodzinna, wskazana forma: szeregowa lub atrialna, dopuszcza się wymiennie zabudowę wielorodzinną,
 - konieczne powiązanie lokalnego układu komunikacji oraz ciągów pieszych z istniejącym osiedlem,
 - należy uwzględnić szczególnie eksponowany widok od strony wschodniej z ul. 18-go Stycznia,
 - należy uwzględnić strefę ochrony akustycznej – 150 m od projektowanej stacji 110/15 kV „Sady”,
 - należy uwzględnić strefy od linii wysokiego napięcia;
- w rejonie ulic: J. Żubr, Granicznej, 3-go Maja i Gaszyńskiej:
 - podstawowe przeznaczenie:
 - zabudowa rezydencjonalna – minimalna powierzchnia działki – 2500-3000 m²; maksymalna powierzchnia zabudowy i powierzchni utwardzonych – 20% pow. działki,
 - dopuszcza się zabudowę jednorodzinną - minimalna powierzchnia działki – 1000 m²,
- w rejonie ulic: 3-go Maja i przedłużenia ul. Popiełuszki w kierunku południowym:
 - podstawowe przeznaczenie:
 - zabudowa rezydencjonalna – ustalenia jw.,
 - adaptacja zabudowy zagrodowej, jednorodzinnej od strony ulic: Gaszyńskiej i 3-go Maja oraz podziałów i zabudowy jednorodzinnej od ul. 3-go Maja,
 - należy zabezpieczyć teren doliny wzdłuż cieku wolny od zabudowy,
 - wewnętrzny układ komunikacji winien być powiązany z układem ulic osiedla po wschodniej stronie przedłużenia ul. Popiełuszki;
- w rejonie ulic: Warszawskiej i Przemysłowej:
 - podstawowe przeznaczenie:
 - działalność produkcyjno – usługowa – min. pow. działki 2000m²,
 - konieczność zapewnienia obsługi komunikacyjnej poprzez wewnętrzny układ ulic, ograniczenie do minimum wjazdów z ul. Warszawskiej,
 - należy zabezpieczyć teren doliny wzdłuż cieku wolny od zabudowy;
- w rejonie ul. Warszawskiej:
 - podstawowe przeznaczenie:
 - działalność usługowa (rzemieślnicza) z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej,
 - konieczność zapewnienia obsługi komunikacyjnej poprzez wewnętrzny układ ulic, ograniczenie do minimum wjazdów z ul. Warszawskiej, zalecane uruchomienie po realizacji obwodnicy drogi krajowej nr 8,
 - należy zabezpieczyć teren doliny wzdłuż cieku wolny od zabudowy;
- w rejonie ulic: Sieradzkiej, Ciepłowniczej i torów PKP:
 - podstawowe przeznaczenie:
 - działalność produkcyjno – usługowa, magazynowa – min. pow. działki – 3000m²,
 - konieczność zapewnienia obsługi komunikacyjnej poprzez wewnętrzny układ ulic,

- konieczna likwidacja ogrodów działkowych,
- należy uwzględnić strefy od linii wysokiego napięcia.
- w rejonie ul. Południowej (na wschód i na zachód)
 - podstawowe przeznaczenie:
 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
 - minimalna powierzchnia działki – zabudowa jednorodzinna – 800 m², bliźniacza – 500 m²,
 - należy uwzględnić szczególnie eksponowany charakter od strony południowej tj. terenów otwartych o użytkowaniu rolnym.

Gmina Wieluń

Na terenie gminy następujące tereny wyróżnione na rysunku zmiany studium w skali 1:10000 wskazuje się do sporządzenia mpzp:

- w rejonie rezerwatu „Lasek Kurowski”:
 - przeznaczenie podstawowe – zabudowa letniskowa,
 - min. pow. działki – 1000 m²,
 - max. pow. zabudowy i pow. utwardzonych – 15% pow. działki,
 - należy uwzględnić przebieg projektowanego szlaku rowerowego,
 - obowiązuje adaptacja istniejących lasów;
- we wsi Dąbrowa:
 - przeznaczenie podstawowe – zabudowa zagrodowa,
 - należy powiązać istniejące zagospodarowanie z projektowanym układem zabudowy, lokalnej komunikacji kołowej i pieszej
 - minimalna powierzchnia działki - 1000 m²;
- we wsi Dąbrowa (2 tereny):
 - przeznaczenie podstawowe – zabudowa jednorodzinna, wolnostojąca, bliźniacza; dopuszczalna szeregowa i atrialna,
 - należy zabezpieczyć korytarze dla zachodniego obejścia miasta oraz projektowanej ulicy zbiorczej,
 - minimalna powierzchnia działki: zabudowa wolnostojąca – 800 m², bliźniacza – 500 m²,
 - należy powiązać istniejące podziały na działki budowlane z układem przestrzennym całego terenu;
- we wsi Olewin:
 - przeznaczenie podstawowe – zabudowa zagrodowa z dopuszczeniem zabudowy jednorodzinnej
 - minimalna powierzchnia działki – 1200 m²;
- we wsi Gaszyn:
 - przeznaczenie podstawowe – zabudowa rezydencjonalna,
 - min. pow. działki 3000 m²,
 - max. pow. zabudowy i pow. utwardzonych – 30% pow. działki;
- we wsiach Sieniec-Jodłowiec:
 - przeznaczenie podstawowe – działalność produkcyjno-usługowa,
 - minimalna powierzchnia działki – 3000 m²,
 - należy uwzględnić eksponowany widok z projektowanej obwodnicy miasta Wielunia w ciągu drogi krajowej nr 8,
 - warunkiem realizacji jest wcześniejsza budowa ww. obwodnicy wraz z węzłem „Jodłowiec”.

Wśród wyżej wymienionych terenów na rysunkach zmiany studium oznaczono tereny, dla których sporządzenie mpzp jest obowiązkowe lub zalecane.

Wytyczne dotyczące zasad zagospodarowania wyróżnionych powyżej terenów należy traktować jako uzupełniające w stosunku do zasad ustalonych dla terenów o tym samym przeznaczeniu wchodzących w skład poszczególnych stref zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta i gminy (zawartych w Rozdziale III punkty 4.1 i 4.2).

9.2 Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Na rysunkach zmiany studium zaznaczono obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Podstawą wyznaczenia tych terenów była analiza porównawcza zasięgu terenów przeznaczonych do urbanizacji w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy zatwierdzonym Uchwałą Nr XXI/153/92 Rady Gminy w Wieluniu z dnia 25 kwietnia 1992 r. (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 4, poz. 25), w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego miasta Wielunia zatwierdzonym uchwałą Nr XXI/152/92 Rady Gminy w Wieluniu z dnia 25.04.1992 (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego z 1992r. Nr 4, poz. 25) w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego miasta Wielunia zatwierdzonego Uchwałą Nr XXI/152/92 Rady Gminy w Wieluniu z dnia 25.04.1992 (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 4, poz. 25) oraz w uchwalonych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego z lat 1999 - 2006 (tereny te mają zgodę na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze) z zasięgiem terenów przeznaczonych w studium do urbanizacji. W wyniku porównania ww. zasięgów stwierdzono, iż w studium powiększono zasięg terenów do urbanizacji w stosunku do w/w planów.

Przeanalizowano powyższe tereny pod kątem bonitacji gleb i ich powierzchni. Na tej podstawie wyznaczono zasięgi obszarów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Na obszarze objętym opracowaniem jedynie teren rozbudowy istniejącego składowiska odpadów w Rudzie wymaga zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

10. OBSZARY PRZEZNACZONE DO REALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM I LOKALNYM

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu krajowym i wojewódzkim wyszczególniono w Rozdziale II pkt 2 podpkt 2.1.

Do inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym będą należały:

- projektowane i modernizowane ulice i drogi służące dla obsługi poszczególnych terenów wraz z przebudową wybranych skrzyżowań, budową chodników,
- system ścieżek rowerowych,
- modernizacje zdegradowanych obiektów użyteczności publicznej dla celów kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych dla społeczności lokalnej,
- rewitalizacja obszarów wytypowanych w „Lokalnym Programie Rewitalizacji miasta Wielunia”,
- realizacja usług komunalnych, które mogą być lokalizowane w ramach terenów oznaczonych symbolami U/Z (w tym usług związanych z rozpowszechnianiem sportu, kultury fizycznej i rekreacji),
- budowa składowiska odpadów komunalnych w Rudzie wraz z zakładem segregacji odpadów,
- rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej,
- modernizacja energetycznej sieci rozdzielczej poprzez kablowanie poszczególnych odcinków, zwłaszcza w ścisłym centrum miasta,
- modernizacja sieci ciepłej,
- modernizacja kanału Wieluńskiego – zwiększenie przepływu, umocnienie i utwardzenie brzegów i koryta.

Szczegółową listę inwestycji celu publicznego ujęto w planie remontów i inwestycji gminy, a listę projektów, które mogą podlegać wsparciu m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w „Lokalnym Programie Rewitalizacji miasta Wielunia”.

Kolejność i ewentualne uruchamianie inwestycji będzie uwarunkowane możliwościami finansowymi miasta oraz możliwościami pozyskiwania zewnętrznych funduszy.

IV. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ

Niniejsze opracowanie jest zmianą „Studium” z 2000 r. spowodowaną przesłankami formalnymi i merytorycznymi omówionymi w Rozdziale I w pkt 2. W związku z tym przyjęte rozwiązania są kontynuacją, z aktualizacją polegającą na dostosowaniu do: obowiązującej procedury formalno-prawnej, ustaleń planu województwa łódzkiego i przewidywanej aktualizacji tego planu, zamierzeń władz samorządowych w sferze polityki społeczno-gospodarczej i koncepcji przekształceń zainwestowania miejskiego i gminnego oraz obowiązujących (uchwalonych po 2000 r.) oraz będących w trakcie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i zgłoszonych do zmiany studium wniosków.

Przyjęte rozwiązania mają gwarantować realizację celów polityki przestrzennej miasta i gminy określonych w Rozdziale III pkt 1 opisu.

Zgodnie z powyższym w zmianie studium utrzymano zrównoważony kierunek rozwoju przestrzennego miasta i gminy w okresie najbliższym, w perspektywie, jak również w okresie kierunkowym. Przede wszystkim należy dokonać poprawy zagospodarowania przestrzennego na obszarze miasta ze szczególnym uwzględnieniem struktur śródmiejskich. Zarówno w mieście jak i na obszarze gminy nadrzędnymi działaniami dla uzyskania pozytywnych efektów pozostają:

- ochrona wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych,
- eliminowanie kolizji przestrzennych przez ustalenie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zwłaszcza w odniesieniu do elementów objętych ochroną,
- przekształcenie terenów zdegradowanych zwłaszcza Starego Miasta i Śródmieścia oraz rehabilitacja zabudowy przemysłowej,
- tworzenie i budowa nowej struktury usług dla miasta, wynikającej ze zmian terytorialnych i współczesnych potrzeb (centrum administracyjne, handlowe, tereny wypoczynku i rekreacji),
- poprawienie powiązań funkcjonalno-przestrzennych miasta i gminy z gminami ościennymi i regionem, w tym wpisanie struktury komunikacyjnej i przestrzennej miasta i gminy w układ projektowanych tras zewnętrznych krajowych i wojewódzkich,
- zmniejszanie uciążliwości przez likwidację źródeł uciążliwości, restrukturyzację przestrzeni, realizację odpowiednich stref,
- rozbudowa i modernizacja układu komunikacyjnego miasta,

- rozbudowa i modernizacja systemu wodno-kanalizacyjnego miasta i gminy,
- racjonalizacja gospodarki cieplnej miasta.

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta wyróżniono główne strefy zagospodarowania przestrzennego:

- strefę zurbanizowaną obejmującą:
 - historycznie ukształtowane centrum – Stare Miasto,
 - obszar zabudowy śródmiejskiej – kwartały otaczające Stare Miasto, gdzie dominującą funkcję stanowią usługi wraz z zabudową mieszkaniową,
 - obszar zainwestowania miejskiego o zróżnicowanym pod względem funkcji zagospodarowaniu,
- strefę rozwoju obejmującą tereny nie zainwestowane użytkowane rolniczo, przeznaczone do zainwestowania miejskiego, w tym:
 - tereny działalności gospodarczej (rejon ul. Ciepłowniczej, ul. Warszawskiej),
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (rejony ulic: Prostej, Południowej i 18-go Stycznia),
 - tereny zabudowy rezydencjonalnej (rejon ul. 3-go Maja),
 - tereny zabudowy wielorodzinnej (rejon ul. Częstochowskiej);
- strefę systemu ekologicznego obejmującą istniejące i projektowane tereny zieleni urządzonej (parki, skwery, cmentarze, ogrody działkowe) oraz niezurbanizowane tereny otwarte: dolinę rzeki Pysznej i jej prawobrzeżnych dopływów oraz tereny o użytkowaniu rolnym.

W strukturze przestrzenno-funkcjonalnej gminy wyróżniono głównie strefy zagospodarowania przestrzennego:

- strefę rolniczej przestrzeni produkcyjnej obejmującą tereny o najlepszych warunkach glebowo-rolniczych,
- strefę ekosystemu obejmującą: lasy, obszary ochronne, tereny wskazane do dolesień, ciągi ekologiczne (doliny cieków wodnych), projektowane zbiorniki wodne,
- strefę zurbanizowaną, którą tworzą: zabudowa o zróżnicowanych funkcjach wraz z pasmem wzmożonej działalności gospodarczej wzdłuż drogi krajowej nr 45, zieleń urządzona (parki, cmentarze, ogrody działkowe),
- strefę rozwoju obejmującą tereny przeznaczone dla potrzeb:
 - zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (Dąbrowa), rezydencjonalnej (Gaszyn), zagrodowej (Olewin, Dąbrowa),
 - lotniskowej (Kurów),
 - usług związanych z obsługą tras komunikacyjnych (m.in. rejon węzłów „Raczyn”, „Jodłowiec”),
 - działalności gospodarczej (m.in. rejon węzła „Jodłowiec”).

Ww. strefy są ściśle powiązane z projektowanym, docelowym układem komunikacyjnym miasta i gminy, które powiązane są w węzłach: „Raczyn”, „Jodłowiec” z projektowaną obwodnicą miasta Wielunia w ciągu drogi krajowej nr 8 oraz z proponowanym zachodnim obejściem miasta w ciągu drogi krajowej nr 45.

Odpowiednie ukształtowanie układu komunikacyjnego miasta oraz ww. zewnętrzne powiązania mają za zadanie eliminować ruch prowadzony obecnie przez drogi krajowe nr 8, 45, 43 z obszaru śródmieścia miasta.

Zrównoważony rozwój podstawowych funkcji zagospodarowania miasta i gminy powinien być osiągnięty na zasadach harmonizowania interesów publicznych i prywatnych z zachowaniem wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych. Służą temu ustalenia zawarte w studium w jego warstwie graficznej i opisowej. Całość ustaleń obejmuje wszystkie występujące w strukturze miasta i gminy funkcje podstawowe z określeniem zakresu dopuszczalnych działań. Ustalenia odnoszą się również do całości występującej problematyki w zakresie komunikacji i infrastruktury technicznej, ochrony wartości przyrodniczych i kulturowych.

Ustalenia graficzne określają:

Rys. nr 1 – Polityka przestrzenna - miasto Wieluń - kierunki zagospodarowania:

- granice i linie rozgraniczające,
- kierunki rozwoju i przekształceń struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta,
- kierunki przekształceń obszarów zurbanizowanych,
- kierunki przekształceń obszarów niezurbanizowanych,
- kierunki kształtowania układu komunikacyjnego,
- kierunki ochrony i kształtowania środowiska kulturowego,
- kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego,
- inne;

Rys. nr 2 – Polityka przestrzenna - gmina Wieluń - kierunki zagospodarowania:

- granice i linie rozgraniczające,
- kierunki rozwoju i przekształceń struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy,
- kierunki przekształceń obszarów zurbanizowanych,
- kierunki przekształceń obszarów niezurbanizowanych,
- kierunki kształtowania układu komunikacyjnego,
- kierunki ochrony i kształtowania środowiska kulturowego,
- kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego,
- inne.

Zarówno w mieście jak i w gminie w ramach poszczególnych stref wyszczególniono te tereny, które wymagają przekształceń i rehabilitacji.

Ponadto określono: kierunki zabezpieczenia wymogów obronności, w tym oznaczono tereny zamknięte, a także kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.

Kierunki rozwoju systemu komunikacji zawierają opis:

- podstawowych założeń układu komunikacyjnego,
- podstawowej sieci uliczno-drogowej wraz z jej klasyfikacją oraz powiązaniem z trasami zewnętrznymi,
- komunikacji zbiorowej,
- układu kolejowego.

Kierunki rozwoju systemów infrastruktury ustalają źródła zaopatrzenia i warunki dla zabezpieczenia kierunków rozwoju przestrzennego w zakresie: modernizacji, rozbudowy, budowy i nowych technologii obiektów i sieci – w zakresie zaopatrzenia w wodę, gospodarki ściekowej, zaopatrzenia w energię elektryczną, w ciepło i gaz oraz komunalnej gospodarki odpadami.

Dodatkowo wyszczególniono: cele publiczne o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym oraz określono zasięgi terenów wymagających opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wraz z określeniem dla nich funkcji podstawowej, funkcji uzupełniających, podstawowych wskaźników oraz wymogów w zakresie ochrony lokalnych elementów systemów przyrodniczych i ładu przestrzennego.

Całość ustaleń zawartych w zmianie studium pełni rolę stymulowania i wspomagania rozwoju gospodarczego miasta i gminy oraz poprawy jakości życia mieszkańców zgodnie ze „Strategią rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Wieluń na lata 2004 – 2013”.